

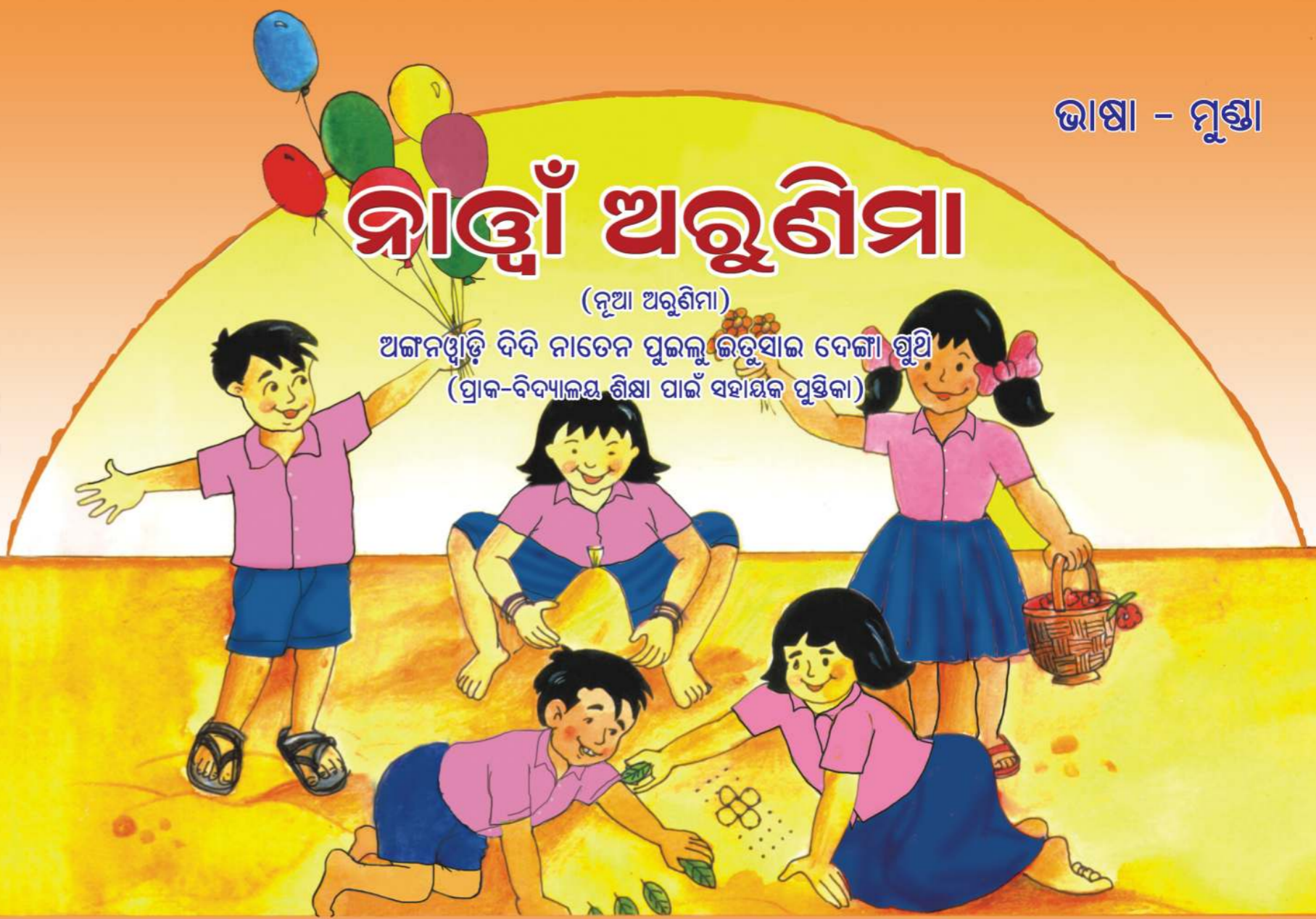
ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ଭାଷା - ମୁଣ୍ଡା

ନାହାଁ ଅରୁଣିମା

(ନୂଆ ଅରୁଣିମା)
ଅଜ୍ଞାନତ୍ୱାନ୍ତ ଦିବି ନାତେନ ପୁଲଲୁ ଇତ୍ତୁସାଲ ଦେଜା ଶୁଥି
(ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା)

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର
ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଆନ୍ଦୋଳନ
କର୍ତ୍ତୃକ ପଞ୍ଚମ ବର୍ଷ
ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଥମିକ
ପୁସ୍ତିକା

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

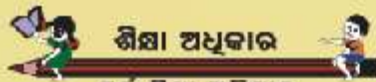
ଭାଷା-ମୁଣ୍ଡା

ନାହାଁ ଅରୁଣିମ

(ନୂଆ ଅରୁଣିମା)

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିବି ନାଟେନ ପୁଇଲୁ ଇଡୁସାଇ ଦେଙ୍ଗା ପୁଥି - ୨୦୧୩
(ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା)

ପସ୍ତୁତି ସହାୟତା:

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧିକାର

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପସ୍ତୁତି

ନହିଲା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଉପଦେଷ୍ଟା

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଉଷା ପାଢୀ, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

ଆଶୂତୀ .ଏସ୍, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା,
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଭାଷାନ୍ତରଣ (ଭାଷା-ମୁଣ୍ଡା)

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଥାଇ ସିଂ, ସ. ଶିକ୍ଷକ, ଗୋକୁଳଚନ୍ଦ୍ରପୁର ପ୍ର.ଉ.ପ୍ରା ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗଙ୍ଗାଧର ସିଂ, ସ. ଶିକ୍ଷକ, ମାଙ୍କଡକେନ୍ଦ୍ରା ପ୍ର.ଉ.ପ୍ରା ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଗସ୍ତିନ୍ ଲୁଗୁନ୍, ସ. ଶିକ୍ଷକ, ଠୁଳୁପଡା ପ୍ର. ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଫିରମାନସିଅସ୍ ସୋଏ, ପ୍ର. ଶିକ୍ଷକ, ଭୁମେର୍ତ୍ତୀ (ମି.) ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସ୍ୱାନିସଲାଇସ୍ ମୁଣ୍ଡା, ସ. ଶିକ୍ଷକ, ତନ୍ବସକ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସତ୍ୟେଷ କୁମାର ସିଂ, ଭାଷା ଶିକ୍ଷକ, କାଳିଆପଦା ପ୍ର.ଉ.ପ୍ରା. ବିଦ୍ୟାଳୟ

ପ୍ରସ୍ତୁତି ସହାୟତା

ଲଳିତା ପଟ୍ଟନାୟକ, ଯୁନିସେପ୍

ସମୀକ୍ଷକ

ପ୍ରଫେସର ଉଦୟ ନାଥ ଦାଶ

ଡଃ. ମୋହିତ ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ସଂଯୋଜନା

ଡଃ ବସନ୍ତ ମଞ୍ଜରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ,

ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଓ ସଂଖ୍ୟାଳଘ୍ନ ଶିକ୍ଷା ଓପେପା, ଓଡ଼ିଶା

ଦୁର୍ଗେଶ ନନ୍ଦିନୀ ସାହୁ, ଉପଶାସନ ସଚିବ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ନନ୍ଦିତା ନାୟକ, ବରିଷ୍ଠ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳକ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ସତ୍ୟେଷ କୁମାର ପଣ୍ଡା, ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଯୋଗ ପରିଚାଳକ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ମଧୁମିତା ଦାସ, ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯତ୍ନ ଓ ଶିକ୍ଷା କନ୍ସଲ୍ଟାଣ୍ଟ୍, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ସଂଯୋଜନା ସହାୟତା

ଶ୍ରୀମତୀ ଚିନ୍ମୟୀ ସାହୁ

ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ବାନାର୍ଜୀ

ପ୍ରକାଶକ :

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା ଦେବୀ
ମନ୍ତ୍ରୀ
କୁଳି ଆର ହନ୍ ହାରାବୁରୁ, ଓଡ଼ିଶା

କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ - (୦୬୭୪) ୨୫୩୦୫୦
ଦୂରଭାଷ (ଇ.ପି.ଏ.ସି. ଏକ୍ସ ୨୩୨-୨୧୯୬
ବାସଗୃହ (୦୬୭୯୨) ୨୫୩୬୬୮୧
ସଂଖ୍ୟା/ଏମ୍.ଏମ୍.ସି.ସି
ଭୁବନେଶ୍ୱର
ତାରିଖ

ମଦ୍‌ପୁମ୍ (ମୁଖବନ୍ଧ)

ସିଟିଆ ହନକଆ ପୁରକୁ ସିମ୍ବାକ ଇସୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ନେୟା ହୟତାନା ଜୀବନରେଆ ମୁରୁଲୁଖୁଣା କେଟେରେଆ ସମାଏ ଇନାତେ ୧୯୮୬ ଜାତୀୟ ଅନଲ୍ ନୀତିରେ ମାଣା ଇତୁସାଲ ଅନଲକେ ଇସୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାଏରା ଅମାଜାନା । ଜାନାତେ ଅତଃମୁସ ମାରାଂଇତୁସାଲ ଅନଲରେୟା ଗୁଣାଦୁକ ବିକାଶ ନେୟା ମାଣା-ଇତୁସାଲ ଅନଲରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉପରେ ନିର୍ଭରୟା । ଓଡ଼ିଶାରେ ୩୩୮ ଟା ସମହିତ ହନ ବିକାଶ ଯୋଜନା ପ୍ରକଳ୍ପରେ ମାଣା-ଇତୁସାଲ ଅନଲ କାମିହରାରେ କାମିଅଁତାନା । ଅଜନବାତି କେୟତେ ହିଃକୁତାନ୍ ୩ ବଜ୍ଜର ତେଆ ୬ ବଜ୍ଜର ବୟସରେନ ହନକଆ ଆବଶ୍ୟକତା, ଚାହିଦା ଆର ଆଗ୍ରହ ଅନୁସାରେତେ କାମିହରା ସାମ୍ପଳ ନାଗେନ୍ ଅଜନବାତି ଦିବିକ ତେଷା ଆଗୁତାଦଗେଆକ । ତତ୍ତରେଆ ଇସୁ ସମାଏରେ ହନକଆ ମନସ୍ତତ୍, ବିଚାରକେ କା ଇଦିଅତାତେ ହନକଆ ଆଗ୍ରହ କମ୍ପତାନ୍ଦେକା ଲେଲାଃକାନାଃ । ମାଣା-ଇତୁସାଲ କାମିହରାରେ ଏଜା-ଆପୁ, ଅଭିଭାବକ ଆର ହନକଆ ଭୂମିକା ଅତୀଅ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆକ ମାନକଆ ଦେଜାଦେପେଜାରେ ନିଆଁ ଅତଃ ସୁଗାକ ସୁନ୍ଦର ହୋଇୟାଲିଅଆ । ମାଣା-ଇତୁସାଲ ଅନଲ ମାଧ୍ୟମତେ ହନକେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଅନଲ ନାତେନତେ ସାମ୍ପଳଅଆ, ମେନଦ ପରିବାର ହନକଆ ସଚେତନ ବାନଃ ତାନତେ ମାଣା-ଇତୁସାଲ ଅନଲକେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଜାକ ଅମ୍ଯାଦା । ଅକଆତି ହନାଃ ମାଣା ଜୀବନ ହରାରେ ପ୍ରଭାବ ଉୟୁୟାଃ ।

ସବେନ୍ ବିଷଏକେ ମେଦ୍ ମାଣାରେ ଦ'ଅ କାତେ ନାମ୍ତାଂ ନେ “ନାହୁଁ ଅରୁଣିମା” ପୋଅିତା ସାମ୍ପଳ ଅଆ କାନାଃ ।

ହନକଆ ସବେନ୍ ସାଇତେ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ତେ ଦୁରାଂ, ଗଜପ, ସୁସୁନ୍ ଓ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ମାଧ୍ୟମତେ ୧୨ ଚାଷ୍ଟୁ ନାଗେନ୍ ବିବିନ୍ତା ବିଷଏବସୁ ଇଦିକାତେ କାମିହରାକ ନେରେ ମଦ୍‌ରେ କିଟିକିଆକାନାଃ । ନେଆକ ହନକ ନାଗିନ୍ ଅକଲେକା ଇସୁରାସିକାଲେକା ହବାନା ଆର ମାଣା-ଇତୁସାରେ ଉଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହବାଧ୍ମା ଇନାନାତେନତେ ଅଜନବାତି ଦିବିକଆ ତାଲିମ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ମେନାଗା ।

କୁଳି ଆର ହନ୍ ହାରାବୁରୁ ବିଭାଗରେୟା ନିଆଁ ପ୍ରୟାସ ଆର୍ଟ୍ ଆନ୍ତରିକତା ଇଦିତେ ସାଧୁବାଦ ଜଣାଅୟାଜାର୍ଟ୍ । ନିଆଁରେ ଅକ ଗିଆନ୍ ମାଷ୍ଟର, ମନସ୍ତତ୍ସବିତ, କୁଳି ଆରହନ୍ ହାରାବୁରୁ ବିଭାଗରେନ୍ କାମିଆଁକ ଦେଜାକ ଅମ୍ତାନା ଆକମାନକକେ ଆର୍ଟ୍‌ଗା ଧନ୍ୟବାଦ ।

Usha Devi
ମନ୍ତ୍ରୀ
କୁଳି ଆର ହନ୍ ହାରାବୁରୁ, ଓଡ଼ିଶା

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର, ଆଇ.ଏ.ଏସ.
କମିଶନର ଚିଆ ଶାସନ ସଚିବ
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ମାଣୀ ଏନେଟେଃ କାଜି (ପୂର୍ବାଭାଷ)

ମେସାସାନା (ସମନ୍ୱିତ) ହନକଆଃ ହାରାବୁରୁ ନେତାରେ ବେସରକାରୀ ମାଣୀ ଇତୁସାଲ ଇତୁନ୍ ମୟଦ୍ (ମିଆଦ୍) ମାଣୀ ସେବା ମେତେ ବେନ୍ ସବେନ୍ ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲରେ ଚିକା ଇଦିୟାତାନା । ନେୟା ମୟଦ୍(ମିଆଦ୍) ହନକ ପାଟିଆରୁ କାମିହରା । ୩ ଏତେ ୬ ସିମ୍ପାରେନ୍ ହନକ ନାତେନ୍ ମିନିଆଦ୍ ହୁଲୀଆଃ ପ୍ରାୟ ୩ ରା ଖାନେ କାମିହରା ମାଣୀ ଇତୁନ୍ସାଲସେ ଚିକାଆରୁ ତାନ ।

ହନଃ ସବେନ୍ ରକମ୍ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ ସିକାହନଃ ଇତୁନ୍ ମାଣୀ କାଜି ତାନଃ ହନଃ ଜାବନ ସମୟ ବିତାରରେ ସିଦା ୬ ସିମ୍ପାରେ ହାରାବୁରୁ ସେକାକ୍ତି ହବାଅଆ । ହନକଆ ସବେନ୍ ରକମ୍ ହାରାବୁରୁ (ବିକାଶ) ନାତେନ୍ ନେ ସମୟରେ ଚିକାବୁମି ବାନ୍ଧୟାଆ । ମାଣୀ ଇତୁସାଲ ଇତୁନ୍ କାମିହରା ହରାତେ ହନକଆ ହଳମ, ମନ, ସେଣା, ସାନାମନେ, ସାମାଜିକ ଆର୍ ଜାଗାରରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ ବିଶେଷ ଧାନ୍ ଏମାଆ । ନେ ସମୟରେ ଇନକୁ ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ ସାଲତେ ସେନ୍ ନାତେନ୍ ସାପାତାଅନାକ ।

ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲରେନ୍ ଦିଦି ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ ସାଲ ଇଦିତୁରେ ମାଣୀ କାମି ଚିକା ଆଗୁତାନାଏ । ନେ ସମୟରେ ହନ୍ ଆକାଃରେନ୍ ସବେନକକେ ବାଗିକାତେ ସିଦା ଉତାର୍ ବାହାରତେ ହିତୁଆଏ । ଆପ୍, ଏଂଗା ଆର୍ ଏତାକ ତାନ୍ମତେ ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲ ଦିଦି ହନଃ ନାଶେକ୍ ଉତାର୍ ହକ୍ ଅକନିଷ୍ଟି ମୁନ୍ ସିତେଆ ସମୟରେ ହନଃ ଯତନ୍ ଆର୍ ଦୟିତ୍ ଉନିଆଏ ।

ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ସାଲ ଇନିତୁ କାମିହରାକେ ହନକ ପାଟିଆରୁ ଚିକା କାତେ ରାସିକାନ୍ତା ଚିକାକାତେନ୍ ବିଦିନ୍ତା କାମିହରାକ ବାନ୍ଧୟାକାନା । ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ ସାଲ ହନକକେ ଉନିସର୍ମା ଏମାତାନା । ନେନେକାତେ ଇନକୁ ବୁହୁଲ୍ ଇଦିତାନକଃ ସବେନ୍ ହୁଲୀ ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲତେକ ହିତୁଆ । ଏନେକାଗି ମିନିଆଦ୍ ହନକ ନାତେନ୍ ହିସ୍କା ପୁଥି ଏମାତାନା । ୩ ଏତେ ୪ ସିମ୍ପା ଆର୍ ୪ ଏତେ ୬ ସିମ୍ପା ହନକ ନାତେନ୍ ୨ ରକମ୍ ରେୟାଃ ହିସ୍କା ପୁଥି ବାନ୍ଧୟାକାନା । ନେୟା ହନକଆ ହଳମରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ତାନକଃ ବରନ୍, ଆକାର, ବସୁଦାନି ଏମାନ୍ କରେୟାଃ ସେଣା ଜାମା ନାତେନ୍ ଦେଂଗା ଅମେୟାଏ । ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ ସାଲରେ ହିତୁତାନ ହନକକେ ସର୍ଚିପିକେନ୍ ଏମାରେୟାଃ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚିକାକାନା । ଇନକୁକେ ଇତୁନ୍ ସାଲରେ ନୁତୁମ୍ ଅଲେନ୍ ସମୟରେ ନେୟା ଦେଂଗା କଆଏ ।

ମୁନ୍ ସିତେଆ କାମିହରାରେ ଆପ୍-ଏଂଗା, ହାତୁହକ୍ ଆର୍ ଏତାକଆଃ ହିତୁକ୍ତ ଇସୁ ଦରକାର । ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲରେ ଇନକୁଆ ଦେଂଗା ଆର୍ ସହଯୋଗତେ ହନକ୍ ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ ସାଲତେ ସବେନ୍ ହୁଲୀ କ ହିତୁଆ । ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲରେ ଚିକାଆ ତାନ ବୁରାଂ, ସୁହୁନ୍, କାହନି, ଇନ୍, ଲୁକ୍ତ ବୁରାଂ ଏମାନ୍ ଅକାଃରେ କାରେବ୍ ଏତା ସମୟରେ ହନକ୍ ଏତେ ଚିକା ଇଦିୟା । କାମିହରାରେ ମେସାକାନ୍ତେ ହନକଆ ମନ୍ ବିତାର୍ ରେୟାଃ ଗୁନ୍କ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ ଦେଂଗା ଅମ୍ ବାନ୍ଧୟାକା । ନେଲେକାଗି କାମିହରା ନାତେନ୍ ହାତୁ ହଳକ ତାଲରେ ଚିକାଲ୍ ଏମାତାନ କଃ ମାଣୀ ଇତୁନ୍ସାଲ ବୁଚିନେକାତେ ସେସେନା ।

ନାଓ୍ ଅଭୁଟିମା ମାଣୀ ଇତୁନ୍ସାଲ ଦିଦି ନାତେନ୍ ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ସାଲ ଦେଂଗା ପୁଥି ମିଆଦ୍ ସାମପାଟି ପୁଥି ତାନଃ । ପୁଥିରେୟାଃ ସିଦା ହାନାଟିରେ ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ସାଲ ଇନିତୁରେୟାଃ ଇକିର୍ କାଜି ମାଣୀ ଇତୁନ୍ସାଲ ବିଦିନ୍ତା ବିଦିୟାଃ କାମି ଉଦାମ, ଚିନିନାଂ ଇସୁ ଦରକାରୀ ମୁନ୍ ଉନୁପୁକ୍ ଅମାକାନା । ପୁଥିରେୟାଃ ବାର୍ ହାନାଟିରେ ୧ ୨ ଅଧାୟରେ ୧ ୨ ବାଞ୍ଛୁ ନାତେନ୍ ବିଦିନ୍ତା କାମି ହରା ଉନୁବୁ ମେନାଃ । ମିନିଆଦ୍ ବାଞ୍ଛୁରେ ବୁରାଂ, କାହନି, ଇନ୍, ସୁହୁନ୍, ଲୁକ୍ତ ବୁରାଂ ଏମାନ୍ ମେନାଃ । ମିନି ଆଦ୍ ବାଞ୍ଛୁ ନାତେନ୍ ମିଆଦ୍ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଇଦିକାତେ କାମିହରା ବାନ୍ଧୟାକାନା । ମାଣୀ ଇତୁନ୍ ସାଲ ଦିଦି ଆର୍ ଦେଂଗାନ୍ତ ବାଞ୍ଛୁ ତାଲରେ ସବେନ୍ କାମିହରାକେ ହନକକେ ଇତୁକଆକିନ୍ । ନେୟା ମେତେ ହାତୁରେ ନାମ୍ ତାନ ଚିନିଷ କାରେବ୍ କା ଗନ୍-ଆନ୍ ବିଦିନ୍ତା ଚିନିଷ ବେବହାର କାତେ ଇନ୍ ଚିନିଷ ବାନ୍ଧୟାକିନ୍ । ଅଚିତାବକ, ମହିଳା, ସମ୍-ସହାୟକ ଚେଷ୍ଟି, ହାତୁହକ୍ ଆର୍ କମିଟିକ ଦେଂଗାତେ ଚିନିନାଂ ଚିନିଷକ ଜାମା ବାନ୍ଧୟାକା । ନେନେକାତେ ହନକ୍ ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ସାଲତେ ହିତୁ ନାତେନ୍ ବୁହୁଲ୍ ନେୟାକ ।

ନାଓ୍ ଅଭୁଟିମା ବିଷୟରେ ମାଣୀ ଇତୁନ୍ସାଲ ଦିଦି ଗାଃ ତାଲିମ୍ ମିଆଦ୍ ନାଓ୍ ଉପାୟ ଚିକାକାନା । ୧ ୨ ଡି.ଭି.ଡି. ହରାତେ ନାଓ୍ ଅଭୁଟିମା ରେୟାଃ କାମିହରାକେ ବାନ୍ଧୟାକାନା । ମିନିଆଦ୍ ବାଞ୍ଛୁ ନାତେନ୍ ମିଆଦ୍ ଡି.ଭି.ଡି. ଚିକାକାନା ଅବନାଃରେଚି ପ୍ରାୟ ସବେନ୍ କାମିହରାକେ ଉଦୁକାନା । ଏନ୍ କାମିହରାକେ ଦିଦି ବାଞ୍ଛୁ ତାଲରେ ପୁରାୟାଏ । ପୁପରତାକକର ସେକ୍ଟର ମିଟିରେ ତାନ୍ମ ମାଣୀ ନାତେନ୍ ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ସାଲ କାମିହରାକ ଉନୁପୁବତେୟା ଆଲୋଚନା ଚିକାଆଆ ଆର୍ ଏନେକାଗି କାମିହରାକ ବାଲକାତେ ହନକକେ ଇତୁଆ । ଦୁରାକକେ ଦିଦି ଆୟାଃ ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ରେ ରେକର୍ଡି କାତେ ଇଦି ବାନ୍ଧୟାଏ । ଆର୍ ମାଣୀ ଇତୁନ୍ସାଲରେ ହନକତାରେ ସୁହୁନ୍, ବୁରାଂ, ଲୁକ୍ତ ବୁରାଂ ଇତୁକଆଏ ।

ପୁଲକୁ ଇତୁନ୍ସାଲ କାମିହରାରେ ଗନ୍-ଆନ୍ (ଗୁଣାବୁକ୍) ସେବାକାତେ ସବେନ୍ ହୁଲୀଆଃ କାମିକେ ନେ ପୁଥିଏତେ ଦିଦି ବୁଚିତେ ପାଆଅ କାତେ ବାନ୍ଧୟାଏ । ନେୟା ଇନକୁଆଃ ନାତେନ୍ ଇସୁ ବୁଚିନ୍ ଦେଂଗା ପୁଥି ବାନ୍ଧୟାଆ ।

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର
(ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର)

ଉଷା ପାତା, ଆଇ.ଏ.ଏସ.
କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ,
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ।

ଆଳାପିଆନ, ଉନ୍ମତ୍ତଃ, ସିଦ୍ଧକରେନ୍ରେୟା ଆଧାର । ସାସାଂକିରରେୟା ବାଂଚାଅବ'ଅ ନାଗେନ୍ତେ ନିଆଁରେଆ ଗୁରୁତ୍ତ୍ୱ ଉତ୍ପୁଯାଲକା । ହନାଃ ଏଜାଜାଗାର ମାଧ୍ୟମତେ ଇତୁନ୍ ଆୟା ସିଦ୍ଧକରେନ୍ ରେୟା ହାରାବୁରୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟିଆ ଆୟା ଉକ୍ତୁଆକାନ୍ ଗୁନ୍କରେଆ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ । ହନାଃ ସାସାଂକିର, ଆରେତାରେ, ରସମ ଆର ହୁନାର ଉତ୍ତ୍ୱ କାମିହରା ଆଏଗା ଆକାଂ ଜାଗାର ମାଧ୍ୟମତେ ଆହାଲୁ ଯାନ୍ତେ ଆଏ ସୂତଃ ସୁର୍ଭି ଭାବରେ ରିରିଆଅ ଆଃ ଏନ୍ କାମିହରା ନାତେନ୍ । ହନାଃ ନିଆଁ ମନସ୍ତ୍ୱକେ ମେନ୍ ମାଶାଂରେ ଦ'କାତେ ଓଡ଼ିଶା ପୁଲକୁ ଆଲ୍ ଇତୁନ୍ କାମିହରା ପ୍ରାଧିକରଣ (ଓପେପା) ମିରୁ ଆର ହନ୍ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ତରଫତେଆ ବାରୟାଃକାନ୍ “ନାଓ୍ୱା ଅରୁଣିଶା”କେ ଭାଷାତ୍ତରିତ ତାଦାକ ୧୦ଟି ଆଳାଂତେ । ୨୦୦୭ ସିମ୍ବାତେଆ ଓଡ଼ିଶା ଦିଶୁମ୍ରେ ୮ଟି ଏଜା ଜାଗାର ମାଧ୍ୟମତେ ପୁଲକୁ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ ଆଖାଳା ସେନ୍ତାବ୍ରେଅ ମାଶାଂ-ଇତୁସାଲକତାଃରେ ନିଆଁ ଏଜାଜାଗାର ଇଦିକାତେ ପ୍ରଚଳନରେଆ ଜାରୁରା ତାଲକେନା । ନାଓ୍ୱା ଅରୁଣିମାଃ ଭାଷାତ୍ତର ଆର ରୂପାତ୍ତରାକରଣରେ ଇନାକ ଆବଶ୍ୟକ ଇଦିକାତେ ପରିପୁରଣଆଁ କାନାଃ । ରାଜ୍ୟରେ ଆଦିବାସୀ ହନକଆ ମାଶାଂ ଇତୁସାଲ ଅନଳରେଆ ସଫଳତା ନାତେନ୍ ଓଡ଼ିଶା ପୁଲକୁ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ କାମିହରା ପ୍ରାଧିକରଣ (ଓପେପା) ନିଆଁ ଉଦ୍ୟମ ଉତ୍ପୁରସୁ ଆଚାଂଦାରମ୍ ।

ମାଶାଂ-ଇତୁସାଲ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ ନାଗେନ୍ ବାଲଆକାନ୍ ନିଆଁ ଉନ୍ମତ୍ତ୍ୱ କାମିହରା ପୋଥିରେ ସନ୍ନିବେଶିତ କାନାଃ, ହନାଃ ମନଲାଗାଅ ଇନ୍, ଦୁରାଂ, ସୁସୁନ, ଲୁକୁ ସୁସୁନ ଏମାନ ଆୟାଃ ନିକର ଆଳାଂତେ । ହନାଃ ରସମ, ସାଂସାକିର, ଅଭିଜ୍ଞତାକେ ଇଦିକାତେ କାମିହରାକ ବର୍ଦ୍ଧନା କାନା ୧୦ଟି ଆଳାଂତେ । ଆଦିବାସୀ ଜାତିରେନ୍ ହନାଃ ମୁନ୍ନୁଃ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ ଉଦିଷ୍ଟ ନିଆଁ କାମିହରାକ ଆଏଗା ଚଳଚଞ୍ଚଳ, କୌତୁହଳୀ ଭାବପ୍ରବଣ ତଥା କହୁନାବିଳାସୀ ମନେକେ ନିୟତ୍ତଶ କାତେ ଆଏଗା ସୃଜନ ଶକ୍ତିୟାଃ ପ୍ରକାଶ ଆର ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ ଅନୁକୂଳ ବାତାବହରଣ ସୃଷ୍ଟିୟାଃ ତଥା ପୁଲକୁ ଅଲ୍ ନାତେନ୍ ଆଏଗା ମନେରେ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟିଆଃ ମେତେଂ ଆଶା ଆର ବିଶ୍ୱସ । ମାଶାଂ ବାଲେ ଅବସ୍ଥାରେଆ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରତେ ବାଲୟାକାନ୍ ନିଆଁ ପୋଥିଗା ମାଶାଂ ଇତୁସାଲ ଦିଦିକକେ ହନାଃ-ନାତେନ୍ କାମିହରାକ ପରିଚାଳନାରେ ସହାୟକ ହବାଓ୍ୱାମେତେଂ ଆଶା ଦ'ଅ ତାନା ।

ସମନ୍ୱିତ ହନାଃ ହାରାବୁରୁ କାମିହରାରେ ୬ଟି ଗୁରୁତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ତେୟାଃ ମାଶାଂ-ଇତୁସାଲ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ ଆତଃମୟଦ୍ କାମିହରା । ନିଆଁ ପୁଲକୁ, ଇତୁସାଲ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୃଷ୍ଟିଆଃ । ସେତାଃରେୟାଃ ହେମାଲ୍ କେଟେଃ ଯେମନ୍ ସିଦ୍ଧିତୁର ଇଦିକାତେ କେଟେଃ କେଟେଃ ଇଦିଆ ଆର୍ ଇସୁ ଲଲିଆ, ଏନ୍ଲେକା ମାଶାଂ-ଇତୁସାଲ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଜାଜାଗାରରେ ଅଲ୍ଲତୁନ୍ କାମିହରା ଉଦ୍ୟମୟାଦ୍ ହନାଃ ମୁନ୍ନୁଃ ହାରାବୁରୁ ଦିଗରେ ସହାୟକ ହବାଓ୍ୱା । ନାଓ୍ୱା ଅରୁଣିମା ପୋଥିଗା ଆଦିବାସୀ ହନକଆ ମାଶାଂ-ଇତୁସାଲ ଅଲ୍ ଇତୁନ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାଓ୍ୱା ଉନ୍ମତ୍ତ୍ୱ ହରା ଅମ୍ଲଃତେ ଆକମାନକଆ ନାତେନ୍ ମୟଦ୍ ନାଓ୍ୱା ସେତାଃରେୟାଃ ସମାବନା ସୃଷ୍ଟି ନାତେନ୍ତେ ଶୁଭେଜ୍ଞା କାମି ସହ

ଉଷା ପାତା
(ଉଷା ପାତା)

ଉତ୍ସବ୍ ସତ୍ୟକିନୀଃ କଲମେତେ (ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ କଲମରୁ...)

ମାଣୀଂ ଏନେତେଃ ଅନଲ୍ ମିମିଆଦ୍ ସିତିଆଗାଃ ମୁନୁ ଅଧିକାର । ଏନାମେତେ ଭାରତ ସରକାର ସିତିଆକଥାଃ ସାମାତେ ଆର୍ କୁରୁମୁକୁ ଉନ୍ନିତୁ ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ ୨୦୦୯” ବାଚ୍ୟାକାନା । ଅକବଃଟି ଏପ୍ରିଲ୍ ଚାଷ୍ଟୁ ୧ ତାରିଖ ୨୦୧୦ ଏତେ ସାମୁତା ଦିଶ୍ଟୁମରେ ଲାଗୁକାନା । ୬ ଏତେ ୧୪ ସିମ୍ପାରେନ ମିମିଆଦ୍ ସିତିଆକ ନାତେନ, ମେସାକାନ, ସାନାଲାସାଲାପିତି ଆର୍ ସିତିଆପାତିଆର୍ ମୁନୁ (ପ୍ରଥମଏତେ ଅଷ୍ଟମ କାଲାସ୍) ଇନିତୁ ନାତେନ ନେ ଅଧିନିୟମ ମାନାତିଂ କାଜି । ସିତିଆଗାଃ ନେ ମାଣୀଂ ଇନିତୁ ରେୟାଃ ମୁନୁକାମି ବାଚ୍ୟାକାନ ନେ ଇନିତୁ ରେୟାଃ ଆୟାଃ ମନରେ ତୁହୁଲ୍ ଏମଃ ନାତେନ ମାଣୀଂ ଇତୁନ ସାଜ ଇନିତୁରେୟାଃ ଇକିରାନ୍ ପୁରାଃଗି ତିମକା । ମାଣୀଂ ନିତୁରେ ସିତିଆଗାଃ ଦାଳି ନାତେନ ମାଣୀଂ ଇତୁନସାଜ ଇନିତୁ ଇସୁ ଦରକାର । ମାଣୀଂ ଇତୁନସାଜ ଇନିତୁ ତିମିନାଂ ରାସିକାନ ଚାଚନା ସିତିଆଗାଃ ମାଣୀଂ ଇନିତୁରେ ତୁହୁଲ୍ ଏନଲେକାଗି ହବାଅଥା । ନେଲେକାନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଏମଃ ନାତେନ ସରକାର ସାଆଥାଏର୍ ୧୯୭୫ ସାଲଏତେ ନେ ମାଣୀଂ ଇତୁନ ସାଜନ ସାଜକ ମାନଖୋଲାଅ ଆଗୁତାନା । ନେ ଇତୁନସାଜରେ କାମିତାନ ମାଷ୍ଟରିନ୍ ବିଦିକ ମିଆଦ୍ ଆଦର୍ଶ କାର୍ଯ୍ୟାଦୃତୀ ଆର୍ ପଞ୍ଚତି ବିଷୟରେ ସାରିନ୍ ନାତେନ ୨୦୦୪ ସାଲଏତେ ଓଡିଶା ମାଣୀଂ ଇନିତୁ କାମିହରା ଗମେ, ଇତୁନ ସାଜ ଆର୍ ହକ ଇନିତୁ ହାନାତିଂ ଆର୍ ଏରାକ ଆର୍ ହନକ ହାରାବୁରୁ ହାନାତିଂରେୟାଃ ମେସାକାନ ତେଷ୍ଟେ ବାଚ୍ୟାକାନ- ଅରୁଣୀମା” - ମିଆଦ୍ ମାଣୀଂ ଇତୁନ ସାଜ କାମି ପୁଥି ଆର୍ ଇତୁନ କାମି ବ୍ୟାସ । ତାୟମତେ ନେ ପୁଥିକେ ଦରକାରୀ ବାଦଲି ରିକା କତେ ବାଚ୍ୟାକାନା ମିଆଦ୍ ନାଣ୍ଡି କାମି ଦେଂଗା ପୁଥି “ନାଣ୍ଡି ଅରୁଣୀମା” । ନେ ସିମ୍ପା ନେ ପୁଥିରେୟାଃ ଉଲଥା ଆର୍ ଏଟାଃ କାଗାରରେ ବାଦଲି କାମିହରା ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନରେୟାଃ ମିଆଦ୍ ନାଣ୍ଡି କାମିହରା ।

ରାଜକରେୟାଃ ୮ କିଲ୍ଲାରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ହନ କଥାଃ ମାଣୀଂ ଇତୁନ ସାଜ ଇନିତୁକେ ସୁଗାନେ ନାତେନ ଇନିତୁ କେ ମାଣୀଂ ଇନିତୁରେ ରାଟାଃ ନାତେନ ୧୦ କାଗାରତେ “ନାଣ୍ଡି ଅରୁଣୀମା”କେ ବାଦଲି ଆର୍ ଉଲଥା କାନା । ଏଂଗାକାଗାର ହରାତେ ଇନିତୁ ନାଗେରେୟାଃ ସୁଯୋଗ ନେ କାତିରେନ ହନକଥା ଇନିତୁ, ମାଷ୍ଟର, ଇନିତୁ ଠାୟାଦ୍, ରସମରେ ମେନଃ କାଚହୁଲକେତୟାଃକେ ବାଦଲି କାତେ ଆୟାଃ ମନରେ ତୁହୁଲ୍ ସିରକାଅଥା । ଆପାନଃ ଏଂଗାକାଗାର, ସସାଂକିର, ବୁରାଂ, କାହାନି, ସୁସୁନ, ଉନୁ ବିଷୟ କାମିହରାକ କାଃ ସିତିଆଃ ମନରେ ସିରକାଅ ରେୟାଃ ଆପାନକେ ଉଦୁ ବେନ ଆର୍ ହାରାବୁରୁନ ରେୟାଃ ମନେ ସାନାଂ ମନେ ସାନାଂ ତାନାଃ । କାଗାର ଦେଶା, ପାହୁମ୍ ଉପୁନାଚରରେୟାଃ ହରା ମେନାଲେକାତେ ଆର୍ ସାସାଂକିର ରେୟାଃ ବାଞ୍ଛାଅ ରିକାଅଚାନ୍ ଲେକାତେ ଏଂଗା କାଗାର

ହରାତେ ଇନିତୁ କାଃ ଆପୟାଏ ନେ ଲାତାରରେ ଉୟାକାନ କାତିରେନ ସିତିଆକଥାଃ କାବନରେ ସୁସୁନ, ଲୁକ୍ଟା ଅକନଃ ତି ଆଗୁୟାଏ ଆୟାଃ ସାସାଂକିର, ହନାର ରସମେ ଗୁତୁ ଗାଲାଂ କାତେ ନେ ହୁଡିଂ ପୁଥିରେ ଆୟାଃ ଆପାନଃ ଆଲାଂରେ । ହବାଃ ସାମୁତା ହାରାବୁରୁ ନାତେନ ବାଚ୍ୟାକାନ କାମିହରାକ ହରାତେ ଚାଗୁଲ୍, ରାସିକାନ, ପାହୁମ୍ତାନ ଲଃ ମନକେ ଲେଦେଃ କାତେ ଆୟାଃ ମନ ବିତାର ଗୁନକରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ ସୁଯୋଗ ବାର ଆର୍ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଇନିତୁରେ ଆୟାଃ ମନରେ ତୁହୁଲ୍ ଏମଃ ଆଦୁଆଃ ମାରାଂ ମତଲକ୍ । ମୁନୁ ସିତିଆରେୟାଃ ଉତୁଃ ଲେକାତେ ବାଚ୍ୟାକାନ ନେ ପୁଥିକେ କାମିଠୟାଦ୍ରେ ଲାଗୁ ଇମିତାଂ ମାଷ୍ଟରିନ୍ କାରଦ ଦିଦି ହନଃ ଆୟାଃ ଦରକାରୀ ଲେକା, ଉପୁନସାଃରେୟାଃ ଅବସ୍ଥା ଆର୍ ହାରାବୁରୁତାନ ଉତୁଃକେ ଉକିରାନ୍ ପାହୁମ୍ କାତେ କାମିହରା କକେ ବାଦଲି ରିକାଦାଲିୟାଗା ।

ଏରା ଆର୍ ହନକଥାଃ ବିନିରିଦ୍ ବିଭାଗଏତେ ବାଚ୍ୟାକାନ “ନାଣ୍ଡି ଅରୁଣୀଆ” ରେୟାଃ ଉଲଥା ଆର୍ ବଦଲି ନାତେନମାଚନାନ୍ ମୁଦ୍ ଶାସନ ସଚିବ, ଶାସନ ସଚିବ ଇତୁନ ସାଜ ଆର୍ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଏରା ଆର୍ ହନ କଥା ବିନିରିଦ୍ ବିଭାଗ, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଆର୍ ଜନଜାତି ଏମାନକ ଚହୁଲ୍, ବୁରିନ୍ ଉତୁଃ ଆର୍ ବିରିନ୍ ଆନାତୁ ଅମାକାଦ୍ ଲେକାତେ ମାଣୀଂ ଇନିତୁ କାମିହରା ଗମକେ (ଓପେପା) ସାଆଃ ଏତେ ଇନିତୁକେ ଇସୁ ପୁରାଃ କହାର ରୁଥାଦ୍ କତାନାଲେ ।

ହୁଡିଂ ସମୟ ବିତାରରେ ବାଚ୍ୟାକାନ ନେ ହରାଭନୁଦ୍ ପୁଥିକେ ବେବହାର ଇମିତାଂ ଜାଭୁଲ୍ ନେଲଃରେ କାରେଦ କାମିହରାକ ତିମ୍ବା ବୁରିନଃ ରିକାନାତେନ ଜାରକମ୍ ଆନାତୁ ତାଜନା, ଏନ ବିଷୟରେ ଉଦ୍ବଃରେ ପୁଥିରେ ବାଦଲି ନାତେନ ଲାଗାତିଂ କାମିକ ରିକାଅଥା ।

ନୁବଃରେୟାଃ କେନଟେଦ୍ରେ ଆତମ୍ ତାନଲଃ ଅରୁଣୀମା ଯେଲେକା ନାଣ୍ଡି ଉତୁଃ ପାହୁମ୍ ତାନାଏ ଆର୍ ନାଣ୍ଡି ମାରସାଲରେୟାଃ ହରା ଉଦ୍ବକାକଥାଃଏ, ଏନଲେକାଗି ନେ ପୁଥି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ହନକଥାଃ ମାଣୀଂ ଇତୁନସାଜ ଇନିତୁରେ ନାଣ୍ଡି ସେନହରା ତାନଲଃ ସରକାରଗାଃ ମାଣୀଂ ଇତୁନସାଜରେୟାଃ ସବେନକଥା ନାତେନ ରିକାକାନ କୁମ୍ପକେ ପୁରା ନାତେନ ଦେଂଗାକଥାଏ ମେରେ ଆସରା ଆର୍ ବିଶ୍ୱାସ୍ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ତା ୧୪.୧୧.୨୦୧୨

(Handwritten Signature)

(କୃଷ୍ଣଗୋପାଳ ମହାପାତ୍ର)

ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ଓଡିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ପିତାସାକାମ୍

	ସାକାମ ଲେନେକା		ସାକାମ ଲେନେକା		
୧.	ସାଧାରନ୍ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କାର୍ଯ୍ୟ	୧	୧୪.	ଆତାଂ ଦାରମ୍ ଦୁରାଂ ଆର୍ ଜନମ୍ ଦିପଲି ଦୁରାଂ	୨୯
୨.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ମାଣାଂ-ଇତ୍ୟୁସାଲ କେନ୍ଦ୍ରରେ ହନ୍କ ଜନିତୁ କାମି କରେୟାଃ ମତଲବ୍	୩	୧୫.	ଜାତୀୟ ଦୁରାଂ ଆର୍ ବୟେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ	୩୦
୩.	ମାଣାଂ-ଇତ୍ୟୁସାଲ ଜନିତୁରେୟାଃ ଗନଂ ତେୟାଃ ଆର୍ ନାମତେୟାଃ	୪	୧୬.	କାମିହରା (୧ମ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୩୨
୪.	ହିସିକା ପୁଅ ବେଭାର ନାତିନ୍ ଆନାତୁହରା	୫	୧୭.	କାମିହରା (୨ୟ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୩୮
୫.	ମୁନୁଃ ହାନାଃ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ ବିବିନ୍‌ଗା ହରା	୬	୧୮.	କାମିହରା (୩ୟ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୪୪
୬.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ ମାଣାଂ ଇତ୍ୟୁସାଲତେ ହିକ୍ଷତାନ୍ ସିଟିଆକଆଃ ଚଲନ୍	୭	୧୯.	କାମିହରା (୪ର୍ଥ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୫୧
୭.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ ମାଣାଂ ଇତ୍ୟୁସାଲରେ ହନ୍ ଅନଲ୍ ଲତୁନ୍ : କାନାଃକ ଚେକାୟା ଆର୍ କାନାଃ କାକ ଚେକାୟା	୮	୨୦.	କାମିହରା (୫ମ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୫୮
୮.	କେନ୍ଦ୍ର କାମିନେତା ହରା	୧୦	୨୧.	କାମିହରା (୬ଷ୍ଠ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୬୫
୯.	ବୟସ ଇଦିକାତେ ହାରାବୁରୁ ରେୟାଃ ଉନ୍ନୁଦୁବ୍	୧୫	୨୨.	କାମିହରା (୭ମ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୭୩
୧୦.	ଏନେଟେଃ-ଇତ୍ୟୁସାଲ ଇତ୍ୟୁନ୍ କାମି ହରାରେୟାଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଇଦିକେତେୟାଃ ବିଷୟକ	୨୨	୨୩.	କାମିହରା (୮ମ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୭୯
୧୧.	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ ମାଣାଂ ଇତ୍ୟୁସାଲରେ ମାଣାଂ ଏନେଟେଃ ଜନିତୁ ନାଗେନ୍ ବିବିନ୍‌ଗା କାମି ସନତଃ / ଅଲ୍ ସାକାମ୍	୨୩	୨୪.	କାମିହରା (୯ମ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୮୬
୧୨.	ରସମ ବିଡି / ହୁଡିଂ ଗନଂ / କା ଗନଂ ତେୟାଃ ଚିକ୍ ବେଭାର କେଏତେ ଇତ୍ୟୁକାମି ଅତଃ ଇତ୍ୟୁନ୍ ସାମାନ୍ ସାମ୍‌ଟାଅ	୨୬	୨୫.	କାମିହରା (୧୦ଶ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୯୦
୧୩.	ସେତାଃ ରେୟାଃ ଦୁରାଂ	୨୮	୨୬.	କାମିହରା (୧୧ଶ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୯୫
			୨୭.	କାମିହରା (୧୨ଶ ଚାଣ୍ଡୁଃ)	୧୦୯
			୨୮.	ହାତୁ ହଲକଆ ମେସା ଆର୍ ଦେଙ୍ଗା ନାତିନ୍ ଦିଦିଆ କାମି	୧୧୫
			୨୯.	ଘନେ ଘନେ କୁପୁଲିୟାତାନ୍ କୁନୁଲିକ ଆର୍ କୁନୁଲିକଆଃ କାଜିରୁଆଲ	୧୧୭

ସାଧାରନ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାତି

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ମାଣ୍ଡା-ଇଡୁସାଇ କାମିହରାକ ରିନିକାଧାଳି ନାତିନ୍ ଦିଦିଆ ନାଗେନ୍ ଚିମିନ୍ ଲେକା ଅଲ୍‌ସାକାମ୍ ବାଲ କାତେ ଲାତାରରେ ଅମାଃକାନାଃ ।

୧- ଜନା ପୁଥିରେ ୧୨ ଋଷ୍ଟୁରେୟାଃ କାମିହରାକ ମେନାଃଗା ମିମିଆଦ୍ ଋଷ୍ଟୁରେୟାଃ କାମିହରାକ ବାରିଆ କୁନ୍‌ଟାରେ ଅଲକାତେ ଅମାକାନା । ମାଣ୍ଡାରେଆ କୁନ୍‌ଟା ୩-୪ ବଛର୍ ଆର୍ ବାରିଆ କୁନ୍‌ଟା ୪-୬ ବଛର୍ ରେନ୍ ହନକଆ ନାତିନ୍ ଠିକ୍‌କା / ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ୩ ବଛର୍ ତେଆ/ଏତେ ୬ ବଛର୍ରେନ୍ ହନକ ତାଇନାଃ ।

୨- ମିପିଆଦ୍ ଋଷ୍ଟୁ ନାଗେନ୍ ୧୦-୧୫ଟା କାମିକ ଅମାକାନା । ମର୍ଲ୍‌ଦ୍ ହୁୟୁତାନା, ମଦ୍(ମିଦ୍) ଋଷ୍ଟୁରେ ସବେନ୍ କାମିକ ଛାବାୟା ।

୩- ବୟସ୍ ହାରାବୁରୁ ରେୟାଃ ଉନ୍‌ଦୁବ୍‌ରେ ୩-୪ ବଛର୍, ୪-୫ ବଛର୍ ଆର୍ ୫-୬ ବଛର୍ ହନକ ନାତିନ୍ ବିବିନ୍‌ଗା ଉନ୍‌ଦୁବ୍ ଅମାକାନା । ହନକ ହୁଡ଼ି ଏତେ ହୁଡ଼ି ଏନ୍‌ହୁନରକ କାମି ଧାଳିଆ । ଅଡ଼ଃ ହନକ ଗେ ଜନାତେୟା ସାଲ୍‌ଗିନ୍ ହୁନର୍ ନାମ ଧାଳିଆକ ଅଡ଼ଃ ଦେଖାଅ ଧାଳିଆକ ।

୪- ଆପାପିଆ ଋଷ୍ଟୁରେଆ କାମିକ ଛାବାଜାନ୍ ଚି ହନକ ହୁଡ଼ି ଏତେ ହୁଡ଼ି ଉନ୍‌ଦୁବ୍‌ରେ ଅମାକାନ୍‌ତେୟାଃ ହୁନର୍ ତେୟାଃକ ଦେଖାଅ ଧାଳିଆକ । ଲେଲ୍‌ତେ ହିଆକାନ ଜାନ ହଡ଼ଃ/ଲେଲ୍‌ନିଃ, ହନକତାଃରେ ଜନା ହୁନରକ ଲେଲ୍ ଧାଳିଆଏ । ମୟଦ୍ ବଛର୍ରେୟାଃ କାମି ଛାବାଜାନ୍‌ରେ ହନକ ଅକଆ ହୁନରକ ନାମ ଧାଳିଆ ଜନାକ ନେୟା ପୁଥିରେ ଅମାକାନା ।

୫- ଦିଦି ମନ ଲାଗାଅକାତେ ସବେନ୍ ଦିନ/ହୁଲା ନିରାଲ୍/ନିଜାଲା ଜାପାଗାର, ଲୁକ୍‌ଟୁ ଦୁରା, କାହାନା ଜନ୍‌ ଆର୍ ବାବାଇ ଧାଳି ରେୟାଃ କାମିକ ହୁୟାଆଆଉ ମୟଦ୍ ବିଷୟତେ ବେଶ୍‌ଲେକା ହନକକେ ଜତୁ ଅମ୍ ଧାଳିୟଆ ।

୬- ଚିମିନ୍ ଦୂର ଧାଳିୟଆ ଦିଦି ସବେନ୍ ହାସ୍ତାରେ ହନକକେ ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିଗାଲ୍ / ହାତୁ ହନର୍ ଜଦିକଆ । ରସମ୍‌ଟା (ଉପୁନ ସାଆ) ଲେଲ୍ ଜତୁ ନାତିନ୍ ସୁୟୋଗ ଅମାକଆ ଆର୍ ହନକକେ ଜନାରେୟାଃ ଜାଗାର୍ ନାତେନେ କାଜିଆ କଆ ।

୭- ମିପିଆଦ୍ ଋଷ୍ଟୁରେଆ କାମିକ ହନକ ହାରାବୁରୁ ରେୟାଃ ବିବିନ୍‌ଗା ହରାକ ଲେଲ୍‌କାତେ ବାଜିଆକାନାଃ କାମିନେଡ଼ା ବାଜଦୁପୁଲା/ରିକା ଜମିତା ଦିଦି ହନକଆ ହଳମରେୟାଃ, ଜାଗାରକ, ସେଆନ୍‌ଗୁନ୍/ସେଣ୍‌ରେୟାଃ, ସମାଜ, ମନ୍ ରାସିକା / ହାରାବୁରୁ ନାତିନ୍ ମନେନ ଅମେୟା । କାମିଟା ହନ୍ ଦୁଲାଲ୍ ଆର୍ ରାସିକା-ରମଜକୋ କରାଅ ଜଟିକଆ । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଲେକା ମଦ୍‌ଠାୟାଦ୍‌ରେ ଦୁବ୍‌କାତେ ପଲ୍‌ଅ ନାତେନ୍ କାଃ ମନେଆ ।

୮- ମୟଦ୍ ଋଷ୍ଟୁରେୟାଃ କାମିନେଡ଼ା ଛାବାଜାନ୍‌ରେୟା ହିଃଜୁତାନ୍ ଋଷ୍ଟୁରେଆ ଦରକାର୍ ତାନିଆ/ଲାଗାତି ବିତାରରେ ଚିମିନ୍ ଲେକା କାମିକ ଅଡ଼ଃ ମିଶା କାମିଆ । ଜସୁତାନ୍ କାମିନେଡ଼ା ସବେନ୍ ହନକ ନାଗେନ୍ ମଦ୍ ତେଗେ / ମିସାତେଗି ହବା ଧାଳିଆଆ ।

୯- ନିଆରେ / ନେରେ ଅମାକାନ୍ କାମିନେଡ଼ା କରେଆ ବିବିନ୍‌ଗା ସାମାନ୍ ଦରକାର୍ (ଲାଗାତିଂ) ମେନାଃ ।
ହନ୍‌କ ନାତେନ୍ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରତେ ହିସ୍‌କା ପୁଅ ଅମାକାମା / ଦିଦିଗେ ଇଡୁଦିପିଲାଁ ଇଡୁଆକାନ୍
ସବେନ୍ ଜିନିଷକ ବାଜିଆ ଆର୍ ସାମ୍‌ଗାଅ ହରାଆ । ହାତୁହଳକଆ ଦେଂଗାତେୟ ଜିନିଷ ସାମାନ୍
ବାଜିଆଲିଆ ।

୧୦- ଦିଦି ଆୟାଃ ରସମ (ପରିବେଶ) ତେୟାଃ ନାମ୍‌ତାନ୍ କାମିକ

ଆର୍ ହକଆ ରୁହୁଲ୍ ମନ୍‌ଇଦିକାତେ ବିବିନ୍‌ଗା କାମିକ ହରାତେ ହକକେ ଜନା ବିଷୟରେ ଦୁରିଲେକା
ଇଡୁଆଲିକିଆ ।

୧୧- ହନ୍‌କଆଃ ଟୁଂ ସେଣା (ଶଙ୍ଖଭଣ୍ଡାର) ଡିମ୍‌ବା ବାନଃଆ । ଆକମାନ୍‌କକେ କାହାନୀ ଜାଗାରକ ସମାୟରେ
ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ ବାକାଣା (ବାକ୍ୟ) ପାର୍‌ଚିସାଏଁ ଜାଗାରକଆ । କାହାନୀ ଇଦିକାତେ ସୁର୍ ବଦଲେଆ
ଆର୍ ଲୁଜୁଃ ଲୁଜୁଃ ରେକାନାଃ । କାହାନୀ ଜାଗାର୍ ତାନ୍ ଦିପିଲାଂ ଛାପା, କାହାନୀ କାଡ଼ି, ମୁଖା
ଏମାନ୍‌କ ଇସୁଆଜିରେ ବେଭାରୟାକ । ତାଲାରେ ତାଲାରେ କୁମୁଲିକେ ହନ୍‌କକେ କୁଲିକାତେ କାହାନୀ
ସାଇ ମନ୍ ରାଗଗେଆ ଆର୍ ମାରାଂ ହଳକକେ କାହାନୀଟା ଉଦୁର୍ ନାତେନ୍ ଦେଙ୍ଗାକିଆ ।

୧୨- ଦିଦି ହନ୍‌କକେ ଜତନ୍ ଆର୍ ବେଶ୍ ବେଭାର ଦେଖାଅ କିଆ । ଆକମାନ୍‌କକେ କେଟେଃ ଜାଗାର୍
କା'ଜାଗାରା କିଆ ଆର୍ ମଦ୍‌ଠାୟରେ ଦୁର୍‌କାତେ ପଲାଅ ଆର୍ ଅଲକାମିରେ କା' କାମିଇଚିକିଆ ।

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ମାଣୀ-ଇତୁସାଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ

ହନକ ଇନିତୁ କାମିକରେୟାଃ ମତଲବ୍

(ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ)

ଜିନିଦ୍ ବେତାରେୟାଃ/ବା* ଅକାନ୍ ବିତାରରେ ମାଣୀ ତୁରି (ଛଅ) ସିମା// (ବଛର)
ହାମବାଲ୍ ଲେକାନ୍ ସମାୟେ । ନେ ସମାୟରେ ହନାଃ ଉତୁଃରେଆ ହାରାବୁରୁଃ ବେଞ୍ଜାଇଁ
ସେକାଲ୍ ହରାଅଆ । ମାଣୀ ହନ୍ ସମାୟରେୟାଃ ଇନିତୁ/ ଅଲ ପଳାଅ କାମି ହରା
କଏତେ ହନକକେ ଇତୁସାଇ ସେନ୍ ନାଗେନ୍ ହରା ବାଇକାୟାଃ ।

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି, ମାଣୀ ଇତୁସାଇ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମାଣୀ ହନ୍ ସମାୟରେୟାଃ ଇନିତୁ/
ଅଲ ପଳାଅ କାମିକ ହନକଆଃ ନାଗେନ୍ ଲାତାରରେ ଅମାକାନ୍ ଗୁନ୍ସନତଃ
ହାରାବୁରୁଃୟା ।

- ତାଗାଳା ହଳମ ହିସକା/(ବୁଗିନ୍)
- ଆପାନାଃ/ ଆପାନାରାଃ ଆପଣାରା ସବେନ୍ ହୁଲୀ କାମିଧାଳିତାନ୍ ଲେକାନ୍ ପେଲେଃ
- ମାରୀ ଆର ହୁଡ଼ିଂ/ ହୁଡ଼ିଂ ଜିଲକେଟ୍ ହୁନର୍

- ବୁଗିନ୍ ହଳମରେୟାଃ ବାଇ
- ଜାଗାର ହରାତେ ଉତୁଃ ଉଦୁବ୍ ଧାଳିରେୟାଃ ପେଲେଃ
- ଅଳାଃହଳ, ହାତୁ ହଳ / କୁଗୁମ୍ ଅଡ଼ଃ ରସମରେୟାଃ ସେଣାଁ
- ସେଣାଁ ଇତୁଃ ନାଗେନ୍ ବୁହୁଲ୍ ଅମ୍/ ମନ ଅମ୍ ଆର୍ ସିରକାଅ ଉତୁଃ ।
- ଉନୁସୁର୍ ଆର୍ ଘଟାଅକାନ୍ କାଜି ବୁଜାଅନ୍, ଉତୁଃ ଉଦୁବ୍ ଧାଳି ଆର୍
ସାମାଳାଅତେୟାଃ ପେଲେଃ ।
- ଆପାନାରାଃ ହକ୍ ଆର୍ ହଳକଆ ହକ ବିଷୟତେ ହଳକକେ ଉଦୁଃବା ସଦର୍ କଆ ।

ମାଣୀ ଇତୁସାଇ ଇତୁନ୍ରେୟାଃ ମତଲବ୍ ➡ ହନାଃ ମୁନୁଃ ହାରାବୁରୁ ଆର ଇତୁନ୍ ସାଇ ହରାବାଇ

ମାଣୀଂ - ଇତୁସାଈ ଇନିତୁରେୟାଃ ଗନଂ ତେୟାଃ ଆର ନାମତେୟାଃ (ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ଉପଯୋଗିତା)

- ଏଟେଃ ହନ୍ ସମାୟରେ ହନ୍ନାଃ ମଲଂ ରେୟାଃ (ମାନସିକ) ହାରାବୁରୁ ବେଞ୍ଜିଇଁ ସେକାଲଗେ ହୁୟୁଃଆ । ଜିନିଦ୍ ବେଳା / ବିତାରରେ ବିନ୍ନା ସମାୟୟତେ, ନିଆଁ ସମାୟରେ ହନ୍କକେ ବୁଗିନ୍ ରସମ୍ (ପରିବେଶ) ଆର ରିକା ଦାଡ଼ି / ଧାଳିରେୟାଃ ରାସିକା ଅମାକରେ, ଇନା ଆକଆଃ ଆପନାରାଃ ସିଜଲରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ ପାଏଦା / ଲାଭ ହୁୟୁଃଆ ।
- ଏଟେଃ-ହନ୍ ସମାୟରେୟାଃ ଇନିତୁ ରେୟାଃ ଇନିତୁ ହନ୍କକେ ଇତୁନ୍ ସାଈ ରେୟାଃ ଇନିତୁ ନାଗେନ୍ ହରା ବାଈୟାଃ ଆର ପ୍ରାଥମିକ୍ ଇନିତୁରେୟାଃ ପାଈଲାଡ଼ୁତେୟାଃ କାମିକେ ବେଞ୍ଜିଇଁ ସେକାଲ୍ ଗେ କରାୟାଃ ।
- ମାଣୀଂ-ଇତୁନ୍ ସାଈ ଇନିତୁ ତାୟମକରେୟାଃ/ ଚାନାଃବାଃରେୟାଃ ଇନିତୁ ଅତଃ ଆପାନାଃ କାମିରେ କାମିଧାଳିରେୟାଃ ମୁନୁପେଳେ ବାଈୟାଃ ।
- ଯେଲେକାତେ ନିଆ ସମାୟରେ ହନ୍କଆ ହଡ଼ଭାଡ଼ୁ (ସ୍ୱଭାବ) ଆର ମଲଂରେୟାଳ ପେଲେଃ ଇସୁଗେ ଲେବେଃ/ଲେବେଦ୍‌ଗେଆ, ଆକକେ ଇସୁ ସହଜ/ଅଲେ ସେକାଲଗେ ବୁଗି ବେଭାର ଆର ଗନଂ ଉତୁଃ / ବୁଗି ଚାଳିଚଳନ୍ (ମୂଲ୍ୟବୋଧ) ଇତୁ ଅମ୍ ଧାଳିୟାଃଆ ଆର କା' ବୁଗିନ୍ ହିସକା/ ଯୁଦାଃ-କାମିକତେୟାଃ ପାରକା ଇଚି ଧାଳିୟାଃଆ ।
- ଏଟେଃ ହନ୍ ସମାୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ହନ୍ କକେ ବାଗିକାତେ କାମିନାଲା ସେନ୍ତାନ୍ ଏଂଗାକ ଆପାନାଃକାମି ନାଗେନ୍ ସୁଯୋଗ ନାମେଆକ ଆର ଇନ୍କୁଆଃ ମାରାଂ ମିସିକ ଆକଆଃ ବୁଗିନ୍ ଜଗାଅ କାମିତୟେ ନିଜାଲା ହୁଈକାତେ ଇତୁନ୍ ସାଈରେ ସବେନ୍ ହୁଲାଂ ହିଃ ଧାଳିଆକ ।
- ସାଅ ସାଅ ସିମାଁ / ବଛରରେୟାଃ ହାରାବୁରୁଃତେୟାଃ ନାମ୍ ଧାଳିରେ ଅଡ଼ଃ/ ଆର ହନ୍କଆଃ ହକକେ ବୁଗିନ୍ ଜତନ୍ ଅମ୍ରେ ଏଟେଃ ହନ୍ ସମାୟରେୟାଃ ଇନିତୁ କାମିହରା ରେୟାଃ କାମି ଇସୁ ପରାଃ ହାମ୍‌ବାଲଗେ ।

ହିସିକା ପୁଅ ବେଭାର ନାତିନ୍ ଆନାରୁହରା (ଅଭ୍ୟାସ ପୁସ୍ତିକା ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ)

- ❖ ନାଡ଼ା ଅରୁଣିମାଃ କାମିହରା ଇଦିକାତେ ହିସିକା ପୁଅ ହାନାଟି-୧ (୩-୪ ବଛର ହନକ ନାତିନ୍) ଆର ହିସିକା ପୁଅରେୟାଃ ହାନାଟି-୨ (୪-୬ ବଛର ହନକ ନାତିନ୍) ବାଈୟାକାନା ।
- ❖ ସବେନ୍ ହନକ ନାତେନ୍ ବାଈୟାକାନ ହିସିକା ପୁଅରେ ଦିଦି ହନାଃ ଲୁଡୁମ୍ ଆର ଦରକାର ଚଃଅତାନ୍ ଏଟାଃକାଜିକ ପେରେରେୟା । ହିସିକା ପୁଅକ ଦିଦି ହନକକେ ଅଲାଃ କା'ଇଦି ଇତିକଆ । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେଗେ ହିସିକା କାମି କାମିନାତେନ୍ ଅମାକଆ ଆର ସାମ୍ପାଅକାତେ ଦିଦି ଆଏଃତାରେଗେ ଜଗାଅୟା ଆର ଚିମିତାଂ ହିସିକାକାମି ହବାଅଆ ଇମ୍ତାଂ ହନକକେ ଅମାକଆ ।
- ❖ ହିସିକା ପୁଅଭାଗ - ୧ରେ ୫୫ ଲେନେକା ସାକାମ୍ ଆର ଭାଗ-୨ ରେ ୬୦ ଲେନେକା ସାକାମ୍ ମେନାଃ ଚାଷ୍ଟୁ ନାତିକାନ୍ ଯତକେଏତେ ୫ ଲେନେକା ସାକାମ୍ ହାଦିଃ କାମିଲେରେ ମଦ୍ ବଛରରେ ପୁଅଟା ଚାବାଅଆ ।
- ❖ ନେଲେକା ସାକାମ୍‌କରେ ଅଲାକାନ୍ ଆନାରୁକାମି ଦିଦି ନାଗେନ୍ । ଦିଦି ଇନା ଆନାରୁ କାମି ଅନୁସାରତେ ହନକକେ ହିସିକାକାମି କରାଅ ନାତିନ୍ କାଜିଆକଆ । ଅକରେ ଦରକାରାଃ, ହନକ ଏନ୍ତେ ପେନ୍‌ସିଲକ ବେଭାରୟା । କଲମ୍ କାର୍ ତର୍ ପେନ୍ କା ବେଭାର ନାତେନ୍ ଜିଗର୍ । ମେନ୍ତେଗେ କାଜିୟା ।
- ❖ ସବେନ୍ ଚାଷ୍ଟୁରେ ଅମାକାନ୍ ଆନାରୁର କାମି ହିସିକା ପୁଅରେୟା ଅକ ଲେନେକା ସାକାମରେ କାମି ହବାଅଆ ଇନା ଅଲାକାନା । ଏନ୍ ଅନୁସାରତେ ହିସିକା ପୁଅ ହନକକ ଅମଆ ।
- ❖ ଚିମିନ୍‌ଲେକା ଛାପାକରେ ରଂ ଅମ୍‌ନାଗେନ୍ ଲାଗାତିଂତାନା । ଇନା ନାତେନ୍ ହନକ କ୍ରେୟନ୍ (ରଂ ପେନ୍‌ସିଲ) ବେଭାରୟାକ । ଦିଦି ସବେନ୍ ହୁଲାଂ କାମିହରା ଏନେଟେଃ ମାଶାଂତେ ଆନାରୁ କାମି ପଲାଅୟାକ ଆର ନିଜେଗେ ପକାଅନାତେନ୍ ସାମ୍ପାକ୍ ନାଆଁ ।
- ❖ ହିସି କା ପୁଅ କାମିନାଗେନ୍‌ତେ ହନକକେ ପାରତି ସାଏଁ କାଜିଆନିଖାବ ଲେନେକା ସାକାମ୍‌ରେୟାଃ ମାଶାଂ କାମି କାମିନାଗେନ୍‌ତେ ଦେଙ୍ଗା କଆ ।
- ❖ ହନକ ରଂ ଅମେ ସମାଏରେ ଭୁଲ୍ କେରେକ, ଆକକେ ଆଲପେ ଏରାଂକଆ, ରୁଝାଅକଆ । ହନକ ଯେଲେକା କରାଏକାଃ, ମେନ୍‌ଦ ଇନା ଖାରାପ କା କାଜି କେଏତେ କରାଅନାଗିନ୍, ରିରିଆଅଗିୟାପେ । ଆର ଅତଃ ତେଷା କେରେ ବେଶ ହବାଅଆ । ମିଆଦ୍ ହନାଃ ହିସିକା କାମିକେ ଏଠାଃ ହନାଃ କାମିଲଃଅତେ ଆଲ ଲେକା ଯୋକାଅତା ।
- ❖ ହିସିକା ପୁଅରେ ଅମାକାନ୍ କାମିହରାକ ଲେଲତେ, ଦିଦି ଏନ୍‌ଲେକା ଅତଃ ଏଟାଃ କାମିହରାକ ସାମ୍ପାକ୍ ନାଗେନ୍, ଅତଃ ହନକକେ ଅମ୍ ଧାଳିଆକଆ ।

ମୁନୁଃ ହନାଃ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ ବିବିନ୍‌ଗା ହରା (ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିଶୁ ବିକାଶର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗ)

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ମାଣୀ-ଇତୁସାଇତେ ହିଜୁଡାନ ସିଟିଆକଆଃ ଚଲନ୍

(ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ)

- ଆକ ଏଟାଃକଡ଼ା ସୁଗାଲ୍ ଉଡୁଃ କାକ ଲେଲାନ୍ ଧାଲିୟା
- ଆକ ଇନ୍ନୁ° ଆର୍ କାମିପାଇଟି ଲେକାନ୍ ହରାତେ ସାଙ୍ଗିକ ଇତୁ ଧାଲିୟା
- ଆକ ଖେଦ୍ ଖେଦାଡ଼େନ୍, ନାଓଁ ଜିନିଷ ଇତୁନାଗେନ୍ ଇସୁକ ଜିଗରେନ୍
- ସା-ବାଇସକ ନାମକେରେ ଇତୁନ୍ ନାଗେନ୍ ଅଡ଼ଃ ଜାଇକାକ ଜିଗରନା
- ଆକଡ଼ା ଧେଆନ୍ ଇସୁ ହୁଡ଼ିଃ ସମାଏ ନାତେନ୍ ତାଇନା
- ଆକ ରୁଲୁ°-ରୁଲୁ° । ଇସୁ ସମାଏ ହାପେକାତେ କାକ ଦୁର୍ ଥରନା
- ଆକ କାହାନୀ ଆୟମ୍ ଆର ଜାଗାର୍ ନାଗେନ୍ ବେଶକ ଠରେୟା
- ଆକ ଲେଲ୍ ଇତୁନ୍ ହାଉସିଆକ
- ଆକ ସିରଜାଅକ ତାନ୍
- ଆକ ରସମକେ ସୁବାରୁଟି ପରଖାଅ କାତେ ଇତୁୟାକ
- ଆକ ସରଦା, ଦୁଲାଇ୍ ଆର୍ ଜତନେନ୍କ ନାମାଃ
- ଯେଲେକାନ୍ ଦଣ୍ଡକାର୍ ରେପେଶେଃ କାଜିକ କାକ ସୁକୁଡ଼ା
- ଆକଡ଼ା ଉନ୍ନୁଡ଼ୁକ ସେକାଲ୍ ମେନ୍ଦ୍ ହୁଡ଼ିଃ ଖନ୍
- ଆକକେ ଦୁଲାଇୟାକ ହଳକକେ ସେକାଲ୍କ ଚିନାଗିୟା
- ଆକ ଆପନାର ବିତାରରେ ଇନ୍ନୁ° ଆର୍ ଜାପାଗାର୍ ଯାନରେ ରାସିକାଡ଼ାକ
- ଆକ ରାନାଲା° ଆର୍ ସକେ ଆପନାରାଃକେ ପସନ୍ଦୟାକ
- ମାରା° ହଳକଡ଼ା ଆଇଦାରା ଆର୍ ମାନାକ କାକ ସୁକୁଆା
- ଆକ ବାଲେଃମନ୍ ଆକକେ ଇସୁ ସେକାଲ୍ ବାଇ ଧାଲିଡ଼ାକ

ଆପନାରାଃ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ ତାକ୍ ଅମ୍ଜାନ୍ରେ, ହନ୍କଡ଼ା ହାରାବୁରୁ କେଟେଃ ସାଏଁ ହବାଡ଼ା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି / ମାଣ୍ଡା-ଇଡୁସାଇରେ ହନକ ଜମିତୁ :

କାନାଃକ ଚେକାୟା ଆର କାନାଃ କାକ ଚେକାୟା

(ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି/ ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା : କ'ଣ କରିବେ ଓ କ'ଣ କରିବେ ନାହିଁ)

କାନାଃକ ଚେକାୟା/ଚିନାଃକ ଚିକାୟା

- ହନକକେ ଶରଦା ଆର ଦୁଲାଲ କଥାପେ
- ଆକଡ଼ା ନୁତୁମତେ ରାଃଆ କଥାପେ
- ହନ କଲଃତେ ଲାଦା ଲାଦାତେପେ ଜାପାଗାରାଃ
- ଜତ ହନକକେ ବାରାବାରାଃତେପେ ଲେଲକଡ଼ା
- ଆକକେ କୁନୁଲିକ କୁଲିନାଗେନ୍ ଆର ବାକାଶାକ ବେଶ ଲେକା ଜାଗାର ପୁରାଓ ନାତେନ୍ ରାସିକା ଇଚି କଥାପେ
- ଆକଡ଼ା ଜାଗାର ଆର କୁନୁଲିକ ମନ୍ ଧେଆନ୍ କାତେପେ ଆୟୁମେୟାଁ
- ହନକକେ ଆକଡ଼ା କାମି ଅକକେଗେ କମିନାତେନ୍ ରାସିକା ଇଚିକଡ଼ାପେ
- ହାୟାଲ କାମି କାକ ଧାଲିରେ ଆକକେ ରାମାଲ କାମି ଅମାକପେ
- ହାୟାଲ କାମି କାକ ଧାଲିରେ ଆକକେ ରାମାଲକାମି ଅମାକପେ
- ଭୁଲ କରେ ଆକକେ କା' ଏରାକାତେ ବେଶ୍ ଲେକା ବୁଝାଓ କାତେ କାନାଃ ଲେକା କାକ ଭୁଲେୟା ବେଶ୍ ଲେକା ଉଦୁକା କଥାପେ

କାନାଃ କାକ ଚେକାୟା/ଚିନାଃ କାକ ଚିକାୟା

- ହନକକେ ଏରା ଦାଲ କାର୍ ଯେତାନ୍ ଦଣ୍ଡ ଆଲପେ ଅମାକଡ଼ା
- ଆକକେ ସଜେ ଅଲବାଲ କାମିରେ ଆଲପେ ଆରୁକଡ଼ା
- ଆକଡ଼ା ମନ୍ରେ ବର ଚିଲିକାନ୍ କାମିକ ଆଲପେ ଇଡୁକଡ଼ା
- ହନ କକେ ଏଟାଃ ସୁଜୁତି ହନକଲଃ ଆଲପେ ତୁଲନା କଡ଼ା
- ଆକକେ ଆକଡ଼ା ଜାଗାରରେ ଆଲପେ ରେପେଶେଃ କଡ଼ା ଆର୍ ଆଲପେ ରାଗ୍ ଇଚିକଡ଼ା
- ଆଏ ତାଇନଃରେ ଆଏଗାଃ ଲିତୁର ମନେ ଆର ଭୁଲକ ଏଟାଃ ହନକଡ଼ା ମାଣ୍ଡାରେ ଆଲପେ ଜାପାଗାରାଃ
- ଆଏକେ ଭୁଲ କାଜିରୁଆଲ୍ କାତେ ଆଲପେ ହିଲିକଡ଼ା
- ଆଏ କାଃ ଧାଲିଲେକାନ୍ କାମିକ ଆଏକେ ଆଲପେ କାମିଇଚିଗିୟା
- ଆୟାଃ ମନେ ବୁଲୁଁ ବୁଲୁଁ ମେନଦ୍ ହୁଡ଼ିଃ ଖନ୍ ଇନାତେ ମନ୍ ଆଲପେ ଖାଟଏ ଆର୍ ଆଲପେ ରାଗଡ଼ା

ହନାଃ ହକ୍ ବାନ୍ତାଟେ*ନ୍ ଜଗାଓଡ଼େନ୍, ଆଇଦାରେନ୍ ଆର୍ ହାରାବୁରୁଏନ୍

କାନାଃକ ଚେକାୟା/ଚିନାଃକ ଚିକାୟା

- ଇତୁନ୍ କାମିହରା ଆଃଏ ନାତେନ୍ ରାସିକା ଲେକାପେ ବାଈୟା
- ଖାଲି ହନାଃ ବୁଢ଼ି ଗିଆନ୍ ହାରାବୁରୁ ଚେତାନରେ ପିଆନ୍ କା' ଅମକାତେ ହନାଃ ମୁନ୍ନୁଃ ହାରାବୁରୁ ଚେତାନରେ ମନ୍ଦେ ଅମେଆଁ
- ଦୁରା°, ଗଲପ, ସୁସୁନ, ଇନ୍, ଲୁକୁଃ, ଏମାନ୍କାମିକ, କାମିକ ଚେତାନରେ ହନକକେ ଉତୁକଆପେ
- ରସମ୍ ଆର ଘଟଣାକ ପରିଖାନିରିଖା କାତେ ଇତୁନାତେନ୍ ଇସୁ ତାକ୍ପେ ଅମାକଥା
- ହନକଥା ବିତାରରେ ସେନ୍ ଆଗୁତାକ୍ ନାତା ନାତେନ୍ ରିରିୟାଃ କଆପେ
- ଜାଦକା ସମାଏ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଅଳାଃ ବିତାରରେ ହନକ କା' ଜଗାଅ କାତେ, ବାହାରରେ ଇନ୍ ନାଗେନ୍ ଇସୁପୁରା ତାକ୍ ଅମାକଆପେ
- ହନକକେ ଇନ୍ ଜିନିଷକ ଆର ଇନାକ ବାଈନାଗେନ୍ ତାକ୍ପେ ଅମାକଆ
- ଅଳାଃ ଆର ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ହନ କାମି ନାଗେନ୍ ଲେକା କାମିକ କାମିଃପେ
- ହନାଃ ମନେକାମି ଆର ରାନାଳା°କେ ମାଈନ୍ଦେ ଅମେୟା

କାନାଃ କାକ ଚେକାୟା/ଚିନାଃ କାକ ଚିକାୟା

- ହନ୍ ଆଏଗେ କାମି ଧାଲିତାନ୍ କାମି ଆଃଏ ନାତେନ୍ତେ ଆଲପେ କାମି ଦେଙ୍ଗାଈୟା
- ହନ୍ ଭୁଲ କାଜିକ ଜାଗାର ଇଦିୟାଦ୍ରେ ହୁବକାଈ ଜାଗାରରେ ବାଧା ଆଲପେ ଅମାଈୟା
- ହନ୍ କାମିକାଃ ହାୟାୟାଈରେ ବାଦ୍ତେଗେ କାମି ଆଲପେ ଆବୁକଥା
- ହନକେ ଇସୁ ସା°ଗି ଅନଲ୍ କାରେବା କାମି ଆଲପେ ଅମାଗିୟା
- ହନକଥା ନାତେନ୍ତେ ହିଁସାହୁଲା° ବିଚାର ମନେରେ ଭାବନା ଆଲପେ ଦ'ୟା
- ଆପୁକଥା କା - ପେରେଃତାନ୍ ଆଶାକ ଆଃଏକେ ଇଦିକାତେ ହାସଲ୍ ନାଗେନ୍ ଆଲପେ ଚେଷ୍ଟାଗେକା

ହନ୍ ଆବୁଠା ଦାଈତ, ଭାରୁଆକାଗେ । ହନ୍ ଆବୁଠା ନାଃରେନିଃ ଆର ଅଡଃ ମୁସି°ରେନିଃ

କେନ୍ଦ୍ର କାମିହରାରେୟାଃ ନେତା

(କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଜନା)

ସବେନ୍ ସା'ଇତେ ହନକଆ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ତେ ୩ ଏତେ ୬ ସିମ୍ପାରେନ୍ ସିଟିଆକଆଃ ନାତେନ୍ ଅଙ୍ଗନୂତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ମାଣା-ଇତୁସାଇ ଇତୁନ୍ କାମି ହରାକ କାମି ହବାଓ୍ଵା । ମାଣା-ଇତୁସାଇ ଇନିତୁକ ନିଗେ-ଉଦୁର୍ ଲେକା ଇନ୍, ସୁସୁନ୍, ଦୁରାଂ, କାହାନା ଅତଃ ଛାପାବାଇ କାମିକ ହରାତେ ହବାଓ୍ଵା । ନେୟା ହନନଆଃ ହଳମ / ହଳମ ରେୟାଃ, ମଳଂରେୟା, ସାଲାଟିନରେୟାଃ, ରିରିଆଅରେୟାଃ ଅତଃ ବୁଝିଆନ୍ ହାରା-ବୁରୁଲଃତେ ସବେନକ ହାରାବୁରୁଓ୍ଵା । ଇନା ନାତେନ୍ ପୁଲଲୁ ଇତୁସାଇ ଇନିତୁ ଚେତାନରେ ଜାଇକାଃ / ତିୟା ପିଆନ୍ ଅମେରେୟାଃ ଲାଗାତିଂତାନା । ହନକକେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ୩ ଘନଟା ହାବିଃ ତାୟଃ ନାଗେନ୍ କର୍ମୀ ସିଦାଏତେ / ମାଣାତେୟାଃ ମିୟାଦ୍ କାମିନେତା ବାଇୟାକିନ୍ । ଅଙ୍ଗନୂତି କର୍ମୀକେନ୍ଦ୍ରରେ ହନକ ନାତେନ୍ ନେ-ଲେକାନ୍ ମୟାଦ୍ ହନକ ସୁକୁ ପରିବେଶ ସିରଜାଅୟାଃ ଯେମନ୍ ତି ହନକ କେନ୍ଦ୍ରତେ ହିଜୁଃ ନାଗେନ୍ କ ରାସିକାଓ୍ଵା ।

ପୁଲଲୁ ଇତୁସାଇ ଇନିତୁ ହନକକେ ମାଣା ଇନିତୁ ସାଇ ରେୟାଃ ଇତୁତ ନାତେନ୍ ମଳଂ । ମାନସିକ୍ ସ୍ତରେ ସାମ୍ପତ ଠିକତାଏ । ଆପି ସିମ୍ପାତେୟାଃ ଚେତାନ୍ ସବେନ୍ ହନ ଠିକ୍ ସାଏଁ ଅଲଭତୁ ନାତେନ୍ ଏଙ୍ଗା-ଆପୁ, ଅଳଃ ହତକ, ଅଙ୍ଗନୂତି ଦିଦି, ଦେଂଗାନିକିନ୍ ଆର୍ ହାତୁ ହତକଆଃ ହାୟାଲ୍ କାମି ମେନା- । ସବେନ୍ କଆଃ ଦେଙ୍ଗାତେ ଅଙ୍ଗନୂତି କେନ୍ଦ୍ର ପୁଲଲୁ-ଇତୁସାଇ ଇନିତୁ ନାତେନ୍ ମୟାଦ୍ ବୁଗିନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ହବାଅଆ ଆର୍ ନେ କେନ୍ଦ୍ର ସାଇତେ ସବେନକ ରିରିଆଓ୍ଵକ ।

- ଦିଦି ଅଙ୍ଗନୂତିରେ ବୁଗିନ୍ ରସମ୍ ବାଇୟାକିନ୍ ଯେମନ୍ ହନକ ହିଜୁଃ ନାତେନ୍ ମନେୟାକ ।
- ଅଙ୍ଗନୂତି ଅଳଃ ବିତାର୍ ଆର୍ ଚାରିପାକ/ଉପୁନ୍ ସା'କ ପାର୍ତି-ଆର୍ତି ରିକାୟାକିନ୍ ।
- ଅଙ୍ଗନୂତିରେ ସବେନ୍ ଇନ୍ ଜିନିଷକ, ସାନା ପାନାକ, ନୁ' ଦାଃଆ ଏମାନକ ଜଗାଅୟାକ ।
- ଚାର୍ଟି, ପୋଷ୍ଟର୍ ଏମାନକ କାନ୍ତରେ/କାହିଁରେ ହକାୟାକିନ୍ ।
- କାମିନେତା ପୁଥିରେ ଏମାକାନ୍ ସନତଃ(ଖସଡା) ଲେକାତେ ଦିନ୍ ହୁଲାଂ କାମିନେତାକ ଛାବାୟାକିନ୍ ।

ସିଟିଆ ଦିନ୍ (ଶୁଶୁ ଦିବସ)

ଅଙ୍ଗନୂତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ୧୪ ନଭେମ୍ବର ଦିଲାଂ ସିଟିଆ ଦିନ୍ ମାନାତିଂ ସମୟରେ ଲାତାର୍ କାମି ନେତାକ କାମିଅଆ ।

- ଦିଦି ଆର୍ ଦେଙ୍ଗାନିଃ କେନ୍ଦ୍ରକେ ସାକାମ୍ ଆର୍ ବାଆତେ ସାଜାଅୟାକିନ୍ ।
- ହନକଆଃ ଏଙ୍ଗା ଆପୁ, ଅଳାହତ, ସୁୟା ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ହାତୁ କଲ୍ୟାଣ ସମାଜତି ସଦସ୍ୟ, ଓର୍ଡି ମେୟର, ମାତୁ କିମିତି ଅତଃ ଯା* କିମିତିରେନ୍ ସଦସ୍ୟକକେ ସିଟିଆ ଦିନ୍ କେନ୍ଦ୍ରତେ ହିଜୁଃ ନାଗେନ୍ ଦିଦି କାଜିୟାକଓ୍ଵା ।
- ସବେନକଆଃ ତାଇନ୍ ତାଲାରେ ଦୁରାଂ, ସୁସୁନ୍, ଲାୟା ଜାଗାର୍ ଏମାନ୍ ଇନ୍ କ ଇନ୍ ଆଃ । ଏଙ୍ଗା-ଆପୁ ହଳକଆଃ ଦୁନ୍ଦୁର୍ (ଅଭିଭାବକ ସଭା) (ମାର୍ଚ୍ଚ ଅତଃ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ଋଷ୍ଟରେୟାଃ ତାଷ୍ଟରେମାଃ ୧ ତାରିଖରେ ହବାଅଓ୍ଵା) ବଛରେ ବାର୍ (୨) ଧାକ୍ ଏଙ୍ଗା ଆପୁ ହଳକଆଃ ଦୁନ୍ଦୁର୍ ହବାଅଓ୍ଵା । କର୍ମୀ ହନକଆଃ ଏଙ୍ଗା ଆପୁ ଅଳଃ ହତକକେ କେନ୍ଦ୍ରତେ ହିଜୁଃ ନାଗେନ୍ ବେଓରାକଆକିନ୍ । ନେ ଦୁନ୍ଦୁର୍ରେ ଯା* କିମିତି ଆର୍ ମାତୁ କିମିତି ସଦସ୍ୟକ ମେସାନା । ଦୁନ୍ଦୁର୍ରେ ପୁଲଲୁ ଇତୁସାଇ ବିଷୟତେ ଆଲୋଚନା ହବାଅଓ୍ଵା । ହନକଆଃ ହାଜିରା, ଠିକ୍ ସମାଏରେ କେନ୍ଦ୍ରତେ ହିଜୁଃ, ବାନି ଚିନା (ସାପାରି), ପାର୍ଟି ସାଏଁ ଜାଗାର, ତାଡ୍ ଚାଲାଅ, ବିବିନ୍ଗା ରଂ ଚିନା, ଗାର୍ ରାତାଃ, ଦୁରାଂ ସୁସୁନ୍, କାହାନା ଏମାନକ ବିଷୟତେ ଅଙ୍ଗନୂତି କର୍ମୀ ଏଂଗା ଆପୁକକେ ଉବୁଦାକଆ । ଏଙ୍ଗା ଆପୁକଲଃ ବୁଗିନ୍ ନାତା ଯୋଗାଅକେରେ ଆକଆଃ ହନକକେ ଦିନ୍ ହୁଲାଂ ଅଙ୍ଗନୂତିତେ କୁଲକଆକ ।

ନେ ବାଦ୍ରେ ହନକ ଇତୁତାଦ୍ ଲାତାର୍ରେ ଅଲକାନ୍ ବୁଗିନ୍ ଚଳନ୍ କାଗାରେୟାକ -

- ଆର୍ତି ପାର୍ତିବୁ ତାଇନା

- ବଅକୁ ନାକିଃୟା
- ସାର୍ସାର୍ (ରାମା)କୁ ହାଦେୟା
- ମତା, ମୁଂ ଏମାନକ ପାରତିୟାକୁ
- ଜମ୍ ମାଣାଂତେ ସାବୁନତେ ଚିଜକୁ ହାବୁନନା
- ପାଇଖାନାକୁ ବେଭାରେୟା
- ଅଙ୍ଗନଓଡ଼ିରେୟା ପୁଇଲୁ ଇତୁସାଇ ଜନିତୁ କାମିହରାରେ ହନକଆଃ ହିଜୁଃ ମେସାନରେୟାଃ ପାଏଦା ଯେମନ- ବୁଗିନ୍ ଚଳନ, ବୁଗିନ୍ ବେଭାର ସୁଜୁତିକଲଃ ବୁଗିନ୍ ଜାପାଗାର, ସେତଃ ବାସିଆମ୍ ଜମ୍, ଇସିନାକାନ୍ ଲଲ ଜମେୟାଃକ ଜମ୍ ଏମାନ ବିଷୟତେ ଆଲୋଚନା ହବାଅଥା ।
- ହନଃ କାମି ନାଗେନ୍ ତେୟା ହୁନର, ଲିତୁର୍ (କାଧାଳି) ତାଇନ୍ ବିଷୟତେ ଆଲୋଚନାୟାକ ଆର୍ ଅଳାଃ (ଅତଃ)ରେ ହନକକେ ବୁଗିନ୍ ଚଳନକ ଇତୁ ନାଗେନକ ରିରିଆଅକଆ ।

ସାକିଂ ଆବା ଦିଲାଂ (ଜେଜେଙ୍କ ଦିନ - (ସବେନ୍ ଚାଣ୍ଡୁରେ ୨ ତାରିଖ)

ହନକଆ ସାକିଂ ଆବା, ସାକିଂ ମାଆ, ତାତାଂ, ଜିଆଂ ଏମାନ ହତୁରେନ୍ ହାଳମ୍ (ହାତାମ୍) ହଳକକେ ଚାଣ୍ଡୁରେୟାଃ ୨ ତାରିଖ ହୁଲାଂ ପୁଇଲୁ ଇତୁସାଇ କେହୁତେ ହିଜୁଃ ନାଗେନତେ ଜିଗାରକଆ । ଏନ୍ ହୁଲାଂ ଲାତାରରେ ଅମାକାନ୍ କାମିହରାକ କାମିଆ ।

- ହନକତଃରେ ଯେଲେକାନ୍ ଏଚେକେଚ୍ଚେ ତାଇୟାନ୍ରେ ଜନାକ ଅକଲେକା ପୁର୍ଅଆ ଜନାରେୟାଃ ଜାପାଗାର ହବାଅଥା ।
- ଆକ ଦୁରାଂ, କାହାନୀ ଏମାନକ କରାଅୟା ।
- ଜନା ଜାପାଃ ଦୁଶୁମ୍ରେ, ହାତୁରେୟାଃ ସାସାଂକିର, ହାଉସିଆନ୍ ହଳ, ବିର, ଏମାନ ତେମାନ ବିଷୟତେ

ହନୁକେ ଜାଗାର କଆକ ।

ଇନୁଂ ବ୍ୟାଙ୍କ (ଖେଳନା ବ୍ୟାଙ୍କ)

ପୁଇଲୁ ଇତୁନ୍ସାଇରେନ୍ ହନକ ଅତିଅ ଇନୁଂ ରାସିକା । ଆକ ଇନୁଂ ଇନୁଂତେ ସେକାଳାକ ଇତୁ ଧାଳିଆଃ, ଇନୁଂ ଦିଆଁତେ ଆକକଆ ହଳମ ରନତକ, ବୁଝି ଗିଆନ୍, ଜାଗାର ଗିଆନ୍, ଉନୁସୁର୍ ଆର୍ ସମାକ୍ ରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ହବାଅଆ । ମିମିଆଦ୍ ଅଙ୍ଗନଓଡ଼ିରେ ଇନୁଫାନ୍ ଜିନିଷକ ତାଇଉଆଃ ଲାଗାତିଂ ତାନା । ଅଙ୍ଗନଓଡ଼ି କେହୁକେ ଇନୁଫାନ୍ ରିରିୟାଉ ଲେକାନ୍ ଜିନିଷକ ଜଗାଅଲେରେ ଏଙ୍ଗା ଆପୁ ହନକକେ କେହୁତେ କୁଲନାତେନକ ମନ୍ ବଳାଅୟା ।

- ଚିମିନଲେକା ଇନୁଫାନ୍ ଜିନିଷକ ଦିଦି ଆଏଃଗି ବାଇୟାଃ କାରେଦ ସାମଗାଅୟାଃ ।
- ସିବିଲ ସମାଏରେ (ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ) ଇତୁତାଦ୍ ଇନୁଫାନ୍ ଜିନିଷକ ରସମାନ୍ ଜିନିଷ, ଦୁରାଂ ଗିତିୟାକାନ୍ ଜିନିଷ ଆର୍ ହୁତିଃ ଗନଂରେୟା ଜିନିଷତେ ବାଇୟାକିନ୍ ।
- କର୍ମୀ ହାତୁ ହଳକ ଆର୍ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟ କତେୟାଃ ନାଓ୍ଵା ଆର୍ ପୁର୍ନା ଇନୁଫାନ୍ ଜିନିଷକ ଆଗୁୟାକିନ୍ ।
- ଇନୁଂ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ସବେନ୍ ଇନୁଫାନ୍ ଜିନିଷକ ଜଗାଏୟାକିନ୍ ଆର୍ ଇନୁଂ ନାତେନ୍ ହନକକେ ଅମାକଆକିନ୍ ।

ପୁଇଲୁ ଇତୁସାଇରେ ଭିନ୍ନସମ ହନକଆଃ ଜନିତୁ
(ପ୍ରାକ-ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭିନ୍ନସମ ଶିଶୁଙ୍କର ଶିକ୍ଷା)

ଅଙ୍ଗନଓଡ଼ି କେହୁରେ ୩ ତେୟା ୬ ବଛରେନ୍ ହନକ ପୁଇଲୁ ଇତୁସାଇରେୟାଃ ଜନିତୁ ନାମେୟାକ । ଏନକ ବିତାର୍ ତେୟା ଚିମିନଲେକା ହନକ ଜନମ୍ତେୟାଃ କା'ରେଦ ତାୟମ୍ତେ ଭିନ୍ନସମକ ହୁଇୟାକାନଥା । ଆକତଃରେ ବିବିନ୍ଗା ରକମ୍ କାମି ହୁନର୍ ତାଇନା । ଇନ୍କୁ ଆକ ନାତେନ୍ ବୁଗିଲେକା ଧିଆନ୍ ଅମ୍ ଲାଗିତିଂ ତାନା ।

- ଅଙ୍ଗନୂପାତି କର୍ମୀ ନଲେକା ହନକ ଚିନାକାତେ ଆକନାତେନ୍ ବେଶଲେକା ଯିଆନ୍ ଅମେୟାଃ ଯେମନ୍ ଏଟାଃ ହନକଲଃତେ ଅଙ୍ଗନୂପାତରେ ଆକକ ମେଶା ଧାଲିନା ।
- ଦିଦି ନେଲେକା ହନକକେ କାମି ଇତୁ ନାଗେନ୍ ଇସୁ ଦାଲ୍ କାଜିୟାଃକଆ ଆର୍ କମି ଇଚିକଆ ।
- ହନ କାମିଦିପିଲାଂ ଆଏଃକେ ଆଏଃକେ ଆଏଃକେ କାମି ନାତେନ୍ କା'ରେଦ ଏଟାଃ ହନ ଦେଙ୍ଗା ଅମାଗିୟା ।
- ସବେନ୍ ସୁଜୁତି (ଗାତିକଲଃ) ଦୁବକାତେ ମଦ୍ରେ ଇନ୍ଦୁ, କାମିକ କାମିନାତେନ୍ ରିରିଆଅକଆଃ ।
- ଯେତାନ୍ କାମି କା'କ ଇତୁତାରେ ଘନେ ଘନେ ଇତୁକଆ ଆର୍ ଇନାକ ଅଳାଃରେ କାମିନାତେନ୍ ଅଳାଃ ହଳକକେ କାଜିୟାକଆ ।
- ଏଟାଃ ସୁଜୁତି ହନକ କା'ଧାଲିତାନ୍ ହନକେ ଦେଙ୍ଗା ନାତେନ୍ ରିରିଆଅକଆଃ ।
- ହନକଆଃ କା'ଧାଲି କାମି ତେୟାଃକ ଚିନାକେଏତେ ଚିକିସା ସୁବିଧା ନାମାଃ ନାତେନ୍ କର୍ମୀ ଏଙ୍ଗା ଆପୁକକେ ଡାକ୍ତରତାଃ କୁଲକଆଏ ।

**ପୁଇଲୁ ଇତୁସାଇ ହନକ ନାତେନ୍ ସନଃପେବ୍
(ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ଯୁନିଫର୍ମ)**

ସନଃପେବ୍ ପୁଇଲୁ ଇତୁସାଇରେନ୍ ହନକଆ ଚେତାନ୍ରେ ବୁରିନ୍ ହଳ ନାଗେନ୍ ଗୁନ୍ ସିରଜାଅକଆଃ । ନିଆଁ ଆକକକେ ଆପ୍ନାରାଃ ଚିନା, ଆପ୍ନାରାଃ ବିଶ୍ୱାସ୍ ହାରାବୁରୁରେ ଦେଙ୍ଗା ଅମେୟାଃ । ସନଃପେବ୍ ତୁସିଂୟାନ୍ରେ ହନକ ରାସିକାଅଆକ ଆର୍ ଅଙ୍ଗନୂପାତି ହନ ମେନତେକ ଉତୁଃଗେନା । ଆକଆଃ ଉତୁଃଚି ହନକ ଅଙ୍ଗନୂପାତିରେୟାଃ ନିୟମ୍କ ମାନାତିଂ ନାଗେନ୍ ସେକେଲଃକ ଆତୁନା ଆର୍ ନିଆଁ ନିୟମ୍ ଅତଃ ମୁସିଂ ଆକଆଃ ଜାବନ୍ରେ ମୟ ବୁରିନ୍ ହଳ ବାଇ ନାଗେନ୍ ଦେଙ୍ଗା ଅମାକଆ ।

- ଦିଦି ଯିଆନ୍ ଅମେୟା ଚି ହନକ ଆରଚି ପାର୍ଚି ସନଃପେବ୍ ତୁସିଂଏୟା ।

ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଘଟି

ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରେୟାଃ ଘଟି ସାତି ପ୍ରତୀକ ଲେକା କାମିୟା । ଘଟି ସାତି ଜାନ୍ରେ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କର୍ମୀ ବିଷୟତେ କାନାଜି ଏଙ୍ଗା ଆପୁ ଆର୍ ହାତୁ ହଳକତାଃରେ ସେଚେରଥା । ନିଆଁସବେନ୍ ହନକ ନାତେନ୍ ଲେଲ୍ ଘଳି ଲେକା କାମିୟା ।

ଘଳି ସାତି ସମାଏ (ଘଟି ବାଜିବା ସମୟ)

- ଅଙ୍ଗନୂପାତି ଏନେଟେଃ ଆର୍ ଚୁଷ୍ଟୁୟାନ୍ ସମାଏରେ ।
- ସେତାଃ ବାସିଆମ୍ ଜମ୍ ଆର୍ ଲଲ ଇସିନ୍ତେୟା ଜମେୟା ମାଶାଂତେ ।
- ମମତା ଦିବସ୍ କାମି ଏଟେଃ ସମାଏରେ ।
- ଯେତାନ୍ ଲୁତୁମାନ୍ ଦିନ୍ ମାନାତିଂ ସମାଏରେ ।

ଇନିତୁ କାମିହରା ଚାନାଲାଅ (ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା)

- ମାଣା ଇତୁସାଇ ଇନିତୁ କାମିହରା ଚାନାଲାଅ ନାତେନ ମିମିଆଦ୍ ଦିନରେୟା ହାପ୍ତା ଆର୍ ବଛରହ୍ ନାତେନ୍ ମାଣାତେ କାମିହରା ସାମ୍ପଦେୟାକ ।
- ହନ୍କଆ ବୟସ ଆର୍ ହାରାବୁରୁ ତାନ କାମିକ ମେଦ୍ ମାଣାରେ ରିକାକାତେ ମାଣା ଇତୁସାଇ ଇନିତୁ କାମିହରା ଚାନାଲାଅ ସାମ୍ପଦେୟାକ ।
- ମାଣା ଇତୁସାଇ କାମିହରାକ ଇନ୍ନୁ ମାନକ୍ ନାତେନ୍ ନେତା ରିକାୟାକ ।
- ମାଣା ଇତୁସାଇ ଇନିତୁ କାମିହରାକେ ବୁଗିନେତା ଆର୍ ଚାନାଲାଅ ନାତେନ୍ତେ ଦିଦି ଲାତାରରେ ଅଲକାନ ବିଷୟକେ ଧାନ ଅମେୟାକ ।

ଇକିରତେ ବିଚାରେପେ (ଗୁରୁତର ସହିତ ବିଚାର କରନ୍ତୁ)

- ହନ୍କଆ ହାରାବୁରୁ ଦରକାରାଃ ।
- ହନ୍କଆ ବୟସ ଆର୍ ହାରାବୁରୁରେୟାଃ ସୋପାନ୍ ।
- ମୁନ୍ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ତେ ସବେନ୍ ସାଇଏତେ କାମିହରା ।

ସବେନ୍ ସାଇଏତେ ବାରାବାରିବୁ ରିକାୟା (ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ)

- ଏସକାର ଆର୍ ସବେନ୍ କଲଃ କାମିହରା ।
- ବିଚାର ଆର୍ ବାହାର କାମିହରା ।

- ସେକାଲ୍ ଆର୍ କାସେକାଲ୍ ହରା ।
- ରାନାଳାଂ ଆର୍ ନାଳାଂ (ସଙ୍ଗଠିତ) କାମିହରା ।

ସନତଃ ସାଇଏତେ ମାଣାଂ ଏନ୍ (ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଅଗ୍ରସର ହୁଅନ୍ତୁ)

- ସେଣା/ବାସ୍ତବ ଧାରଣା ତେୟାଃ ହୁଡିଂ/ଅମୁର୍ ଧାରଣାକେ ।
- ସାନାରତି କା ସାନାରତି ।
- ରାମାଲ୍ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଧାରଣାଏତେ ହାୟାଲ୍ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଧାରଣାତେ ।

ଲାତାରରେ ଅଲକାନ ଧାରା ଅତଏୟାବୁ

- ବାସ୍ତବ ଜୀବନ୍ ଅନୁଭୂତି ତେତନାରେ ନେତାଜକା କାମିହରା ।
- ନେଲ୍ ନେପେଲ୍ (ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ) ଅନୁଭୂତି ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆର୍ ଘାଟନାକରେୟାଃ ବ୍ୟବହାର ।
- ସାନାରତି (ବସ୍ତବ) ଅନୁଭୂତି ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତାନ, ଛାପା ଆର୍ ଜିନିଷ ହରାତେ ଇନିତୁ ।
- ବାନି ଆର୍ ଚୁଂ ଲେକାନ୍ ଉରୁମଃ ଜିନିଷ ଲଃ ସାପାରି ।

ମାଣୀଂ ଇତୁସାକ ଇନିତୁ କାମହରା ନେତା ନାତେନ୍ ଦିଦି ନାଂ ଉନୁଦୁବ

- ହନକଥା କାଜିରୁ ଆୟୁମେୟା ଆର୍ ଆକଲଃତେ ଜାଗାରେୟାବୁ ।
- ଆପାନଃ ଉତୁଃ ଆର୍ ଅନୁଭୂତି ଉଦୁବ୍ ନାତେନ୍ ଆର୍ କୁନୁଲି ନାତେନ୍ ହନ୍ କଳେ ରିରିଆଅ କଥାବୁ ।
- ହନକକେ କାମିହରାରେ ତୁହୁଲକ ନାତେନ୍ ରିରିଆଅ କଥାବୁ ଆର୍ ଇନକୁଆଃ ତେଷ୍ଟାରେୟାଃ ସାବାସ୍ବୁ ରିକାୟା ।
- ମିମିଆଦ୍ ହନକ୍ ଯେଲେକା କାମିହରାରେ ତୁହୁଲଲେୟାକ ଏନାକେ ଧାନେୟାବୁ । ବିଶେଷ କାତେ ହାପେନ୍ ହାପେନ୍ ତାଜନତାନ୍ ହନକକେ ତିମବା ଧାନ କଥାବୁ ଆର୍ ସୁଯୋଗବୁ ଅମାକଥା ।
- ବୁଗିନ୍ ଉତୁଃ ପାହୁମ୍, ବେବହାର୍ ଆର୍ ହିସ୍ଟାରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ନାତେନ୍ ହନକକେ ଦେଂଗାକଥାବୁ ।
- କାମିହରା ଚାଲାଅ ଇମିତାଂ ହନକକେ ମିସାରେ ମୟଦ୍ ମୟଦ୍ (ମିୟାଦ୍ ମିଆଦ୍) ରାମାଲ୍ ଆର୍ ପାରତି ଉନୁହୁବ୍ ଉଦୁବାକଥାବୁ ।
- ହନଃ ମୁନୁ ହାରାବୁରୁରେୟାଃ ଉପୁନ୍ସାଆଃ ଆର୍ ଆର୍ ବିଷୟକେ ଧାନ ଏମତାନଲଃ କାମିହରାବୁ ଚାଲାଅୟା ।

ବୟସ ଇଦିକାତେ ହାରାବୁରୁରେୟାଃ ଉନ୍ନୁଦୁବ୍ (ବୟସାନୁରୂପ ବିକାଶଗତ ସୂଚକ)

ପୁଢ଼ ହାନାଟିଂ	୩-୪ ବଛର/ସିର୍ମା	୪-୫ ବଛର/ସିର୍ମା	୫-୬ ବଛର/ସିର୍ମା
ହଳମରେୟାଃ ଆର୍ ରନ୍ତଃକ ସେସେନ୍ ହୁନରରେୟାଃ ଇତୁ (ମାରାଂ ଜିଲ୍ଲୁ କରେୟାଃ ଚାଳନା)			
ସେସେନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ସଜ୍ଜତେ ମୟଦ୍ ସଜେ ଗାରରେ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଜୁରତେୟ, ମାଣିତେୟ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଥିଜୁଥିର କାତେ ସହଜତେ ମାଣାଂତେ ଅତଃ ତାୟମ୍ତେୟ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃଗେ ଜାଦ୍‌କା ଧାଳିକାତେ ଜୁର୍ ସେନ୍ କାତେ ଥିଜୁ ଧାଳିନାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ବେଶ୍‌ଲେକା ଏଟାଃତେ କା ସେନ୍ କାତେ ସଜେ ଅତଃ ବାକା ହରାରେ ତାଲ୍ ଏମ୍ କାତେ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ ଆର ସହଜ ତେଗେ ସେନ୍‌ଟା ଜୁର୍ ମାଣି ଧାଳିୟାଃ
ଧାଉଲ୍ / ନିର୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ସଜେ ଧାଉଲ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ହୁକୁମ୍ ଇଦିକାତେ ଅତି ସହଜତେ କାରେୟାସି ଧାଉଲ୍ ବଦ୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଜୁର ଧାଉଲତାଦ୍‌ଲଃ ସାଜେ ସାଜେ ମାଣିତେ ଧାଉଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଧାଉଲ୍ ତାଦ୍ ଲଃଗେ ଚାଂକି, ଖୁଡିଲ୍/ଆଇଲ୍ ଏମାନକ୍ କାମି ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସଜେ ଆର ବାକା ହରାରେ ନିର୍ ଧାଳିୟାଃ, ଜୁର୍ ନିର୍ ତାଃଲଃ ମାଣି ଧାଳିନା ଅତଃ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ ନିର୍ ହାପାରାଓ କରେ ଭାଗ ଇଦି ଧାଳିୟାଃ ।
ଥିଜୁଥିର ରିକା	<ul style="list-style-type: none"> ● ମଦ୍‌ତଃସେ ମୟଦ୍ କାଟା (ଜମ୍ କାଟା)ତେ ଥିଜୁ ଧାଳିନାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଇସୁ ଖନ୍ ମୟଦ୍ କାଟା (ଜମ୍ କାଟା)ତେ ଥିଜୁ ଧାଳିନାଃ ଅତଃ ବାରାନ୍ କାଟାତେ ହୁଡିଃନଃ ଅସାର ପାଟା ଚେତାନତେ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଇସୁଖନ୍ ମୟଦ୍ କାଟାତେ ଥିଜୁ ଧାଳିନାଃ ଅତଃ ବାରାନ୍ କାଟାତେ ମୟଦ୍ ଜାଦ୍‌କା କା ସିଦୁବାକାନ୍ ହୁଡିଃ ଅସାର ପାଟା ଚେତାନରେ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ ।
ଖୁଡିଲ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ବାର୍ ପୁଟ୍ ଚେତାନ୍ ତେୟାଃ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ମାଣାଂ ସାଲତେ ହୁଡିଃ ଦୂରତେଃ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ । ● ଜାଜକା ଖନ୍ କାଏ ଥିରକାତେ ମୟଦ୍ କାଟାତେ ମୟଦ୍ ଠାୟାତେୟାଃ ଅତଃ ମଦ୍ ଠାୟାତେ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ୨-୩ ପୁଟ୍ ଚେତାନତେୟାଃ ଲାତାରତେ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ମାଣାଂରେ ତାଇୟାକାନ୍ (ଟାୟାର୍, ବାୟାର୍, ବାକ୍) ଜିନିଷକ ଚେତାନତେ ଖୁଡିଲ୍ ପାରମ୍ ଧାଳିୟାଃ । ● ବାରାନ୍ କାଟାତେ ଇସୁ ସମାଏ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଜୁଲିତେ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ୩-୪ ପୁଟ୍ ଚେତାନତେୟାଃ ଲାତାରତେ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ସହଜତେଗେ ଯେତାନ୍ ଟେକେଟଣେକ ଖୁଡିଲ୍ ପାରମ୍ ଧାଳିୟାଃ । ● ସହଜତେ ଇସୁ ଦୂର ସେକାଲ୍ ସେକାଲ୍ ଖୁଡିଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ।

ହାନୀଟିଂ	୩-୪ ବଛର/ସିମା	୪-୫ ବଛର/ସିମା	୫-୬ ବଛର/ସିମା
ରାକାବ୍ ଅଡ଼ ଆଲଗୁନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ଦେଙ୍ଗା ଇଦିକାତେ ସବେନ୍ ସିଡିରେ ବାରାନ୍ କାଟାତେ ସିଡି ରାକାବ୍ ଅଡ଼ ଆଲଗୁନ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ମୟଦ୍ ସିଡିରେ ମୟଦ୍ କାଟାତେ ସିଡି ତେତାନ୍ ରାକାବ୍ ଅଡ଼ ଆଲଗୁନ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଆୟାଃ ବିଶ୍ୱାସତେ ସିଡିରେ ସେକାଲ୍ ସେକାଲ୍ ରାକାବ୍ ଧାଲିୟାଃ ଅଡ଼ ଆଲଗୁନ୍ ଧାଲିୟାଃ ।
ଡେଲୁଆ/ଝୁଲାନେ ଝୁଲାନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ମାପାରାଂ ହଳକ ଦେଙ୍ଗାତେ ଦୁବ୍ କାତେ ଝୁଲାନେ ଝୁଲାନା ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଆଏ ନିଜେତେଗେ ଦୁବ୍ କାତେ ଅଡ଼ ଦେଙ୍ଗା ଇଦିକାତେ ଥିଲୁ କାତେୟ ଝୁଲାନେ ଝୁଲାନା ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଆଏ ଆଏ ତେଗେ ଥିଲୁକାତେ ଝୁଲାନେ ଝୁଲାନା ଧାଲିୟାଃ ।
ହୁରାଂ	<ul style="list-style-type: none"> ହୁକୁମ୍ ଇଦିକାତେ ଠାଉକା ଯାଏଗାତେ ବଲ୍ ହୁରାଂ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ମୟଦ୍ ଠାଉକା ଯାଏଗାତେ ବଲ୍ ହୁରାଂ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଠାଉକା ସାଏଁ ୨-୨ ଫୁର୍ ଦୁର୍ ଜାଏଗାତେ ବଲ୍ ହୁରାଂ ଧାଲିୟାଃ ଅଡ଼ ବ୍ୟାବ୍-ବଲ୍ ଇନ୍ଦୁ ଧାଲିୟାଃ ।
ତି ତାପିଂ	<ul style="list-style-type: none"> ତାଲ୍ ଇଦିକାତେ ତି ତାପିଂ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ତାଲ୍ ଇଦିକାତେ ତି ତାପିଂଲଃତେ ଖୁଡିଲ୍, ଝୁଲାନ୍ ଲେକା କାଟା ତି କ ହିଲାଥ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ମୟଦ୍ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂଲଃ ତାଲ୍ ଅମକାତେ ସୁସୁନ୍/ଲୁକୁଃ ଧାଲିୟାଃ ।

ହଳମରେୟାଃ ଆର୍ ରନ୍ତଃକ ସେସେନ୍ ହୁନର୍ରେୟାଃ ଇତୁ (ହୁଡିଂ ଜିଲୁକରେୟାଃ ତାଳନା)

ଗୁତୁ ଗାଲୀଂ	<ul style="list-style-type: none"> କେଟେଃ ତାର୍ କାରବା ସୁତାମଟା ମାରାଂ ଭୁଃ/ଉଣ୍ଡୁରେ ପାରମ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> କେଟେଃ ତାର୍ କାରବା ହୁଡିଂ ଉଣ୍ଡୁରେ ପାରମ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> କେଟେଃ ତାର୍ କାରବା ସୁତାମଟେ ଜେତାଲେକାନ୍ ଉଣ୍ଡୁରେ ପାରମ୍ କାତେ ଜେତାନାଃଗେ ବାଲ ଧାଲିୟାଃ ।
ଛାପା ବାଲ / ରଂ ଅମ୍	<ul style="list-style-type: none"> ରାସିକାତେ ଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ, ସଜେତେ ଗାର୍ ଧାଲିୟା, ଗୁଲତେ ଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ ଅଡ଼ ରଂ ଅମ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଗୁଡ଼ାଃ କେ ଗୁଡ଼ଃ ଜତାଥ କାତେ ଛାପା ବାଲ ଧାଲିୟାଃ, ବେଶ୍ ଲେକା ଛାପା ବାଲ ଧାଲିୟାଃ ଅଡ଼ ଛାପାରେ ସୁଗାଲ୍ ଲେକା ରଂ ଅମ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଇସୁଗେ ବୁଝାଅଃ ଲେକାନ୍ ଛାପା ଅଡ଼ ଆକାର ବାଲଧାଲିଆ ଆର୍ ସୁଗାଲ୍ ସାଏଁ ରଂଅମ୍ ଧାଲିୟାଃ ।
ଚିରା ଅଡ଼ ହାଦ୍	<ul style="list-style-type: none"> ଜେତା ଲେକାଗେ କାଗଜକ ଲାଗୁମ୍ ଧାଲିୟାଃ, ଚିରାଧାଲିୟାଃ, ଅଡ଼ ସୁଗାଲ୍ ସାଏଁ କାଗେରେୟ ମାରାଂ ଛାପାରେ ଆଠା ଅମ୍ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ବର୍ଗ ଛାପା, ଆୟତ ଛାପା, ଆର୍ ତ୍ରିଭୁଜ ଛାପାକ କାଗଜ୍ ତେୟାଃ ହାଦ୍ ଉତୁଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> କାଗଜକ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ ଅଡ଼ ବିବିନ୍ଦଗା ଆକାର୍ ତେ ଚିରା ଧାଲିୟାଃ / ହାଦ୍ ଧାଲିୟାଃ ଅଡ଼ ସୁଗାଲ୍ ସାଏଁ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ ଛାପାକରେୟ ଆଠା ଧାଲିୟାଃ ।

ହାନୀଟିଂ	୩-୪ ବଛରୁସିମା	୪-୫ ବଛରୁସିମା	୫-୬ ବଛରୁସିମା
କାଗଜ୍ ଲାଗୁମ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ମାରାଂ ହଳକଆଃ ଦେଙ୍ଗାତେ ତି ତାଲକା ଅତଃ ଡାତକତେ ବର୍ଗି ଛାପା/ ଆୟତ ଛାପା ଲେକା କାଗଜ୍ ଲାଗୁମ୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ମାରାଂ ହଳକଆଃ ଦେଙ୍ଗା ଇଦିକାତେ ବିବିନ୍ଦ୍ଗା ଆକାରତେ କାଗଜ୍ ଲାଗୁମ୍ ଧାଳିୟାଃ 	<ul style="list-style-type: none"> ● କାଗଜ୍ ଅତଃ ଜାଦ୍ଗା ବିବିନ୍ଦ୍ଗା ଆକାର ତେ ସୁଗାଲ୍ ସାଏଁ ଲାଗୁମ୍ ଧାଳିୟାଃ ।
ଆଳି ହାସା କାମି	<ul style="list-style-type: none"> ● ହାସା ସିପୁଦ୍, ଚକଟାଅ, ରାଟାଃକାତେ ଭାର୍ ଅତଃ ମିଶା ମଦ୍ ଠାୟାଃରେ ମେସାକାତେ ଗୁଲ୍ ବାଲ ଧାଳିୟାଃ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଚକଟାଢ୍ଵାକାନ୍ ହାସାତେ ସହଜ୍ ଜିନିଷ୍ କ ବାଲ ଧାଳିଲଃତେ ରଂ, ବାଆ, ସାକାମ, ଖଣ୍ଡକ ଅମ୍ କାତେ ସାଜାଅ ଧାଳିୟାଃ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଚକଟାଢ୍ଵାକାନ୍ ହାସାତେ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଅର୍ଥ ବୁଝାଅଲେକା ଆର୍ ଯେତାନ୍ ଜିନିଷ୍ଗେ ବାଲ ଧାଳିୟାଃ
		ଆଳାଂରେ ହୁନାର୍	
ଆୟମ୍ କାତେ ବୁଝାଅ	<ul style="list-style-type: none"> ● ମିଶାରେଗେ ମୟଦ୍ ସରଲ୍ ସୂଚନା ଲେକାତେ କାମି ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ମିଶାରେଗେ ୨ୟା ତେୟାଃ ୩ଟା ସରଲ୍ ସୂଚନା ଲେକାତେ କାମି ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ମିଶାରେଗେ ଆପିୟା କାର୍ବା ସାଜି ସୂଚନା କାମି ଧାଳିୟାଃ ।
କାହାନୀ କାଜି	<ul style="list-style-type: none"> ● ମୟଦ୍ ହୁଡିଂ ସରଲ୍ କାହାନୀରେୟାଃ ସାର୍ ଜିନିଷ୍ କ ଜାଗାର ଧାଳିୟାଃ 	<ul style="list-style-type: none"> ● କାହାନୀକ ଜାଗାରେଲେକା କାହାନୀଟା ସୁବା ତେୟାଃ ରୁଟି ହାବାଃ ଜାଗାର ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଟିକିନିକ୍ ଅତଃ ସୁବା ତେୟାଃ ରୁଟି ହାବାଃ କାହାନି ଜାଗାରେ ଲେକାକ ମୟଦ୍ କହାନୀ ଜାଗାର ଧାଳିୟାଃ ।
ଗୁଂକତାରି	<ul style="list-style-type: none"> ● ହଳମରେୟାଃ ମୁଖ୍ୟ ଅଙ୍ଗକ ଅଳାଃ ଅତଃ ରସମରେ ତାଜନଃ ଚିମିନ୍ ଲେକା ଜିନିଷ୍ କ ଚିନା ଧାଳିଆ ଅତଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର ଧାଳିୟା । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ହଳମରେୟାଃ ଅଙ୍ଗକ, ଅଳାଃ ଅତଃ ରସମରେୟାଃ ଜିନିଷ୍ କରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଅତଃ ଜନାରେୟାଃ ବେଭାର କାଜି ଧାଳାୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ହଳମରେୟାଃ ଅଙ୍ଗ, ଅଳାଃ ଅତଃ ରସମରେ ତାଜନଃ ଇସୁ ଜାବ୍ / ଜିନିଷ୍ ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍, ବେଭାର ଆର ଆକଆଃ କାମିକଃ କାଜି ଧାଳିୟାଃ ।

ହାନୀଟିଂ	୩-୪ ବଛର/ସିମା	୪-୫ ବଛର/ସିମା	୫-୬ ବଛର/ସିମା
ହୁଲୁଂ ରୁଆଲ୍	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜେର ହୁଲୁଂକ ଟୁଂ, ଖାଣ୍ଡୁଇ ବାକାଣା ଅତଃ ସରଲ୍ ବାକାଣାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଳିୟାଃ । ମୟଦ୍ ହୁଡିଂ ଆର ହନକଡ଼ା ସରଲ୍ ଦୁରାଂ/ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂଟା ଯେତାଲେକା ଲୁକୁଃ କାତେ ଦୁରାଂ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଯେତାନ୍ ହୁଲୁଂକ ପୁରା ବାକାଣାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଳିୟାଃ । ମୟଦ୍ ହୁଡିଂ ଆର ହନକଡ଼ା ସରଲ୍ ଦୁରାଂ/ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂଟା ବେଶ୍ ଲେକା ବାଜନ୍ କାତେ ଦୁରାଂ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ହୁଲୁଂକ କଷ୍ଟ ବାକାଣାତେ ବୁଝାଅଲେକା ଜାଗାର୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଦୁନୁର୍ ନାପାମ୍ କରେୟ ଭାଗ୍ ଇଦି ଧାଳିୟାଃ । ମୟଦ୍ ସରଲ୍ ଆର ଜିଲିଂ ନଃ ହନକଡ଼ା ଦୁରାଂ/ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂଟା ବେଶ୍ ଲେକା ବାଜନ୍ କାତେ ଦୁରାଂ ଧାଳିୟାଃ ।
ପଳାଅ ସାମ୍ପଳନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ମାଣାଂତେ ଲେଲତାଦ୍ ଛାପାରେୟାଃ ଛାପାକ ଚିନା ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଜନାକରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ କାଜି ଧାଳିୟାଃ । ମଦ୍ଗେ ଲେଲତାନ୍ ଛାପାକ ମେଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ରସମ୍ରେ ତାଇୟାକାନ୍ ସାଡିକ ଅତଃ ଜିନିଷକ ବିତାରରେ ବିବିନ୍ଗାଃକ ଇତୁ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଛାପାରେ ତାଇୟାକାନ୍ ଜିନିଷକ ବିଷୟତେ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ ବାକାଣାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଳିୟାଃ । ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଛାପା ଆର ଆକାରକ ଇଦିକାତେ ମେଲ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଛାପାରେ ତାଇୟାକାନ୍ ଠାଉକା ଆକାର ସାଲାଧାଳିୟାଃ । ସାଡିକ ଅକ ସାଇତେୟାଃ ହିକୁଃତାନା ଆର ଅକଡ଼ା ଜିନିଷ୍ ରେୟାଃ ସାଡି ଠର ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଛାପା ଲେଲ୍ କାତେ ଜନା ବିଷୟତେ ଠର ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ମୟଦ୍ ଏଟାଃ କାହାନୀ ବାଜ ଧାଳିୟାଃ । ଆପ୍ନାରାଃ ନୁତୁମ୍ ଅନଲ୍ଟା ଚିନା ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଛାପାଲତେ ଟୁଂକରେୟାଃ ଅନଲ୍ଟା ମେଲ୍ ଧାଳିୟାଃ । ସାଡିକ ତେୟାଃ ଜୀବ୍, ତେଣେତୁପୁର ଆର ଅକୟାଃ ସାଡି ଠର ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ହଳକଡ଼ା ଜାଗାର୍ ଆୟମ୍ କାତେ ଏନ୍ ହଳକକେ ଠର ଧାଳିୟାକଡ଼ା ।
ଅନଲ୍ ସାମ୍ପଳନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ନିଜାଲା ଗାର୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଚିମିନ୍ ଲେକା ଟୁଡାଃକ ଜଡାଅ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଏଟାଃ ଏଟାଃ ନମୁନା ଅତଃ ମାରାଂ ହୁଡିଂ ଟୁଡାଃକ ସନତଃ ଲେକା ଜଡାଅ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଟୁଡାଃ ଜଡାଅ କାତେ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଆକାର, ନମୁନା, ଜୀବ୍ତେଣେ, ମାନ୍ଦି ଅତଃ ଜିନିଷକ ଲେଲ୍ ଇଚି ଧାଳିୟାଃ ।

ହାନାଟିଂ	୩-୪ ବଛର/ସିମ୍ବା	୪-୫ ବଛର/ସିମ୍ବା	୫-୬ ବଛର/ସିମ୍ବା
ସାଲଟିନ୍ - ଆବେଗ୍ ହୁନାର			
ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆପ୍ନାରାଃ ଉତ୍ତୁଃଲେକାତେ ଘଟଣାକଃ ବିଚାର୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ମାଣିମାଣିତେ ଏଟାଃ ହଳକଫ୍ ଉନ୍ନୁଦୁର୍ ଲେକାତେ ଅତଃ ଆକଫ୍ ଉତ୍ତୁଃ ଲେକାତେ କାମିକ କାମି ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏଟାଃ ହଳକଫ୍ ନାଟିନ୍ ବୁଗିନ୍ ଉତ୍ତୁଃ ମନ୍ରେ ହିକୁଗାଃ ।
ଆପ୍ନାରାଃ କାମି	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆଏ ଆଏତେ ଜମ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଏଟାଃନିକୁଫ୍ ଦେଜାତେ ପାଇଖାନାଃ ବେଭାର୍ ଧାଳିୟାଃ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ନିଜେତେଗେ ଜମ୍ ଧାଳିୟାଃ, ଏଟାଃନିକୁଫ୍ ଦେଜାତେ ସମଃ ପେ< ତୁସିଂ ଧାଳିୟାଃ, ଅତଃ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ପାଇଖାନା ବେଭାର୍ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆପ୍ନାରାଃ ଜମାଃ, ତୁସିଂୟାଃ, ଅତଃ ପାଇଖାନାଃ ସେନ୍ ଧାଳିୟାଃ ଅତଃ ଏଟାଃ ହଳକଫ୍ ନାଟେନ୍ ବୁଗିନ୍ ଉତ୍ତୁଃ ହିକୁଗାଃ ।
ଉନ୍ନୁତ୍ତୁଃରେୟାଃ ସଦର୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ଚିମିନ୍ ଲେକା ଉତ୍ତୁଃକ ସଦର୍ ଇଚି ଧାଳିୟାଃ । ଆୟାଃ ଉନ୍ନୁତ୍ତୁଃକ ସେକାଲ୍ ଅତଃ ହୁଡ଼ିଃ ନଃ ସମାଏଗେ ତାଇନା । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଜାଏଗା ଇଦିକାତେ ଆୟାଃ ଉନ୍ନୁତ୍ତୁଃକ ସଦର୍ ଇଚିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଘଟଣା ଆର ଜାଏଗା ଇଦିକାତେ ଠିକାନ୍ ଉନ୍ନୁତ୍ତୁଃକ ସଦର୍ ଇଚିୟାଃ ଅତଃ ଚିମିନ୍ ଲେକା ଉନ୍ନୁତ୍ତୁଃକ କାଏ ସଦର୍ ଇଚିୟାଃ ।
ଇନ୍ନୁଂ ଅତଃ ହନକଲଃ ସମ୍ପକ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏଟାଃ ହନକଲଃତେ ଜୁଲିନ୍ନାଟିନ୍ ବେଶେଃ ଠରେୟାଃ ଅତଃ ହୁପୁଡ଼ିଂ ଦଲ୍ରେ ମେଶାକାତେ ଇନ୍ନୁଂ ଧାଳିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏଟାଃ ହନକଲଃତେ ଜୁଲିନ୍ ଅତଃ ମାରାଂ ମାରାଂ ଦଲ୍ରେ ଇନ୍ନୁଂ ବେଶେଃ ଠରେୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏଟାଃ ହନକଲଃତେ ଜୁଲିନ୍ କାତେ କାନାଃ କ ଇନ୍ନୁଫ୍, ଆଜାଗ୍ ନିଜର ସୁଜୁତି ସାଲା ଧାଳିୟାକଫ୍ ଅତଃ ନିଜେର୍ ପାଳି ତେବାଗଃ ହାବିଃ ତାଂଗି ଧାଳିୟାଃ ।
ନି ଜାଲା ଅତଃ ବିବିନ୍ଗା ।	<ul style="list-style-type: none"> ● ନି ଜାଲା କାମି ନାଟେନ୍ ଇଛାୟାଃ ତବୁରେୟ ଏଟାଃ ହଳକଫ୍ ଦେଜାଇଦିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ନି ଜାଲା କାମିକାତେ ଆଏ ଧାଳି କାମିକଃ କାମିୟେୟା ଅତଃ ଏଟାଃ ହଳ କତାଃତେୟାଃ ଜାଦ୍କା ଦେଜା କାଃ ଇଦିୟେୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ନିଜାଲା କାମି ନାଟେନ୍ ଚେଷାୟାଃ ଅତଃ ଏଟାଃ ନିକୁଃକ ଉଦୁବାଗିଃରେ ବେଶ୍ କାଃ ଠରେୟାଃ ।

ସେଣାନ୍ ହୁନାର

ନେନେଲ୍ ଅତଃ ଠରୁ
ରିକାୟା

ସାଲାପିତି

ସନତଃ ଉତୁଃ

ଟେକେଟଣେରେୟାଃ
ଫାଏସାଲା

ମାଣା -ଲେନେକାନ୍
ସାନାରତ ଉନୁଦୁର୍

ରସମାନ୍ ସାନାରତ
ଉନୁଦୁର୍

- ମିଶାତେ ଲେଲଡାଦ୍ ୩-୪ଟା ଜିନିଷକ ମନେଦଅ ଧାଲିୟା ଅତଃ ଆଦାକାନ୍ ଜିନିଷଟା ଠରୁ ଧାଲିୟାଃ ।

- ମୟଦ୍ ରଂ କାର୍ବା ଆକାର୍ ଜଦିକାତେ ଜିନିଷକ ମେଲ୍ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ସାଲାପିତି ଧାଲିୟାଃ ।

- ୩-୪ଟା ଜିନିଷ୍ ତାଜୟାକାନ୍ ନମୁନାକ ଅତଃମିଶା ବାଜଧାଲିୟାଃ ।

- ଜତ ଜିନିଷ୍ ଅତଃ ଏଟାଃ ଭାଗ୍ ବିତାରରେ ସମ୍ପର୍କକ ଠରୁ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ସରଲ୍ ଟେକେଟଣେକ ଫାଏସାଲା ଧାଲିୟାଃ ।

- ମାରାଂ-ହୁଡିଂ, ସାଜିଂ-ହୁଡିଃ ଏମାନ୍ ସାନାରତ ଲେକାତେ ଜିନିଷକ ବିତାରରେ ଅକଥା ବିନ୍ଦା ଠରୁ ଧାଲିୟାଃ ।

- ୧ତେୟାଃ ୫ ହାବିଃ ଲେନେକା ଅଲ୍କ ଲେଲକାତେ ଲେନେକା ଜମିନାଂ ଜିନିଷ୍ / ଛାପା ଲଃତେ ମେଲ୍ ଧାଲିୟାଃ ।

- ରସମରେୟାଃ ଅତଃ ଦରକାର୍ ଦିପିଲାଂ ଜାଏଗା ଅତଃ ସମାୟ ବିଷୟତେ ଦେଖାଅ ଧାଲିୟାଃ ।

- ମିଶାତେ ଲେଲଡାଦ୍ ୪-୫ଟା ଜିନିଷକ ମନେଦଅ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଆଦାକାନ୍ ଜିନିଷଟା ଠରୁ ଧାଲିୟାଃ ।

- ମୟଦ୍ କାର୍ ବାରିୟା ରଂ କାର୍ବା ଆକାର୍ ଜଦିକାତେ ଜିନିଷକ ମେଲ୍ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ସାଲାପିତି ଧାଲିୟାଃ, ହୁଡିଂ ତେୟାଃ ମାରାଂ ସାପାଜାଃ ଧାଲିୟାଃ ।

- ସନତଃଲେକା ଜିନିଷ୍, ଛାପା, କାହାନ୍ ଅତଃ ଘଟଣାକ ମନେଦଅକାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ ।

- ଜତ ଜିନିଷ୍ ଅତଃ ଜନାକରେୟାଃ ଜିନିଷ୍ ବିତାରରେୟାଃ ଫକ୍ ଠରୁ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ କଷ୍ଟ ଟେକେଟଣେକ ଫାଏସାଲାରେୟାଃ ହରା ଉତୁଂ ଧାଲିୟାଃ ।

- ମାରାଂ ହୁଡିଂ, ସାଲାଜିଂ ଅତଃ ହୁଡିଃ ଲେକାତେ ୩ ତେୟାଃ ୪ଟା ହାବିଃ ଜିନିଷକ ସାପାଜାଅ ଲେକାଃ ସାପାଜାଅ ଧାଲିୟାଃ ।

- ୫ ହାବି ଲେନେକା ଲେକା ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଲେନେକା ଅଲ୍କ ଚିନା ଧାଲିୟାଃ ।

- ଜାଏଗା, ସମାୟ ଅତଃ ରସମରେୟାଃ ଜିନିଷକ ବୁଝାଅ ଧାଲିୟାଃ ।

- ମିଶାତେ ୫-୬ଟା ଜିନିଷକ ମନେଦଅକାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଆଦାକାନ୍ ଜିନିଷକ ଠରୁ ଧାଲିୟାଃ ।

- ବାରିଆ ରଂ କାର୍ବା ଆକାର୍ ଜଦିକାତେ ଜିନିଷକ ମେଲ୍ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ସାଲାପିତି ଧାଲିୟାଃ, ହୁଡିଂତେୟାଃ ମାରାଂ କାର୍ବା ମାରାଂ ତେୟାଃ ହୁଡିଂ ସାପାଜାଅ ଧାଲିୟାଃ ।

- ସନତଃ ଲେକା ମାଣାଂସାଜ ଉତୁଃ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ତାୟମରେୟାଃ ଘଟଣାକ ମନେ ଦଧାଲିଆ ।

- ଟେକେଟଣେକ ବୁଝାଅକାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଟେକେଟଣେକ ଫାଏସାଲାରେୟାଃ ବିବିନ୍ଦା ହରାକ ଦାଣା ନାମ୍ ଅଧାଲିୟା ।

- ମାରାଂହୁଡିଂ, ସାଲାଜିଂ ଅତଃ ରସମ୍ ଜଦିକାତେ ୪-୫ଟା ଭାଗରେ ସାପାଜାଅଲେକା ଜିନିଷକ ସାପାଜାଅ ଧାଲିୟାଃ ।

- ୧୦ହାବିଲେନେକା ଲେକା ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଲେନେକା ଅଲ୍କ ଚିନା ଧାଲିୟାଃ ।

- ଜାଏଗା, ସମାୟ ଅତଃ ରସମରେୟାଃ ଜିନିଷକ ବୁଝିଲେକା ବୁଝାଅ ଧାଲିୟା ଅତଃ ଜନାକ ବୁଝାଅକାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ ।

ହାନାଟିଂ	୩-୪ ବଛର/ସିମା	୪-୫ ବଛର/ସିମା	୫-୬ ବଛର/ସିମା
---------	--------------	--------------	--------------

ଉପୁନାଭତ୍ ଅତଃ ସୁଗାଲ୍‌ଲେକା ସାରିୟାଃ

ଉପୁନାଭତ୍ ଉତ୍ତୁଃ	<ul style="list-style-type: none"> ● ମୟଦ୍ କୁନୁଲିରେୟାଃ କାଜି ରୁଆଲ୍ ୧-୨ ଧାତିତେ ଅମଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଉତ୍ତୁକାତେ/ ହୁଲୁଂକାତେ ମୟଦ୍ କୁନୁଲିରେୟାଃ କାଜିରୁଆଲ୍ ୨-୪ ଧାତିତେ ଅମଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଉତ୍ତୁକାତେ/ ହୁଲୁଂ କାତେ କୁନୁଲିରେୟାଃ କାଜିରୁଆଲ୍ ଜାଦକା ସାଜିସାଏଁ ଅମଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଇନାଟା ବିବିନ୍‌ଗା କାଜିରୁଆଲ୍ ଅମଧାଲିୟାଃ ।
ଉପୁନାଭତ୍ ଛାପାବାଇ	<ul style="list-style-type: none"> ● ରାସିକାତେ ଆର୍ ନିଜାଲାତେ ଗାର୍ ଧାଲିୟାଃ ଅତଃ ଗୁଲାଇ ବାଇଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ରଂ ପେନ୍‌ସିଲ୍ ତେ ବୁଝାଅ ଲେକାନ୍ ଛାପା ବାଇ ଧାଲିୟାଃ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ବିବିନ୍‌ଗାନ୍ ବୁଝାଲେକା ଛାପା ଅତଃ ମାରାଂ ହୁଡିଂ ଛାପା ବାଇଧାଲିୟାଃ ।
ସୁଗାଲେନ ଉତ୍ତୁ	<ul style="list-style-type: none"> ● ପ୍ରକୃତି ରସମଟା ଦୁଲାଇ ଗିୟାଃ ଅତଃ ଦାରୁ, ଜଅ, ବାଆ, ପାମ୍ପାଲାଏ ଏମାନ୍‌କ ଲେଲକାତେ ରାସିକାଡ଼ା । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପ୍ରକୃତି ରସମରେ ହନରନାତେନ୍ ସୁଗାଲ୍ ଠରେୟାଃ ଅତଃ ଦାରୁ, ଜଅ, ବାଆ, ପାମ୍ପାଲାଏ ଏମାନ୍‌କ ଲେଲକାତେ ରାସିକାଡ଼ା । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପ୍ରକୃତି ରସମରେ ହନରବାଲା ସୁଗାଲ୍ ଠରେୟାଃ, ରାସିକାଡ଼ା ଅତଃ ନାୟାହାନା ଜଅ, ବାଆ ଆର୍ ସାକାମକ ଦାଶା ନାମେୟାଃ ।

ଇତୁନ୍ ରେୟାଃ ସାନାଂ

ଇତୁନ୍‌ରେୟାଃ ସାନାଂ	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆୟାଃ ରସମଟାକେ ଇନୁଂକାତେ ଇତୁନ୍ ନାତେନ୍ ସାନାଗିୟା ଅତଃ ନାଡ଼ା ଜିନିଷ ଲେଲକାତେ ରାସିକାଡ଼ା । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ରସମଟାକେ ଇନୁଂଲେକାତେ ଅତଃ ଦାଶା ଉତୁଂକାତେ ଇତୁନାତିନ୍ ସାନାଗିୟା । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ରସମଟାକେ ଦାଶା ଉତୁଂକାତେ ଇତୁନାତେନ୍ ଇସୁଗେ ସାନାଗିୟା, କା ଲେଲତାଦ୍ ରସମଟା ଇତୁନାତେନ୍ ଦାଶାନାଃ ।
-------------------	---	---	--

ଏନେଟେଃ ଇଡୁସାଇ ଇଡୁନ୍ କାମି ହରାରେୟାଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଇଦିକେତେୟାଃ ବିଷୟକ (ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିକ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ)

ହନୁକଲଃ କାମିହରାତେୟାଃ ରନ୍ ଚନା ବିଭିନ୍ନାଗା ବିଷୟତେ ଚି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଇଦି କେଏତେ ହବାଦାଡ଼ିୟଗା । ସିଟିଆକଆ ଚିରଗାଲ୍ କଡଙ୍ଗ ଅଡ଼ଃ ସମ୍ପଜାଅନ୍ ତେୟାଃ ପେଡେଃ କେ ବିଚାର ତେ ଇଦି କେଏତେ ମିୟାଦ୍ ବିଷୟଚି ଚିଜ୍ ବିଷୟତେ ଆଏଃ କେ ଇଡୁ ଏମ୍ ଦାଡ଼ିୟଗା ।

ନେୟା ପୁଅରେ ଅମାକାନ୍ କାମିହରା ଜାପାଃ ରସମରେ ତାଇକାନ୍ ଚିଜ୍, ଜୀବକ୍ ଅଡ଼ଃ ଘଟନାକ ଚେତାନ୍ରେ ହବାଅକା ଦିଦିୟ ଆଏଃ ନିୟେ ହନାଃ ରସମ୍ ରେୟାଃ ନାମତାନ୍ ଚିଜ୍ ବିଷୟ ଅଡ଼ଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଚେତାନ୍ ରେ କାମି ହରାକ ରିକା ଦାଲିୟା । ନେ କାଜି ଆରୁନ୍ତାନ୍ ଇମିତାଂ ଦିଦି ଲାତାର୍ ରେୟାଃ ବିଷୟ କ ଜକା ଉଡୁଃ ରୁଲାଇକା ।

- ବିଷୟ ରାଃ ଚିଜ୍ ହନାଃ/ସିଟିଆ ଜାପାଃରେୟାଃ ରସମ୍ତେ ଏତେ ସାଲାଇକା ।
- ସିଟିଆ ଆଏକେ ନିଜେ ଅଡ଼ଃ ଆୟାଃ ଅଳାଃ ହଳକକେ ଚିନାକଆ ଅଡ଼ଃ ଏଟାଃକଲଃ ତେ ନାତା ରିକାଏ ଚେତାନ୍ରେ ନଜର୍ ଅମେୟାଏ ।
- ଯେତାୟାଃ ବିଷୟ ଜାଗାର୍ ଇଦିକେଏତେ ପୁରାଇଡୁ ଏମାଲ ନାତେନ୍ ବିଭିନ୍ନାଗ କାମି ହରା (ଯେମନ୍- ଇନ୍, କାହାନୀ, ସୁସୁନ୍, ଦୁରାଂ, ଛାପା ପାଡ଼ାଅ, ପୁଡୁଲାଇନ୍ ଏମାନ୍କ) ଇଦିକେଏତେ ତରୁମ୍ ଇରିକାଃ ।
- ହନୁକଆ ରାସା ରାସିକା ବିଚାରତେ ଇଦି କେଏତେ ଜେତାୟାଃ ମୟଦ ବିଷୟ ଜାଗାର୍ ଅଡ଼ଃ ପ୍ରସଙ୍ଗ କେ ମୟଦ୍ ଅଡ଼ଃ ବାରିଆ ହାପ୍ତା ହାବିଃ ଚଲାଅ ଧାଲିୟା ।

ଚିଲକା ଚି ହନୁକକେ ନିଜରାଃ ହଡ଼ମ ବିଷୟତେ ଇଡୁନ୍ ଅମାକ ଲେରେ ଦିଦି ହଡ଼ମ ବିଷୟତେ ନିଜାଲାଇ ଜାପାଗାର କଆ, ହଡ଼ମ ବିଷୟ ତେୟାଃ ଦୁରାଂ ଇଡୁଃ ଇଚିକଆଃ, ଚାର୍ଟି ଦେଖାଅ କେଏତେ ହଡ଼ମ ବିଷୟତେ ଜାଗାରାକଆ, ହକମରେଆ ଅଙ୍ଗକ ମେକାଅ ଧାଲିଆ ।

ଚେତାନ କାର୍ଡ ବୋର୍ଡ ଖାଣ୍ଡଃଲ କୋଡ଼ାଅ କେଏତେ, ପୁଡୁଲାଇ ଇନ୍ ଇଚିକଆ, ଛାପା ପଡ଼ାଅ ଇଚିକଆ ଏମାନ୍ ତେମାନ୍ । ମେନ୍ଲେରେଦ ବିଭିନ୍ନାଗା କିସମ୍ ରେୟାଃ କାମି ହରାକତେ ମୟଦ୍ ଜାଗାର ବିଷୟ ତେଆଃ ସାବେୟା ଇଡୁ ଆମାକଆ ।

ନେୟା ପୁଅରେ ୧୨ ମାହିନା ରେୟାଃ ଅମାକାନ୍ କାମି ହରା ବିଷୟ ଜାଗାର୍ କ ଲେକା ହବାଅତାନା । ପୁରାଃଦ ନେୟା ପୁଅ ରେୟାଃ ଲାତାରରେ ଅମାକାନ୍ ବିଷୟ/ ପ୍ରସଙ୍ଗ/ଘଟନା କ ଉଦୁବାକାନା ।

◆ ଆଇଁ, ଆଇଁଗାଃ ଅଳାଃହଳ ଆର ହାଡୁ ହାଗାହନ୍

ଆଇଁକେ
ଆଇଁଗାଃ ହଡ଼ମ ଅଡ଼ଃ
ଡିଃଲ କାଟା
ଅଳାଃ ହଡ଼କ ଅଡ଼ଃ ସାଗାଲ
ପରବ ପୁନେଲ ଅଡ଼ଃ ଜାତାୟ ଦିନ୍
ଜମେୟା, ସନଃ ଅଡ଼ଃ ଅଳାଃ
ବିଭିନ୍ନାଗା ବୃ ି ଅଡ଼ଃ ବେଉସା

◆ ଜାପାଃରେୟାଃ ରସମ୍

ଦାରୁ, ବା ଅଡ଼ଃ ଜଅ
ଉଡୁୟାଃକ
ଜୀବ, ଚେଟେଁ ଅଡ଼ଃ ତୁପୁରୁହକ
ଗାଡ଼ି ମଟର
ଅଳାରେୟାଃ ବେଭାର ସାମାନ୍କ

◆ ପ୍ରକୃତି / ଦାଆ ଗାମା

ସିଂଗି, ଚାଂଡୁଃ ଅଡ଼ଃ ଇପିଲ, ଦାଆଃ, ହୟ ଅଡ଼ଃ
ସେଜେଲ୍ ସିମାଁ ଅଡ଼ଃ ଗାମା ଜେଟେ, ଗାମା ଅଡ଼ଃ
ରାବାଂସାଆ ।

◆ ହଡ଼ମ୍ ଅଡ଼ଃ ଏନା ଜତନ୍

ଦୁଗିନ୍, ଅଭ୍ୟାସ ହଳମ ସାପା ଅଡ଼ଃ ସୁତରା ରଗ୍
ବିପଦ୍ ବାନ୍ତେୟାଃ ବାତାବରନ୍

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ମାଣୀ - ଏନେଟେଃ ଇନିତୁ ନାଗେନ୍ ବିବିନ୍‌ଗା କାମିସନତଃ / ଅଲ୍ ସାକାମ୍

(ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିବରଣୀ)

■ ହଳମରେୟାଃ ଆର୍ ରନ୍ତଃକ ସେସେନ୍ ହୁନ୍‌ର ରେୟାଃ ହାରାବୁରୁଃ ନାଗେନ୍ କାମି ସନତଃ

● ମାରାଂ ଜିଲକେଟ୍ ସେନ୍‌କାମି ଆର୍ ହାରାବୁରୁ

ହଳମରେୟାଃ ମାରାଂ ଆର୍ ମଟ ଜିଲକେଟ୍ ଯେମାନ- କାଟା, ତିଃ, ବୁଲୁ, ମାୟାଂ, ଜାଣ୍ଡା ଜାଂ ଆର୍ ହଳମରେୟାଃ ତାଲା ଏମାନକ ସେନ୍‌କାମି, ମେନେସା ଆର୍ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ ଲାତାରରେ ଅଲ୍‌କାନ୍ କାମି ସନତଃ ମେନାଃ ।

- ସେସେନ୍
- ନିର୍ / ଧାଉଳ
- ଆଇଲ/ଖୁଡିଲ
- ସାର୍
- ହୁରାଂ
- ରାକାବ୍
- ଜିଲିଂ ଆଇଲ / ଖୁଡିଲ
- ଥେଗା
- ବାୟାର୍ ଆଇଲ
- ଝୁଲା ଇନ୍
- ମେନେସାଲଃତେ କାମି
- ତାଲଃତେ ସୁସୁନ୍

■ ହୁଡିଂ ଜିଲକେଟ୍ ସେନ୍‌କାମି ଆର୍ ହାରାବୁରୁଃ

ହୁଡିଂ ଜିଲକେଟ୍ ଯେଲେକା-ସାର୍ ସାର୍ ତାତ ଆର୍ ତିଃ ତାଟିକାରେୟାଃ ସେନ୍ ଆର୍ ସାୟଳାଅ ଅତଃ ମେନ୍ ଆର୍ ତିଃରେୟାଃ ମେନେସାଲଃତେ କାମି ନାତିନ୍ ଲାତାର ରେ ଅଲ୍‌କାନ୍ କାମି ସନତଃ ମେନାଃ ।

- କାଗଜ୍ ଚିତାଃ ଆର୍ ଅଠା ଅମକାତେ ଲାଗାଅ ।
- କାଗଜ୍ ଲାଗୁମ୍ କାତେ ବିବିନ୍‌ଗା ମୁଟାନ୍ ବାଜ
- ମାଲା ଗୁଡୁ
- ସୁଟାମ୍ ରେୟାଃ କାମି
- ସନଃରେ ବାଟାମ୍ ଲାଗାଅ
- ତିକାଜନ୍ ବାଜ
- ଗାର୍ ଅମ୍ ଆର୍ ଅନଲ
- ହାସା ଚକଟାଅକାତ ଛାପାବାଜ
- ଗିଡିଲ୍ ଆର୍ ଦାଆରେ ଇନ୍
- ହୁଡିଂ ଚିଜ୍ କ ହାଲାଂ
- ବାସୁତ୍‌ଏତେ ବାସୁତ୍‌ରେ ଦାଆ ବୁଲ

■ ସେଶାନ୍ / ଗିଆନ୍ ହାରାବୁରୁଃ ନାତିନ୍ କାମି ସନତଃ

ଅକ ମଲଂରେୟାଃ କାମି ହାରାତେ ଆବୁ ବାହେର୍ ରାସମ୍‌ଏତେ ସେଶାନ୍ ନାମ୍ ଯାବୁ ଏନାକ ସେଶାନ୍ କାମି । ଇନା ତାଲାରେ ଲେଲ, ଆୟମ୍ ଇତୁ, ଉଡୁଃ ରୁଆଡ, ଉଡୁଃ, ତାକ୍‌ଲିପ୍ ଫଏସଲା ଏମାନ୍ କ ସେଶାନ୍ କାମିକଃ । ଲାତାରରେ ଅଲ୍‌କାନ୍ କାମି ସନତଃ ଲତେ ହନ୍‌କ ଆକଆଃ ବାହେର୍ ରସମଲଃ ଲେଲ୍ ଉରୁମ୍/ ଚିପିନା ଧାଳାୟାକ ଆର୍ ସତଃ ଆକ ।

● ମଣେ ରନତଃକରେୟାଃ ହାରାବୁରୁଃ ନାତେନ୍ କାମି

ବିଭିନ୍‌ଗା ଛାପା, ବାସୁତ, ବାନି ଚିନାଅ ଆର୍ ମେଲ/ ଜକାୟା, ବିବିନ୍‌ଗା ଗୁଂ ଆର୍ ଆକଆଃ ତାଲାରେ ବିନ୍‌ଗା ସାରି, ବିବିନ୍‌ଗା ଚିଜ୍‌କେ କୁଟିଦ୍ କାତେ ସାରିନ୍, ସଆନ୍ ଆର୍ ସିବିଲ୍ ଉରୁମ୍/ ଚିପିନା ଆର୍ ସାରି ଧାଳିଆ, ବିବିନ୍‌ଗା ସଆନ୍ ଆର୍ ସିବିଲ୍ ତାଲାରେ ବିନ୍‌ଗା ସାରିନ୍

● ଉଡୁଃ ରୁଆଳ ଆର୍ ଲେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଛାପା ଆର୍ ଚିଜ୍ ତାଲାରେ ବିନ୍‌ଗା ଦେଖାଅ, ଆଦ୍‌କାନ୍ କାନ୍‌ଡା କା'ରେ ବାସୁତକେ ସାରିନ୍ ଉଡୁଃ/ଉଲୁଃ ରୁଆଳ ଇନ୍, ଗୁଂ ଇନ୍, କାହାନା କାଜି, ଦୁରାଂ ରୁଆଳ ।

● ସାଲାପିତି

ଛାପା, ଜଅ, ବାଆ ଆର୍ ବାସୁତ/ ଚିଜ୍ ମେଲ ଯାକ, ବରନ୍/ ରଂ, ମୁର୍ ଅତଃ ମୁଟାନ୍ ଲଃତେ ଚିଜ୍ କରେୟାଃ କୁନା ଜଗାଅ, ମିଆଦ୍/ ମୟଦ୍ ଚିଜ୍ ଏତେ ଏଟାଃତେୟାଃ ଚିଲକା ବିନ୍‌ଗା ସାରିନ୍ କାମିଲଃତେ ଚିଜ୍ ବିନ୍‌ଗା କାମି

● ଜିଲି ଉତ୍ତୁଃ

ଜଅ, ବାଆ, ସାକାମ୍ ଏମାନକ ବେଭାର କାତେ ଡିଜାଇନ୍ ବାଇ, କାହାନୀ ଟା ଅକଥା ଚାଇମତେଅକଥା ଜନା ଜାଗାର କାଜିକୋ ମନେଦଅକାତେ କାମି, ଛାପାକାର୍ତ୍ତ ଯୋଡାଅକାତେ କାହାନୀ କାଜି, ଦିନ୍ସାରାରେଆ କାମିକୋ ମୟଦ୍ ପରେ ମୟଦ୍ ଉତ୍ତୁଃ ନାମେୟାଃ ।

● ଟେକେଟଣେରେଆ ପାଏସାଲା

ପଜଲସ୍ କୋ ବାଇ, କାରନ୍ ଆର କାମି କଳାଏ କ ଇଡୁ, ଜିନିଷକ ମେଲେୟା, ସାଧା ଟେକାଟଣେ ଜିରୟା ଜାଗାରଧାଳି ।

● ଇଡୁନ୍ ଜିନିଷ କରେୟା ହାରାବୁରୁ

ରଂଅମ୍, ଅକାର୍ ଆର ଲେଲଃରେୟା, ରଂ, ନିଦାଲା ଜାପାଗାର, କାହାନୀ କାଜି, ନିଦାଲା ଇନ୍ଦୁ, ଛାପା ବାଇ, କାଗଜ ଚିରା ଆର ଲାଟୁମ୍, ରଂକ ମେଶାକାତେ ନାଓ୍ଵା ରଂ ବାଇ ।

● ପୁଇଲୁ - ଲେନେକା ଇନିଡୁ

ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ, କାହାନି କାଜି, ମେଶାକାତେ ଜାପାଗାର, ନିଜାଲା ଇନ୍ଦୁଂ, ବିବିନଗା ହାନାଟିଂ ଆର ସାପାଜାଅ, ପ୍ରସ୍ତୁତି ଲେଲ୍ ଚିରଗାମ୍, ଲେନେକା ବୁକ୍ ଲଃତେ ଇନ୍ଦୁଂ, ୧ ତେୟା ୧୦ ଯାକେଦ୍ ଲେକା । ଗିତିଲ ଇନ୍ଦୁମ୍, ଆକାର, ଆକୃତି, ଜିଲିଂ, ଓଜନ, ସାଲାଜି, ମେସାହୁଣ୍ଡି ଆର ହରକରେଆ ସେଣା, ନୟର ପଜଲ, ଜାଏଗା, ସମାଏ ଆର ପାତ୍ର ଇଡୁଃ ।

● ରସମଗତ ପ୍ରତ୍ୟୟ କରେ ଆ ଇନିଡୁ

ପ୍ରକୃତି ଲେଲ୍ଚିରଗାଲ, ନିଃଜାଲା ଜାପାଗାର, ଜିବ ଟେଣେ, ରୁପୁର, ଦାରୁ ପୁନୁର, ହାତୁ ହାଟରେ ହନର ନିଜେର ଅଳାଃ ଆର ହାତୁ ରେନ୍ ହାଗା ହନକୋ, ପରଦ୍ ପୁନାଇ ମାନାଟିଂ ପୁତୁଲା ଇନ୍ଦୁମ୍ ଛାପାକାର୍ତ୍ତ ।

■ ଆଳାଂରେଆ ହାରାବୁରୁ କାମିହରା

ଲାତାରରେୟାଃ କାମିକ ଇଦିକାତେ ଭାଷାରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ହଇଧାଳିଆ ।

● ଆୟମ୍ ହୁନାର (ଦକ୍ଷତା)

କାହାନୀ କାନାଜି, ନିଜାଲା ଓ ମେଶାକାତେ ଜାପାଗାର, ଦୁରାଂ ଆର ଲୁଜାଃ ଦୁରାଂ, ଚୁଂକ ଚିନା ଆର ବିବିନଗାଚିନା, ଲୁଜୁଃ ।

● ଜାଗାର ହୁନାର

କାହାନୀ କାନାଜି, ନିଜାଲା ଜାପାଗାର, ଲୁବୁଃ, ପୁତୁଲା ଇନ୍ଦୁଂ, ଛାପା ପଳାଅ, ପ୍ରହେଲିକା, ନିଜାଲା ଇନ୍ଦୁଂ ପ୍ରକୃତି ନେଲ ଚିରଗାଲ ।

● ଚୁଂ ଆୟମ୍

ଛାପା ପଳାଅ, କୁନୁଲି କରେୟାଃ କାଜି ରୁଆଲ୍ କାମିହରା, କାହାନୀ ଜାଗାର, ହଳମ କରେୟାଃ ରନ୍ଦକ ନୁତୁମ୍ ଜାଗାର, ପରିବେଶରେୟାଃ ଜିନିଷ କରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ଜାଗାର ।

● ଏନେଟେଃ ପଳାଅ

କାର୍ତ୍ତ ଇନ୍ଦୁଂ ଛାପା ପଳାଅ, ଗାପାଟିଂ ଚୁଂ ବର୍ଷନା କାତେ ଜାଗାର୍ ଧାଳି, କାର୍ତ୍ତକ ମେଲ୍ ବର୍ଗା କରଣ ଆର ସାପାଜାଅ ।

● ଏନେଟେଃ-ଅନଲ୍

ଛାପା ବାଇ, ରଂ ଅମ୍, ଗାର, ଚୁଡ଼ାଃକ ଜୁଜାଃ, ଡିଜାଇନ୍, କାଗଜ ଚିରା, ଆଠା କାତେ ଜୁଜାଃ, କାଗଜ୍ ଲାଟୁମ୍ ଏମାନ କାମି ।

■ ସାମାଜିକ- ଆବେଗ୍ ଆର ହାରାବୁରୁ କାମିହରା

ଲାତାରରେ ଅଲ୍ଲକାନ୍ କାମିହରା ଇଦିକାତେ ସାମାଜିକ- ଆବେଗ ଆର ହାରାବୁରୁ ହଇ ଧାଳିଓ୍ଵା ।

- ଅଜନବାଡି ଇଡୁସାଇ ଲଃତେ ଚିପିନା
- ନିଜାଲା ଇନ୍ଦୁଂ

- ହନ୍- ହନ୍କ ବିତାରରେ ଜାପାଗାର
- ଆପାନାରାଃରେ ତିଜୁ କେଟେଃ ଅତେଃ ବିଶ୍ୱାସ
- ବୁଗିନ୍ ଅଭ୍ୟାସ ରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ
- ଉତୁଃ ପାଇଟି ରେୟାଃ ମାଧ୍ୟାଳ ଅତଃ ସାମ୍ୟାଳାଅ
- ଜନମ୍ ଦିନ୍ ମାନାତିଂ
- ପରବ ଦିନ୍ ମାନାତିଂ
- ହନ୍କ ନାତେନ୍ ନୁତୁମ୍ କାଡ଼ି
- କିଲାସକ ସାଜାଅ
- ପ୍ରକୃତି ହନ୍ର
- ପାଏଖାନା ବେଭାର
- ଲୁଜୁଃ
- କାହାନୀ କାନାଜି
- ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ
- ମଦ୍ରେ ଇନ୍ନୁଂ
- ପୁତୁଲା ଇନ୍ନୁଂ
- ଉଦୁବ୍ ତା ଲେକା କାମି
- ଛାପା ବାଜ
- ଛାପା ଯୋଡ଼ାଅକାତେ
- କାହାନୀ ଜାଗାର
- ଆରସି ସାସମନାରେ କାମି
- ହନ୍ର

■ ମନ୍ରେ ଉତୁଃ କାମି ଅତଃ ସୁଗାଳା କାମିହରା

- ଛାପା ବାଜ
- ରଂ ଅମ୍
- ଠାକୁର ବାଜକାମି
- ଠାଳା ଅଳାଃ ସାଜାଅ
- କାଗଜ ବିରା ଅତଃ ଅଠା ଲାଗାଅ
- ଛାପାଅ
- ଲୁଜୁଃ
- କାଗଜ କାମି
- ହାସା କାମି
- ଆଲପି
- କାହାନୀ ପୁରାଅ
- ଗୁଡ଼ି ଅଟାଂ
- ପ୍ରକୃତିତେୟାଃ ସୁଗାଳ ଲେଲ, ଚିରଗାଲ
- ଉଦୁବ୍ ସଦର

■ ଇତୁନ୍ ରାସିକା / ଅତଃ ସାନାଂ କାମିହରା

- ମଦ୍ରେ ଜାପାଗାର
- ହାନାଃ ଆପାନାର୍ ଅତଃ ସାନାଂକେ ଆନାରୁଲେକାନ୍ ଇନ୍ନୁଂ, ସୁସୁନ୍, ଦୁରାଂ ଅତଃ କାହାନୀ
- ହନ୍କଆଃ ଜୁଲି
- ଇନ୍ନୁଂ, ସୁସୁନ୍ ଦୁରାଂ ତେୟାଃ ଇତୁ

ରସମ୍ ବିତି / ହୁଡ଼ିଂ ଗନଂ/ କା ଗନଂ ତେୟାଃ ଚିଜ ବେଭାର କେଏତେ ଇତୁ କାମି ଅତଃ

ଇତୁନ୍ ସାମାନ୍ ସାମ୍ପଟାଅ

(ପରିବେଶ ସମ୍ବଳ/ ସ୍ୱଚ୍ଛ ମୂଲ୍ୟ / ବିନା ମୂଲ୍ୟ ବସ୍ତୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି)

ଦିବି ଆପ୍ନାରାଃ ଜାଏଗାରେ ନାମଃତାନ୍ ଚିଜ୍ ଅତଃ ବିତି ବେଭାର କେଏତେ ଇତୁ କାମି ଅତଃ ଇତୁନ୍ ସାମାନ୍ କ ସାମ୍ପଟାଅ ଦାଡ଼ିଆଏ । ଲାତାରରେ ଚିମିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତିତେୟାଃ ଅତଃ ରସମ୍ ତେୟାଃ ନାମଃ ଚିମିନ୍ତୁ ଚିଜ୍ କରେୟା ବେଭାର ବିଷୟତେ ଲାତାରରେ ଚିରଗାଲ୍ ଏମାକାନା ।

● **ଗୁଡ଼ି/ ହୁଡ଼ିଂ ଦିରି** - ରଂ ଆକାର ଅତଃ ଓଜନ ଆଦାଏ ତେୟାଃ, ରଂ ଅକାର ଓଜନ ଅତଃ କୁଡ଼ିଦ ଚିରଗାଲରେ ହାନାଟିଂ, ବିବିନ୍ତୁଗା ରକମ୍ ତେ ସାଜାଅ, କାଗାଜ୍ ଚେତାନ୍ ରେ ଅଠାତେ ଲାଠା ପାଏଟି, ଡାବାରେ ଗୁଡ଼ି ଅମ୍ପକାତେ ସାଡ଼ିଜାରି, ଦିରି ହୁରାଂ କେଏତେ ଦାଆଃରେ ସାଡ଼ି ଇରି ଦିରି ହୁରାଂ କେଏତେ ଦାଆଃରେ ସାଡ଼ି ଇରି ଅତଃ ଉଅିରି ବାଜ, ତୁଲା ଲେକା ବେଭାର, ଅତଃ ଅତଃ ବାକାଡ଼ିରେ ସାଜାଅରେ ବେଭାର ତେଆ; ଲେକା ।

● **ହାସା ଅତଃ ଲସଦ୍** - ଲସଦ୍ ରୁପୁଦ୍, ଗୁଲି, ବିବିନ୍ତୁଗା ଆକାର ପୁତଲା, ଦିଆ, ଅତଃ, ଚାକା, ବେଲା ବାସାନ୍, ଲାଦ୍, ଜାବ୍ ଚେଶେ, ଏମାନ୍ କ ବାଜକତେୟାଃ ଦିଆସିଲି ଖୋଲରେ ଇଟା ବାଜତେୟାକ ।

● **ଜାଂ/ଜମେ ତେୟାଃକ** - ଜାଂ ଉନ୍ତୁରୁମ୍, ରଂ ଆର୍ ଆକାର ଚିନା ଆର୍ ସାଜାଅ, ହୁଡ଼ିଂ ମାରାଂ ଚିରଗାଲ୍, ଲେକାୟାଃ, ଡାବାରେ ଅମ୍ପକାତେ ଝୁମକା ଲେକାବାଜ, ଜମେତେୟାଃ ଅତଃ କା ଜମେତେୟାଃ ଜାଂବିତାରରେ ଫରକ୍, କାଗାଜ୍ ଚେତାନରେ ଲାଠା ଏମ୍ କେଏତେ ପାଜଟି, ଜାଂ ନେଲ କାତେ ଦାରୁ, ଜଂ ଅତଃ ବାଂ ରେଆଃ ବରନ୍, ଦାଆ ଲୁମ୍ କାତେ ଗଜାଂ ଲେଟକମ୍, ଡାବାରେ ଜାଂ ଅମ୍ପକାତେ ସାଡ଼ି ଚିରଗାଲ୍

● **ପାତାଡ଼ା ସାକାମ୍** - ରଂ ଆର୍ ଆକାର ରକମ୍ ଚିରଗାଲ/ଇତୁନ୍, ପାତାଡ଼ା ଉନ୍ତୁମ୍/ଚିନାୟା ଅତଃ ହାନାଟିଂ, ଲେକାଏ ତେୟାଃ, ହିସିର୍/ମାଲା ଗାଲାଂ, ଦାରୁ ରେୟାଃ ଆକାର ଅତଃ ସଅନତେ ଚିରଗାଲ୍ ଜଂ ଅତଃ ବା ବିଷୟତେ ଜାଗାର ଦାଡ଼ି, ପାତାଡ଼ା ଛାପା ଦାଡ଼ି, ଗିନିଲ ଅତଃ ଅତଃ ସାଜାଅ, ଜମେୟାଃ ଅତଃ କା ଜମେୟାଃ ପାତାଡ଼ା ବିତାରରେ ଫରକ୍ ଚିରଗାଲ୍, ପାତାଡ଼ାତେ ପୁଡ଼ୁଃ ଅତଃ ଚିଟ୍ କି ବାଜ, ପାତାଡ଼ା ରାସ୍ ଏତେ ରଂ ବାଜ, ହିଃରଂ ତେୟାଃ, ତାନ୍ ସାକାମ୍ ତେୟାଃ ତିଃ ଘଡ଼ି, ଯେଁ ଯେତି ଅତଃ ଚକ୍ତି ବାଜ ।

● **ବା - ରଂ**, ସଅନ୍ ଅତଃ ଏନାରେୟାଃ ଆକାର ଚିନାଅ, ବାଂ ଏତେୟାଃ ଦାରୁ ଅତଃ ଜଂ ରେୟାଃ ଜାଗାର, ହିସିର୍ ଗାଲାଂ ଅତଃ ବା ତୁଛା ବାଜ, ବା ତେ ଅତଃ ସାଜାଅ, ବା ତେ ଅଠା ଲାଟାକାମି, ବିଭିନ୍ନ ଗା ହାନାଟିଂ ।

● **ଜଂ ଅତଃ ଉତୁୟାଃକ** - ରଂ, ଆକାର ଅତଃ କିସମ୍ ଚିରଗାଲ୍, ସିବିଲ ଉନ୍ତୁମ୍, ବେରେଲ୍ ଅତଃ ଇସିନ୍ ଚିରଗାଲ୍, ସୟା ଅତଃ ବୁଗିନ୍ ଜଂ ଚିନାଅ, ଉତୁୟାଃ କଏ ତେୟାଃ ଛାପା କାମି ବାଜ, ଜଂ ଏ ତେୟା ଦାରୁ, ବା ଅତଃ ଜାଂ ବିଷୟତେ ଜାଗାର ଦାଡ଼ି ।

● **କାଟିଃ /କାଟିଃ ବିଡା** - ବିଭିନ୍ନଗା ଜିଲିଂ ତେୟାଃ ଡାଟିକା ସାଜାଅ ଅତଃ ଜକା, ଲେକା, ଡାଟିକାରେ ରଂ ଅମ୍; ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଲେନେକା ତେ ବିଡା ବାଜ, ମାରାଂ ଅତଃ ହୁଡ଼ିଂ ହିସବାତେ ସାଜାଅ, ସାର୍ ଅତଃ ଆଆସାରି ବାଜ; ଗିଡିଲ୍ ଚେତାନରେ ଡାଟିକା ତପା କେଏତେ ଅତଃ ବାଜ; ଡାଟିକା ଯୋଡାଅ କେତେ ଆକାର୍ ଡିଜାଜନ୍ ବାଜ; ଦିଆସିଲି ତେଆଃ ଅଠାକାମି, ସାରୁ ଡାଟିକା ବୋତଲ ତେୟାଃ ଦାଆ କର୍ ଡାଟିକାଏ ତେୟାଃ ଡିଜାଜନ୍ ବାଜକାତେ ଦାଆଃ ରେ ଆତୁ ।

● **ନଡ଼ିଆ କାଟି** - କରିଆ ନଡ଼ିଆ କାଟି ତେ ଦାମା ସାଡ଼ି, ନଡ଼ିଆ କାଟି ତେ ତୁଲାବାଜ, ଟେଲିଫୋନ୍ ଲେକା ବେଭାରକାତେ ଜାପାଗାର ନଡ଼ିଆ କାଟିରେ ଉଦାଡ୍ ଏମ୍ କେତେ ତୁଲାବାଜ ନଡ଼ିଆ କାଟିରେ ରଂ ଅମ୍, ଇତୁଂ ତେୟାଃ ଅତଃ ପୁତୁଲା ବାଜ ।

- **ଗିଡିଲ** - ଅଳାଃବାଇ, ଗିଡିଲ ଚେତାନରେ ସିଧା ଆରବାଙ୍କା ଗାର, ଦାଆ, ସକାମ୍ ଏମାନ କୋ ବାଜଆ ଗିଡିଲକୋ ବିବିନ୍ନାଗା ରଂ ଅମ୍, କାଗଜରେ ଅଠା ଅମ୍ କାତେ ରଂଗିନ୍, ଗିଡିଲରେ ଡିଜାଇନ୍ ବାଜଆ, ଗିଡିଲ ଗାଦାରେ ଖୁଡିଲ, ଗିରିଲରେ ଭୁଃ, ଗିଡିଲ କୋ ଆଦାଦ୍ କାତେ ନଡିଆ ଟକା ଆର ଡବଲାତେଃ ବିନ୍ନାଗା ବିନ୍ନାଗା ଆକାର ରେଆ ଜିନିଷ କୋ ବାଇ, ଗିଡିଲ କୋ ଗଅଃ, ପୁତୁଲା ରେ ଗିଡିଲ, କାର କରାଦ୍ ଗୁଞ୍ଜା ପେରେଃ, ଡବଲାରେ ପେରେଃ କାତେ ଓଜନ୍ ।

- **ଦାଆ** - ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ବୋତଲରେଃ ଚଙ୍ଗା ଅମ୍ କାତେଃ ଦାଆ ପେରେଃ, ଦାଆ ମାପ, ଆଞ୍ଜଳାରେ ଦାଆ ଇଡି, ଦାଆରେ ରଂ ମିଶସାକାତେଃ ରଂ ବାଜଆ, ଦାଆରେ ରାବାଲ୍ ଆର୍ ହାମାଲ୍ ଜିନିଷ ଅମ୍ କାତେ ପରଖାଅ ।

- **ପୁରନା କାଗଜ** - ପୁରନା ଖବର କାଗଜରେଆ ଛାପାକୋ ହାଦ କାତେ ଜାଗାଅବାଇ, କାଗଜ ଲାଗୁମ୍, କେଚା ଆର ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ କାଗଜରେ ଅଠା ଆମ୍ କାତେ ଜଣେଦ୍, ଡିଜାଇନ୍ ବାଇ, କାଗଜରେ ରଂ ଅମ୍, ନିଃଜାଲା ଗାର୍ ଆର ଛାପାବାଇ, କାଗଜ ତେଆ ଗୁଡି, ସୁଖା ଆର ଠୁଙ୍ଗା ବାଇ, କାଗଜରେଆ ଡଙ୍ଗା, ପଙ୍ଗା, ସିଲି ନିଦା, ସନଅ, ପେ< ଏମାନ ବାଜୟୁଆ, ଡାଡ ପୁତୁଲା ବାଇ, ବଲ୍ ବାଇ, ଦାଆରେ ଲଆଦ କାତେ ମଞ୍ଚବାଇ, ବିବିନ୍ନାଗା ଆକାରତେ କାଗଜ କେଚାଃ ମାଉଲୁ ବାଇ ।

- **ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ କନା** - ରଂ ଚିପିନା, ବଲ, ରଂବଲ, ପୁତୁଲା, ବେଗ୍, ପୁତୁଲାଆର୍ ପୁତୁଲା ସନଅ ବାଇ, ବେଗ୍ ବାଇ, ଲେବେଃ ଆର କେଚେଃ ଇତୁଃ ।

- **ମୋକା** - ମୋକା ତେଆ ପୁତୁଲା ବାଇ, ବଲ ବାଇ,

- **ତାସାଦ୍** - ବିବିନ୍ନାଗା ତାସାଦ୍ ଚିନା, ତାସାଦ ସାଲା, ତାସାଦ ତପାଃ, ତାସାଦ ଚେତାନରେ ଧାଉଲ୍ ଆର ଗୋଲଟାଅ କାତେ କାନାଃ ଲେକା ଠଅର ତାନାଃ ଇନାଇତୁଃ । ତାସାଦକୋ ବିତାକାତେ ଥଲ, ତାସାଦ୍ କୋ ନାସାଃ ହାନ୍ସାଃ ଛାନ୍ଦାଅକାତେଃ ତେଣେ ତୁକା ବାଇ, ଗିଡିଲରେଆ ଅଳାଃ ଚେତାନରେ ତାସାଦ୍ କୋ ସାଜାଅ ବାଇ ।

- **ବିଶେଷ ଦ୍ରଷ୍ୟବ୍ୟ** - ଦିଦି ନିଜେର ଜାଏଗାରେ ନାମ ତାନ୍ ଜିନିଷ ଆର ହାରୁଃ ହଳକଆ ଦେଙ୍ଗାତେ ନାଡ଼ା ନାଡ଼ା ଇତୁନ୍ ଜିନିଷ ଆର ଇତୁନ୍ କାମି ହରାକୋ ବଇ ନାତେନ୍ ଚେଷାୟାକୋ ।

ସେତାଃ ରେୟାଃ ଦୁରାଂ (ପ୍ରାତଃ ସଙ୍ଗୀତ)

ଆମାଃ ସିରଜନ୍

ଜଆର୍ ଜଆର୍

ଆମ୍ ସିରଜାଅ କାଦାମ୍
ସିରଜାଅ କାଲଜାମ୍ ନେ ହୁଡ଼ିଂ ଚେଣେକେ
ଦୁବାଏ ହୁଡ଼ିଂ ଦାରୁ କତରେ
ବାଲଆ କାଦାମ୍ ନେ ସିରମା ଦିସୁମ୍
ତୁରଗାଏ ଚାଣ୍ଡୁଃ ଏନ୍ ସିରମାରେ
ଉଦୁବା କାଲଜାମ୍ ହୁଡ଼ିଂ ମିୟୁହନକେ
ଗୁକୁର ଗୁକୁର ସେସେନ୍
ରୁସାତା କାଦାମ୍ ବାହା ରଙ୍ଗଣା ନାଡ଼ିରେ
ହୁପୁଡ଼ି ହାବା ଦଙ୍ଗର୍ ବଙ୍ଗର୍
ହୁଡ଼ିଂ ସିଟିଆ ଆଲଂ କାଲ ସାରିଆ ଆମକେ
ଅକରେ ତାଇନା ଆମ୍
ହୁଡ଼ିଂ ଜୀଉରେ ପେରେଜେମ୍ ସାହାସ୍
ପାରକାଅତା ହସଡ଼୍ ଝାଲୁଆ ବର ।

ଜଆର୍ ଜଆର୍
ଆବୁଆଃ ଏଂଗାକେ ଜଆର୍
ଆବୁଆଃ ଆପୁକେ ଜଆର୍
ଜଆର୍ ଜଆର୍ ।
ମାରାଂ ମାପାରାଂ କକେ ଜଆର୍
ହାସା ଏଂଗା କେୟଗି ଜଆର୍
ଜଆର୍ ଜଆର୍ ।
ସିରମା ଦିସୁମ୍ ଜଆର୍
ସିଂ ବଂଗା କେୟ ଜଆର୍
ଦାରୁକେ ଆବୁଆଃ ଜଆର୍
ବାଆଃ ହୟକେୟ ଜଆର୍
ଜଆର୍ ଜଆର୍ ।

(ନିଆଁତେୟା ମୟଦ୍ ସେତାଃରେୟାଃ ଦୁରାଂ ସବେନ୍ ଦିଲାଂ କାମିହରା ଏଚେଃ ମାଶାଂତେ ଦୁରାଂୟାକ ।
ମାଶାଂରେୟାଃ ଦୁରାଂଚା ବେସ୍ ଲେକା ଇତୁକେରେ ଅତଃମୟଦ୍ ଦୁରାଂଚା ଦୁରାଂୟାକ)

ଆତାଂ ଦାରମ୍ ଦୁରାଂ ଆର୍ ଜନମ ଦିଲାଂ ଦୁରାଂ ସ୍ଵାଗତ ସଂଗୀତ ଓ ଜନ୍ମଦିନ ଗୀତ

ଆତାଂ ଦାରମ୍ ଦୁରାଂ - ୧

୧. ଦୁଲାଡ଼୍ ମିସି ହିଞ୍ଜୁଃ ଲେନାଏ
ଆବୁ ଥାଲାରେ ସେଟେର ଲେନାଏ (୨ ସା)
ରାସିକାତେ ହାଏ ହାଏ ରାସିକାତେ
ଏଲାବୁ ଜଆର ଦାରମିଆ ମିସାତେ ।
୨. ଦୁଲାଡ଼୍ ବାରେ ହିଞ୍ଜୁଃ ଲେନାଏ
ଆବୁ ଥାଲାରେ ସେଟେର ଲେନାଏ
ରାସିକାତେ ହାଏ ହାଏ ରାସିକାତେ
ଏଲାବୁ ଜଆର ଦାରମିଆ ମିସାତେ ।
୩. ହିଞ୍ଜୁଃ ଲେନାମ୍ ସେଟେର ଲେନାମ୍
ଆଲେ ଥାଲାରେ ରାସିକା ଜାନାମ୍
ରାସିକାତେ ହାଏ ହାଏ ରାସିକାତେ
ଆମ୍ଗିଲେ ତେଲା ଦାରମ୍ ମେତାନ୍ ମିସାତେ ।
୪. ଦିଦି ଆବୁଆଃଏ ଦୁଲାଡ଼ିଆ
ହିସିର୍ ମାଲାବୁ ଦୁଲାଡ଼ିଆ
ରାସିକାତେ ହାଏ ହାଏ ରାସିକାତେ
ଏଲାବୁ ତେଲା ଦାରମିଆ ମିସାତେ ।

(ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିତେ ଚିମିତାଂଗେ ନାଓ୍ଵା ହନ୍କ ହିଞ୍ଜୁଗାଃ ଜମତାଂଗେ ନିଆଁ ଆତାଂ
ଦାରମ୍ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂୟାକ)

ଆତାଂ ଦାରମ୍ ଦୁରାଂ- ୨

ଆଲେଆ ହୁଡ଼ିଂ ବୁଡ଼ି
ଲେଲଃ ବାଗାନ୍ ମଲ୍ଲୀ
ହିଜାକାନାଃ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି
ଆତାଂ ଦାରମ୍ ଆତାଂ ଦାରମ୍
ସାଗୁନ୍ ଦିନରେ ବୁଡ଼ି ଆତାଂ ଦାରମ୍
ଆଲେଆ ହୁଡ଼ିଂ ହାଗା
ଲେଲ ଇପିଲ୍ ଲେକା
ହିଜାକାନା ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି
ଆତାଂ ଦାରମ୍ ।

(ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ହନାଃ ଜନମ୍ ଦିନ୍ ପାଲନ୍ ଦିଲାଂ ନେ ଦୁରାଂଟା ଦୁରାଂୟାକ ।)

ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ

ଜନ-ଗଣ-ମନ-ଅଧିନାୟକ ଜୟହେ
ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା,
ପଞ୍ଜାବ, ସିନ୍ଧୁ, ଗୁଜୁରାଟ, ମରାଠା,
ଦ୍ରାବିଡ଼, ଉତ୍କଳ, ବଂଗ,
ବିନ୍ଧ୍ୟ, ହିମାଚଳ-ଯମୁନା ଗଙ୍ଗା
ଉତ୍କଳ- ଜଳଧି-ତରଙ୍ଗ
ତବ-ଶୁଭ ନାମେ ଜାଗେ
ତବ-ଶୁଭ ଆଶିଷ ମାଗେ
ଗାଏ ତବ - ଜୟଗାଥା,
ଜନ-ଗଣ-ମଙ୍ଗଳ-ଦାୟକ, ଜୟ ହେ
ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା,
ଜୟହେ, ଜୟହେ, ଜୟହେ
ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ହେ ।

ଦେଶ ବନ୍ଦନା

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ
ଚାରୁ ହାସମୟୀ ଚାରୁ ଭାଷମୟୀ
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ ।
ପୁତ-ପୟୋଧି-ବିଧୈତ-ଶରୀରା
ତାଳ ତମାଳ - ସୁଶୋଭିତ - ତୀରା,
ଶୁଭ୍ର ତଟିନୀ କୁଳ - ଶୀକର - ସମୀରା
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ ।
ଘନଘନ ବନଭୂମି ରାଜିତ ଅଙ୍ଗେ
ନୀଳ ଭୂଦରମାଳା ସାଜେ ତରଙ୍ଗେ
କଳକଳ ମୁଖରିତ ଚାରୁ ବିହଙ୍ଗେ,
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ ।
ସୁନ୍ଦର ଶାଳି- ସୁଶୋଭିତ - କ୍ଷେତ୍ରା
ଜ୍ଞାନ - ବିଜ୍ଞାନ - ପ୍ରଦର୍ଶିତ - ନେତ୍ରା
ଯୋଗୀ ରକ୍ଷିଗଣ - ଉଚ୍ଚଜ - ପବିତ୍ରା
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ ।

- ଆତାଂ ଦାରମ୍
ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ତାଃରେ ତାଜନଃ ହନକଲଃରେ ନାମା ହିକ୍ଷକାନ୍ ହନକକେ ବାଆ ଆମାକଃ। ଅତଃ ଆତାଂଦାରମ୍ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂ କେଏତେ ଆତାଂ ଦାରମ୍ କଆକ ।
- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଲଃରେ ସାପାରି/ଚିପିନା
ଦିଦି ନାମା ହିକ୍ଷକାନ୍ ହନକକେ ମିସାତେ ଜଦିକେଏତେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିତାଃ ରେୟାଃ ଢେକଏ, ତାଡ଼ି, ପାଏଖାନା, ଇନ୍ଦୁଂ ପଲିଆ ଏମାନଲଃ ଚିପିନା ଇଚିକଃ। ଚିପିନା କାମିଟା କାଟା ତିଲ ମେଦ ଲୁତୁର କା ଆୟମ୍ ଧାଳିତାନ୍ କକେ ଧେଆନ୍ରେ ଅମ୍କାତେ କାମିୟାଃ । ଯେଲେକା- କା ଲେଲ ଧାଳି ହନକକେ ଜିନିଷକ ଲୁଚିଦକାତେ, କା ଆୟମ୍ ଧାଳିତାନ୍ ହନକକେ ଜୋରତେ କାକାଲାକାତେ କାର୍ତ୍ତୁରୁ ଚୁନ୍ତୁଲ୍ କେଏତେ ଅତଃ ତିଃ କାଟା କା ଦାଳିତାନ୍ ହନକଆଃ ସେନ୍ ହିକ୍ଷ ରେୟାଃ ଧେଆନ୍ ଅମ୍କାତେ କାମିଇଚିକଃ।
- ନୁତୁମ୍ ଇନ୍ଦୁଂ
ଦିଦି ସବେନ୍ ହନ କକେ ତାରା ଗୋଲେଇ କେଏତେ ଦୁର୍ ଇଚି କଆଃ ଅତଃ ମାଣାଂରେ ଆପାନାଃ ନୁତୁମ୍ କାଜି କାତେ ନାଶୋରେନ୍ ହନ କେ ଆମାଃ ନୁତୁମ୍ ଚିନାଃ ମେନତେ କୁଲି କଆଃ । (ଆଇଂୟାଃ ନୁତୁମ୍) - ଆମାଃ ନୁତୁମ୍ ଚିନାଃ କାନାଃ ? ନେ ଲେକାଗେ ସବେନ୍ହନ କଆଃ ନୁତୁମ୍ କାଜି ମେନତେ ଚୁହୁଲ୍ କଃ। ରିଆଅକଆଃ । ଏନା ତାୟମ୍ତେ ସବେନ୍ ହନକକେ ନୁତୁମ୍ କାଡ଼ି ହାଟିଂ କଆଃ । ନୁତୁମ୍ କାଡ଼ି ରେୟାଃ ନାମ୍ନା ।

ମିମିଆଦ୍ / ମମୟଦ ହନକଆ ନୁତୁମ୍ କାଡ଼ିରେ ଏତାଃ ଏତାଃ ଛାପା ଅମାକଆଃ

- ଆତାଂ ଦାରମ୍
କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଆମାକାନା ।
- ଇନ୍ଦୁଂ ‘ସୁକୁରି ଗଟେ ପାରମପେ’
ଦିଦି ହାରିଆର/ ଶାଗୁଆ ଆର୍ ଅରା/ରାଜା ରଂ ରେୟାଃ ବାରିଆ ଉଦୁର୍ ସିଗନାଲ୍ କାଡ଼ି ବାଜୟାଃ ହନ କକେ ସାଜାସଜେ ଧାଡ଼ିତେ ତିଲୁଚିକଆ ।

ସବେନ୍ ହନ କକେ ଆକଃ ଆୟାରେୟୁଆକାନ୍ ହନକଃ ତାରାନ୍କ ସାବ୍ ଇଚିକଃ। ଦିଦି ଉଦୁକାକଃ ଯେ ହାରିଆର / ଶାଗୁଆ କାଡ଼ି ଲେଲେଇଚି କେରେ ରେଲଗାଡ଼ି ଲେକାପେ ସେନେଆ ଆର୍ ସୁକୁରୀ ଗଟ୍ ଗଟ୍ ତେ ପାରମ୍ ପେ ପାରମ୍ ପେ ମେଡେ ସବେନ୍ ହନକ କାକାଲା କାତେ ଦୁରାଂଏୟା । ଆର୍ ରାଜା କାଡ଼ି ଲେଲ ଇଚିକେରେ ସବେନ୍ ହନପେ ତିଲୁନା । ଦୁରାଂଏ ବୟା । ନେ ଲେକା ନେୟାଇନ୍ଦୁଂ ମାଣାଂତେ ସେନେୟା ।
- କାହାନୀ କାନାଜି ‘ବୁଡ଼ି ଆର୍ ବାନା’
ଜେଟେ ସିଜି ରେୟାଃ କାଜି । ମିଆଦ୍ ମୟଦ୍ ବୁଡ଼ି ସେତାଃ ନୁବାଃ ରେ ମାଦୁକାମ୍ ହାଲାଂ ସେନ୍ ଲେନାଏ । ମାଦୁକାମ୍ ଦାରୁ ସୁବାରେ ମିଆଦ୍ ମୟଦ ବାନା ମାଦୁକାମ୍ ଜମତାନ୍ ତାଜକେନାଃ । ବୁଡ଼ି ନୁବାଃରେ ବାନାକେ କାଏ ସାରି / ଠଅର୍ ଧାଳି ଆଇୟାନାଃ । ବୁଡ଼ି ବାନା ଯାପାଃ ସେନଃଜାନାଃ । ଦେୟାରେ ଦାଲକାତେ ମେତାକିଆ କାନାଃ ଗା ଦାଲ ନେରେ ଚିନା/ କାନାଃ ରେୟାଃ ମାଦୁକାମ୍ ହାଲାଂ ତାନାମ । ଇନା ଜାଗାର୍ ଆୟୁମ୍ କାତେ ହୁପକାଜତେ ବିୟୁରୟାନାଃ ଆର୍ ବୁଡ଼ିୟାଃ ତିଲକେ ସାବ୍ କିୟାଃ । ବୁଡ଼ିୟ ବାନାଃ ତିଲକେ ସାବ୍ କିୟାଃ । ବାର୍ ହଳ କିନ୍ ସାପାବ୍ କାତେ ରାତିମତା/ ଇସୁପୁରାଃ ଲାତାଲ ହବାଜାନା । ଇମିତାଂ ବୁଡ଼ି ଆୟାଃ କାନ୍ଚି ଆଉକାତେ ବାନାଃ ବଅଃରେ ହାରୁର୍ କିୟାଃ । ବାନା ଯେତାନାଃ/ ଯେତାଃ କାଏ ଲେଲ୍ ଧାଳିୟାନାଃ । ଇନା ଲେଲତେ ବୁଡ଼ି ବାନାକେ ବାଗେତୁକା କେତେ ନିର୍/ ଧାଉଲ କେଦାଃ ।

ଇନାତେ କାଜିରେ ମେନାଃ “ବୁଢ଼ି ତାଜୟାନ୍ରେ ହରା ଆଃଏତେ ଉତୁଆଁ ।”

• ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଏଲା ଆବୁ ସେନେଆଁ’

ବାହେର୍ ସାଇ, ବିତାର ସାଇ ସେନେଆଁ

ଏଲା ଆବୁ ସେନେଆଁ

ବିତାର ସାଇ, ବିତାର ସାଇ, ବିତାର ସାଇ ସେନେଆଁ

ସେନ୍ ସେନ୍ତେ ଆବୁ ସବେନ୍ ଗୁଲାଇ କାତେବୁ ସେନେଆଁ

ଏଲା ଆବୁ ସେନେଆଁ

ସିଟିଆକକେ ଆଧା ଗୁଲାଇତେ ଥିଙ୍ଗୁ ଇଟିକାତେ ଚେତାନ୍ ରେୟାଃ ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂଟା ହନକଲଃ ମେଶାକାତେ ଦୁରାଂୟାକ ।

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ବୁଡ଼ି ଆର୍ ବାନା’

କୁନ୍ତା - ୨ ରେ ଆମାକାନା ।

• ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଏଲା ଆବୁ ଇନୁଆଁ’

କୁନ୍ତା - ୨ ରେ ଆମାକାନା ।

• ବରନ୍/ ରଂ ଚିପିନା

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଅଡ଼ାରେୟାଃ ସିନ୍ଦୁରି, ସାସାଂ, ଲିଲ୍ ଭଲି, ଚାକୁନ୍ତା ଗୁନ୍ତା ଏମାନ୍ ଇଦିକେୟାତେ ଉପୁନିଆ ବରନ୍ ଉଦୁର୍ ସବରାକଆଃ ।

ହନ୍ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚା ସାକାମ ୧, ୨, ୩ କାମିୟାକ ।

• ଦାଆଃ ଇନୁଂ

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ଦିଦି ମୟଦ୍ ମାରାଂ ଭାମାରେ ଦାଆ ଜଗାଅତାଃଏ । ବିବିନ୍ତା ଆକାର ରେୟା ହୁଡ଼ିଂ ଅଡ଼ା ମାରାଂ ତବା, ତବା ଖୋଲ, ନଡ଼ିଆ ଚକାଃ ଏମାନ୍ କ ଏମକେଏତେ ଦାଆ ଦୁଲୁଲ୍ କାଜିୟାକଆଏ । ଆର୍ ଜାପାଃରେ ନାମଃତାନ୍ ବରନ୍ ଆଲତା, ଲିଲ୍, ସାସାଂ ଏମାନ୍ କ ଦାଆରେ ମେସା କେଏତେ ବିବିନ୍ତା ବରନ୍ ବାଇୟାକ ।

କୁନୁଲି

- ବୁଡ଼ି ସେତାଃ ନୁବାଃରେ ଅକତେ ସେନ୍ କେନାଃ ?
- ମାଦୁକାମ୍ ଦାରୁ ସୁବାରେ ଅକଏ ମାଦୁକାମ୍ ଜମ୍ ତାଇ କେନାଃ ?
- ବୁଡ଼ି ବାନାଃ ବଅରେ ଚିନାଃ ହାରୁ କେଦା ?
- ବୁଡ଼ି କାନାଃ ଲେକା ବାଆ ଅଜାନାଃ ।

• ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଏଲା ଆବୁ ଇନୁଆଁ’

ଏଲା ଆବୁ ଇନୁଆଁ

ବାରାନ୍ ତିଇବୁ ଦଂଦୟା

ବାରାନ୍ ତିଇ ଦଂଦ କେଏତେ ସିମ୍ବା ତେବୁ ନେଲେୟା

ଏଲା ଆବୁ

ବଅଃ ତାବୁ କୁଟିଦେୟା ମାୟାଂ ତାବୁ ଲିକୁ ଜେୟା

କାଟା, ତିଇତେ କୁଟିର୍ କେଏତେ ଲାତାର୍ ତେବୁ ନେଲେୟା

ଏଲା ଆବୁ

ତାରାନ୍ ତାବୁ କୁଟିଦେୟା ଚେତାନ୍ ତେବୁ ଆଇଲେୟା/ ଖୁଡ଼ିଲେୟା ।

ଚେତାନ୍ ଖୁଡ଼ିଲ କାତେ / ଆଇଲ କେଏତେ ପାଚାଗାଣ୍ଡୁ / ବିନ୍ତୁତେବୁ ଦୁବା

ଏଲାଆବୁ

କାଚାତାବୁ ଜିଲିଂଏୟା ମାରାଂ ତାତବୁ ସାବେୟା

ମୁକୁଲିରେ ବଅଃତିରୁର୍ କାତେ କାଚାତାବୁ ସଜେୟା

ଏଲା ଆବୁ

ବିନ୍ତୁ ତେବୁ ଦୁବା ଲାତାର୍ ତେବୁ ତିରୁବେୟା

ଜଆର୍ କାତେ ଆବୁ ପାତାଅନାତେନ୍ ଦୁବାଃ ।

• ବଲ୍ ହୁରାଂ ଅଡ଼ା ସାବ

ଦିଦି ହନ୍ କକେ ମଦ୍ ପାନ୍ତିରେ ତିଂଗୁ କଆଏ ଅଡ଼ା ଉନୁଦୁର୍ ଟାୟାଦେତେ / ବାଲ୍ଟି ବିତାରରେ

• ନିରାଳ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର (ମୁକ୍ତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ)

ଦିଦି ପାରିବାର ରେୟା ଛାପା ଲେଲ୍ ଇତି କାତେ ପାରିବାର ରେୟା କୁନ୍ତା କୁଲିକଆଃ । ଯେଲେକା :-

ନେ ଛାପାରେ ଆପୁ ଅକଏ ?

ନେ ଛାପାରେ ଏଂଗା ଅକଏ ?

ନେ ଛାପାରେ ହାଗା ଅକଏ ?

ନେ ଛାପାରେ ମିସି ଅକଏ ?

ହନକ କାଜି ଧାଳାଲେକାନ୍ ଅତଃ ବିନ୍‌ଗା ବିନ୍‌ଗା କୁପୁଲିକ ଦିଦି କୁଲିକଖି

ଏଟାଃ ଏଟାଃ କୁପୁଲିକ କୁଲିକଆଃ ।

• ସାନାଂ ଲେକା/ ନିଜାଲା ଗାରେୟାକୁ

ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ରଂ ଚକ୍ ଅମାକଆଃ ।

ଅତେରେ / କଳାପଟାରେ ନିଜାଲା ଗାର୍ ନାତେନ୍ କାଜିଆକଆଃ

ହନକ ହିସିକା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୧ ରେୟା ପିଟାସାକାମ୍ ୪ କାମିୟାକ ।

• ହୁଲୁଂ ରୁଆଡ୍ ଇନୁଂ

ମାଣାଂ ପାରିବାର ରେୟା ମିଆଦ୍ ଛାପା (ଏଂଗା, ଆପୁ, ମିସି, ବାରେ) ସିଟିଆକକେ ନେଲ୍ ଇତିକଆଃ । ଏନ୍‌ତେୟାଃ ମୟଦ୍ ଛାପା ଉକୁକାତେ ହନକକେ ଇନାଛାପାକ ନେଲ୍ ଇତିକଆଃ ଅତଃ ଛାପାରେ ଅକଏ ହଳ ବାନଃଗିୟା ମେନ୍‌ତେ କୁଲିକଆଃ । (ନେ ଲେକା ଦିଦି ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଛାପା ବେଭାର ଦାଡ଼ିଆଏ)

ବଲ୍ ହୁରାଂ ନାଗେନ୍ କାଜିୟାକଆଃ ।

ଦିଦି ମିଆଦ୍ ସିଟିଆକେ ବଲ୍ ହୁରାଂ ନାଗେନ୍ କାଜିୟାଏ ଅତଃ ଏଟାଃ ସିଟିଆକ ବଲ୍ ସାବ୍ ନାଗେନ୍ ସେନାଃ ।

• ବରନ/ରଂ ଚିପିନା

କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା

ହନକ ହିସିକା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୨ ରେୟା ପିଟା ସାକାମ୍ ୧, ୨, ୩, ଅତଃ ୪ କାମିୟାକ ।

• ଦାଃଆ ଇନୁଂ

କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା ।

• ନିରାଳ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର

କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା

ନେୟାକାତେ ହୁଡ଼ିଂ ଅତଃ ମାରାଂ ପାରିବାର ରେୟାଃ ଛାପା ଉଦୁବ୍ କେଏତେ ହୁଡ଼ିଂ ଅତଃ ମାରାଂ ପାରିବାର ଉଦୁବାକଆଏ ।

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ “ଚୁଲୁ ସେନଖା ମାମୁଁ ଅଳାଃ”

ଚୁଲୁ ସେନଖାଏ ମାମୁଁ ଅତଃ

ମାର୍ ସାପାଡାଲପେ ସାପାଡାଲପେ ।

ମାମୁଁ ଅଳାଃରେ ଅକଏ ମେନାଲଆ- ତାତାଂ ହାତାମ୍

ସଟା ତୁରୁବ୍ ତୁରୁବ୍ ସେସେନାଏ ହରାରେ

• ଗିଡିଲ ଇନ୍ଦୁ

ଦିଦି ଏଟାଏ ଏଟାଏ ବିବିନ୍ଦା ତବା, ନଡିଆ ଚକାଏ ଅମକେଏତେ ନିଜାଲା ଗିଡିଲ ଇନ୍ଦୁ କାଜିକଆଏ । ଗିଡିଲ କ ଅଦାକାତେ ସିଟିଆକ ରକମ୍ ରକମ୍ ରୁପ୍ ବାଜ ଦାଡିୟାକ । ସିଟିଆକ ଇନ୍ଦୁ ସମଏରେ ଦିଦି ସିଟିଆକକେ । ଲେଲକଆଏ, ଯେ ଲେକାଟି ସିଟିଆକ ଗିଡିଲ କାକ ହୁରାଏ ଏୟା । କାରେଦ ଏନ୍କଆଏ ମେଏଦ, ଲୁତୁର ଅଡ଼ ମୁଁ ରେ ଗିଡିଲ ବଲଆଏ ।

• ଆଇନା / ଆରସି ଇନ୍ଦୁ

ଦିଦି ଅଙ୍ଗନବଡିରେ ମାରା ଆଇନା/ ଆରସି ସାମ୍ନାରେ ଆପୁମ୍ ତିଲିକା କୁର କୁରଆଏ, ଏଂଗା ତିଲିକା ଲାୟାୟାଏ । ଏନା କାମି ନାଗେନ୍ କାଜି ଯାକଆଏ ।

• ସଜେ ଅଡ଼ ଟେକ/ବାକ ଗାରରେ ସେସେନ୍

ଦିଦି ଅଡ଼ରେ ସଜେ ଅଡ଼ ବିବିନ୍ଦା ରକମ୍ ରେୟାଏ ଗାର୍ ଗାରେଆଏ । ସିଟିଆକକେ ଗାର୍ ଚେତାନ୍ରେ ସେସେନ୍ ନାଗେନ୍ କାଜିଆକଆଏ । ହନ୍କ ସେନ୍ ତାନ୍ରେ ସବେନ୍ ହନ୍ ତିତାପୁଡି କେଏତେ ସିଟିଆକେ ଚୁହୁଲିଆକା ରାସିକା ଇଟିକଆକ ।

• କାହାନୀ କାଜି ‘ସନା ପେଟାଲି/ ଜାରମ୍ ଅମ୍ ସିମ୍’

ଜାମଶୁଳୀ ହାତୁରେ ହାୟିରା ସିଂ ମେନ୍ତେ ମୟଦ ବୁଡି ତାଜକେନାଏ । ଇନିଏ ସିମ୍ କ ଆସୁଲ ଲେଦ୍ କଆଏା ସମିକ ପେଟାଲି କେଦାକ । ମୟଦ ଜାରମ୍ ସାସାଂ ରଙ୍ଗରେୟାଏ ତାଜକେନା । ହାୟିରା ଏନାଟା ହତ କକେ ନେଲ୍ ଇଟିକେଦ୍ କଆଏ । ସବେନ୍ କ କାଜି କେଦା ନେୟାଦ ସନା ପେଟାଲି । ଆଏ ଏନାଟା ଆକ୍ରିଂ କେଦାଏ ସିମ୍ ଦିନ୍ରେ ସୋନା ପେଟାଲି ମୟା ପେଟାଲି କେଦାଏ ମୁସିଂ ଇନିଏ ମେନ୍ କେଦାଏ- ସିମ୍ କେଇଂ ଗଏକିଏରେ ଚିମିନାଂ ସନା ପେଟାଲି ସିମ୍

ପେଡେଏ ବାନୟା ଆୟାଏ ମାୟାଂରେ
ତାତାଂ ଦୁବାକାନ୍ ତାଜନାଏ ଅଡ଼ ପିଣ୍ଡିଗିରେ
ବାୟାର ଉଞ୍ଜେଆଏ ଏନ୍ ପିଣ୍ଡିଗିରେ
ମାମୁଁ ଅଡ଼ାରେ ଅକଏ ମେନାଜଆ ଜିଆଂ ବୁଡି
କିତାଏ ଗାଲାଂ ଆ ସିମ୍ କ ରାଃରେ
ରାତାଏ ଜଅୟା ସେତାଏ ନୁବାଃରେ ।
ମାମୁଁ ଅଡ଼ାରେ ଅକଏ ମେନାଜୟା କୁମା
ସେକେଡା ବିବିଦାଏ ସେତାଃରେ
ସିୟୁଡେ ସେନଗାଏ ସବେନ୍ କଏତେ ମାଶାଂରେ
ମାମୁଁ ଅଡ଼ାରେ ଅକଏ ମେନାଜଆ - ମାମିତେ
ଚାଉଲି ଗୁମେୟା ମାରାଂ ହାଟାଃରେ
ଦାହାଲି ରିଦେୟାଏ ଦିରି ଯାନ୍ତାରେ ।
ପିଟା ଲାଦେୟାଏ ମେଶେଦ୍ ତାଜରେ
ଦାଆଏ ଆଗୁୟାଏ ମାରାଂ ଚାଟୁରେ

• ଇନ୍ଦୁ ‘ସାକିଂ ଆବା/ ତାତାଂ କାଜିଆଏ’

ଦିଦି ହନ୍କକେ ଚିମିନ୍ ଲେକା କାଜିକାଏ କାଜିୟା କଆଏ ଆର୍ ଏନ୍ଲେକା ବାଜନେଏ କାଜିୟା କଆଏ ।

ଯେଲେକା - ମାଁ ଚଲିକା ରାଗଆଏ/ ଖିସ୍ ଅଗାଏ
ସାକିଂ ମା’ ତିଲିକା ସେସେନାଏ ଏମାନ୍ କ

• ହାସା କାମି

ଲାଲରେ ମେନାଃ ଏନା ଆକାରିଂକେରେ ଇସୁସାଙ୍ଗି ପଏସା ନାମଃଆ । ନେଲେକା ଉତ୍ତୁ କାତେ ସିମ୍ କେ ଗଏ କିୟାଃ । ମେନ୍ ଦ ସୁନା ପେଟାଳିକା ତାଇକେନା । ଆଏ ବଃଅରେ ତିଇ ଦିପିଲକାତେ ଦୁର୍ ବିଡିୟାନାଃ । କାଜିରେ ମେନାଃ - ଯାଦ୍‌କା ଲୋଭ୍ ଲେରେ ଯେତାନାଃ କା ନାମଃଆ ।

କୁନ୍ତୁଲି

- ଜାମଶୁଳୀ ହାତୁରେ ଅକଏ ତାଇନଃତାନ୍ ତାଇକେନାଏ ?
- ସନା ଜାରମ୍ / ପେଟାଳି କେ ହାୟିରା ଚିକା କେଦାଏ ?
- ହାୟିରା କାନାଃ ରେୟା ସିମ୍‌କେ ଗଏ କିୟା ?

(ଦିଦି ହନ୍ କକେ ଉତ୍ତୁ ନଃ ଇଚିକାତେ କାହାନୀ ତେୟାଃ କାନାଃକ ଇତୁକେଦା ଉଦୁବାକଆଃ)

ଦିଦି କେହୁ ବାହାରରେ ହନ୍‌କକେ ହାସା ସିପୁର୍ କାତେ ରକମ୍ ରକମ୍ ରେୟାଃ ଗୁଲି, ତେକ୍‌ତି ପାଟାଦିରି/ଲାଦ୍, ଗୁଲ୍‌ଗି ଦିରି ବେଲନା ଗାନ୍‌ତୁ, ଚକି, ସଟା, 'ଜ' ଏମାନ୍ କ ବାଇମେତେ କାଜିୟା କଆଃ ।

• **କାହାନୀ କାନାଜି 'ସନା ପେଟାଳି / ଜାରମ୍ ଅମ୍ ସିମ୍'**

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା

କୁନ୍ତୁଲି

- ହାୟିରା ଚିନାଃ ଉତ୍ତୁ କେଦାଃ ?
 - ହତକ ଜାରମ୍ ଲେଲକେତେ ଚିନାଃକ କାଜିକେଦାଃ ?
 - କାଜିରେ ଚିନାଃ ମେନାଃ ?
- (ଦିଦି କାହାନୀ କେ କାଜିମେନ୍‌ତେ କାଜିକଚିକଆଃ)

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

• ନିରାଲ୍ ଜାପାଗାର୍

ଅଜ୍ଞାନବାଦି ଦିଦି ହନକକେ ନିଜେର ହଳ୍ପ/ ହତମ ଛାପା ଲେଲଇଚିକାତେ ହଳ୍ପରେୟା ବିବିନ୍ତା ନୁତୁମ୍ପକ ଉଦୁବାକଥାଃ । (କାମିକା ଧାଲିତାନ୍ ହନ୍ କ ନାତେନ୍ ହଳ୍ପରେୟା ବିବିନ୍ତା ନୁତୁମ୍ପକ କୁଟିଦ୍ କାତେ, ଗାଃଇବାତେ ନୁତୁମ୍ପକ ଜାଗାର୍କାତେ କାଜିଆ କଥାଃ)

ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନଟିଂ - ୧ ରେୟା ପିଚା ସାକାମ୍ ୫ କାମିୟାକ ।

• ଦାଉଲ୍ କାମି / ନିର୍ କାମି

ଦିଦି ହନକକେ ହୁଡ଼ିଃ ହୁଡ଼ିଃ ଦଲ୍ରେ ହାଟିଂକାତେ ମିସାରେ ମୟଦ ଦଲ୍ରେନ୍ ହନ୍ କକେ ପାଡ଼ିତେ ଥୁଲ୍ପ ଇଚିକଥାଃ । ଆର୍ ୨୦/୩୦ ଫୁଟ୍ ଦୂରରେ ମପୟଦ୍ ହନନାତେନ ମୟଦ୍ ବଲ୍ / ବାଆଁ ଏମାନ୍ ହନରାସିକା ଜିନିଷକ ଜଗାଥୟା ଆର୍ ହନକକେ ମିଶାତେ ଦାଉଲ୍ କାତେ ଜଗାଆକାନ୍ ଜିନିଷକ ଆଉ ନାତେନ୍ କାଜିଆକଥାଃ ।

• ହାଦାକାନ୍ ଛାପା ସାପାକାଥ (ପଜଲ୍)

ଦିଦି ହଳ୍ପରେୟା ବିବିନ୍ତା ଛାପାକ ବାଜାକାନ୍ ମୟଦ୍ ଛାପା ଇଦିୟା ଆର୍ ଇନା ଛାପାଟା ୩/୪ ଖାଣ୍ଡୁକାତେ ହନକକେ ସାପାକାଥ ନାତେନ୍ କାଜିଆକଥାଃ । ନେଲେକା ବିନ୍ତା ବିନ୍ତା ଛାପା ଖାଣ୍ଡୁକାତେ ସାପାକାଥ ଇଚିକଥାଃ । ଏନ୍ ଲେକା ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଜାବ, ଚେଶେକଥା ଛାପା ଖାଣ୍ଡୁକାତେ ସାକାଥ ଇଚିକଥାଃ ।

• ଖାପାରାଃ ହୁରାଂ

ଦିଦି ସବେନ୍ ହନକକେ ମୟଦ୍ ଠାଉକା ଜାଏଗା ଚିନାକାତେ ସାଂଗିନ୍ ତେଥାଦ୍ ଖାପାରାଃ ହୁରାଂ

• ନିରାଲ୍ ଜାପାଗାର୍

ଦିଦି ଆୟାଃ ହଳ୍ପ ଲେଲ ଇଚିକାତେ / ଛାପା ଲେଲ ଇଚିକାତେ ହଳ୍ପରେୟା ଲୁତୁମ୍ପକ ଜାଗାର୍ ଇଚିକଥାଃ । (ଚିଲ୍କା, ଉକା, ତାରାନ୍, ଲାଟ, ଲଟ ଆଲାଂ, ଡାଟା ଏମାନ)

ହନକହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନଟିଂ - ୨ ରେୟା ପିଚାସାକାମ୍ ୫ ଆର୍ ୬ କାମିୟାକ ।

• ସଜେସେନ୍/ ସକ୍ ସେନ୍

ଦିଦି ହନକକେ ସଜେ/ସକ୍ ଗାର୍କାତେ ଥିଲ୍ପ ଇଚିକଥାଃ । ବଃରେ/ ତିଲ୍ପତେ ବ୍ୟାଗ୍ ସାଦ୍ ଇଚିକାତେ ୧୦/୨୦ ଫୁଟ୍ ସାଂଗିନ୍ ସେନ୍ ଇଚିକଥାଃ ।

• ଲୁତୁମ୍ପ / ନୁତୁମ୍ପ କାହାନୀ

ମୟଦ୍ ମାନଟିରେ ହାଗାୟାକ ଦୁବାକାନା ସୁପୁଟିଦ୍ କାକ ସୁପୁଟିଦ୍ ତାନା ।

(ଲୁତୁର, ମେଦ୍, ମୁଁ)

ନିଃଟା ନିଃଟା ହାନିଃଟା ?

(ମେଦ୍)

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ନେଃ ତାଜିଗା ବଃଥ'

ନେଃ ତାଜିଗା ବଃଥ,

ଜେଟେ ଜାର୍ଗି ଉମ୍ପୁଲ୍ ନାଗେନ୍

ଚାତମ୍ ପୁକିଆ (ଗୁଲ୍ପ) ଗଃଥ

ଚାତମ୍ ।

ନେଃ ତାଜିଗା ମେଦ୍

ଆରିଦ୍ କେରେଇଁ ଲେଲିଆ ସବେନ୍

ନାଗେନ୍ କାଜିଆକଥା । କା ରେବା ସାଂଗିନ୍ ନଃରେ ମୟଦ ଡଡା ବାଜକାତେ ସାଜିନ୍ ନଃତେୟାଃ ଡଡାରେ ନାନା ବରନ୍ ଆଲିକ ଗୁଲିକାତେ ପେରେଃ ଇଚିକଥାଃ ।

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ନେଃ ତାଇଁଗା ବଃଅ’ (ଏଇତ ମୋର ମଥା)

କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଦୁରାଂଟା ଅଲକାନା

• ରଂ ଅମ୍

ଦିଦି ହଳମରେୟାଃ ବିବିନ୍ତା ଅଂଗକ

ଅତେରେ ବାଜ କାତେ ହନ୍କକେ ବରନ୍ ଚକ୍ ଖଳିତେ ରଂ ଇଚିକଥାଃ ।

ହନ୍କ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ - ୧ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ ୬ କାମିୟାକ ।

• କାହାନୀ ଜାଗାର୍

‘ବୁଧ୍ ତାଇନ୍ରେ ରାଜାଃ ହନ୍’

ଚାରାଂ ଚାରାଂ କେଚେ ଦିନରେୟାଃ କାଜି । ମିଆଦ/ମୟଦ୍ ବାନା ବିର୍ରେ ହନ୍ର ହନ୍ରତେ ଦାଃ ତେତାଂ କିୟା । ଦାଃ’ ଅକତାଃରେ ନାମଆଁ ମେନ୍ତେ ଗଟା ବିର୍ ଦାଣା କେଦାଏ । ମେନ୍ ଦ ଯେତାରେୟା ଦାଃ’ କାଏ ନାମ୍ କେଦାଏ । ଇସୁ ସାଂଗିନ୍ ହରା ସେନ୍ କେଆତେ ଲେଲ୍ କେଦାଏ ବିର୍ ମୁଡିରେ ମିଆଦ୍ ଝାରନା ଡଡା । ଆଗୁପାଗୁ ଦାଃ-ନୁଉଁ ନାଗେନ୍ ନିର୍ ଇଦିକାତେ ଲେଲ୍ କେଦାଏ, ଝାରନା ଡଡାରେ ଦାଃ’ ଇସୁ ଲାତାରରେ ମେନାଃ । ଦାଃ କାନାଃ/ ତେନାଃ ଲେକା ନୁଉଁୟା ମେନ୍ତେ ଉଡୁଃ ସମାଏରେ ଲେଲକେଦାଏ ଜାପାଃରେ ମିଆଦ୍ ଲାମାଃ ନାଣି । ସାଜେ ସାଂଗ୍ ଏନ୍ ଲାମାଃ ନାଣି ସିଦ୍ ଆଉକେଦାଏ ଆର ମୟଦ୍ ଲାମାଃ ସାକାମରେୟାଃ ପୁଲୁଃ ତୁକୁଇ କେଦାଏ । ନାଣିଟା ପୁଲୁଃରେ ଥଲ୍ କାତେ ଝାରନା ଡଡା ବିତାର ରେ ଦାଃ ବୁରାଃ ନାଗେନ୍ ଉୟୁଃ କେଦାଏ ।

କା’ଏ ଉକୁୟାଃ ମେଦ୍

କା’ଏ ।

ନେଃ ତାଇଁଗାଃ ମୁଉଁ

ହିକୁଃ ସେନଃ ସାୟାଦ୍ ହରା

ସଆନ୍ ନାଗେନ୍ତେ ମୁଉଁ

ସଆନ୍ ।

ନେଃ ତାଇଁଗାଃ ମଟା

ଜାଗାର୍ ଲାୟା ତାଗଏ ସିବିଲ୍

ଜମ୍ନାତେନ୍ ମଟା

ଜମ୍ ନାତେନ୍ ।

ଅଡଃ ବାରିଆ ଲୁତୁର

ଦାରୁ ତେୟାଃ ସାକାମ୍ ଉୟୁଃ ସାଡି

ଆୟମେଆଏ ଲୁତୁର

ଆୟମେଆଏ ।

ନେଃ ତାଇଁଗାଃ ଲାଃଇ

ଯାହାଲ୍ ଜମେଆ, ଯାହାଲ୍ ନୁ-ୟାଁ

ଜିରାଅ ତାନିଃ ଲାଃ-ଇ

ଜିରାଅ ତାନିଃ ।

କାଟା ବାରିଆ ତାଇଁ

ଦିଶୁମ୍ ସାରା ସେନ୍ ନାତେନ୍

ମେନାଃ କାଟା ତାଇଁ

ମେନାଃ ।

ହନ୍କ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ - ୨ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ - ୭ କାମିୟାକ ।

ମେନ୍ ଦ ପୁଲୁଃଟା ଦାଆରେ ତମ୍ଭଲ କାତେ ତାଇଜାନା । ଦାଃ କାନାଃ ଲେକାଏ ନୁଞ୍ଜିୟା ? ବାନା ଇସ୍ତୁ ଉତ୍ତୁଃରେ ଠର କେଦାଏ । ହୁପ୍ତକାଇ ଅତ ମୟଦ୍ ବୁଧ୍ ଆୟାଃ ବଃରେ ବଲଜାନା ଏନ୍ ଲାମାଃ ନାଶିଟା ମୟଦ୍ ବାବୁରେ ଅଲ୍ କେଦାଏ ଆର୍ ଇନା ଲାମାଃ ନାଶି ମୁଡିରେ ମାୟାଂରେ ଅଲେନ୍ ଜାନାଃ । ମାଶିତେ ମାଶିତେ ଝାରନା ତତାରେ ହାଦୁଲ୍ କାତେ ଉବୁଲାଅଗେ ଦାଃ' ନୁ'କେଦାଏ ଆର୍ ରାକାବ୍ କାତେ ବିର୍ତେ ରୁଆଲ୍ ଯାନା ।

କୁନୁଲି

- ବାନାଟା ଅକରେ ହନର ତାନ୍ ତାଇକେନାଏ ?
- ଅକରେ ଦାଃ' ନାମ କେଦାଏ ?
- କାନାଃ ସାକାମତେ ପୁଲୁଃ ବାଇ କେଦାଏ ?
- ବାନା ପୁଲୁଃତେ ଦାଃ' ବୁରାଃ ଧାଲିଲେନାଟି ?
- ବାନା କାନାଃଲେକା ଦାଃ' ନୁଞ୍ଜି କେଦାଏ ?

ଇନୁ 'କୁଲା ମାମୁଁ କୁଲା ମାମୁଁ ସମାଏ ଦ କାନାଃ ନାତେନ୍' ?

ମୟଦ୍ ହନ୍ କୁଲାମାମୁଁନାଃ ଆର୍ ମଦ୍ ସାଇରେ ତାଇନାଏ । ଅତଃ ହନ୍କ ଧାଡି ଧାଡି କାତେ ଅତଃ ମଦ୍ ସାଇରେକ ଥିଙ୍ଗୁନା । କୁଲା ମାମୁଁ କେ ହନ୍ କକ କୁଲିଗିୟା - କୁଲା ମାମୁଁ, କୁଲାମାମୁଁ ସମାୟଦ୍ କାନାଃ ନାତେନ୍ତେ ? କୁଲା ମାମୁଁ ମେତାକଆଃ - ଗିତିଃ ନାତେନ୍ ଭାଗିନା, ଗିତିଃ ନାତେନ୍ । ହନ୍କ ଗିତିଃ ଲେକାକ ବାଇନା । ଏନ୍କାଗେ ବିରିଦ୍/ ଥିଙ୍ଗୁ, ମତାହାବୁଂ, କାରକାଦେନ୍, ରେଆଲେନ୍, ସନଃ ପେଶ୍ଟ ରୁସିଂ କାଜିଆ କଆଃ । ଚିମତାଂ କୁଲା ମାମୁଁ ଜମ୍ ନାତେନ୍ କାଜିଆ କଆଃ, ଇମତାଂ ଆଃଏ ହଳକକେ ଖୁଦାଅ କଆଃ ଆର୍ ଅକଏକେ ଜୁଟିଦ୍ ଗିଆଏ ଆଏ କୁଲା ମାମୁଁ ହବାଓ୍ । ଏନ୍କା ଇନୁମ୍ ଇନୁମ୍ତେ ହନ୍କ ସବେନ୍ କାମି ରେୟାଃକ ଇନୁମାଃ ।

- **ଇନୁ 'କୁଲା ମାମୁଁ କୁଲା ମାମୁଁ ସମାଏ ଦ କାନାଃନାତେନ୍'**
କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା ।

- **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ସିମ୍ବରାଃ ଲଇଁ ବିରିଦାଃ'**
ହାତୁ ଡିଂକି ସିମ୍ବରାଃଲଇଁ ବିରିଦାଃ
ବିରିଦ୍ତେ ମୁହାଶେଇଁ ପାରଟିନା ॥ ୧ ॥
ଝାଲାଇଁ ସେନା ତାଗାଇଁ ଗେସାନା
ତି' କାଟା ହାବୁଂତେ ଜମେଇଁ ଦୁବ୍ନା ॥ ୨ ॥
ମା' ଆଇଁକେ ଜମେଆଁକ ଅମାଇଁଆ
ଜାଇକାକ ରୁଆଲ୍ତେ ଅତଃକଇଁ ଜମେଆଁ ॥ ୩ ॥
ଜମେଆଁରେ ର'କାଇଁ ଦୁବ୍କଆ
ପେଶ୍ଟ ସନଃ ଆଇଁଗେ ପାରଟିଆ ॥ ୪ ॥
ତି' ତାତ ଶାର୍ଶାର୍ କାଇଁ ହାରାୟା
ଶାର୍ ଶାର୍ ହୁମ୍ ହଳମାଏ ରୁଗେୟାଃ ॥ ୫ ॥
ଛାନି ଲଲତେ ଦାଃ ଦଇଁ ନୁଞ୍ଜିୟା
ବାସି ଅବର୍ଜନା ଦାଃ କାଇଁ ନୁଞ୍ଜିୟା ॥ ୬ ॥
କାଇଁ ଗପଏ, କାଇଁ ଏପେରାଂ ସୁଜୁଡିଲଃ
ବୁଗି ଲେକାଇଁ ତାଇନା ଆବା ମାଆକଲଃ ॥ ୭ ॥

- **ସନତଃ ଉତ୍ତୁଃ/ ଜିଲିଂ ଉତ୍ତୁଃ**
ଦିଦି ହନ୍ କକେ ବୁଗିନ୍ ହିସ୍କା ଛାପା ତାଇୟାକାନ୍ ଚିମିନାଂ ଛାପା କାଡି (୪-୫) ଅମାକଆଃ
ସିଜିରେ ଅକଆ ତାୟମତେ ଅକଆ କାମି ହବଓ୍ ସାଜାଂଅ ଇଟିକଆଃ ।

- **ବିଂ ସିଡି/ ଭାରା ଇନୁଂ**
ଦିଦି ହନ୍କକେ ବୁଗିନ୍ ହିସ୍କା ଆର୍ ଯୁଦାନ୍ ହିସ୍କା ତାଇୟାକାନ୍ ଛାପା କାଡି ଲତୁପଟା ଅମାକଆଃ
। ହନ୍କ ଗୁଟିକ ହୁରାଂଏୟା । ଅକନ୍ରେବୁଗିନ୍ ହିସ୍କା ଉତ୍ତୁଆ, ଇନାତେୟାଃ ସିଡିରେ

- **ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ 'ସିମରାଃ ଲକ୍ଷ୍ ବିରିଦାଃ'**

କୁନ୍ତା - ୨ ରେ ଅମାକାନା ।

- **କାଗଜ୍ ଲାଗୁମ୍, ଚିରା/ ଚେରାଃ ଆର୍ ସାଜାଅ**

ଦିଦି ହନକକେ ଭାଗ୍ ଭାଗ୍ କାତେ ଦଳ ଲଚିକଥାଃ । ମିଆଦ୍ ଦଳକେ ଚିମିନଲେକା କାଗାଜ୍ ଅମକାତେ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ କେଚାଃ/ ଚେରାଃ ନାତେନ୍ କାଜିଆ କଥାଃ । ଅତଃମିଆଦ୍ ଦଳ୍ କକେ କାଗଜ୍ ଲାଗୁମ୍ ନାତେନ୍ କାଗଜ୍ତେ ପାଜା ବାଜନାତେନ୍ କାଜିଆ କଥାଃ । ଅତଃ ମିଆଦ୍ ଦଳକକେ ଅତେରେ ବାଜୟାକାନ୍ ଛାପାରେ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ କେଚାଃ କାଗଜ୍, ବାଆ, ସାକାମ୍, ଗୁଡି, ଜାଂ ଏମକାତେ ସାଜାଅ ଲଚିକଥାଃ ।

- **ଛାପାରେ ଜୁଳାଃ (କୋଲାଜ୍)**

ଦିଦି ମିଆଦ୍ ମାରାଂ ହଳ ଛାପା ଅମାକଥାଃ । ରଂ କାଗଜ୍ତା ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ କେଚାଃକାତେ ହଳ ଛାପାରେ ଜୁଳାଃ / ଜଡାଅ ନାତେନ୍ କାଜିଆକଞ୍ଚ ।

ହନକ ହିସକା ପୁସ୍ତି ଭାଗ୍ - ୧ ରେଆ ପିଚାସାକାମ୍ ୭ କାମିଆକ ।

- **ଅକଥା ବିନ୍ଦଗା ସାଲାଏପେ**

ଦିଦି ହନକକେ ଚିମିନଲେକା କାର୍ଡକଃ ଲେଲଲଚିକଥାଃ, ଜତ କାର୍ଡକରେ ଉପୁନିଆ ଛାପା ବାଜୟା କାନଥା । ଆର୍ ମୟଦ୍ ଛାପାରେଦ୍ ଲୁଚୁର୍ କାତାଜୟା କାନଥା, ଅତ ମୟଦ୍ରେଦ୍ ମୁଁଜ୍ କାତାଜୟା କାନଥା ଏନ୍କାନ୍ ଉପୁନିଆ ଛାପାକ ବାଜୟା କାନଥା । ଜନା ଛାପାକତେୟାଃ ଅକଥା ଛାପାଟା ବିନ୍ଦଗା ଏନ୍କା ସବେନ୍ ହଳକକେ ସାଲାନାତେନ୍ କାଜିଆ କଥାଃ ।

ରାକାବାଏ । ଆର୍ ଅକଥାରେ ଯୁଦା ହିସକା ଉଡୁଂଅଆ, ଜନାତେୟାଃ ବିଂ ଉଦିଆଏ । ନେଲେକା ବିଂ ସିଡି ଜନୁମ୍ ମାଣାଂତେ ମାଣାଂତେ ସେନେଆଃ ।

- **ଗାର୍ କେସେଦ୍ ଜାଏଗାରେ ଗାର୍ ଆର୍ ଟେକ୍ ବେକ୍ ଗାର୍**

ଦିଦି ଅତେରେ ବିବିନ୍ଦଗା ଆକାରରେୟାଃ ଛାପା ବାଜୟାଃ । ହନକକେ ଜନା ଛାପା ବିତାରରେ ଟେକ୍ ବେକ୍ ଗାର୍ନାତେନ୍ କାଜିୟା କଥାଃ ।

- **ଅକଥା ଅକରେ ତାଇନା**

ଦିଦି ମିଆଦ୍ ହଳ ଛାପା ଲେଲ୍ ଲଚିକଥାଃ ଅକଥା ଅଂଗ ଚେତାନରେ ଅକଥା ଲାତାରରେମେନାଃ କାଜିଆ କଥାଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁସ୍ତି ଭାଗ୍ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ ୮ କାମିୟାକ ।

- **କାହାନୀ କାନାଜି 'ଅକଏ ମାରାଂଆଃ'**

କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା ।

ଦିଦି କାହାନୀ କାଜି ଛାବାକେଆତେ ଲାତାରରେୟାଃ କୁନୁଲିକ ଜତ ହନକକେ କୁଲିକଥାଃ ।

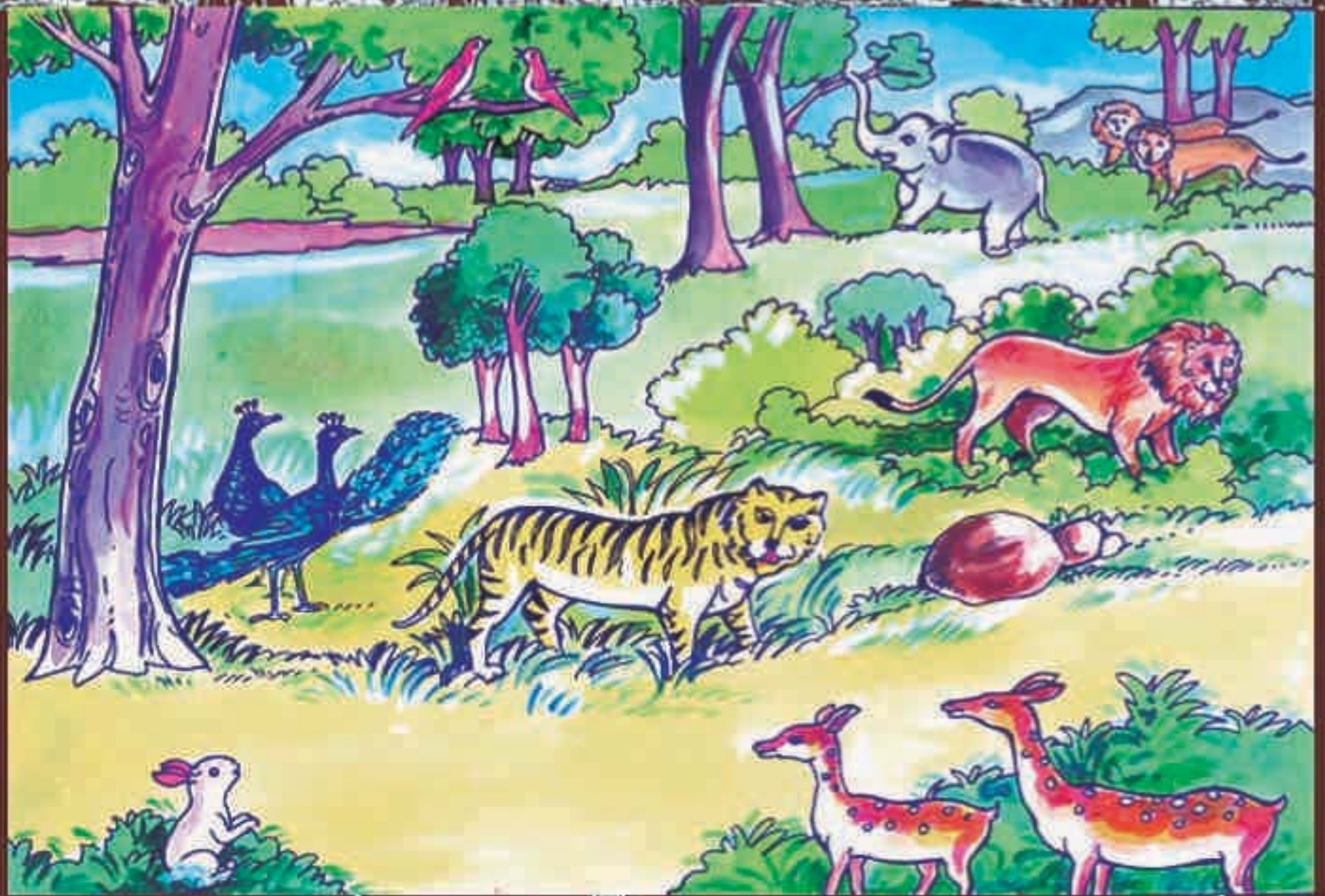
- ଅକଏଅକଏକ ବାଖାଲା କେଦା ?
- ଲାଃଜ କାନାଃ ମେନ୍କେଦାଃ ?
- ଚି' କାନାଃ ମେନ୍ କେଦାଃ ?
- କାଟା କାନାଃ ମେନ୍ କେଦା ?
- ନେ କାହାନୀ ତେୟାଃ ଆପେ କାନାଃପେ ଇତୁକେଦା ?

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ - ୧ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ ୮ କାମିୟାକ ।

• କାହାନୀ କାନାଜି 'ଅକଏ ମାରାଆ'

ତି, କାଟା ଆର୍ ଲାଃଲ ମୁସିଂକ ବଖାଳା/ ବାଖାଣା କେଦା । ତି ମେନ୍ କେଦାଏ - 'ଆଇଁ ମାରାଂ ଗେଆଇଁ' । କାଟାଃ ମେନ୍ କେଦାଏ - 'ଆଇଁ ମାରାଂ ଗେଆଇଁ' । ଲାଇୟଃ ମେନ୍ କେଦାଏ - 'ଆଇଁ ମାରାଂ ଗେୟା' କାନାଃ ତେତି ଜମେୟାଃକ ଆଇଁ ହଜମ୍ କାତେ ପେଲେଃକଇଁ ହାଟିଆଁ କାପେୟା ମେନ୍ତେ ଆପେପେ କାମି ଧାଲିତାନା । ଇନାତେ ଆଇଁଗେ ସେବେନ୍ କଆତେୟାଃ ମାରାଂ ଗେଆଇଁ । ଆୟା ଜାଗାର୍ ଆୟମ୍ କାତେ ତି'ମେନ୍କେଦା - କା-ଗେ କା-ଗେ ଆଇଁଗେ ମାରାଂଦ, ତିଆଃତି ଆଇଁ ଜମେୟାଃକେ ମତା ଜାପାଲ ଇଦିକେରେ ଲାଇ ଜମେଃ ନାମ୍ ଧାଲିତାନାଏ । ଆଇଁ ଜମେୟାକ କାଇଁ ଅମାକିଃରେ ଲାଇ ରେଜେଃ ତେଃ ତାଇନାଏ, ଇନାତେ ଅଇଁଗେ ମାରାଂଦ । କାଟା ମେନ୍ କେଦାଏ କା-ଗେ କା-ଗେ, ଆଁଗେ ମାରାଂ ଗେଆଇଁ, ଆଇଁ ସେନ୍ ଜାଦାଇଁ ମେନ୍ତେ ହଜମ୍ ମୟଦ୍ ଜାଏଗା ତେୟାଃ ଅତମୟଦ୍ ଜାଏଗାତେଃ ସେନଃ ଧାଲିତାନାଃ । ଆଇଁ କାଇଁ ସେନ୍ କେରେ ତି ଜମେୟାଃକ କାଏ ଆଉଧାଲିୟାଃ । ଇନା ତାୟମ୍ତେ ତି, କାଟା କାକିନ୍ କାମିୟାଃ ମେନ୍ତେ ଧାର୍ ସାର୍ କେଦାକିନ୍ । ଇନାତେ ଲାଃଲ ଜମେୟାଃ କା ନାମ୍ ଧାଲିୟାନ୍ତି ଆକକେୟ ପେଲେଃ କାଏ ହାଟି ଧାଲିୟାକେକଆଃ । କାଟା, ତି ଏକେଲା କାକିନ୍ ଧାଲିୟାନା କାଟା ତିକେ ମେତାକିୟା- 'ନାମତାଂ ଆଲାଂ କାନାଃଲୀଂ ଚେକାୟା ?' ଆକିନାଃ ଜାପାଗାର୍ ଆୟମ୍ କାତେ ଲାଃଲ ମେତାକେକିନା- 'ଲେଲ୍ ଲାଃବେନ୍ ଜତହଲ କାନାଃବୁ ଚିକାଜାନା ? ଇନାତେ ଆବୁ ଝତ ମେସାକାତେବୁ ତାଇଜାନରେ ଜତହଲଗେ ଆପ୍ନାରାଃ ଜାଏଗାରେ ମାରାଂଅଆବୁ । ଜୟ ହଲ କଆଃ କାମିବୁ କାମି ଧାଲିୟା ।' ଆକ ଜତ ମେସା କାତେକ ତାଇଜାନା ଆର୍ କାକ ବାଖାଳା କେଦା ।

ଚାଣ୍ଡୁ - ୩

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

• ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ମଣେୟା (୫) ଟା ଜୀବ୍ ଚେଣେକଥାଃ ମାପାରଂ ଛାପାକ କାର୍ତ୍ତବୋର୍ତ୍ତ କାରେଦ୍ ସୋଲରେ ଜୁଳାଃକାତେ ନୁତୁମ୍ କ ଉଦୁବାକଥାଃ, ଚିଲକାଚି ନିଃ ଗାଲ୍, ସେତା, ସିମ୍, କଡ଼ାଗେତେ ପୁଷ୍ଟି ଏମାନ୍ ।

କା'ନେଲ୍ ଧାଲି/ କାଶା ହନକକେ କାର୍ତ୍ତବୋର୍ତ୍ତ ଜୁଟିଃ ଇଚିକାତେ ଜୀବ୍ ଚେଣେକଥାଃ ଲୁତୁମ୍/ ନୁତୁମ୍ ଦିଦି କାଜିଆକଥାଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଚିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୯ କାମିୟାକ ।

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ବାହାର୍ ସାଲ୍ ଇଦିକାତେ ଜୀବ୍ ଚେଣେକ ଚିନାଇଚିକଥାଃ ଆର୍ ଆକଥାଃ ରାଆଃ ରଂ/ ବରନ୍ ଉଦୁବାକଥାଃ । କାଲା ଆର୍ ହାଉକା/ କନ୍ଦା ହନକକେ ଚୁଷ୍ଟୁଲ୍ ଗାଃଇକାତେ ପ୍ରକୃତିୟାଃ ଉପୁନ୍ ଆତମ୍ ବିଷଏତେ ଉଦୁବାକଥା । ଆକ୍ଷାହନକକେ ଚିମିନ୍ଧୁର୍ ଧାଲିଆଃ ଜୁଟିଃ ଇଚିକାତେ ଜନାବିଷୟତେ ଉଦୁବାକଥା ।

• ଇନ୍ଦୁ 'ବିଂ ହିଜାକାନାଃ ଚକେଜମ୍'

ଦିଦି ହନକକେ ଗୋଲାଇତେ ଡିଙ୍ଗୁ ଇଚିକଥାଏ ଇନ୍ଦୁକୁଆ ବିତାରରେ ମିଆଦ୍ ହନ୍ ବିଂ ହବାକାତେ ଥିଲୁନା । ଆଧା ଗୁଲାଇ କାତେ ଏଟାଃ ହନକ ଚକେ ଲୁତୁମ୍ କାତେ ଥିଲୁନା । ଚକେ ହନକ ଜାଗାରେୟାକ, 'ବିଂ ଆମାଃ ଦାଃଆ ଡେଲେ ହିଜାକାନା ।' ବିଂ ହବାକାନ୍ ହନ୍ ନିର୍ ହିଃକାତେ

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

• ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଦିଦି ଗେଲ୍ (୧୦ଟା) ଜୀବ୍ ଚେଣେ ଛାପା ସୋଲ୍ କାର୍ତ୍ତବୋର୍ତ୍ତ ବୋର୍ତ୍ତରେ ଜୁଳାଃକାତେ/ ଲାଚକାଅକାତେ ଗାଲ୍, ପୁଷ୍ଟି, ସିମ୍, ସାଦମ୍ ସୁକୁରି, ବାବା କୁଲା, ମାରାଏ, ମେରମ୍ ହାତୀ, ଗାଲିକକେ ଚିନାଇଚିକଥାଃ । ନୁତୁମ୍ କ ଉଦୁବାକଥାଃ ଆର ଜାତିରେନ୍ ଜୀବ୍ ଚେଣେକଥାଃ ଛାପା ଲେଲଇଚିକାତେ ଉଦୁବାକଥାଃ ଆର ଚିନା ଇଚିକଥା ।

କାଶା ହନକକେ କାର୍ତ୍ତ ବୋର୍ତ୍ତ ଜୁଟିଃଇଚିକାତେ ଜୀବ୍ ଚେଣେକ, କଥାଃ ନୁତୁମ୍ କାଜିରୁଆକୟାକ । ଦିଦି ଜାତିରେନ୍ ଜୀବ୍ ଚେଣେକ ବିଷଏତେ ଉଦୁବାକଥାଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଚିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୯ କାମିୟାକ ।

• ପ୍ରାକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ବାହାର୍ ସାଲ୍ ଇଦିକାତେ ଜୀବ୍ ଚେଣେକ ଚିନାଇଚିକଥାଃ । ଆକଥାଃ ସୁର, ଅକନ୍ଦ ଅକରେ ତାଜନାଃ, ଆରକାନାଃ କାନାଃ/ ଚିନାଚିନାକ ଜମେୟା ଏମାଡେମାନକ ଉଦୁବାକଥାଃ । କାଲା/ ଭଏର୍ଲା ଆର୍ କନ୍ଦା ହନକକେ ରାଃକାତେ/ କେଡା କେଡେ ଜୁଟିଃ ଇଚିକଥାଃ । ଆକ୍ଷା ହନକକେ ଚିମିନ୍ ଦୁର୍

ସମ୍ବ ଜୁଟିଃଇଚିକାତେ ଆର୍ ଇନ୍ କଥା ବିଷଏତେ ଧାରଣା ଅମାକଥାଃ ।

• ଅକୟାଃ ହନ୍ ଅକଏ ?

ଦିଦି ଗେଲ୍ ଗୋଟା ଜୀବ୍ ଆର୍ ଚେଣେକଥାଃ ଛାପା ଚିଲକାଚି ଗାଲ୍, ସେତାଃ, ପୁଷ୍ଟି, କଡ଼ା/

ତକେ ହନକକେ କୁଟିଦ୍ କଥାଃ । ଅକଏକେ କୁଟିଦଗିୟା ଆଏ ବିଂ କାତେ ତକେ ହନକକେ ଖୁଦାଅ କଥା । ନେ
ଲେକା ଇନ୍ କାମିହରା ସେନେୟାଃ ।

• **କାହାନୀ କାନାଜି ‘ପୁଷ୍ପି କିନାଃ ଲାଦ୍ ପିଟା ଜମ୍’**

ମାଦ ଅଡଃ ହିସି ନୁଡୁମ୍ତେନ୍ ବାରିଆ ପୁଷ୍ପିକିନ୍ ତାଇକେନା । ମୁସିଂ ଏନକିନ୍ ଗମକେୟାଃ ଗିରିୟା
ଅଳାଃତେୟାଃ ପିଟା/ ଲାଦ୍ ଆଉ କେଦାକିନ୍ । ଆକିନ୍ ଲାଦ୍ ଇଦି କେୟାତେ ମିଆଦ୍ ଦାରୁ ସୁବାକିନ୍
ସେଟେର ଯାନା । ମେନ୍ ଦ ଜମେୟା କିନ୍ ଅକଲେକା ହାଟିଂୟାକିନ୍ ? ମାଦ କାଜି କେଦାଏ - ଆଇଂ
ମାରାଂ କାଷ୍ଟା ଇଦିୟାଇଂ । ହିସି କାଜି କେଦାଏ- ଆଇଂମାରାଂ କାଷ୍ଟା ଇଦିୟାଇଂ । ଅକଲେକା ହାଟିଂ
ହବାଅଆ ଉଡୁଃ ହବାୟାନା । ଦାରୁ ତେତାନେତେ ଗାଳି ବିଲେଇ କିନାଃ ପାଆଃ ନେଲ୍ ତାଇକେନାଏ
। ଗାଳିୟାଃ ମତାଏତେ ଲାଦ୍ ଦାଆଃ ଅଡଂଜାନା । ଅକଲେକା ଲାଦ୍ ଜମେୟାଏ । ଗାଳି କତଏତେ
ଆଡୁଗୁନ୍ ଜାନାଏ । ପୁଷ୍ପି ବାରାନ୍ କିନ୍ କେ କାଜି ଆଦ୍ କିନାଏ - ଆବେନ୍ ବାରାନ୍ କିନ୍ ପାଲା
ଆଉକାତେ ହିଜୁଃବେନ୍ । ଆଇଂ ଲାଦ୍ କେ ବାରାବାରି ହାଟିଂ ତାବେନାଇଂ । ପୁଷ୍ପିକିନ୍ ପାଲା ଆଉକେତେ
ଗାଳିକେ ଅମାଜଜାନାକିନ୍ । ଗାଡି ଲାଦ୍ କେ ବାର କାଷ୍ଟା କାତେ ପାଲାଠାଃ ବାରାନ୍ ସାଃରେ ମାଷ୍ଟାଅ
ତାଦାଏ । ତାରା ପାଡ୍ରେ ମାରାଂ କାଷ୍ଟା ଲାଦ୍ ତାୟାନତେ ହାୟାଲତେ ଲାତାର୍ ଯାନା । ଗାଡି ଜାଲ୍ଦି
ତେଗି ତାରା କାଷ୍ଟା କେତା କେଦ୍ତେ ମତାରେ ଏମ୍ ତାଦାଏ । ତାରା ପାଡ୍ରେ ମାରାଂ କାଷ୍ଟା ତାଇ
ମନ୍ତେ ଏଟାଃ ପାଲା ଲାତାର୍ ହବାୟାନା । ଇନିଃ ଅଡଃ ଗି ତାରା କାଷ୍ଟା କେଟାଃ କେଦ୍ ଜମ୍ ତାନାଏ
। ଅଡଃ ଗି ତାରା କାଷ୍ଟା କେଟାଃ କେଦ୍ ଜମ୍ ତାଦାଏ । ଅଡଃ ଏଟାଃ ପାଲା ହାୟାଲତେ ଲାତାର୍ ଯାନା
। ଇନିଃ ଅଡଃ ତାରା କେଟାଃ କାଷ୍ଟାଅ କେଦ୍ ଜମ୍ ତାଦାଏ । ଏନ୍ ଲେକା ଜମ୍ ଜମ୍ତେ ସେବେନ୍ ପିଟା
ଜମ୍ ତାଦା ତାଦ୍ତେ ଦାରୁ ତେତାନତେ ରାକାବ୍ ଯାନାଏ । ମେନ୍ ଦ ଅଡଃ ହିସି ଲୁଡୁର୍ ହାପା ସାବ୍
କାତେ ଦୁକୁ ମନେତେ ଅଳାଃତେକିନ୍ ରୁଆଳ ଯାନା ।

ଗେତେ, ସିମ୍, କୁଲା, ହାତୀ, ମେରମ୍, ଗାଳି, ମିଡି/ ମଣ୍ଡି କଥାଃ ଛାପା ଆର୍ ଇନ୍କୁଆଃ ହନକ ଛାପା ବାର୍
ଧାଳିରେ ଜଗାଅ କାତେ ଜଳାଃକାତେ ଜୁଳି ସାଲାଇଟିକଥାଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୧୦ କାମିୟାକ ।

- **ଅକଏ ଚିନାଃ / କାନା ଜମାଏ ?**
ଦିଦି ସିଟିଆ କକେ ଅଡଃ ତେଣେ ଜୀଉ କଥାଃ ଛାପା ଉଦୁବ୍ କେଏତେ ଅକଏ ଚିନାଃ / କାନାଃ
ଜଜମାଏ ଉଦୁବାକଥାଃ ।
- **କାହାନୀ କାନାଜି ‘ବିଲେଇ/ ପୁଷ୍ପି କିନାଃ ଲାଦ୍ ପିଟା ଜମ୍’**
କୁନ୍ତା ୧ରେ ଅମାକାନ ।

କୁପୁଲି/ କୁନୁଲି

- ▲ ଅକଏ ତାକିନ୍ ଲାଦ୍ ଆଉ କେଦାକିନ୍ ?
- ▲ ଏନକିନ୍ ଲାଦ୍ ନେଲ୍ କାତେ ଚିନାଃ ଚିକାକେଦାକିନ୍ ?
- ▲ ଗାଳି ଚିନାଃତେ ଲାଦ୍ କେ ହାଟିଂ କେଦାଏ ?
- ▲ ଗାଳି ତାନାବ୍/ ଶେଷରେ ଗାଳି ଚିନାଃବ ଚିକା କେଦାଏ ?

• **ଅକ୍ ରେୟାଃ ହାନାଟିଂ/ ବିବିନ୍ତା ଭାଗ**

ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ଆପିଆ ଦଲ୍ ରେ / ଅକ୍ ରେ ହାଟିଂ କଥାଏ ଅଡଃ ବୁରୁରେ ତାୟୁଃ ମଣେଆ
ଚନାଂ ଜୀଉ, ମଣେଆ ଆସୁଲ୍ ଜୀଉ, ଜାତୀୟ ଜୀଉ ତେଣେ କଥାଃ ଛାପା ଅମାକଥାଏ । ଅଡଃ
ମିଆଦ୍ ଅକ୍ କେ/ଦଲ୍ କେ ଚନାଂ ଜୀଉ ମିଆଦ୍ ଦଲ୍ / ଘକ କେ ଆସୁଲ୍ ଜୀଉ, ମିଆଦ୍, ଅକ୍ /
ଦଲ୍ କେ ଜାତୀୟ ତେଣେ ଛାପା ଉଡୁନାତେନ୍ କାଜିଆକଥାଃ ।

● ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଅକଏ ଅକରେ ତାଇନା’ ?

କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଅମାକାନା ।

● ଇନ୍ଦୁଂ ‘ଅକଏ ଅକରେ ତାଇନା’

ଦିଦି ହନକକେ ବାରିଆ ଦକ୍ରେ ହାଟିଂ କଥାଃ ମାପାରାଂ ହନକକେ ଜାବ୍ ଅତେ କଥା ଛାପା କାଡ଼ି ଅତଃ ହୁପୁଡ଼ିଂକକେ ଏନକୁଆଃ ବାସା ଅଳାଃରେୟାଃ ଛାପା କାଡ଼ି ଅମାକଆଃ । ମାପାରାଂ ହନକକେ ଜାବ୍ ଚେଣେ କଥାଃ ବାସା ଅଳାଃ ସାଲା ଇଚିକଆଃ । ହୁପୁଡ଼ିଂ ହନ୍ ସାବତାଦ୍ ବାସା ଅଳାଃ ଛାପା ତାଆକାନ୍ ଛାପାଲଃତେ ଯୋତେୟାକ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୦ କାମିୟାକ ।

● ଛାପା କାମି -

ଜାବ୍ ଚେଣେକଥାଃ ମାରାଂ ଛାପା କାଗଜ୍ରେ ବାଇକାତେ ଇନା ବିତାର୍ ରେ କାର୍ଲା, ଗଲାଲୁ, କୁହୁରି ଆର୍ ବେଜାଳ/ଟକ ଉତୁୟାଃକ ତାଲା ମାଲାରେ ଖାଣ୍ଡୁଇକାତେ ରଂ ଦାଆଃରେ ଚାଡୁଃକାତେ ଜାବ୍ ଚେଣେ ଛାପାରେ ଲାବ୍କାଅ ନାତେନ୍ ହନ୍ କକେ ଉଦୁବାକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୧ କାମିୟାକ ।

● ସାପାକାଅ (ପଜଲ)

ଦିଦି ବିବିନ୍ଦା ଆକାର ରେୟାଃ ଖାଣ୍ଡୁଇକ ହନ୍ କକେ ଅମ୍ କାତେ ଲୁଲାଃବାଇ ଆର୍ ଚେଣେ ବାଜ ନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଥାଃ ଆର୍ ଉଦୁବାକଆ ।

● ଅକଥା ବାନାଃ ?

ଦିଦି ହନକକେ ଗେଲେୟା ଜାବ୍ ଚେଣେକଥାଃ ଛାପା ଏମାକଆଏ ଇନାରେ ଚିମିନ୍ଦୁଂ କଥାଃ ହଳମରେୟାଃ ଅଜ୍ କା ତାଇନା । ଅକ ଅଜ୍ ବାନଗାଃ ଏନା କୁଲିକାତେ କାଜିରୁଆଲ୍ ନାତେନ୍ ଦେଜା କଥାଏ ।

● ଚିପାଃ/ ଚୁପାଃ ଯୋତେନେୟାବୁ

ଦିଦି ଜାବ୍ ଚେଣେକଥାଃ ଛାପାରେ ଚିପାଃ/ ଚୁପାଃ ଏମ୍ କେଏତେ ଲେଜା ସାଇତେୟାଃ ଜମ୍ ସାଇଜୁଲାଗେ ମେନ୍ତେ ଦେଜାକଥାଏ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୧ କାମିୟାକ ।

● ଜାଦ୍‌କା ହୁଡ଼ିଃ

ଦିଦି ଚିମିନ୍ଦୁଂ ଜାବ୍ ଚେଣେ କଥାଃ ଛାପା କାଡ଼ିକ ଜାଦ୍‌କା ଆର୍ ହୁଡ଼ିଂ ଲେକାତେ ଜଗାଅକାତେ ଅକଥାଟା ଜାଦ୍‌କା ଆର୍ ଅକଥାଟା ହୁଡ଼ିଂ ସାଲାନାଗେନ୍ ଜାଗାରାକଥାଃ ଆର୍ ସାଲାତାନରେ ଦେଜା କଥାଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୨ ଅତଃ ୧୩ କାମିୟାକ ।

● ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଅକଏ ଅକରେ ତାଇନାଃ’

ଉରିଃ ମେରମ୍ ଗଣାଁରେ, କୁଲା ହାଟା ବିରରେ
ଚେଣେ ରୁପୁର୍ ଦାରୁରେ, ହାଇ ତାଇନାଃ ଦାଃରେ
ସେତାଏ ଗିଡ଼ିଃ ମେଲାରେ, ଇସୁ ହୁସିଆର୍ ବାପ୍ରେ
ନାମା ହଳକ/ ହଡକ ହିକୁଃରେ, ହାରନିର୍ କଥାଃ ହରାରେ

- **ମାରା ହୁଡ଼ି ସାନାତି**
ଦିଦି ଜୀବ୍ ଚେଣେକଆଃ ଛାପା ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ମାରା ହୁଡ଼ି ଧାରଣା/ ସାନାତି ଅମାକଆଃ ।

ହନକ ହସ୍କା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାତି - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୨ କାମିୟାକ ।

- **କୁଚିଦ୍ କାଡ଼ି**
ଦିଦି କାଡ଼ି ଇଦିକାତେ ଲେବେଃ, କେଟେ. ବରଲ - ରାଗାତାହନକକେ କୁଚିଦ୍ ଇଚିକାତେ ଜଣାଅ ଗିୟା/ ଉଦୁବାକଆଃ ।

- **ଲୁକୁଃ ଦୁରା 'ଖଇରି ହାତୀ'**
ଅଇରି ମଇରି ଖଇରି କାଡ଼ି,
ଶିମିଲିପାଲ୍ରେନ୍ ଆଣ୍ଡିଆ ହାତୀ,
ଅଣ୍ଡିଆ ହାତୀୟାଃ ହେଦେ ଦେୟା/ଦୟା,
ସାକାମ୍ ଜମତେ ଖୁଡ଼ିଲ୍ ଏୟା
ଧପ୍ ଧପ୍ ଧପ୍ ।
ଜିଲି ଶଅଁଣ୍ଡ ତାୟାଃ ଲକଲକି,
ବରଃରେ ଧାଉଲେ କୁଳାକୁଳି,
ଧପ୍ ଧପ୍ ଧପ୍ ।
ଜିଲି କାଚା ଜିଲି ଚାଦ୍ ଲମ୍,
ସେନ୍ ତାଃରେ ଶଅଁଣ୍ଡ ଲମ୍ ଥମ୍,
ଧପ୍ ଧପ୍ ଧପ୍ ।

ପୁଷ୍ପି ଗିଡ଼ିୟା ଆଳାଃ / ଅତାଃରେ ବାବା ଚାଉଲି ହରରେ
କାଟେୟା ଗୁଡୁ ବାବା ଜମ୍ରେ ହାର୍ ନିର କଆଃ ହରରେ ।

- **କାହାନୀ କାନାଜି 'ବଉଳା ଗାଈ'**
ମୟଃ ମିଆଦ୍ ଗାଈ ନୁତୁମ୍ ତାୟା ବଉଳା । ସବେନ୍ ଦିଲାଂ ହୁଲାଂ ତାସାଦ୍ ଆତିଂ ନାତେନ୍ ବିର୍
ବିଚାର୍ ସେନାଃ । ମୁସିଂ ହୁଲାଂ ଆତିଂ ତେ କୁଳା ହାବଲରେ ଉୟୁଃ ଜାନାଃ । କୁଳା ଜମ୍ମେୟାଲ୍
ମେନ୍ତେ ବାଉଳାକେ କାଜି କିୟାଃ । ବଉଳା କା ବର କାତେ ଜାଗାରାକିୟାଃ । 'କୁଳା ମାମୁଁ କୁଳା
ମାମୁଁ ଆଇକେ ନାମ୍ ତୁଂ ନିମିତା ଆଲମ୍ ଜମିଂଆଁ, ତିଆଡ଼ି ସେତାଃ ତେୟାଃ ଉତୁଃ ଅତଂ ହିଜାକାନିଂ
ଆଇଂଗା ହନ୍ ତଥା ଜମ୍ ନେଗେନ୍ ତାଂଗି କାନୁଂସା । ଆଇଂ ତଥା ନୁଂ ଇଚିକାତେ ଆମ୍ ତାଃତେ
ରୁଆଲ୍ ହିକୁଆଇଁ ।' କୁଳା ଜାଗାର କେଦା । ସାରିତେ ଜାଗାର୍ ଜାଦାମ୍ ତି ? ତବେ ଅଳାଃ ସେନାଃ
ମେଁ । ବଉଳା ହିକୁଃ ରୁଆଲ୍ କାତେ ହନକେ ତଥା ନୁଂ ଇଚିକିୟା । କୁଳାଃ ଜାପାଗାର୍ କାଜିକ
ଉତୁଃକାତେ ବଉଳା ମେଦ୍ ତେୟା ମେ ଦାଆ ଲିଜି ତାନ୍ ତାଇକେନାଃ । ଦୁଲାଡ୍ ତେ ମିଉଁ
ହନକେ ଚାଟେଃ ବାଡ଼ାକିୟାଃ । ଜନା ତାୟମ୍ତେ ବାଉଳା ଅତଃ ମିଶା ବିର୍ତେ ରୁଆଲ୍ ଯାନାଃ । କୁଳା
ବାଉଳା ହିକୁଃହରା କୟଃତାନ୍ ତାଇକେନାଃ । ବଉଳା କୁଳାଃ ଜାପାଃରେ ସେଟ୍ କାତେ ଜମିଂ ମେ
ମେନ୍ତେ ଜାଗାରାକିୟା/ ଜାଗାର କେଦା । କୁଳା ବାଉଳା କେ ବେଶ୍ ଲେକା କୟଃ କିଆଃ ।
ଜାଗାର୍ କିୟା । ଧନ୍ୟ ବାଉଳା, ଧନ୍ୟ ବାଉଳା । ଆମ୍ ତେୟା ଆଇଂ ହାର୍ ମାନାତିଂ ଯାନାଇଂ ।
ଆମ୍ କେ କାଇଁ ଜମ୍ ମେଆଁ । ଆମ୍ ଅଳାଃ ରୁଆଲ୍ ମେଁ । ଆମାଃ ହନ୍ ଆମ୍ କେ କୟଃ
ତାଇକାନୁଂସା । ଜନାତେ ବାଉଳା ଅଳାଃ ହିଃ ହିକୁଃ ରୁଆଲ୍ ଯାନାଃ । ଜାଗାରେୟାକ -
('ସାର୍ତେ ଜାଗାର୍ଲେରେ ଜୟ ହବାଅଆଃ । ')

କୁନୁଲି/ କୁପୁଲି

- ▲ ବାଉଳା ଅକତେ ଆତିଂ ସେନଃଲେନାଃ ?
- ▲ ବିର୍ରେ ଅକ୍ୟ ଲାଃ ନାପାମ୍ ଜାନାଃ ?
- ▲ କୁଳାକେ ବାଉଳା ଦିରିଂ ତେ ଚକଏଃ/ରରଃକିୟା ତି ?
- ▲ ବାଉଳା କୁଳାକେ କାନାଃ / ତିନାଃ ଜାଗାରାକିୟାଃ ?

● **କାହାଣୀ କାନାଜି ‘ସେଲେଦ୍ ରେଗେ ପେଲେଃ/ପେଡେଃ’**

ସେହେରାଣି ସେହେରା ନାଗେନ୍ ବିର୍ ବିତାର୍ ତେ ସେନଃଯାନା । ଆଏ ପାଁଶେ ଜାଲମ୍ ଆଡାଅ କେଦାଃ । ଜନା ତେତାନ୍ ରେ ଚାଉଲି ଉୟୁଃ କେଦାଃ । ଜନା ତାୟମତେ ବାରୁ ଆତମରେ ଉକୁନ୍‌ଯାନାଃ । ମଦ୍ ଦଲ୍ ପାରାଏ/ ଦୁଦୁମୁଲ୍ ଜନା ହରା ସାଲଃ ଆପିର୍ ସେନଃ ତାନ୍ ତାଇକେନା । ଲାତାରରେ ଚାଉଲି ଉୟୁଗାକାନ୍ ଲେଲ୍ କାତେ ପାରାଏକ ହାୟାୟାନା । ପାରାଏ ରାଜା ଜାଗାର୍ କେଦ୍ କଆ ଆଲପେ ହାୟାଅଘା, ବିର୍ ବିତାର୍ ରେ ଅକତେୟାଃ ଚାଉଲି ହୁକୁଃଆ ? ସେହେରା ନିଂ ଫାଶେ ଆଡାଅତାଦାଃ । ଆବୁକେ ସାବ ନାତେନ୍ । ପାରାଏକ ଜାଗାର୍ କେଦା- ‘ଆଲେକେ ରେଜେଃ କେଲେୟା’ । ରାଜା ପାରାଏ ଜାଗାର୍‌କା ଆୟୁମ୍ କାତେ ଆଡାଗୁ ଯାନାକ । ସେହେରା ନିଃ ଫାଶେ ବାୟାର୍ ରାଚାଃକେଦାଃ । ଯତ ପାରାଏକ ଫାଶେ ଯାନା । ଜାଲମ୍ ତେୟାଃ କାକ ଉଡୁଁ ଧାଲିୟାନା । ପାରାଏ ରାଜା ମେତାଦ୍‌କଆଃ, ମିମିୟାଦ୍ ଆପିର୍ ଯାନ୍‌ରେ କା ଧାଲିୟାବୁ । ଦଲା ସେବେନ୍ ମେସାକାତେ ଆପିରାଃବୁ । ପାରାଏ ରାଜାଃ କାଜି ମାନାତିଂ କାତେ ମିଦ୍‌ତେଗି ମଦ୍ ତେଗେ ଆପ୍‌କଦ୍ ଆପିର ଯାନାକ । ଫାଶେ ଜାଲମ୍ ଟାକେ ଅଟାଂ ଇଦିକାତେ ଇସୁ ସାଜିନ୍ ସେନଃ ଯାନାକ । ବୁରୁ ଜାପାଃରେ ଆଡ୍‌ଗୁ ଯାନାକ । ପାରାଏ ରାଜାଃ ସୁକୁଡି/ ଗାଡି ଗୁଡୁକେ ରାଃ/ କେଡା ଗିୟା । ଗୁଡୁ ବୁଃ ତେୟାଃ ଉଂଡୁଏତେ ଉଡୁଁ ଯାନାଃ । ହୁପୁଡିଂ ହୁପୁଡିଂ ଲେସେର୍ ତାଟାତେ ଫାଶେ ଖଣ୍ଡୁକ କେଦାଃ । ଗୁଡୁକେ ପାରାଏକ ସାବାଇସ୍ କିୟାକ

କୁନୁଲି

- ▲ ସେହେରାଣିଃ ଅକତେ ସେନଃ ଯାନା ?
- ▲ ଫାଶେ ଜାଲମ୍ ବିତାରରେ କାନାଃକ / ଚିନାଃ ଉୟୁଃ କେଦାଃ ?
- ▲ ପାରାଏକ ଅକଏତାଃ ସେନ୍ ସେଟେର ଯାନାକ ?
- ▲ ଗୁଡୁ କାନାଃତେ / ଚିନାଃତେ ଫାଶେ ଜାଲମ୍ ଖାଣ୍ଡୁକକେଦାଃ ?

● ତବେ କୁଲା କାନାଃ/ ଚିନାଃ ମେତାକିୟା ?

● **ଇନୁଁ ‘ବାନା ବାନାଗେ ସଥାନ୍ ତାନା’**

ଦିଦି ମୟା/ ମିଆଦ୍ ହନ୍ କେ ବାନା ଅଜିନୟ ନାଗେନ୍ ତେ ଜାଗାରାଗିୟାଃ । ଏନ୍ ହନ୍‌ଟା ଏଟାଃ ହନ୍ କକେ ତାୟମ୍ କାତେ ଦୁବାଃ । ଏଟାଃ ହନ୍ ସାକାମ୍ ସିଦ୍ ରେୟାଃ ଲୁକୁଃ କରାଅ କାତେ ଦୁରାଂ ଟାକ ଦୁରାଂୟା - ‘ବାନା ବାନା ଗେ ସଥାନ୍ ତାନା ସାକାମ୍ ହେଃ ହେଃ

ନେ ଦୁରାଂ ପରେତେ ବାନା ଏଟାଃ ହନ୍ କକେ ଖୁଦାଅ କଆଃ ।

ଅକଏକେ ସାବ୍‌ଗିୟାଃ ଆଏ ବାନା ହବାଅଆଃ । ଆଏ ଏନ୍ ଲେକା ବାନା କାତେ ସାବ୍ କଆଃ । ନେ ଲେକା ଇନୁଁ ହବାଅଆଃ ।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଝୁମୁରୁଝାଇଁ’**

ଝୁମୁରୁ ଝାଇଁ ଝୁମୁରୁ ଝାଇଁ କାଜିଜ ତାନାଏ ବଉଳା ଗାଈ ତାସାଦ୍ ହୁଡିଂ ଆମାଜଂମେ, ନେ ଇଦିମେ ତଥା ତାଇଁ ବାଲେଃ ତାୟାର୍ ସାବ୍‌କାତେ, ଗାଳି କୁଲିତାନାଃ ଲାଦା ଲାଦାତେ ନେ ଇଦିଃମେ ନେୟା ତାୟାର୍, ଆଇଁକେ ଅମାଜଂ ମେ ତଥା ଆୟାର୍ ତାୟାର୍ କା ରେ କା- ନାମଘା, ଆମ୍ ନାତେନ୍ ତଥା ବାନଘା କାମ୍ ଚାପିନ୍ ତାନା ମୁଁ ତିଲ ତଥା ଇଦି ହିକୁଃ ରେଦ ଇଦି ତେ ତଥା ନାମେ ଆମ୍ ଆଇଁୟା ଫାଦା ।

ଆପିମା ଉନ୍ନତ୍ତ୍ୱ ପରେ ହନ୍ ଲାଡ଼ାରରେ ଅମାକାନ କାମିକ କାମିଧାଳିଆ

୩-୪ ସିମା / ବଛର୍

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର୍

- ସଜେ ଗାରରେ ସେନଃ ଧାଳିୟା, ଧାଉଲ୍ ଧାଳିୟା ଆର୍ ଆଏଗାଃ ସେନ୍ କୁର୍ ବଜାଅୟା ଆର୍ କମାଅ ଧାଳିୟା ।
- ଆପନାରା ଲୁତୁମ୍- କାର୍ଡ ଚିନା ଧାଳିଆଃ ।
- ଆପନାରାଃ ଲୁତୁମ୍ ଆର୍ ଅଳାଃ ହଳକଆ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ହଳମ ରେୟା ବିବିନ୍ଗା ଭାଗ୍ କରେୟା ଲୁତୁମ୍ ଆର୍ କାମି ବିଷଏତେ ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ଉପୁନିଆ ଠଉରାନ୍ ରଂ ଚିନା ଧାଳିଆଃ
- ମୟଃ ହୁଡିଂ କାହାନି ମନ୍ ଲାଗାଅକାତେ ଆୟମେୟାଃ ଆର୍ ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ମୟଃ ଲୁକ୍ତୁଃ ଦୁରାଂଟାକେ ହୁଡିଃ ଲୁକ୍ତୁଃକାତେ ଦୁରାଂ ଧାଳିଆଃ
- ଅତି କମ୍ (୫ଟା) ମଣେୟା ଜୀବ୍ରେଣେକଆ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ଆର୍ ଆକଆଃ ରାଃଆକ ରାଃ ଧାଳିଆଃ ।
- ଲେବେଃ କେବେଃ, ରାଗାଲ୍ - ପେଲେନ୍ ଆର୍ ମାରାଂ ହୁଡିଂ ଇତୁ ସାମାନକ ଚିନା ଧାଳିଆଃ ।
- ଚିମିନ୍ ଲେକା ବୁଗିକାମି ଆର୍ ଯୁଦା କାମି ଛାପା କାର୍ଡ ଚିନା ଧାଳିଆଃ ।

- ନାସାଲ ହାନ୍ସାଲ କା ସେନଃକାତେ ମାଣାଂତେ ଆର୍ ତାୟମ୍ତେ ସେନଃ ଧାଳିଆଃ ଆର୍ ସେନଃଟାକେ କମାଅ ଧାଳିଆଃ ।
- କେନ୍ଦୁରେ ଅଡଃ ହନ୍କଆ ଲୁତୁମ୍ - କାର୍ଡ ଚିନ୍ଧାଧାଳିଆ ।
- ଆପନାରା ଅଳାଃ ହଳଃକଆଃ ଲୁତୁମ୍ ଆର୍ କେନ୍ଦୁରେୟାଃ ଏଟାଃ ହନ୍କଆଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ହଳମରେୟାଃ ହୁପୁଡିଂ ଅଜ୍ଞ ପ୍ରତ୍ୟଜ୍ଞ କରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଆର୍ କାମି ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ଗାଡ଼ା ଆର୍ ଫିକାରଂକ ଚିନା ଧାଳିଆଃ ।
- କାହାନିଟାକେ ମନ୍ ଲାଗାଅକାତେ ଆୟମ୍ ଧାଳିୟାଃ ଆର୍ ବାରିଆ କାହାନି ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ବାରିଆ ଲୁକ୍ତୁଃ ଦୁରାଂ ଠଉକାସାଏଁ ଲୁକ୍ତୁଃକାତେ ଦୁରାଂ ଧାଳିଆଃ ।
- ଅତିକମ୍ ଗେଲ୍ ଗଟା (୧୦ଟା) ଜୀବ୍ ବେଣେକଆଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ।
- ଲେବେଃ - କେବେଃ, ରାଗାଲ୍ - ପେଲେନ୍, ମାରାଂ ହୁଡିଂ ବିଷଏତେ ଇତୁୟାଃ ଆର୍ ସାମାନକ ଚିନା ଧାଳିଆଃ ।
- ଇସୁ ବୁଗି କାମି ଆର୍ ଯୁଦାକାମିକ ଠର୍ ଧାଳିଆଃ, ଜାଗାର୍ ଧାଳିଆଃ ଆର୍ ଛାପାରେ ଅଡଃ ଆୟାଃ କାମି କରେ ଲେଲ୍ ଇଚି ଧାଳିଆଃ ।

ଚାଣ୍ଡୁ - ୪

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

- ନିରାଲ/ ନିଜାଲା ଜାପାଗାର
ଦିଦି ହନକକେ ଗିନିଲରେ ହାକାକାନ ଛାପା ଦାରୁ, ସାକାମ, ବାଆ ଆର ଉତୁୟାଃ ଛାପାକ ଲେଲ
ଇଚିକାତେ ଜନା ବିଷୟତେ ଜାଗାରାକଆଃ ।
- ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ
ଦିଦି ଜାପାଃରେ ଚାଲିଯାକାନ ଦାରୁ ପୁନୁରକ ଲେଲ୍ ଇଚିକଆଃ ଆର ଜନାତେୟାଃ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ ଦାରୁ,
ସାକାମ, ବାଆ, ଜଅ ଆଗୁୟାକ । ବାହେରରେକାନାଃ ଚିନାଃକ ଲେଲକେଦା ଯେମନ୍ ଦାରୁ ? କାନାଃ
ବାଆ ? କାନାଃ ଜଅ ? ହିଃକାତେ ଆୟାଃ ନୁତୁମ୍ ଜାଗାରାକଆଃ । କା' ଲେଲ୍ ଧାଲି ହନକକେ
(ଦୃଷ୍ଟିହୀନ) ଜନା ଜିନିଷକ ଜୁଟିଦେୟାକ ଆର ଜନା ବିଷୟତେ ଜାଗାରାକଆଃ ।
- ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ଦାରୁ କାଜିୟାଏ'
କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଅମାକାନା ।
- ଜନୁଂ 'ରାକାବ୍ ଆର ହାଡଗୁନ୍'
ଦିଦି ହନକକେ ଜାପାଃ ଜତୁସାଲ ଇଦିକଆଃ । ଜତୁସାଲ ପାହୁଟରେ ସିଡିରେ ରାକାବାକ ଆର
ହାଡଗୁନାକ । ହେଚେକେଲେ ରେ ରାକାବାକ ଆର ହାଦୁଲନାକ । ଦିଦି ହନକ ହାଦୁଲ- ରାକାବ୍
ସମାୟରେ ଲେଲକଆଃ ।

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

- ନିରାଲ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର
ଦିଦି ହନକକେ ଦାରୁ, ସାକାମ, ବାଆ ଆର ଉତୁୟାଃ ଛାପାକ ଲେଲ୍ ଇଚିକଆ, ଜନାଃ ବିଷୟରେ
ଜାଗାରାକଆଃ ।
 ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିରାସାକାମ୍ - ୧୪ କାମିୟାକ ।
- ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ
କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା ।
- ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ଦାରୁ କାଜିୟାଏ'
ତାରବ୍ ତିରୁଲ୍ ତାଲ୍ କାଦାଲା,
ବାକାର୍ ଦଦାଡି ଉଲି କମଳା ।
ଜସୁଗେ ସିଦିଲା ଇସିନ୍ / ମାତାତେ ଜମେରେ
ଜିତା, ଜାଡ, ପେକା ।
ଜନା ଦିଆଁତେ ଦାରୁ କାଜିକେଦାଃ
ଆଲପେ ମାଗିଆଁ ଆଞ୍ଜକେ,
ବାଆ, ଜଅ ଯଦି ବାନଃରେ ଆଜଂ
ଉମ୍ବୁଲ୍ ଏମା ପେଆଇଂ ।
ଜନାତେ ହାଗାକ ଜାଂ ରଥାୟାବୁ
ହାରାୟାବୁ ଆବୁ ଦାରୁ,

• ଉତ୍ତୁ ଇନ୍ଦୁ

ଦିଦି ହନକକେ ମେତାକଆଃ । ‘ଆଇ ଅକଲେକାଇଁ ମେନେୟା ଏନକାଗେପେ- କାମିଆଁ’ ଦିଦି ମେନେଆଁ, ‘ଆବୁ ସବେନ୍ ଜା ନାବୁ ।’ ହନକ ସବେନ୍ ଜା ଲେକା ବାଇଏନ୍ କାତେ ଲୁତ୍ତୁନାକ ।

ଜାରେ ଦାଆ ଅମ୍ ଜେଟେ ଚଃଅ ଆର ଦାରୁ ହନ ଉତ୍ତୁ କାତେ ବାରିଆ ସାକାମ୍ ଦାରୁ ହନଟା ମାରାଆଆଁ ହୟ ହିଃ ଯାନା

ଦାରୁଟା ମାଣି ମାଣିତେ ହିଲାଅଢ଼ା ଯୋର ଯୋରତେ ହୟ ହିକ୍ତୁଆ ଦାରୁ ରୁକ୍ତ ଲେକା ହନକ ଲୁତ୍ତୁନା ।

• ଛାପା କାମି

ଦିଦି ହନକକେ ୨/୩ ଦଲରେ ହାଟି କାତେ ମୟଦ ଚୁଞ୍ଚା ଦାରୁ ଅମାକଆ । ଏଣେ ହନକ ଚିପ୍ ଛାପା, ସାକାମ୍ ଛାପା, ବାଆଜଅ ଛାପା ଦାରୁରେ ଛାପା ନାତେନ୍ କାଜିଆକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥୁ ଭାଗା ହାନାଟି - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୧୩ କାମିୟାକ ।

• ତୁକୁଞ୍ଚ ଇନ୍ଦୁ (ଲେସିଙ୍ଗ ସେପ)

ମୟଦ ହାଡ଼ି ବୋଡ଼ିତେ ଦାରୁ, ସାକାମ୍, ବାଆ, ଜଅ, ଉତ୍ତୁୟାଃ ଛାପାକ ବାଇକାତେ ହୁଡ଼ି, ହୁଡ଼ି ଭୁଞ୍ଚକାତେ (କାଶା)ରେ ସୁତୁଲି ଆଗୁକାତେ ହନକକେ ନିଃଜାଲା ପୁତୁଃ ନାଡିନ୍ ଜାଗାରାକଆଃ ।

• ସଥାନ ସିବିଲ୍ ଇତୁ

କୁନ୍ତା - ୨ ରେ ଅମାକାନା

ଦାରୁ ହାରାଲେରେ ଜା, ବାଆତେଗେ ପେରେଗଆ ବିର୍ ବୁରୁ ।

• ଇନ୍ଦୁ ‘ଲାତୁ ଇନ୍ଦୁ’

ଦିଦି ହନକକେ ବାରିଆ ଦଲରେ ହାଟିକାତେ ବାରଦଲରେ ଥିଙ୍ଗୁକଆ । ତାଲାରେ ଫାକ୍ ତାଇନା । ହନକକେ ଦିଦି ବାଆ ଆର ଜଅଆଃ ଲୁତୁମ୍ ଅମାକଆଃ - ଚିଲିକାଟି ମୟଦ୍ ଦଲରେନ୍ ହନାଃ ଲୁତୁମ୍ ଉଲି । ଅତଃ ମୟଦ୍ ଦଲରେନ୍ ହନାଃ ଲୁତୁମ୍ ମୟାରବାଆ

ଦିଦି ତାଲାରେୟାଃ ଫାକ୍ରେ ମୟଦ୍ ବଲ୍ ଜଗାଅୟାଃ । ତିଜ ଆବିଲିକାତେ ଜାଗାର କୁଲେୟାଃ ‘ଉଲି’ ଧାଉଲ କାତେ ବାରାନ୍ ଦଲରେନ୍ ‘ଉଲି’ ଲୁତୁମାନ୍ ହନକିନ୍ ତାଲାରେୟା ବଲଟାକେ ରେପେଗାକିନ୍ । ଅକଏଗେ ମାଶାଃ ସାବେୟାଃ ଜନିଃଗେ ଧାଲିୟାନାଃ । ଏନକାଗେ ମାଶାଃସାଇ ଇନ୍ଦୁମେ ସେନେୟାଃ ।

• ସାପାଜାଅ (କୋଲାକ)

ଦିଦି ହନକକେ ବାଆ, ସାକାମ୍, ଜଅକ କେଟାଃ କାତେ କାଗଜ୍ ତେତାନରେ ଆଠା କାତେ ବିବିନ୍ଗା ଜିନିଷ୍ଟ ବାଇଜଟିକଆଃ । ବିବିନ୍ଗା ଜା ଆଗୁଜଟି କାତେ କାଗଜ୍ ତେତାନରେ ବିବିନ୍ଗା ଦାରୁ, ସାକାମ୍ ବାଆ ବାଇ ଜଟିକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥୁ ଭାଗା ହାନାଟି - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୧୫ କାମିୟାକ ।

• ଲୁଚୁଛୁ ଦୁରାଂ ‘ଚିନି ସିବିଲ ଗୁଲ୍ ସିବିଲ’

ଚିନି ସିବିଲ ଗୁଲ୍ ସିବିଲ
 ଅତଃ ସିବିଲ୍ ମହୁ,
 ହନକ ନାଗେନ୍ ହାସୁ ବୁଗିୟାଃ
 ଅତଃ ରାନ୍ତୁକେରେ ମହୁ ।
 ଉଲି ଜଜ, ଓଭ ଜଜ
 ଅତଃ ଜଜ ଲେୟୁ,
 ରକା ହାଜକ ଉତୁ ସିବିଲା
 ମେସା ତା’ରେ ଆୟୁଲୁ ।
 କାରଲା ମେ-ର୍ ନଳିତା ମେ-ର୍
 ଅତଃ ମେ-ର୍ ନିମ୍
 ହଲ୍ମ ନାଗେନ୍ ଇସୁଗେ ବୁଗିନା
 କାଆ ସାନାମେୟା ଜମ୍ ।
 ରାଗ୍ ଠଅରଃଆ ଗୋଲ୍ ମରିର୍
 ଅତଃ ଠଅରଆ ମୁର୍ଚି,
 ମଗାରେ ହୁଡ଼ିଃ ଟଃଅ ଯାନ୍ରେ
 ମଗା ଠଅରଆ ଫାରଚି ।

• ସାପାଜାଅ (ପଜଲ)

ଦିଦି ହନକକେ ଦାରୁ, ବାଆ, ଜଅ ଆର ଉତୁୟାଃ କରେୟାଃ ଛାପା ଖାଣ୍ଡୁର ଅମ୍କାତେ ସାଜାଅଇଚିକଆଃ ।

• ସେଣାଂକିର୍ରେୟାଃ ଇତୁ (ବୈଜ୍ଞାନିକ ଧାରଣା)

ଦିଦି ଚାଗୁ, ଭବଲାଃ, କାଣାସାରେ ହାସାପେରେଃ କାତେ ଜାଂକ ରଥାଇଚିକଠ୍ଠା ଆର୍ ଦାଃଆ ଦୁଲ୍କାତେ ଦାରୁ ଚିଲିକା ମାରାଂଅଆ ଉଦୁଃବାକଆଃ ।

• ତୁକୁଃଇ ଇନ୍ତୁ (ଲେସିଜା ସେପ)

କୁନ୍ତା-୧ରେ ଅମାକାନ୍ ଲେକା କାର୍ଡ ବୋର୍ଡରେ ସୁତୁଲି ପେରେଃ ମୟଦ୍ ପରେ ମୟଦ୍ ହନକକେ ଆରୁକାତେ ତୁକୁଃଇ ଇନ୍ତୁ ଚାବାଇଚିକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥ୍ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୬ କାମିୟାକ ।

• ସଥାନ୍ ସିବିଲ୍ ଇତୁ

ଦିଦି ହନକକେ ପ୍ରକୃତି ତେୟାଃ ବାଆ, ସାକାମ୍, ଜଅ ଯେମନ୍- ତୁଲସୀ ସାକାମ୍, ବେଲ, ମଲ୍ଲୀ ବାଆ, ଜଜ, ଗୋଲାପ ବାଆ ଚିଲିକା ଲେକା ସଥାନାଃ ଇତୁକଆଃ ଅତଃ ଲେୟୁ ସାକାମ୍ ନିମ୍ ସାକାମ୍, ବେଲ୍ ସାକାମ୍ ଜମ୍ ଇଚିକାତେ ଚିଲିକା ସିବିଲାଃ ଜାଗାରାକଆଃ

• କୁଚିଦ୍ ଇତୁ

ଦିଦି ବାହେର୍ ତେୟାଃ ଆଗୁତାଦ୍ ଦିରି, ନଡିଆ, କାବାଲା, ଝିଙ୍ଗା, ବାଆକ କୁଚିଦ୍ କାତେ ଅକ ଜିନିଷକ ଅକ ଲେକା ଠଅରଃତାନା କାଜିଇଚିକଆଃ ।

• ଲୁଚୁଛୁ ଦୁରାଂ ‘ଗାମା କାଜିୟାଏ’

ଗାମା କାଜିୟାଏ, ହାସାରେ
 ଆମ୍ ଆଲି - ଅଲିୟାଅମେ

• ବିବିନ୍ତା ହାନାଟିଂ

ହନକକେ ବିଦି ୫ଟା ଲେକା ବାଆ, ଜଅ ଆର୍ ଉତୁୟାଃ ଛାପା କାର୍ଡ ଅମକାତେ ସାଲାଲଟିକଆଃ ।
ପ୍ରକୃତି ତେୟାଃ ନାମାକାନ୍ ବିବିନ୍ତା ଉତୁୟାଃକ, ଜଅ, ବାଆ ଆର୍ ସାକାମକ ସାଲାଲଟିକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗା ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୧୪ କାମିୟାକ ।

• ଗିତିଲ୍ ଜନ୍ମୁ

ବିଦି ହନକକେ ବାଆ, ସାକାମ, ଜଅ ଅମକାତେ ଗିତିଲ୍ରେ ଉକ୍ତୁ ଉକ୍ତୁ ଜନ୍ମୁ ନାଟିନେଃ କାଜିଆକଆଃ ।
ଗିତିଲ୍ରେ ଜନା ସାକାମ, ବାଆ, ଜଅତେ ଅଲଃ ବାଲ, ସାକାମ୍ ସାକାଅ କାଜିଆକଆଃ ।

• ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଗାମା କାଜିୟାଏ’

କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଅମାକାନା

• କାହାନୀ କାନାଜୀ ‘କୁଲାଲ ଆର୍ ହର’

କୁଲାଲ ଆର ହର ବେସାଏ ସୁଜୁତି । ମୁସିଂ କୁଲାଲ ମେନକେଦା, “ସୁଜୁତି, ତିସିଂ ଧାଉଲ ଲାପାଃଲାଂ ଜନ୍ମୁଆ । ମାଣାଂରେ ତାଲ୍ ଦାରୁ ଲେଲଃତାନା, ଅକଏଗେ ମାଣାଂ ସେଚେରଆଃ ଆଃଏଗେ ଜନ୍ମୁରେ ଜିତାଘା । ହର ହିଁ ମେନ କେଦାଃ । କୁଲାଲ ହରକେ ଲେଲ୍ତେ ଲାୟାଗେ ଠଅରକେଦାଃ । କୁଲାଲ ଧାଉଲ ଧାଲି ଦିଆଁତେ ଯୋରରେଃ ଧାଉଲ କେଦାଃ । ତାୟମ୍ ସାଲ ହେତାୟେଦାଃ ହର ସାଜିନ୍ ତାୟମ୍ରେ ମେନାଃଇ । କୁଲାଲ ମନ୍ରେ ଉତୁୟାକେଦାଃ, ହର ତ

ହାସା କାଜିୟାଏ, ଅମନ୍ରେ

ଆମ୍ ହାରା - ହାରାଅଃମେ ।

ଅମନ୍ କାଜିୟାଏ, ସାକାମ୍ରେ

ଆମ୍ ଶୁଲା- ଶୁଲାଅଃମେ,

ସାକାମ୍ କାଜିୟାଏ, ଦାରୁରେ

ଆମ୍ ହାରା ହାରାଅଃମେ

ଦାରୁ କାଜିୟାଏ, ବାଆରେ

ଆମ୍ ବାଆ ବାଆମେ ।

ବାଆ କାଜିୟାଏ ଜଅରେ

ଆମ୍ ଜଅ ଜଅ ସାବଃମେ ।

ଏଜା କାଜିୟାଏ ଜଅରେ

ଆମ୍ ମାରାଂ- ମାରାଂଅମେ

ମାରାଂ ଯାନ୍ରେ ଜମକାତେ ଆମ୍କେ

ଚାକିୟାକ/ ଚାବେୟାକ ହନକ

• କାହାନୀ କାନାଜୀ ‘କୁଲାଲ ଆର୍ ହର’

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା ।

• ଲେନେକା ଲେକା

ବିଦି ହନକକେ ପ୍ରକୃତିତେୟାଃ ବାଆ, ଜଅ, ସାକାମ, ଉତୁୟାଃକ ଅମକାତେ ମେତାକଆଃ ମିପିଆଦ୍ ବାଆ ସାଲାଏପେ, ୨-୨ ସାକାମ୍ ସାଲାଏପେ ଏନ୍କା ୫ଟା ହାବାଃ

ସାଙ୍ଗିନ୍ରେ ମେନାଃଇ, ଆଇଁ ହୁଡ଼ିଃ ଦାରୁ ସୁବାରେଇଁ ଦୁବ୍‌କଅଗେଆଃ । ଇସୁ ସମାୟସେନଃ ଯାନ୍ତି ଲୁପୁରୁ ହୟତେ କୁଲାଇ ଦାରୁ ସୁବାରେ ଦୁଲୁମ୍ ଯାନଃ ହର ସେନ୍ ସେନ୍ ତେ କୁଲାଇକେ ସେନ୍ ପାରମ୍ କାତେ ତାଲ୍ ଦାରୁ ସେଚେର୍ କେଦାଃ । କୁଲାଇୟଃ ହୁପ୍‌କାଇତେ ଦୁଲୁମ୍ ରାପୁଦ୍ ଯାନା । ଲେଲକିୟଃଦ ହର ତାଲ୍‌ଦାରୁ ସେଚେର୍ କେଦା ।

କୁନ୍ତୁଲି/ କୁପୁଲି

- ◆ କୁଲାଇ କାନାଃ/ ଚିନଃ ଲେକାଃ ସେନେଆ ?
- ◆ ହର କାନାଃ ଲେକା ସେନେଆ ?
- ◆ ହରାରେ ଅକ୍‌ଏ ଗିଡ଼ିଃଯାନଃ ?
- ◆ ଧାଉଲ/ନିରରେ ଅକ୍‌ଏ ଧାଲି/ ଜିତାଓ ଜାନା ?

● **ଲେନେକା ଲେକା**

ବାହେର୍ ତେୟଃ ଆଗୁଆକାନ୍ ବାଆ, ସାକାମ୍, ଜଅ ଆର୍ ଉତୁୟଃକ ସାଜାଅ କାତେ ଦିଦି ମୟଦ, ବାରିଆ ଆପିଆ, ଉପୁନିଆଁ ସଜେତେ ଜଗାଅକାତେ ହନ୍‌କକେ ଏନ୍‌କା ବାଲ ନାତିନ୍ କାଜିଆକଆଃ ।

● **କାହାନୀ କାନାଜୀ ‘ମୁଇ ଉପଗାର୍ ହାଲ୍ କେଦାଃ’**

କୁନ୍ତା - ୨ ରେ ଅମାକାନା ।

କୁନ୍ତୁଲି/ କୁପୁଲି

- ◆ ତେଣେ ଅକରେ ତାଇନଃତାନ୍ ତାଇକେନାଃ ?
- ◆ ମୁଇ ଅକଲେକା ଦାଆତେୟଃ ଉତୁଁ ଯାନଃ ?

● **ସନତଃ ଉତୁଃ**

ଦିଦି ହନ୍‌କକେ ବିବିନ୍‌ଗା ସାକାମ୍ ଯେମନ୍ ବାକାର୍/ ଦଦାଡି, କୁଦା, ବାଲେ/ ବାଡି, ହେସଃ ସାକାମ୍ କ ସାଙ୍ଗି/ଡିମ୍‌ବା ଲେକା ଆଉଜତିକଆ । ଇନା ସାକାମ୍ ମଦ୍ ଜାଏଗାରେ ମେଶାକାତେ ମାରାଁ ତେୟଃ ଆର୍ ହୁଡ଼ିଁ ସାକାମ୍ କ ସାଲାକାତେ ଜଗାଅ ଜତିକଆଃ ।

ହନ୍‌କ ହିସ୍‌କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଁ - ୨ ରେୟଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୧୮ କାମିୟାକ ।

● **କାହାନୀ କାନାଜୀ ‘ମଇଃ ଉପକାର୍ ହାଲ୍‌କେଦାଃ’**

ଗାଡା ଆତମ୍ ବାଲେ/ ବାଡି ଦାରୁରେ ମୟଦ୍ ତେଣେ ବାସା ଲେଦାଃ । ମୁସିଁ ମୟଃ ମୁଇଃକେ ଦାଆଃରେ ଆତୁତାନ୍ ଲେଲକିୟଃ । ଆୟଃ ମନ୍ ରେ ଉତୁଃ ହିକୁଃଜାନା । ମୁଇଃକେ ଲେଲକାତେ ମୟଦ ସାକାମ୍ ଉୟୁଃ କେଦାଃ । ମୁଇଃ ଇନା ସାକାମ୍ ତେତାନ୍‌ରେ ରାକାବ୍‌କାତେ ଆୟଃ ଜାଉ/ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଅ କେଦାଃ । ଇନାତେୟଃ ମୁଇଃ ଆର୍ ତେଣେକିନ୍ ସୁଜୁଡିୟାନା । ମୁସିଁ ମୟଦ ସେଦେରା ବାଲା ତେଣେକେ ଠଟେ/ଟୁଟିଗିୟଃ ମେନତେ ଆଆଃସାର୍ ରାକାବ୍ କେଦା । ମୁଇଃ ସେଦେରା ବାଲାଃ କାଟାରେ ହୁଆଃ/ ହାବ୍ କିଆଃ । ସାର୍‌ଟା ଏଟାଃ ସାଲ ସେନଃ କାତେ ଦାରୁ ରେ ଚଅଯାନା । ଇନା ସାଡି ଆୟୁମ୍ କାତେ ତେଣେ ଆପିର୍ ଜାନାଏ । ଏନ୍ କାତେ ମୁଇଃ ତେଣେୟଃ ଜୀଉ ବାଞ୍ଚାଅ କେଦାଃ ।

କୁନ୍ତୁଲି / କୁପୁଲି

- ◆ ତେଣେ ଦାଆରେ କାନାଃ ଲେଲକିୟଃ ?
- ◆ ତେଣେ ମୁଇଃ ମାଣାଁରେ କାନାଃ ଉୟୁଃକେଦା ?

◆ ଅକ୍ଷର ଚେଣେକେ ଠାପେ/ ଗୁଡ଼ି ନାଚେନ୍ ସେନ୍ କେନା ?

● ସାଲାର୍ଜି- ଦୁଃଖୁଇଃ / ବାଙ୍ଗାରା ଇତୁ ।

ଦିଦି ସାଲାର୍ଜି ଦାରୁ ଯେମନ୍-ଗୁଆ, ନଡିଆ, ତାଲ, ମାଦ୍, ଆର୍ ବାଙ୍ଗାରା ଦାରୁ ଯେମନ୍ ବେଙ୍ଗାଲ୍ ଦାରୁ, ବାଳେ ଦାରୁ, ଉଲି ଦାରୁ ଛାପା ଲେଲ୍, ଇତିକାତେ ଅକ ଦାରୁ ସାଲାର୍ଜି, ଅକଦାରୁ ବାଙ୍ଗାରା ଇନା ଠାପେଇତି କଥା ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନଟିଂ - ୧ ରେୟା ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୫ କାମିୟାକ ।

● କାପାଃ ଆର ସାର୍ଜିନ୍ ଇତୁ

ଦିଦି ଅଙ୍ଗନବାଡି ଅଳାଃରେ ତାଇୟାକାନ୍ ଜିନିଷ୍ଟ ହନ୍କକେ ଲେଲ୍ ଇତିକାତେ ଅକଥା ଜିନିଷ୍ଟ କାପାଃରେ ଆର୍ ଅକଥା ଜିନିଷ୍ଟ ସାର୍ଜିନ୍ରେ ମେନାଃ ଉଦୁବାକଥା ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନଟିଂ - ୧ ରେୟା ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୬ କାମିୟାକ ।

- ◆ ମୁଇଃ ସେୟେରାବାଲାକେ କାନାଃ ଚିକାକିୟା ?
- ◆ ସେୟେରା ବାଲା କାନାଃ ଚିକାତାନ୍ ତାଇକେନା ?
- ◆ ସେୟେରା ନିଃଆ ସାର୍ଟା ଅକରେ ଟଃ ଯାନା ?
- ◆ ସାଡି ଆୟମ୍ କାତେ ଚେଣେ କାନାଃ ଚିକାକେଦା ?

● ଜାତୀୟ ବାଆ, ଜଅ ଆର ଦାରୁ

ଦିଦି ହନ୍କକେ ଉପାଲ୍ / ତାଲାଏ ବାଆ, ଉଲି, ବାଡି/ ବାଳେ ଦାରୁ ରେୟାଃ ଛାପା ଦେଖାଅ କାତେ ଜାତୀୟ ବାଆ, ଜଅ, ଦାରୁ ବିଷୟତେ ଉଦୁବାକଥା ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନଟିଂ - ୨ ରେୟା ପିଚାସାକାମ୍ - ୧୯, ୨୦ କାମିୟାକ ।

● ଇନ୍ତୁ 'ବାଆ ବାଆ କାନାଃ ବାଆ'

ହନ୍କଥା ବିଚାରତେୟାଃ ମୟଦ୍ ହନ୍ ବିନ୍ଗାରେ ତାଇନାଃ । ଦଳରେ ହନ୍କ ମୟଦ୍ ବାଆରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଆମେୟାକ ଯେମନ୍- ମୟାର । ଦଳରେ ଆକ ସବେନ୍ ବାହେରରେ ତାଇକାନ୍ ହନ୍କେ କୁଲିଗିୟାକ, - "ବାଆ ବାଆ କାନାଃ ବାଆ ?" ବାହେରରେ ତାଇୟାକାନ୍ ହନ୍ତା ବାଆ କରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ କାଜି ଇଦିୟା । ହନ୍କ 'କାଗେ' ମେନ୍ତେକ କାଜିଆକ ଇମିତାଂ ଆଏ 'ମୟାର' ମେନ୍ତେ କାଜିଆଏ, ଇମିତାଂ ହନ୍କ "ହ୍" ମେନ୍ତେ କାଜିଆକ, ଇମିତାଂ ହନ୍କ "ହ୍" ମେନ୍ତେ କାଜିକାତେ ଧାଉଲୟାକ । ବାହେର୍ ରେ ତାଇୟାକାନ୍ ହନ୍ତା ଧାଉଲିକାତେ ଅକ୍ଷକେ କୁଟିଦ୍ଗିୟା ଇନିଃ କୁମ୍ବୁଲ୍ ବାଇନାଃ । ନେଲେକା ଇନ୍ତୁ ସେନେୟା ।

ଚାଣ୍ଡୁ - ୫

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

- ନିରାଳ/ ନିଜାଳା ଜାପାଗାର

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିବି ଏଟାଏ ଏଟାଏ ବିବିନ୍ଦା ଅଳାଃ ଛାପା (ପାକା ଅଳାଃ, ଆଜବେଷ୍ଟ ଅଳାଃ, ଖାପାରା ଅଳାଃ, ମାଡ଼ି ଅଳାଃ ଆଉ ଚିତିଃ ଅଳାଃ) ଲେଲ୍ ଇତିକାତେ ଅଳାଃ ବିଷୟରେ ଉଦୁବାକଥା ।

ହନକ ହିସ୍କା ପୋଥି ଭାଗ୍ / ହାନାଟି - ୧ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୧୭ କାମିୟାକ ।

- ଇନ୍ଦୁ 'ଆପେ ଅଳାଃକ ଦାଣାଏପେ ଦୁଦୁମୁଲ୍ ଅଡାଃ'

(ପାରାଏଭାଳି)

ଦିବି ବାରିଆ ସିଟିଆକିନାଃ ହନକିନାଃ ତିଃ ସାପାବ୍ କେଆତେ ଅଳାଃ ବାଲ କାଜିୟାକିନାଏ । ନାମୁନାଲେକାତେ ଧାଉଲ ନାତେନ୍ ୫ ସିଟିଆକ ତାଲନା, ଆକଥା ନାତେନ୍ ୪ଟା ଅଡାଃ ବାଲୟା କଥା । ଦିବି ତିଲ ତାପ୍ତିକେରେ ଅଡାଃ ବାଲତାନ୍ ହନ କାର କାରଭାଳି ବାଲତାଦ୍ ହନ ଅଜ୍ଜୁନାକିନ୍ ଆଉ ଏଟାଏ ହନକ ଆକିନାଃ ଆତମ୍ ତେକ ବିୟୁରେନାକ ।

ଦିବି ତି' ତାପତି ହୁକ୍/ହକା କେରେ ଧାଉଲିତାନ୍ ହନକ ଅଳାଃ/ଭାଳି ବିତାରତେ ବଲଆଃକ । ଅକ ହନଟା ବାହେର୍ ରେ ତାଲଜାନାଃ ଇନିଃ ଅଡାଃ/ଭାଳି ବାବାଲକାମିରେ ମେସାନାଏ ।

- ମାରାଂ ତେୟାଃ/ ମାରାଏତେ ହୁଡ଼ିଂ ସନତଃରେ ସାପାକାଅ

ଦିବି ସିଟିଆକକେ ଅଡାଃରେୟାଃ ଆପିଆ ଛାପା କାର୍ଡ ଅମକାତେ ମାରାଂ ତେୟାଃ ହୁଡ଼ିଂ ସନତଃରେ ସାକାଅ ନାଗେନ୍ କାଜିଆକଥା । ଦିବି ଏନାରେ ଦେଗା କଥା ।

ହନକ ହିସ୍କା ପୁଥି ଭାଗ-୧ ରେୟା ପିଟା ସାକାମ୍ ୧୮ କାମିୟାକ ।

- ନିରାଳ / ନିଜାଳା ଜାପାଗାର

ଦିବି ବିବିନ୍ଦା ଆଡାଃରେୟାଃ ଛାପା ଆଉ ଅଡାଃ ରେୟାଃ ବେଭାର୍ ଜିନିଷ୍ (ତେଆର, ଟେବୁଲ, ପାରକମ୍, ବେଷ୍ଟ, ବାଲଟି, ମଗ୍, ଡିକ୍ଟି ଏମାନକ) ଛାପା ଲେଲ ଇତି କାତେ ଏନାକ ହନକକେ ସାପାରି/ ଚିପିନା ଆଉ ଏନା କରେୟାଃ ବେଓହାର୍ ବେଭାର୍ ଉଦୁର୍ କାତେ ଲାତାରରେୟା କୁପୁଲି କୁଲିକଥା ।

କୁପୁଲି / କୁନୁଲି

- ◆ ୫ଟା ଅଡାଃକରେୟାଃ ବେଭାର୍ ଜିନିଷ୍ (ବାସୁର୍ କଥା) ନୁତୁମ୍ କାଜିପେ ।
- ◆ ୫ଟା ରକମ୍ରେୟାଃ ଅଡାଃ କରେୟାଃ ଲତୁମ୍ କାଜିପେ । (ପାକା ଅଡାଃ, ଅଜବେଷ୍ଟ ଅଡାଃ, ଖାପରା, ଅଡାଃ, ଟାଲଲ ଅଡାଃ, ଚିଣି ଅଡାଃ)

- ବିତାର୍-ବାହେର୍ ଇନ୍ଦୁ

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିବି ଅତେରେ ୧୦' x ୧୦'ରେୟାଃ ବର୍ଗ ଛାପାଏ ବାଲୟାଏ ଆଉ ଉପୁନ୍ କନାରେ କୁଣ୍ରେ ଉପୁନିଆ ଗୋଲେଇ ଅଡା ବାଲୟାଏ ।

ଉପୁନିଆ ହନକ ଉପୁନିଆ ଅଡାଃରେ ତାଲନାକ । ତାଲାରେ ମିଆଦ୍ ମୟଦ୍ ହନ ତାଲନାଏ । ଉପୁନ୍ କୁଣ୍ ଅଡାଃରେନ୍ ହନକ ଯାର୍ ଜେମ୍ ଅଡାଃକେ ବଦଲେୟାକ । ଏନ୍ ସମାୟରେ ତାଲାରେ ତାୟାକାନ୍ ହନ ଇପାଃ ଅଡାଃଲେଲକାତେ ନିର୍ ବଲଆ ଆଉ ଅକଏ ଅଡାଃ ବାହେର୍ରେ ତାଲଜାନାଏ ,

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୧ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୧୮ କାମିୟାକ ।

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ବାହେରତେ ହନର ଇଦିକଆଃ । ଆର୍ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଆଡାଃ ଲେଲ୍ ଇଚିକଆଃ । ଅଜନବାଡିତେ ରୁଆଲ୍ ହିଜୁଃକାତେ କାନାଃକ ଲେଲ୍ କେଦା ଆର୍ କାନାଃକ ଆୟମ୍ କେଦାକ କୁଲିଆଥାଏ ।

• ସାପାଜାଥ (ପଜଲ୍)

ଦିଦି ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଆକାରରେୟାଃ କାନ୍ତା/ ଖାଷ୍ଟୁକ ହନ୍କକେ ଅମାକଆଃ ଆର୍ ଏନାକ ସତଃ କାତେ/ ସାଜାଥକାତେ ଅଡାଃ ବାଇ କାଜିଆକଆଏ । ଦିଦି ଇନା କାମିରେ ହନ୍କ କକେ ଦେଂଗାକଆଃ ।

• ଗିତିଲ୍ ଇନୁଂ

ଦିଦ ହନ୍କକେ ବିଦିନ୍‌ଗା ତବା, ତବାଖୋଲ୍ ନଡିଆ ଚକାଃ କାର୍ (ଅଡଃ) ପ୍ଲାଷିକ୍ କାର୍ ହାସା ରେୟାଃ ବାସୁର୍ କ / ନାୟାହାନା ଜିନିଷ ଅମ୍ କାତେ ନି'ଜାଲା ଗିତିଲରେ ଇନୁଂ କାଜିଆକଆଃ । ହନ୍କ ଚିଲ୍‌କା କାକ ବାଖାଳାୟା ଦିଦି ଲେଲ୍ କଆଏ । ନି ଜାଲା ଗିତିଲରେ ଇନୁଂ କାଜିଆକଆଃ । ହନ୍କ ଚିଲ୍‌କା କାକ ବାଖାଳାୟା ଦିଦି ଲେଲ୍‌କଆଃ ।

• ଛାପା ପୁଥି / ଚାର୍ ପଲାଥ

ଦିଦି ମୟଦ୍ ହାତୁରେୟାଃ ଛାପା ଲେଲ୍‌ଜତି କାତେ ଏନଂଛାପାରେ କାନାଃ କାନାଃ ଲେଲ୍‌ଜାଦାକ କୁଲି କଆଏ ଆର୍ ବାଖାନ୍ ନାଗେନ୍ କାଜିଆକଆଃ ।

ଇନିଃ ଚାଲାରେ ସେନାଃ । ଇନିୟଗେ ଅଡାଃତେ ବଲ୍ ନାଗେନ୍ ଲଡିଆ କାନାଃ/ କସିସେୟା । ନେଲେକା ଇନୁଂ ସେନାୟାଏ/ ସେନେୟାଃ ।

• ଗାଡି / ସୁଂଗୁଡି ସାନାଲା

ଦିଦି ହନ୍କ କକେ ୧୦ଟା ବାସୁର୍/ ବେଭାର୍ ଜିନିଷ କରେୟାଃ ଛାପା କାର୍ ଅମାକଆଃ ଯେଲେକା ବାଲଟି, ମଗ, ଚେଆର୍- ଟେବୁଲ୍, କପ୍-ପ୍ଲେଟ୍, ଦୁଆର୍- ଝରକା, ଖାତା ପେନ୍ ଏମାନ୍ ଅମ୍ କାତେ ଅକଠ୍ ଅକଠ୍‌ଲାଃ ମେଶାଠ୍ ଜଣେଦେଆକ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୨ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୨୧ କାମିୟାକ ।

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନ୍କ କକେ ଅଜନବାଡି ବାହେରତେ ହନର ଇଦିକାତେ ବିଦିନ୍‌ଗା ଅଡାଃ ଲେଲ୍ ଇଚିକଆ ଆର୍ ହିଜୁଃ ରୁଆଲ୍ କାତେ କାନାଃକକ ଲେଲ୍ କେଦା ଆର୍ କାନାଃ କାନାଃକ ଆୟମ୍ କେଦା କୁଲିକଆଃ ।

• ସାପାଜାଥ (କୋଲାକ)

ଦିଦି ହନ୍କକେ ବାରିଆ ଦକ୍ରେ ହାନାଟି କାତେ ବାରିଆ ମାରାଂ ଅଡାଃ ବାଇଆକାନ୍ ଛାପା ଅମାକଆଃ, ରଂ କାଗଜ୍ କାର୍ କରେ ଦ ପୁରନା ଖବର୍ କାଗଜ୍ ଅମାକଆଃ । ଇନାକ ହୁଡିଂ ହୁଡିଂ କେଚାଃକାତେ ଅଲାଃ ଛାପାକରେ ଅଠା ଇଚିକଆଃ ।

• ବରନ୍ / ରଂ ଅମ୍

ଦିଦି ସବେନ୍ ହନକକେ ଗୁଲାଇ କାତେ ଦୁର୍ ଇଚିକଆଃ । ଆବୁଆଃ ଦିଶ୍ମୁମ୍ରେୟାଃ ଝାନ୍ତା ଛାପାରେଃ
ବରନ୍ / ରଂ ଇଚିକଆଃ । ଜଡ ହନକଆଃ ଆୟାରରେ ମୟଦ୍ ଅଳାଃ ଛାପା ବାଜକାତେ ବରନ୍ ଚକ୍
ଖଡିତେ ରଂ ଇଚିକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ / ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୧୯ କାମିୟାକ ।

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ “ଲେଲ୍ତାମ୍ ଲେଲ୍ ତାମ୍”

ଲେଲ୍ତାମ୍ ଲେଲ୍ ତାମ୍ ଲେଲ୍ ତାମ୍
ଆବୁ ଜାତୀୟ ଝାଷ୍ଟା ଲେଲ୍ ତାମ୍ ।
ଆପି ବରନ୍ ବରନା କାନା
ତାଲାରେ ଅଶୋକ ଚିନା ।
ନାରଙ୍ଗୀ ରଂ ଚେତାନରେ
ହାରିଆର୍ ଦ ଲାତାରରେ
ତାଲାରେ ମେନାଃ ପୁନ୍ଦି ବରନ୍
ଲେଲ୍ତା ଇସୁ ବୁଗିନ୍ ।
ଲେଲ୍ ତାମ୍, ଲେଲ୍ ତାମ୍ ଲେଲ୍ ତାମ୍
ଆବୁ ଜାତୀୟ ଝାଷ୍ଟା ଲେଲ୍ ତାମ୍

ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ / ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୨ କାମିୟାକ ।

• ହାସା କାମି

ଦିଦି ହନ କକେ ହାସା ସିପୁର୍ / ଲସଦ୍ ନାତେନ୍ କାଜିଆ କଆଃ ଆର୍ ଇନାତେ ଆଲି / ବାଟି, ଚାକା
ଏମାନକ ବାଜଇଚି କଆଃ ।

• ଯୋଡ଼ାଅ (ମ୍ୟାଟିଂ କାର୍ଡ)

ଦିଦି ବାନି ଚିନାଲଃତେ ଇନା ବାନିରେୟାଃ ଛାପାକାର୍ଡ ଅମ୍କାତେ ଗାର୍କାତେ ଯୋଡ଼ାଅ / ଜୁଳାଃ
ଇଚିକଆଃ ଆର୍ କାକ ଧାଲିଜାନରେ ଦେଂଗାକଆଏ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ / ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୩ କାମିୟାକ ।

• ବରନ୍ / ରଂ ଅମ୍ (ରଜୋଲି)

ଦିଦି ଅତେରେ ଅଳାଃ ଛାପା ବାଜକାତେ ବରନ୍ ଗୁନ୍ତା ଅମ୍ ନାତେନ୍ କାଜିଆକଆଃ । (କୁଜଳା
ଗୁନ୍ତା, ଇଟା ଗୁନ୍ତା, ସାକାମ୍ ଗୁନ୍ତା, ସାସାଂ ଗୁନ୍ତା, ହଲଂ କାରେଦ ବରନ୍ ବେଭାରେୟାକ ।)

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଲେଲେପେ ଲେଲେପେ’

ଲେଲେପେ ଲେଲେପେ ସିମ୍ବାକ ରାଃକେଦା

- ଲୁକ୍ଷ ଦୁରା “ଆବୁଆଃ ଝାଣ୍ଡା”**
 ଆପିଆ ରଂ ଆବୁଆଃ ଝାଣ୍ଡା
 ଚିମିନ୍ ସୁଗାଲ୍ ନେଲଃ ତାନା ॥
 ଚେତାନ୍ ନାରଙ୍ଗୀ ତାଲାରେ ପୁଣ୍ଡି
 ଲାତାରେ ଗୁଲ୍ ଚାକା,
 ପୁଣ୍ଡି ତାଲାରେ ଗୁଲ୍ ଚାକା,
 ନେଲଃତାନା ଝାକାମାକା ॥
 ଭାରତ ଆବୁଆଃ ଜନମ୍ ଏଂଗା,
 ଝାଣ୍ଡା ତାୟାଃ ଉଦୁବେଦେଙ୍ଗା ।

- ଲେନେକା ଲେକା**
 ଦିଦି ମିଆଦ୍ ମାରାଂ ଅଳାଃରେୟାଃ ଛାପା ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଅଳାଃରେ ଚିମିନାଂ ଦୁଆର, ଚିମିନାଂ
 କିଡକି, ଚିମିନାଂ ରେଲିଂ ମେନାଃ କୁଲିକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥୁ ଭାର୍ ହାନାଚିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୨୦ କାମିୟାକ ।

- ଲେନେକା ଇନ୍ଦୁ**
 ଦିଦି ସିଚିଆକକେ ଗୁଲେଇରେ ଦୁରକଆ ଆର୍ ଲେନେକା ଲେକା ଇଚିକଆଃ । ୫ ହାବାଃ ଲେକାକ
 ସେଟେର୍ କେରେ ତୁରିଆ ହନ୍ ରୁପ୍ ମେନେୟାଃ । ଅକଲେକାଚି ପୁଇଲୁ ହନ୍- ମିଦ୍, ଦଶାର୍ ହନ୍
 - ବାର୍, ତେସାର୍ ହନ୍- ଆପି, ପୁନସାର୍ ହନ୍ - ଉପୁନ୍, ମଶେସାର୍ ହନ୍ - ମଶେ, ତୁରିସାର୍
 ହନ୍ - ରୁପ୍ ମେନ୍ତେ ମେନେୟାଃ । ଅତଃ ଏୟାସାର୍ ହନ୍ - ମଦ୍ ତେୟାଃ

ହନକ ବିରିଦ୍ ଜାନା
 ଖିଡକି ନିଃକାତେ ହେତା କେରେ
 ଆପିର୍ ହିକ୍ଷ କା'ଉ ।
 ମାସକାଲଆ ଅଳାଃ ରାଚା ପଲିଆ ଅତେ
 ଲେଲଆ ଚିମିନ୍ ସୁଗାଲ ।
 ଅତାଃରେ ବଲଆ ରେଆଲ୍ ହୟ
 ହଲମରେ ଟଃଗଆ
 ହୟଗାମା ହିକ୍ଷରେ
 ଅଳାଃ ଅତେ ଲୁମଆରେ ।
 ପୁନେଇଁ ନିଦା ହିକ୍ଷରେ
 ଲେଲଆଏ ଗୁଲ୍ ଚାଣ୍ଡୁରେ ।
 ଝରକା ତେଆଏ ଲେଲିଃପେ
 ଲାୟା ତାନାଏ ଚାଣ୍ଡୁରେ ।

- କାହାନୀ କାଜାନି ‘ଚକେ ଆର୍ ତୁୟୁ’**
 ଆୟୁର୍ ସାଞ୍ଜ୍ । ମୟଦ୍ ଚକେ ଦିରି ଲାତାର୍ ତେୟାଃ ଉତୁଂ କାତେ ତୁଲୁଃ ତୁଲୁଃ ଚାଂକି ବାଲାଜାଦାଃ
 । ମୟଦ୍ ତୁୟୁକେ ଲେଲକେୟାତେ ଚକେ ଅତଃ ଜାଦକା ଜୁର୍ ଖୁଡିଲ୍/ ଆଇଲ୍ କେଦାଏ ତୁୟୁ
 ଚକେକେ ଲେଲକାତେ ଲାୟା ଲାୟାତେ ମେତାକିଆଏ,- ‘ଖୁଡିଲ୍ ଖୁଡିଲ୍ତେ ଆଇକେ ପାରମ୍
 ଚିଆମ୍ ଚି କାନାଃ ? ଇତୁଆନାମ୍ ଆଇଂ ଚିମିନ୍ ଦୁରେଇଂ ନିରେୟା ?’

ଲେକା ଏଟେୟା । ଏନଲେକା ଜନ୍ମ ସେନେୟା । ଅକଏ କାଏ କାଜି ଧାଲିଆଏ ଆଏକେ ଦିଦି ଉଦୁବାଜୟା ।

• ହୁଲୁ ରୁଆଲ୍ ଆର ଲେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ଅଳାଃ ଛାପା ବାଜଆକାନ୍ ବାରିଆ ଛାପା କାର୍ତ୍ ହନ୍କକେ ଲେଲ୍ ଇଚିକଆଃ । ମୟଦ୍ ଛାପାରେ ଅତାଃରେୟା ଦୁଆର, ଖିଡିକି, ପାରକମ୍, ଚେବୁଲ୍, ଚେୟାର ତାଜଆକାନଫା, ଅତଃ ମୟଦ୍ ଛାପାରେ ଦୁଆର କରେ ଦ ଝରକା କା' ତାଜଆ କାନଫା । ଦିଦି ଛାପାଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ କାନାଃ କାନାଃ କୁଲିକଆଃ ।

ହନ୍କ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ / ହାନାଟି - ୨ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୨୪ କାମିୟାକ ।

• ପରବ୍ ପୁନେଇଁ ମାନାଟିଂ

ଅକ ଚାଖୁରେ ଅକ ପରବ୍ ଟଂଗଆ ଦିଦି ଏନ୍ ପରବ୍କ ଅଜ୍ଞାନବାତିରେ ହନ୍କଲଃତେ ପାଳନେୟା/ ମାନାଟିଂଏୟା ଆର୍ ଇନା ବିଷୟତେ ହନ୍କକେ ଉଦୁର୍ ସାଡିଆ କଆଃ । ଯେଲେକା ଗଣେଷ ପୂଜା, ରାଖି ପୁନାଇଁ, ଅଗଷ୍ଟ - ୧୫, ତିସେୟର - ୨୫, ରମଜାନ୍ ଏମାନ୍ କ ।

• କାହାନୀ କାନାଜି 'ସୁଜୁତିକେ ହଇରାଣ କା ବୁଗିୟାଃ'

ମକରା ଆର୍ ମଗଲ ବାରାନ୍ ସୁଜୁତି ମୟଦ୍ ହାତୁରେକିନ୍ ତାଜକେନା । ମକରା ବିରତେ ସେନାଏ । ସାକାମ୍ ଆଉକାତେ ପିଟ୍ (ହାଟ)ରେ ଆକ୍ରିଂୟାଏ । ମଗଲ୍ ହାତୁ ଇତୁସାଜରେ ଚାକିରୀ ତାନାଏ । ମିଶା ମକରା ବୁରୁଆତେୟା ବାରିଆ ମାରାଏ ହନ୍ ଆଉଲେଦକିନାଏ । ଇନ୍ କିନ୍କେ ଅଳାଃରେ ମାରା କେକିନାଏ । ମଗଲ୍ ମୁସିଂ ମକରା ଅତାଃତେ ହିଜୁଆଏ । ମୁସିଂ

ଚକେ ମେତାକିଆଏ, ଆମ୍ କୁରେମ୍ ଧାଉଲେ ରେଦ ଆଇଁ କୁରେଇଁ ଖଡିଲ୍ ଧାଲିଆଃ ।

ତୁୟୁ ରାଗଗେଃ ଠର୍ କେଦାଏ । ଚକେକେଃ ମେତାକିଆଏ, 'ହଉ ତବେ ନାମ୍ତାଂ ଆଲାଂ ବିତାରେ ନିର୍ ହାପାରାଫ୍ ହବାଫା । ଏନ୍ ଲେଲଃ ତାନ୍ ବାଲେ ଦାରୁ ସୁବା ଅକଏ ମାଶାଂ ସେଟେର୍ ଧାଲିଆଏ । ବାରାନ୍ ପାଡିରେକିନ୍ ପିଜୁନ୍ ଜାନା । ମୟଦ୍ ବାର, ଆପି ମେନ୍କେଦ୍ଚି ତୁୟୁ ଧାଉଲୁ ଏଟେଃ କେଦାଏ । ଏନ୍ ଜାଲଃଗେ ଚକେ ଖପ୍ ମେଡେ ତୁୟୁଆଃ ଦେଆରେ ଖୁଡିଲ୍ କେଦାଏ । ତୁୟୁ କୁରେ ଧାଉଲୁ ତାଦ୍ଚି ସାକାମି କାନାଃ ଦେୟାରେ ଉୟୁ ଜାନାଏ ମେନ୍କାତେ ଧାଉଲୁ ତାଦାଏ । ଚକେ ତୁୟୁଆଃ ଦେଆରେ ଦୁର୍ ହାପିୟାକାନାଃଏ । ବାଲେ ଦାରୁ ଜାପାଏ ସେଟେର୍ କେଦ୍ ଚି ତୁୟୁ ଚକେକେଃ ହେତା ରୁଆଲ କିଆଏ, ଚକେ ଚିମିନ୍ ଦୁରେ ମେନାଲ । ଏନ୍ ଜାଲଃ ଚକେ ଖପ୍ ମେଡେ ବାଲେ ଦାରୁ ସୁବାରେ ଖୁଡିଲ୍ କେଦାଏ । ତୁୟୁ ହେତା ରୁଆଲଲଃଦ ଚକେ ଦାରୁ ସୁବାରେ ଦୁବା କାନାଏ । ତୁୟୁକେ ସେନଃ ଜତଗେ ବୁଧୁଆ ମେଡେକ ମେତାଗିଆ ହେଲେ ଚକେ ଆଏ ତେୟା ଦ ଜାଦ୍କା ବୁଧୁ ।

କୁମୁଲି/ କୁପୁଲି

- ◆ ଚକେ ଅକରେ ତାଜକେନାଏ ?
- ◆ ଅକଏ ଅକଏ ଧାଉଲୁ ହାପାରାଫ୍ କେନାକିନ୍ ?
- ◆ ଅକଏ ବାଲେ ଦାରୁ ସୁବାରେ ମାଶାଂ ସେଟେର୍ଲାଃ ?
- ◆ ଚକେ ଅକଲେକା ବାଲେଦାରୁ ସୁବାତେ ସେଟେର୍ଜାନାଃ ?

କୁଣ୍ଡା - ୧

୩-୪ ସିମ୍ବା / ବଛର

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମ୍ବା / ବଛର

ମଗଲ ମକରାକେ ମୟଦ ମାରାଏ ହନ୍ ଆସେକିଆଏ । ମେନ୍ଦ ମକରା ଆସୁଲତାନ୍ ମାରାଏକେ କାଃଅମାଲଆଃ ।
ଏନାତେ ମଗଲ ରାକିଂ ଜାନାଏ / ରାଗ୍ ଜାନାଏ । ଆଏ ଅପମାନ୍ରେ ୦ର କେଦାଏ । ଅପମାନ୍ରେଆଃ ହାଲ୍
ତୁଆଲେଆଏ ମେନ୍ତେ ମଗଲ୍ ମୁସିଂ ଜନମ୍ ଦିନରେ ଆୟାଃ ଅତାଃ କେଡା (ରାଃ) କିଆଏ । ମଗଲ୍ ଇତୁଆନାଏ
ମକରା ମରତି/ ମୁରତି କାଏ ଜଜମାଃ । ଏନା ମେନ୍ତେ ଆୟାଃ ଜନମ୍ ଦିନରେ ଆଏ ଉତୁରେ ପୁରାଗି/
ଜାଦ୍‌କାଗେ ମରତି ମେସା ତାଦାଏ । ଇସୁ କଷ୍ଟେ ମକରା ଉତୁ ଜମ୍ କେଦାଏ । ନେଲେକାନ୍ ବେଭାର୍
ଇନିଃକେ ବୁଗିନ୍ କା ଅଟକା କିୟା । ସୁଜୁତି ହଇରାଣ ବେଶ କାଗେ ।

କୁନ୍ତୁଲି/ କୁପୁଲି

- ◆ ଅକଏ ଅକଏ ସୁଜୁତିକିନ୍ ତାଲକେନା ?
- ◆ ମକରା ଅକତେ ସେନଃତାନ୍ ତାଲକେନାଏ ?
- ◆ ମଗଲ୍ ଅକରେ ତାକିରା କେନାଏ ?
- ◆ ମଗଲ୍ କାନାଃ ରେୟାଃ ରାଗାଦ୍ ଜାନାଏ ?
- ◆ ମଗଲ୍ କାନାଃ ଲେକା ରାଗ୍ ହାଲ୍ କେଦାଏ ?

ଚାଣ୍ଡୁ - ୬

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମ୍ବା / ବଛନ୍ତୁ

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମ୍ବା / ବଛନ୍ତୁ

• **ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍**

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ହନକକେ ବିବିନ୍ତାନ୍ ଗାଡ଼ି ମଟର କଥାଃ ଜାପାଗାର୍ ଛାପାକ ଲେଲଜଡ଼ି କାତେ ଅକ ଗାଡ଼ି ମଟର ଅକରେ ସେନେଆଃ ଚିଲିକା ସେନେଆଃ ଜନାକ ଉଦୁବାକଆଃ ଚିଲକାଡ଼ି ସକପ / ସତକ ହରା କରେ ହିଜୁଃ ତାନ୍ ସେନଃତାନ୍ ଗାଡ଼ି ମଟର ବିଷଏତେ ଉଦୁବାକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୋଥି ଭାଗ / ହାନଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨ ୧ କାମିୟାକ ।

• **ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଚକଲ୍ ଘାଁ ... ଚକଲ୍ ଘାଁ’**

ଚକଲ୍ ଘାଁ ଚକଲ୍ ଘାଁ
 ଦିଶୁମ୍ ହନର ସେନାକିନ୍ ହନ୍ ତାଲ୍
 ଅକଏ ସେନାଃପେ ସେକେକା ଏଲା
 ସଜବାଜ କାତେ ଦୁପ୍ପେ ଦଲା
 ହାଡା ଗାଡ଼ି ସେନେ ଚେଁ ରଟଃ
 ହାଡା ଗାଡ଼ି ସେନେ ଚେଁ ରଟଃ
 ଚକଲ୍ ଘାଁ ଚକଲ୍ ଘାଁ
 ବାଜାରହରା ଲସୁଗେ ଦୁରାଃ
 ମଟର୍ ଗାଡ଼ିଗେ ଦରକାରାଃ
 ମଟର୍ କାର୍ ରେଲ୍ ତେବୁ ସେନାଃ
 ଚକଲ୍ ଘାଁ ଚକଲ୍ ଘାଁ

• **ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍**

ଦିଦି ହନକକେ ଗାଡ଼ି ମଟର ଛକ ଜାଏଗା କରେୟାଃ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଛାପା ଲେଲଜଡ଼ିକାତେ ଗାଡ଼ି ମଟର ଏମାନକ ଚିନା ଇଚିକଆଃ ଆର୍ ଅକଆ ଗାଡ଼ି ଅକରେ ସେନେଆଃ ଉଦୁବାକଆଃ ।

• **ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଚକଲ୍ ଘାଁ ଚକଲ୍ ଘାଁ’**

କୁନ୍ତା- ୧ ରେ ଅମାକାନା

• **ଇନ୍ଦୁଂ ‘ଦିଦିଗୋ ଦିଦି ଅକତେ ସେନଃ ତାନାମ୍’**

ଦିଦି ଗୋ ଦିଦି ଅକତେ ସେନଃତାନାମ୍ ହନକ ଗୋଲାଜକାତେ ଥୁଜୁ ନାକ ଆର୍ ଦିଦି ଗୋଲାଜ ତାଲାରେ ଥୁଜୁନା । ହନକ କୁଲିଗିୟାକ, ‘ଦିଦିଗ ଦିଦି ଅକତେ ସେନଃ ତାନାମ୍ ?’ ଦିଦି ମେନେୟା- ‘ହାଟ୍ ସେନଃତାନାଲ୍’ ତାୟମ୍ତେ ହନକ - ‘କାନାଃତେମ୍ ସେନଃତାନାମ୍’ ଦିଦି ମେନ୍ କେଦାଃ ଅକ ଗାଡ଼ି ରେୟାଃ ଲୁଡୁମ୍ ପେ ମେନେୟା, ଜନାଗାଡ଼ି ତେଗେ ସେନଗାଲ୍ । ହନକ ଗାଡ଼ିରେୟା ଗାଡ଼ିକ ଠଅରକାତେ/ ଅନୁକରଣ କାତେ ହନକ ଗାଡ଼ିକଃ ହାରରେୟା । ଅତଃ ହନକ ଦିଦିକେ କୁଲିଗିୟାକ ଆଲେକେ କାନାମ୍ ଆଉଠ୍ପାଲେୟାମ୍ ? ଅକଠ୍ପା ଗେପେ ମେନେୟା, ଜନା ଗେଲ୍ ଆଉଠ୍ପା ପେୟା । ଦିଦିକେ ହନକ କଃ କୁଲିଗିୟା ଚିମିନାଂ ଆଉଠ୍ପାଲେୟାମ୍ । ଦିଦି ମେତାକଆଃ ଚିମିନାଂ ଜାଗାର୍ ଏୟାପେ ଇମିନାଂ ଇମିନାଂ ଭାଗ ହବାଅଠ୍ପା (ବାରିଆ ଜାଗାର୍ କେରେ ବାରିଆ, ଆପିୟା ଜାଗାର୍ କେରେ ଆପିୟା ହନ୍ ହଉଆକ ।) ନେଲେକାଗେ ଇନ୍ଦୁଂ ସେନାୟା ।

• **ଛାପାରେ କୁଳାଃ (କଲାଜ)**

ହନକକେ ମାରାଂ ତଙ୍ଗାରେୟା ଛାପା ଅମାକାତେ ଆୟାଃ ଚେତାନରେ ତଙ୍ଗା ଚେତାନରେ ଖାଣ୍ଡୁଳ କାଗଜକଃ କୁଳାଃନାତେନ୍ କାଜିଆକଠ୍ପା

ଉଡାକଲ ସେନେ ଅଟାଙ୍ଗ ଅଟାଙ୍ଗତେ
 ଦାଃ କଲ୍ ସେନେ ଦାଃ ଦାଃତେ
 ଉଦୁବା କ ଆଁ ଆଇଁଆ ସୁଜୁତି ସବେନ୍
 ଚକଲ୍ ଘାଁ ଚକଲ୍ ଘାଁ
 ଚାଣ୍ଡୁଃ ଦିଶୁମ୍ ହନର୍ ନାତେନ୍
 ଉଡାକଲ୍ ବାନଃ ଚି ଗାଡ଼ି ବାନଃ
 ସାଏଁ ସାଏଁ କାତେ ରକେଟ୍ ସେନଃ
 ଚକଲ୍ ଘାଁ ଚକଲ୍ ଘାଁ

● **ଇନ୍ଦୁ ‘ସିଗ୍ନାଲ୍ ଇନ୍ଦୁ’**

ହନକ ପାନ୍ତିତେ ଥୁଜୁକାତେ ଧାଉଳୟାକ, ମୟଦ ହନ୍ ଶାଗୁଆ ଝାଣ୍ଡା ଲେଲ୍ ଇଚି କେରେ ପାନ୍ତି-
 ଯାକାନ୍ ହନକ ଛକ୍ ଛକ୍ ଶାଡ଼ି କାତେ ରେଲ୍ ଗାଡ଼ି ଲେକା ବାକା ତେକା ପାନ୍ତିତେ ଧାଉଳୟାକ
 । ଏଗାଃ ମୟଦ ହନ୍ ରାଜା ଝାଣ୍ଡା ଦେଖାଅକେରେ ଗାଡ଼ି ଥୁଜୁୟାଃ । ଏନକାଗେ ଇନ୍ଦୁ
 ସେନେୟା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥୁ ଭାଗା ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୨ କାମିୟାକ ।

● **ହାଦାକାନ୍ ଛାପା ସାପାକାଅ (ପଜଲ)**

ବସ୍, କାର, ଉଡାକଲ, ରେଲ୍ଗାଡ଼ି ଏମାନ୍ କରେୟାଃ ଛାପା କାର୍ଡ ୨/୩ ଖାଣ୍ଡୁଇ ଆର୍ ବିବିନ୍ଦା
 ଛାପା କାର୍ଡକରେୟାଃ ଖାଣ୍ଡୁଇକ ମେଶାକାତେ ଦଖା । ହନକ ଏନାତେୟା ବିବିନ୍ଦାନ୍ ଖାଣ୍ଡୁଇ

ହନକ ହିସକା ପୁଥୁ ଭାଗା ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୫ କାମିୟାକ ।

● **ହୁଡ଼ିଂ ମାରାଂ ଇଡୁ**

ମାରାଂ ଆର୍ ହୁଡ଼ିଂ ଗାଡ଼ି ମଟର କରେୟା ଛାପା ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ମାରାଂ ଆର୍ ହୁଡ଼ିଂ ରେୟାଃ
 ନିୟାମ୍ ଉଦୁବାକଖା ।

● **ଗ୍ରାଫିକ୍ରେୟା ନିୟମ**

ଦିଦି ହନକକେ ଛକ୍ କରେୟା / ଗ୍ରାଫିକ୍ରେ ଛାପାଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଗ୍ରାଫିକ୍ ନିୟମ୍ । ଗ୍ରାଫିକ୍ ମାସକାଲ
 ରେୟା କାମି, ଗ୍ରାଫିକ୍ ପୁଲିସାଃ କାମି ଆରା ସେନଃ ହିଜୁଃ ନାତେନ୍ ନିୟମ୍ ଉଦୁବାକଆଃ । ସେନଃତାନ୍
 ରେ ହରାରେ ଲେଜା ସାଇତେବୁ ସେନେୟାଁ, ହିଜୁତାନ୍ରେ ଲେଜା ସାଇତେବୁ ସେନେୟାଁ । ହରାରେ
 ପୀରମ୍ ତାନ୍ରେ ଆୟାର ସାଇ, ତାୟମସାଇ ଲେଲ୍କାତେବୁ ପୀରମା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥୁ ଭାଗା ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୬ କାମିୟାକ ।

● **ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଆଇଁଦ ମୟଦ୍ ମଟର ଗାଡ଼ି’**

ଆଇଁଦ ମୟଦ୍ ମଟରଗାଡ଼ି
 ଗୁଁ ଗୁଁ କାତେ ସାଡ଼ି
 ସକପ୍ ତାଇନ୍ରେ ମୁଲି
 ସେନଃ ଆଇଁ ଗୁଲି ଗୁଲି
 ତାଇନାଇଁ ଜାଏଗାରେ
 ରାଂଗା ବତୀ ଜୁଲେୟାଁରେ
 ସାସାଂବତୀ ଜୁଲତାନ୍ରେ

କାତେୟା ସାଲା କାତେ ସବେନ୍ କୁଲିୟାକ । ଆର୍ ମଟର, ଗାଡ଼ି ଏମାନ ଖାଣ୍ଟୁକ ଯେମନ୍- ଚାକା, ଗାଡ଼ିରେୟା
ତାଲା ଖାଣ୍ଟୁକ, ଗାଡ଼ିରେୟା ଚେତାନ୍ ସାଇ, ମାଶାଂସାଇ, ତାୟମସାଇ, ଏମାନକ ହାଦାକାନଆଃ ।
ଇନା କଗେ ଗଠା ଛାପା ବାଇୟାକ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟା ପିଚାସାକାମ୍ - ୨୩ କାମିୟାକ ।

• **ଇନ୍ଦୁ ‘ଦିବିଗୋ ଦିବି ଅକତେ ସେନଃତାନାମ୍’**

କୁନ୍ତା - ୨ ରେ ଅମାକାନା ।

• **ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍**

ଦିବି ହନକକେ ପ୍ରକୃତି ଆତମ୍ ବିୟୁର୍ ଇଦିକାତେ ବିବିନ୍ଗାନ୍ ଗାଡ଼ିମଟର ଲେଲ୍ ଇଚିକଆଃ ଆର୍
ହରା ରେୟା ନିୟମ୍ ଉଦୁକାଆଃ ।

• **କାହାନୀ କାନାଜି ‘କୁନିଆର୍ ମୁନାଃ ଯାତ୍ରା ଲେଲ୍’**

କୁନି ମେନତେ ଲୁତୁମାନ୍ ମୟଦ୍ କୁଲିହନ୍ ତାଇକେନାଃ, ଆୟାଃ ହୁଡ଼ିଂ ହାଗାଃ ଲୁତୁମ୍ ହୟୁଃତାନା
ସୁନା । ଆକିନ୍ ମଦରେ ଜମ୍, ନୁଂ, ଦୁବ୍‌ବିରିଦ୍, ଗିତିଃ ତାନତାଇ କେନାକିନ୍ । ମୁସିଂ ହୁଲାଂ ରେୟାଃ
କାଜି ଆକିନା ମାମୁଁ ଆକ ଅଳାଃ ହିଃଜାନାଃ ଆର୍ ଯାତ୍ରା ଲେଲ୍ ଇଦି କିନାଃ ମେତାକିନ୍‌ଜାନାଃ ।
ଆକିନ୍ ଅତିୟଃକିନ୍ ରାସିକା ଜାନା ଆର୍ ମଦ୍ ତଣ୍ଡେରେ ସାମ୍ପଳକାତେ ଉତୁଂ ଜାନାକିନ୍ । ମାମୁଁ
ଆକିନକେ ମଟର ସାଇକେଲ୍ ତେ ଇଦିକିନାଃ ମେନତେ ଲେଲ୍ ଜାଦାଃଦ୍ ମଟର ସାଇକେଲ୍ ରେୟାଃ
ଚାକା ଠୁଲାଇନା । ତାୟମ୍ ତେ ମାମୁଁ ଆକିନ୍ କେ ଆକିନାଃ ଆବାଃ ସାଇକେଲ୍‌ତେ

ଥୁଙ୍ଗୁ ନାଇଁ ଆଇଁନେରେ

ସାଗୁଆ ବତୀ ଲେଲେମେ

କୁଲ୍ ଜାନାଟି କୁଲିମେ

କୁଲ୍ ଯାନରେ ବତୀ

ସେନଃ ଗାଲାଂବାର୍ ସୁକୁଡ଼ି ।

• **ବିବିନ୍ଗା ହାନାଟିଂ**

ଦିବି ହନକକେ ରଥଳ ବାଗ୍, ସିମ୍ବାହରା, ଆର୍ ଦାଃ ହରାରେ ସେନ୍ ଯାଦ୍ ବିବିନ୍ଗାନ୍ ଛାପା କାଡ଼ି
ଅମାକଆଃ ଆର୍ ଛାପା ସାଲାଇଚି କଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟା ପିଚାସାକାମ୍ - ୨୭ କାମିୟାକ ।

• **କାଗଜ ଲାଗୁମ୍**

ଦିବି ହନକକେ କାଗଜ ରାପୁଦ୍ କାତେ ତଜା, ରକେଟ୍ ଏମାନ କ ବାଇନାତେନ୍ ଇତୁକଆଃ ।

• **ଇନ୍ଦୁ ‘ସିରନାଲ ଇନ୍ଦୁ’**

କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା ।

• **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘କେଁକଟର ହାଡାଗାଡ଼ି’**

କେଁ କଟର, କେଁକଟର ସେନ୍ ଉରିଃ ଗାଡ଼ି
ସିମ୍ବାରେ ସେନେ ମୁଁ ଘୁଁତେ ଉଡାକଲ ଗାଡ଼ି,
ସାଇକେଲ୍ ସେନେ ସରସର୍ ମଟର ସେନେ ଘର ଘର

ବସ୍ ଷାଞ୍ଚ ହାବିଃ ଇଦି କେଦ୍ କିନାଃ- ଆର୍ ବସ୍ତେ ଦୂର୍ ବାଜାର୍ କ ସେନଃଯାନା, ହରାରେ ଆକ ରେଲ୍ ଗାଡି ଲେଲ୍ କେଦାକ କୁନି ଆର୍ ମୁନା ଇସୁ ରାସିକା ଯାନାକିନ୍ । ବାଜାର୍ ତିୟୁଃଯାନା ଆକ ହାକ୍ଗୁନ୍ ଯାନାକ ଆର୍ ଯାତ୍ରା ଲେଲ୍ ଯାନାକ । ମାମୁଁ ଯେରେଶେଦ୍ କିରିଂ ଆଁ କେକିନାଃ ଯେରେଶେଦ୍ ସାଡି ସାଡିତେ ଯାତ୍ରା ବାଜାର ହନର୍ ଯାନାକିନ୍ । ତାୟମତେ ଦୋକାନରେ, ଝିଲ୍ପି, ଲାଡୁ, ଆର୍ ରସଗୁଲା ଜମ୍ କେଦାକ ଆର୍ ଜମ୍ ନୁଁ କାତେ ବସ୍ତରେ ଦୁବକାତେ ଅଲାହିଃ ରୁଆଲ୍ ଯାନାକ ।

କୁନ୍ତୁଲି

- ◆ ମାମୁଁ ଲଃତେ ଅକଏ ଅକଏ ଯାତ୍ରା ଲେଲ୍ କ ସେନ୍ କେନା,
- ◆ ମାମୁଁ ଆକିନକେ କାନାଃ କାନାଃ କିରିଆଁକେଦ୍ କିନାଃ ?
- ◆ ଆକ ମାଶାଂ କାନାଃତେ ସେନଃ ଜାନାକ ?
- ◆ ବସ୍ତରେ ସେନଃତାନରେ ଆକିନ୍ କାନାଃ କକିନ୍ ଲେଲ୍ କେଦା ?
- ◆ ଦୋକାନରେ ଆକିନ୍ କାନାଃ କିନ୍ ଜମ୍ କେଦା ?

- **ରଂ ଅମ୍**
ଦିଦି ହନକକେ ବିବିନ୍ଗାନ୍ ଗାଡିମଟରକରେୟାଃ ଛାପାକରେ ରଂଗ୍ ଅମନାତେନ୍ କାଜିଆକଆଃ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ୍ / ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୪ କାମିୟାକ ।

ଭୁଁ... ଭୁଁ.... ଭୁଁ ସୁକୁଲ୍ କାତେ ସେନେ ଜାହାକ ଫର୍ଫର୍

- **ଇନୁଁ ‘ଅକଘ୍ଵାଟା ବାନଃ’**
ଦିଦି ହନକକେ ଗାଡି, ମଟର, ଏମାନ୍ କରେୟାଃ ଛାପା କାର୍ଡି ଆର୍ ଚିମ୍ନୁଁ ଲେକା ଜଃ ଛାପା କାର୍ଡି କ ଖାଣ୍ଡୁକାତେ ମଦରେ ଦୟା ଆର୍ ଅକଆ ଛାପାକଃ ଅମାକାନା ଏନତେୟା ତିମିନ୍ ଲେକା ଏଟାଃ ସାରେ ଦୟା ଆର୍ ହନକଃ କେ ନାୟା ଛାପା କ ଦେଖାଅକଘ୍ଵା ଆର୍ ଅକଘ୍ଵା ଛାପାଟା ବାନଃ କୁଲିକଆଃ ହନକ କାକ ଧାଲିଜାନରେ ଉଦୁବାକଆ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ୍ / ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୮ କାମିୟାକ ।

- **ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍**
ଦିଦି ହନକକେ ବାହେର୍ ରଶମତେ ଇଦିକାତେ ବିବିନ୍ଗାନ୍ ଗାଡିମଟର ଏମାନ୍ ସାର୍ତେ ଲେଲ୍‌ଇଛିକଆଃ ଆର୍ ହରାରେୟା ନିୟମ୍ ଉଦୁବାକଆଃ ।

- **ସରଲ୍ ଦାଶାନାମ୍ ରେୟାଃ ଫଏସାଲା (ଡୋମିନୋ)**
ଦିଦି ହନକକେ ବିବିନ୍ଗାନ୍ ମଟର, ଗାଡି, ଡୋମିନ୍ କାର୍ଡିକ ହନକକେ ଅମାକଆଃ ଅର୍ ମୟଦ୍ ହନକେ ରାକା ତେ/ ଆଉକାତେ ଦଅନାତେନ୍ ମେତାଗିୟାଃ ଆର୍ ନିଆ କାର୍ଡି ରେ ତାଲୟାକାନ୍ ୨ (ବାରିୟା) ଗାଡି ମଟର ରେୟାଃ ଲୁଡୁମ୍ ଜାଗାରେୟାଃ ଆର୍ ଅକୟ ତାରେ ଇନା ଛାପାଟା ମେନାଃ ଏଲା ଜୁଲାୟାବୁ ମେନ୍ତେ ଦିଦି ହନକକେ କାଜିୟା କଆଃ ।

• ବିନ୍ତା ସାଲା

ଦିନି ଉପୁନିଆଁ ମଣେଇଁ ‘ବିନ୍ତା ସାଲା କାର୍ଡ’ ଅମ୍ଭକାତେ ଅକଥା ଛାପା କ ବିନ୍ତା ଚିନାମାତେନ୍ କାଳିଆକଥାଃ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ / ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିରାସାକାମ୍ ୨୫ କାମିୟାକ ।

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ସାମଣା ହନ୍’

କୁନ୍ତା- ୨ରେ ଅମାକାନା

• ଲୁଚୁଃ ଦୁରାଂ

ଦିନି ନେ ଅଖର/ଅକିୟର ଦୁରାଂକ ଦୁରାଂ ଆକଥାଃ ଆର୍ ହନ୍କକେ ଦୁରାଂ ନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଥାଃ ।

ଦିନି ଅକ ଅଖର/ଅକିୟର ଚିନାକଟିକଥାଃ । ଏନ୍ ଅଖର/ଅକିୟର ଭାଗ ସାରାଘଳି ଦୁରାଂ କତୁ କଟିକଥାଃ ।

ଅ

ଅଳାଃ କରେରେ

ଆ

ଆଲଃ ମାଃରେ

ଇ

ଇଟିଆ ସିଟିଆ ଇନ୍ଦୁମ୍ ତାନାଏ

ଉ

ଉଦ୍ମା କୁଷ୍ଟାମ୍ରେ

ଏ

ଏଲା ଦଲାରେ

ଓ

ଓଉ ସାଲାରେ

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ସାମଣା ହନ୍’

ବୁରୁ ଦିଶୁମ୍ ହାତୁ । ହାତୁ ଲତୁମ୍ ବାଳେଡି । ଜନା ହାତୁରେ ଧୁମା ମେନ୍ତେ ତଣ୍ଡ ହଳରେୟ ଇସୁ ସିଆନ/ପାନଟାଲ । ହଳକକେ ଯତକାମିକରେ ଦେଙ୍ଗାକଥାଃ । ଧୁମା ହନ୍ବେଟା ସଦା ସାଜିନ୍ ଇତୁସାଇରେ ପଳାଡା । ସଦା ସବେନ୍ ସୁଜୁତି ହନ୍କକେ କେଳାକାତେ/ ରାଆଃକାତେ ଇତୁସାଇରେ ସେନାଏ । ଇତୁସାଇ ଛୁଟିଯାନ୍ ତାୟମ୍ତେ ଅଳାଃ ରୁଆଳାଃକ । ମୁସିଂ ମୁସିଂ ହରାକରେ ହାଡାଗାଡି କାକ ନାମକେରେ ଦୁବ୍ କାତେକ ହିକୁଆଃକ । ଏନ୍ ସମୟରେ ଏନା ହରାତେ ମୟଦ ସାଇକେଲିଆ ହିକୁଷତାନ୍ ତାଇକେନା । ହଳଟା ତାଲା ହରାରେ ଉୟୁଃଜାନା ଆର୍ ବିରିଦ୍ କାଧାଳି ଯାନାଃ ସଦା ସୁଜୁତି ହଳଟାକେ ଲେଲ୍ କାତେ ଲାୟା କେଦାକ । ସଦା ଅଟୁପାଟୁ ଧାଉଲ୍ କାତେ ସେନୟାନାଃ ଆର ହଳଟାକେ ବିରିଦ୍ କିଆ, ସାଇକେଲ୍ ଟା ସଜେକେଦା । ହଳଟାକେ ବତଲରେୟା ଦାଃ ଉତୁଂ କାତେ ନୁଂ କଟିକିୟା ହଳଟା ହୁଡିଂ ବେଶ୍ନଃ ଠରକେଦ୍ଚି ମାଣିମାଣିତେ ସାଇକେଲ୍ ଉଦୁରଉଦୁରତେ ସେନୟାନାଃ । ଛୁଟି ହୁଲାଂ ସଦା ଆୟା ଆବାଃକେ ରାଃଇଦି କିୟାଃ ଆର୍ ଜନା ତଡା କରେ ହାସା ଦୁଲ୍ ପେରେ କେଦାକିନ୍ । ସଦା କାମିଲଃତେ ହଳକ ମେନ୍ କେଦାକ ନେହନ୍ତା ମୁସିଂ ହୁଲାଂ ଆୟାଃ ଆବାଃ ଲେକାଗେ ମୟଦ୍ ବୁଗିନ୍ ହଳ ବାଇଅଡା ।

କୁନ୍ତୁଲି/କୁପିଲି

- ବାଳେଡି ହାତୁରେ ଅକ ସିଆନ ହଳ ତାଇକେନା ?
- ଧୁମା ହନ୍ ବେଟାୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଚିନାଃ/କାନାଃ ?
- ସାଇକେଲିଆ ହଳଟାକେ ଅକଏ ବିରିଦ୍ କିଆ ?

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମ୍ବା / ବଛନ୍ତୁ

କ

କକର ଦୁଲୁମ୍ ତାନାଏ

ଖ

ଖାପାରା ଚେତାନ୍ତରେ ।

ଗ

ଗଜଃ ଆଏରେ

ଘ

ଘ'ଘ'ରେ

ଚ

ଚପଲ ତାୟା ଅମାଲପେରେ

ଛ

ଛକ ଜାପାଃରେ ।

ଜ

ଜଜ ଯାନାଃରେ

ଝ

ଝରନ୍ ଦାଃରେ

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୨ କାମିୟାକ ।

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମ୍ବା / ବଛନ୍ତୁ

ଟ

ଟଗର ସାକାମ୍ ଗୁଣ୍ଡାକାତେ

ଠ

ଠପେଃ ତାରେ

ଡ

ଡଲ୍ ସାଡିରେ

ଡ

ଡଆ ତାବେନ୍ ବଜା ଦାରମ୍

ଧ

ଧର ହର ଲେକା

ଦ

ଦକାନ୍ ଆଳାଃରେ

ଧ

ଧାଉଲ୍ ତାଦାଃ କୁଲାଲ

ନ

ନଳିୟାକ ସାଉଦାତାନା

ପ

ପଟିଆ ଅଳାଃରେ

ଫ

ଫର୍ ଫର୍ କାତେ ଅଟାଙ୍ଗ୍

ବ

ବର୍ ବର୍ରେ

ଭ

ଭୂମିରା କକଃ ଆପିର୍ ତାନ

ମ

ମୟୁରଭଞ୍ଜରେ

ଯ

ଯାକ୍ ଜମକ୍ରେ

ର

ରଥ ଚାକାରେ

ଶ

ଶର ଶରରେ

ଶ

ସବେନ୍ ଗାଡିରେ

ହ

ହଳଃ କକଃ ଅଶେତାନା

ଲ

ଲଲ ଜେଟେ ।

ଉତ୍ତୁପୁବ

୬ ମାହିନା ଛାବାଯାଆନ୍ରେ ହନ୍ତାଃ ଲାଡାରରେ ଅମାକାନ୍ କାମି କାମିଧାଲିଆ

୩-୪ ସିମା / ବଛର

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

- ୫ଟା (ମାଣେୟା) ଦାରୁ, ୫ଟା ବାଆ, ୫ଟା ଜଅ ଆର ୫ଟା ଉତୁୟାଃକ
ରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ଆର୍ ଛାପାତେୟାଃ ଲେଲ୍ ଚିନା ଧାଲିଆଃ ।
- ସଥାନ୍ ଜିକାତେ ଆର୍ ଚାକାକାତେ ମଣେଆଜଅ ଆର୍ ବାଆକେ ଚିନା ଧାଲିଆଃ ।
- ମଣେୟା ଗାଡ଼ିମଟର କରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ, ସିମାରେ,
ଅତେରେ ଆର ଦାଆଃରେ ସେନ୍ତାଦ୍ ଗାଡ଼ିମଟର କରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍
ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ଆର୍ ଛାପାଲେଲ୍ତେ ୦ଅର ଧାଲିଆଃ ।
- ଆୟନାରା ଲେଙ୍ଗା ଆର୍ ଜମ୍ ଅଙ୍ଗ ଲେଲ୍ଭଚି ଧାଲିଆଃ ।
- ଆପିଆ ଜିନିଷକେ ହୁଡ଼ିଂଏତେ ମାରାଂ ଧାଲିରେ ସାଜାଅ ଧାଲିଆଃ ।
ଧାଲିରେ ସାଜାଅ ଧାଲିଆଃ ।
- ସାଲାଙ୍ଗି - ଗେଡା, ଜାଦକା- ହୁଡ଼ିଂ ଆର୍ ଲେବେଃ-କେଟେଃ ଇତୁ ଛାପା କାର୍‌ବା
ଜିନିଷ ଚିନାକାତେ ଲେଲ୍ଭଚି ଧାଲିଆଃ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁରେ ଜାପାରକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ କାହାନି ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପିଚାଣ୍ଡୁରେ ବାଜୟାକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂଟାକେ
ହୁଡ଼ିଃ ଲୁଜୁଃ କେଏତେ ଦୁରାଂ ଧାଲିଆଃ ।

- ଇସୁକାଏତେ ୧୦ଟା ଦାରୁ, ୧୦ଟା ବାଆ ଆର୍ ୧୦ଟା ଉତୁୟାଃ
ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ଆର୍ ଛାପା ଲେଲ୍ତେ ଚିନା ଧାଲିଆଃ ।
- ସଥାନ୍ ଜିକାତେ କାର୍‌ବା ଚାକାକାତେ ଅତିକମ୍ତେ ୭ଟା ଜଅ ଆର
ବାଆକ ଚିନା ଧାଲିଆଃ ।
- ଇତୁକାଏତେ ୮ଟା ଗାଡ଼ି ମଟରରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ସିମାରେ, ଅତେରେ, ଆର୍
ଦାଆଃରେ ସେନ୍ତାଦ୍ ଗାଡ଼ିମଟର କରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ଆର୍ ଛାପାଲେଲ୍ତେ
ଚିନା ଧାଲିଆଃ ।
- ହରାରେ ଜମ୍‌ସାଲ ଆର୍ ଲେଙ୍ଗାସାଲ ଲେଲ୍ଭଚିନା କେଏତେ ଅକସାଲ
ସେନ୍‌ହରା ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆଃ ।
- ୪ଟା ତେୟାଃ ୫ଟା ଜିନିଷକ ହୁଡ଼ିଂଏତେ ମାରାଂ ସତଏ ଧାଲିଆଃ ।
- ସାଲାଙ୍ଗି - ଗେଡା, ଜାଦକା- ହୁଡ଼ିଃ, ଲେବେଃ କେଟେଃ ଆର୍ ଜାପାଃ
ସାଜିନ୍ ଇତୁ ଛାପା କାର୍‌ବା ବସୁ ଚିନାକାତେ ଦେଖାଅ ଧାଲିଆଃ ।
- ମଣେୟା ଅଖର୍ ଚିନାକେଏତେ, ଅଖର୍ରେ ଏଟେଃ ତେୟାଃ ଦୁରାଂକ
ଦୁରାଂ ଧାଲିଆଃ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁରେ ଜାଗାରକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ କାହାନି ଉଦୁର୍ ଧାଲିଆଃ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁରେ ବାଜୟାକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ
ଠାଉକାସାଏଁ ଲୁଜୁଃକାଏତେ ଦୁରାଂ ଧାଲିଆଃ ।

ଚାଣ୍ଡ୍ୟ - ୭

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

- ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ସମାଜ ଦେଖା ହଳକଣ୍ଡା ଛାପା ଚାର୍ଟ ଚିଲିକା- କାର୍ ମିଷ୍ଟା/ବାଡ଼ି, ଧବା, ନାଉଁଝା, କାମାର/ବାଡ଼ାଏ, ଡମ୍, ମୁଚି, ଖଲିପା/ଦାଜି ଏମାନକଣ୍ଡା ଚାର୍ଟ ଲେଲ୍‌ଇଚିକାତେ ଆକଣ୍ଡା କାମିକଃ ଉଦୁବାକଣ୍ଡାକିନ୍ ।

- ଉତ୍ତୁଃ ଜନ୍ମୁ

ଦିଦି ସମାଜ ଦେଖା ହଳକ ବେଭାରଯାଦ୍ ସାମାନ୍ କରେୟଃ ଛାପାକାର୍ଟି ଯେଲେକା- ମାର୍‌ତୁଲ୍, ବ୍ରସ, ବେଲେଟ୍, ସନଃ ଏମାନ୍ ଛାପାକ ହନକକେ ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଜନା ସାମାନ୍‌କ କାନାଃ ଲେକାକ ବେଭାରେୟା ଜନା କରେୟଃ ଲୁକ୍ତୁଃ ଇଚିକଣ୍ଡା । ଜନା ସାମାନ୍‌କ ଅକୟଃ ମେତ୍ତେ ହନକକ ଜାଗାରେୟା ।

- ଲେଙ୍ଗାସାଃ ଜମସାଃ ଇତୁ ।

ବିନ୍‌ଗା ବିନ୍‌ଗା ଛାପା ହନକକେ ଦିଦି ଲେଙ୍ଗା ଚି'ରେ ମୟଦ ଆର୍ ଜମ୍ ଚି'ରେ ମୟଦ ଛାପା ସାବ୍ ନାତେନ୍ କାଜିଆକଣ୍ଡା । ଲେଙ୍ଗା ଚି'ରେ କାନ୍ ଛାପା ଆର ଜମ୍ ଚି'ରେ କାନ୍ ଛାପା ସାବ୍‌ତାକା ମେତ୍ତେ କୁଲିକଣ୍ଡା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟି - ୧ ରେୟଃ ପିତାସାକାମ୍ ୨୭ କାମିୟାକ ।

- ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ସମାଜରେନ୍ ହଳକକେ ଦେଖାଯାକ ହଳକଣ୍ଡା ଛାପା ଚାର୍ଟି ଯେଲେକା - କାର୍ ମିଷ୍ଟା/ ବାଡ଼ି, ଧବା, ନାଉଁଝା, କାମାର/ବାଡ଼ାଏ, ଡମ୍, ମାହାଲି, କୁମ୍‌ର (କୁକାଲ), ମୁଚି, ଖଲିପା/ ଦାଜି ଏମାନକଣ୍ଡା ଚାର୍ଟି ଲେଲ୍‌ଇଚିକାତେ ଆକଣ୍ଡା କାମିକଃ ଉଦୁବାକଣ୍ଡାକିନ୍ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟି - ୨ ରେୟଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୨୯ କାମିୟାକ ।

- ବିବିନ୍‌ଗା ହାନାଟି

ଦିଦି ସମାଜରେନ୍ ହଳକକେ କାମିକରେ ଦେଖାଯାକ ହଳକଣ୍ଡା ଛାପା ଚାର୍ଟି ବାଜୟଃ । ଜନାଲଃତେ ଅତଃ ଏଟାଃ ଛାପାକ ଚିଲିକା-ଗାଡ଼ି ମଟର, ଜୀବକଣ୍ଡା ଛାପାକାର୍ଟି, ଚେଣେ ତୁପୁରକଣ୍ଡା ଛାପାକାର୍ଟିକ ମଦ୍‌ରେ ମେସାକାତେ ସମାଜ ଦେଖା ହଳକଣ୍ଡା କାର୍ଟିକ ସାଲାଉତୁ ଇଚିକଣ୍ଡା ।

- ଲେନେକା ଇତୁ ୧- ୧୦ ଯାକେଦ୍

ଦିଦି ହନକକେ ୧ ତେୟଃ ୧୦ ଯାକେଦ୍ ଲେନେକା କାର୍ଟି ଅତଃ ଛାପାକାର୍ଟି ଯେଲେକା- ମୟଦ୍ ଲାଟାବ୍ ବାରିୟା ମାର୍‌ତୁଲ୍ ଦାଉଲି, ଆପିୟା ଚାଟୁ, ଉପୁନିଆ କାରର/ଆରି, ମଣେଆ ଛୁତା ଏମାନ୍ ଛାପାକାର୍ଟିକ ଅମ୍‌କାତେ ଜନାକାର୍ଟିକରେୟଃ ଛାପାକ ଅକୟତାକକ ବେଭାରେୟା କୁଲିକଣ୍ଡା । ଲେନେକା ଲଃତେ କୁଳାଣ୍ଡ ଛାପାକ ସାଲାବିନ୍‌ଗା ନାତେନ୍ କାଜିଆକଣ୍ଡା ।

• **ଲେନେକା ଇତ୍ତୁ ୧ ତେୟାଃ ୫ ଯାକେଦ୍**

ଦିଦି ହନକକେ ଲେନେକା କାର୍ତ୍ତ ଯେଲେକା ମୟଦ୍ ଲାଟାବ୍, ବାରିଆ ମାରତୁଲ୍, ଆପିଆ କାଶାସା/ ସରଲ୍ ଛାପା କାର୍ତ୍ତ ଅମକାତେ ଜନା କାର୍ତ୍ତକ ଅକୟତାକକ ବେଭାରେୟା ଅତଃ ଚିମିନାଂ ଛାପା କାର୍ତ୍ତରେ ବାଇୟାକାନା ଉଦୁବାକଥା ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ ୨୮ ଆର ୨୯ କାମିୟାକ ।

• **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘କୁକାଲ୍ ହାଗା ବାଇଲେଦାଃ’**

- କୁକାଲ୍/କୁୟାର ହାଗା ବାଇଲେଦାଃ
 - ହାସାରେୟାଃ ଚାଟୁ
 - ହାସାରେୟାଃ କାଶସା
- ବାଡ଼ାଏ/କାମାର ହାଗା ବାଇଲେଦାଃ
 - ମେଶେଦ୍ ରେୟାଃ ହାକେ
 - ମେଶେଦ୍ ରେୟାଃ କୁଡ଼ି/କୁଦ୍ଲାମ୍
- ତୁରି/ମାହାଲି କୁଡ଼ି ବାଇଲେଦାଃ
 - ମାଦ୍ରେୟାଃ ହାଟାଃ
 - ମାଦ୍ରେୟାଃ ଟୁଂକି
- ବାଡ଼ି/କାର୍ମିଷ୍ଟୀ ହାଗା ବାଇଲେଦାଃ
 - ସାହାନ/ଦାରୁ ରେୟାଃ ପାରକମ୍
 - ସାହାନ/ଦାରୁ ରେୟାଃ ଦୁଆର

• **ତାଇନଃ ଇତ୍ତୁ**

ଦିଦି ହନକକେ ଅକଥା ଛାପା ଅକ ଜାଏଗାରେ ମେନାଃ ଇତୁନାତେନ୍ ଚିମିନ୍ ଲେକା ଛାପାକାର୍ତ୍ତ ଲେଲ୍ ଇଚିକଥା, ଯେଲେକା - ପାରକମ୍ ଲାତାରରେ, ପାରକମ୍ ଚେତାନରେ, ଦାରୁ ତାୟମରେ, ଦାରୁ ମାଶାଂ/ ଆୟାର୍/ ସାମନାରେ, ହଳଥା ଲେଜା ସାଃଇରେ, ଜମ୍ ସାଃଇରେ କାନାଃ କାନାଃକ/ ଚିକାନ୍ ଚିକାନ୍କ ମେନାଃ ଉଦୁବାକଆଃ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୩୦ କାମିୟାକ ।

• **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଦଲା ଦିଶ୍ଟମ୍ ନାତିନ୍’**

- ଦଲା ଦିଶ୍ଟମ୍ ନାତିନ୍ରେ ହାଗା କାମିଆବୁ,
- ଦଲା ଦିଶ୍ଟମ୍ ନାତିନ୍ରେ ମିଶି କାମିଆବୁ,
- ଦଲା ଦିଶ୍ଟମ୍ ନାତିନ୍ ସବେନ୍ କାମିଆବୁ । ୧ ।
- ଉର୍ କାତେ ହାସା ଆବୁ ହିତା ହେରେୟାବୁ
- ସବେନ୍କକେ ଅମାକଆବୁ ଜମେୟାଃ ଆବୁ
- ଦଲା ଆବୁ ସବେନ୍ଗେ କିରସିଆବୁ/ ଚାଷ । ୨ ।
- ସାବ୍ କାତେ ବୟୁକ୍ ଆବୁ ଦିଶ୍ଟମ୍ ହରେୟାବୁ
- ସବେନ୍କକେ ସୁକୁତେ ଜଗାଅ କଆବୁ,
- ଦଲା ଦିଶ୍ଟମ୍ ନାତିନ୍ ପଲଟନ୍ ବାଇନାବୁ । ୩ ।

• ଉଦ୍ଭବେଲାକାତେ ଇନ୍ଦୁ°

ଦିଦି ହନକକେ ଆଧା ଗୁଲାଇତେ ଦୁର୍ ଇଚିକାତେ ଚିମିନ୍ ଲେକା ଜାଗାର ଜାଗାରାକଥା ଯେଲେକା :-

- ମାର୍ତ୍ତୁଲ୍ ଛାପାଟା ଟେବୁଲ୍ ଚେତାନରେ ଜଗାଅ ଗେପେ ।
- ଉଲି ଛାପା କାର୍ଡଟା ଲାତାରରେ / ଅତେରେ ଜଗାଅ ଗେପେ ।
- ଚକ୍ ଖଲିଟା ବୁଧୁନିଆ ଲେଜାସାଃଲ ଆତମରେ ଜଗାଅଗେପେ ।
- ଡାଞ୍ଜରଟା ଟେବୁଲ୍ ସାମ୍ନାରେ ଜଗାଅ ଗେପେ ଏମାନ ।

ହନକ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟି° - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୦ କାମିୟାକ ।

• ଜୁପୁଟିଦ୍ ଇତୁ

ମୟଦ୍ ଅଇଲାଃରେ ବିନ୍‌ଗା ବିନ୍‌ଗା ଜିନିଷକ

ଯେଲେକା :- କାଟିଃ, ଡେଂଗାଃ/ସେରେଦ୍, ଜା°, ବା° ହାସା ଆଲି, ସିମ୍ ଇଲ୍, ଧିରି, ପାଲାଏ ଏମାନ୍ ଜିନିଷକ ଅକଥା କଚି ଆବୁଘା ଜାପାଃକରେ ନାମଘାଁ ଇନାକ ଅଇଲାଃରେ ପେରେଃକାତେ ସବେନ୍ ହନକକେ ଡି° ସୁଃ ଇଚିକାତେ ଇନାକ କା° ଲେଲକାତେ ସାବ୍ତାଦ୍ ଜିନିଷରେୟାଃ ନୁତୁମକ ଜାଗାର ଇଚିକଥା

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ମାତା/ଇସିନ୍ କାର୍ଲା’

ମୟଦ୍ ହାତୁରେ ମୟଦ୍ ବୁଡ଼ିହଲଃ ତାଇକେନାଃ । ମୁସି° ହରାତେ ସେନ୍ତାଦ୍‌ଲଃ ମୟଦ୍ କାର୍ଲା ଜା° ନାମ୍ କେଦାଃ । ଇନା ଜା°ଟା ଆୟାଃ ବାଲ୍‌ଗିରେ ରଆକାତେ ବୁଡ଼ି କାର୍ଲା ଜା°କେ

• ଉନ୍ଦୁଢୁଃ ନେଲ୍ ଚିର୍ଗାଲ୍

ସମାଜ୍ ଦେଜା ହଳକଥା ୪-୫ଟା ଛାପା ଦିଦି ହନକକେ ଲେଲ୍ ଇଚିକଥା । ଇନାଛାପା କତେୟାଃ ମୟଦ୍ ମିୟାଦ୍ ଛାପା ଉକୁକାତେ ଅକଥା ଛପାଟା ବାନଃ କୁଲିକଥା

ହନକ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟି° - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୧ ଆର ୩୨ କାମିୟାକ

• ଜୁପୁଟିଦ୍ ଇତୁ

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା

ମୟଦ୍ ଅଇଲାଃରେ ବିନ୍‌ଗା ବିନ୍‌ଗା ଜିନିଷକ ଯେଲେକା - କାଟିଃ, ଡେଂଗାଃ/ସେରେଦ୍, ଜା°, ବା° ହାସା ଆଲି, ସିମ୍ ଇଲ୍, ଧିରି, ପାଲାଏ ଏମାନ୍ ଜିନିଷକ ଅକଥା କଚି ଆବୁଘା ଜାପାଃକରେ ନାମଘାଁ ଇନାକ ଅଇଲାଃରେ ପେରେଃକାତେ ସବେନ୍ ହନକକେ ଡି° ସୁଃ ଇଚିକାତେ ଇନାକ କା° ଲେଲକାତେ ସାବ୍ତାଦ୍ ଜିନିଷରେୟାଃ ନୁତୁମକ ଜାଗାର ଇଚିକଥା

• ଚକୋଲେଟ୍ ହୁଆଃ ଇନ୍ଦୁ°

ସୁତାମତେ ଅଲ୍ କାତେ ବାୟାରରେ ଦିଦି ଅଲେୟାଃ । ୪-୫ ଫୁଟ୍ ଚେତାନରେ ବାୟାରଟା ରାଟାଃକାତେ ଅଲେୟା ଆର୍ ହନକକେ ହୁଆଃକାତେ ଆଉନାତେନ୍ କାଜିୟା କଥା

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିର୍ଗାଲ୍

ଦିଦି ନେ° ଚାଷ୍ଟୁରେ ଲେଲକାତେ ଇତୁ ନାଗେନ୍ ହାପ୍ତାରେ ମିଶା ହାତୁଟଲାରେ ତାୟଃ ତାନ୍ ସମାଜ୍ କାମିରେ ଦେଜା ହଳକଥା କାମି ଜାଏଗାତେ ଇଦିକାତେ ଲେଲ୍ ଇଚିକଥା ।

ମେତାକିୟା, - “କାର୍ଲା ଜା, କାର୍ଲା ଜା, ଗାପାଲ ଯଦି ଆମ୍ଭ କାମ୍ ଆଂକୁରିତ୍ୱା ତବେ ଆଇଁ କାମାର ଅଳାଃରେୟା କାଚୁରିତେ/ଦାଉଲିତେ ମାଃଆ ମେଆଇଁ ।” ସାରତେଗେ କାର୍ଲା ଜା ବରତେ ତାର ଗାପା ଦିଲା ଆଂକୁରିୟାନା । ବୁଡି ହିଃକାତେ ଅତଃ ମେତାଇୟାନା- “ଗାପାଲ ଯଦି ଆମ୍ଭ କାମ୍ ନାଶିୟା କାନତ୍ୱା ତବେ କାମାର ଅଳାଃରେୟା ଦାତରମ୍ ଆଉକାତେ ଇର୍ ଗିଡିମେଆଇଁ ।” ତାରଗାପାଦିଲା ବୁଡି ହିଃକାତେ ଲେଲକେଦାଏ, କାର୍ଲା ନାଶିଆକାନା ଆର୍ ବାଆ, ଜଆକାନା ଅତଃ ଝଟା କାର୍ଲା ଇସିନ୍କାତେ ରାଜା ଟହ ଟହ ଲେଲଟାନା । ବୁଡି କାର୍ଲା ନାଶିଟାଃ ହରକେଦାଃ । ଏନ୍ଜାଲାଃଗେ ମୟଦ୍ କାଃଉ ଏନ୍କାତେ ଆପିର୍ ସେନଃତାନଲଃ ଲେଲ୍ କେଦାଏ ଇସିନ୍ କାର୍ଲା । ଇସିନ୍ କାର୍ଲା ଲେଲ୍ତେ କାଃଉଆ ମତାତେୟା ଉଲିଦାଃ ଟଲଃ ଟଲଃ ଜରୟାନା । କାଃଉ ବୁଡିକେ ମୟଦ୍ ଇସିନ୍ କାର୍ଲା ଆସେକିୟା । ବୁଡି କାଃଉକେ କାଜିଆଇୟାନାଃ, “ସୁ-ନାତ୍ୱା ଡାଡିତେୟା ମତା ହାବୁଁ ଆଉକଃମେ ଆର୍ କାର୍ଲାମ୍ ଜମେୟା ।” କାଃଉ ବେଚାରା ନାତ୍ୱା ଡାଡିତାଃ ସେନଃୟାନା ଆର୍ ଡାଡିକେ କାଜିଆଇୟାନାଃ, - “ଦେ ଡାଡି, ଅମାଇଁମେ ଦାଃଆ, ହାବୁଁନାଇଁ ମତା, ଜମେଆଇଁ ବୁଡିୟାଃ ଇସିନ୍ କାର୍ଲା ।”

ଡାଡି ମେତାକିୟା - “ଦାଃଆ ଅମାମେଆଇଁ ଦ, ଜୁ କୁୟାର ଅଳାଃତେୟା ମୟଦ୍ କାଶ୍ୱା ଆଉଗେମ୍ ।” କାଃଉ ଆପିର୍ ଆପିର୍ତେ କୁୟାରାଃ ଅଳାଃ ସେନଃୟାନା ଆର୍ କାଜିଆଇୟାନାଃ, - “ଦେ କୁୟାର, ଦେ କାଶ୍ୱା, ଆଉୟାଇଁ ଦାଃଆ, ହାବୁଁନାଇଁ ମତା, ଜମେଆଇଁ ଆଇଁ ଇସିନ୍ କାର୍ଲା ।” କୁୟାର କାଜିଆକିୟା, ଅମାମେଆଇଁ ମେନ୍ଦ୍ ଆଇଁତାଃରେ ହାସାବାନଃ, ଜୁ-ହାସା ଆଉଗେମ୍, ଆଇଁ କାଶ୍ୱା ବାଇକାତେ ଆମ୍ଭେ ଅମାମେଆଇଁ । କାଃଉ ଅତଃ ଆପିର୍ ଆପିର୍ତେ କାମାରତାଃ ସେନଃୟାନା ଆର୍ କାଜିଆଇ ଯାନାଃ, ଦେ କାମାର, ଦେ କୁଦ୍ଲାମ୍, ଉରେୟାଇଁ ହାସା, ବାଇୟା କୁୟାର କାଶାସା ମୟଦ୍, ବୁରାୟାଇଁ ଦାଃଆ, ହାବୁଁନାଇଁ ମତା, ଆପିର୍ କାତେ ଜମେ ଇସିନ୍ କାର୍ଲା । କାମାର କାଃଉକେ କୁଦ୍ଲାମ୍ ଅମାଇୟାନାଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁୟ୍ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୩ କାମିୟାକ ।

- ଲୁକୁଃ**
 ଦାଃଆରେ ଡାବୁରାଡୁତାନ୍ ହନକକେ କାନାଃ ଲେକାବୁ ବାଞ୍ଚାତ୍ୱା କତ୍ୱା, ଜନା ଲୁକୁଃ ନାତେନ୍ ଦିଦି ହନକକେ କାଜିୟାକତ୍ୱା ।
 ଯେତାଏ ଲୁକ୍ଷି ଜାନରେକ କାନାଃପେ ତେକାୟା ? ଲୁକୁଃ ନାତେନ୍ କାଜିଆକତ୍ୱା ।
- ବାକାଶାକ ବାଇପୁରାତ୍ୱା**
 ହନକକେ କାଗ୍ ମିଷ୍ଟା, କୁୟାର, ମୁଡି, ଖଲିପା, କାମାର ଏମାନ୍ ଟୁକ୍ ଜାଗାରାକତ୍ୱା ଆର୍ ହନକ ଜନା ଟୁକ୍ ଇଦିକାତେ ବାକାଶାକ ବାଇନାତେନ୍ କାଜିୟାକତ୍ୱା । ଯେଲେକା କୁୟାର ଚାଟୁଃ ବାଇୟାଃ, ମୁଡି ସୁତାଃ ସିଲାଇୟାଃ ।
- ହାସାକାମି**
 ଦିଦି ହନକକେ ହାସା କା'ରେ ଅଟା ସିପୁଦ୍କାତେ ଅମାକତ୍ୱା ଆର୍ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ସାମାନକ୍ ନିଜାଲା ବାଇନାତେନ୍ କାଜିୟାକତ୍ୱା ।
- କାହାନୀ କାନାଜୀ ' ଇସିନ୍ କାର୍ଲା '**
 କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା
 କାହାନୀଟା କାଜିଛାବା କେଆତେ ଦିଦି ଲାତାରରେୟାଃ କୁନ୍ତୁଲି କୁଲିକତ୍ୱା ।

କୁନ୍ତଳି

- ◆ କାଃଉ କୁଦ୍‌ଲାନ ଟା ଇଦିକାତେ ଚେକାକେଦାଃ ?
- ◆ ହାସାକ ଇଦିକାତେ କାଃଉ ଅକଏକେ ଅମାକିୟା ?
- ◆ ହାସାକ ଇଦିକାତେ କୁୟାର କାନାଃ ଚେକାକେଦାଃ ?
- ◆ କାଣ୍‌ସାଟା ଇଦିକାତେ କାଃଉ କାନାଃ ଚେକାକେଦା ?

ନେ କାହାନୀଟା ହନ୍‌କ ଇତୁନାତେନ୍, କାଃଉ କାନାଃ ଲେକା କାରୁଲା ଜମ୍ ଧାଳିୟାନାଃ କୁଲିକଡ଼ା ।

• ଚକୋଲେଟ୍, ହୁଆଃ ଇନ୍‌

ଦିଦି ୩ ଚେୟାଃ ୪ ପୁଟ୍ ଚେତାନରେ ଚିମିନଲେକା ଚକୋଲେଟ୍ ହାକାୟାଃ ଆର୍ ହନ୍‌କକେ ଚାକିକାତେ ମଟାତେ ଚକୋଲେଟ୍, ହୁଆଃ ଆଉନାତେନ୍, କାଜିଆକଡ଼ା ।

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନ୍‌କକେ ହାପ୍ତାରେ ମିଶା ନେନେଲ୍ କାତେ ଇତୁନାତେନ୍, ହାତୁରେ କାର୍ ଟଲାକରେ ତାୟାଃ ସମାଜ୍ ଦେଜା ହଳକଡ଼ା କାମିଜାଏଗାତେ ହନ୍‌ର ଇଦିକଡ଼ା ।

• ଏନେଟେଃ ଅନଲ୍

ହନ୍‌କକେ ଅତେ ଲାତାରରେ ଗୁଡ଼ି, ଇଟା ରାପୁଦ୍ କାର୍ ଚକ୍ ଖଲିତେ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଗାର୍ ନାତେନ୍, କାଜିୟାକଡ଼ା ।

ହନ୍‌କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୩୧ କାମିୟାକ ।

କୁନ୍ତଳି

- ◆ କାଃଉ କୁଦ୍‌ଲାନ ଇଦିକାତେ କାନାଃ ଚେକା କେଦାଃ ?
- ◆ ହାସା ଇଦିକାତେ କାଃଉ ଅକଏକେ ଅମାକିୟାଃ ?
- ◆ ହାସା ଇଦିକାତେ କୁୟାର କାନାଃ ଚେକାକେଦାଃ ?
- ◆ କାଣାସା ଇଦିକାତେ କାଃଉ କାନାଃ ଚେକା କେଦାଃ ?

• ଏନେଟେଃ ଅନଲ୍ (ଛାପାଟା ବାଉ ପୁରାଅ)

ଦିଦି ଲାତାରରେ ଆଧାଗେଃ ଛାପା ବାଉୟାଃ ଚିଲ୍‌କା: ଚକ୍‌ଖଲି, ଇଟା, ଚେବୁଲ୍ ଏମାନ୍‌କ ଆର୍ ହନ୍‌କକେ ବାଉପୁରାୟା ନାତେନ୍, କାଜିଆକଡ଼ା ।

ହନ୍‌କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୩୪ ଆର୍ ୩୫ କାମିୟାକ ।

ଚାଣ୍ଡ଼ - ୮

କୁନ୍ତଳା - ୧

୩-୪ ସିମ୍ବା / ବଛର

- **ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍**
ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ହନକକେ ଜାପାଗାର୍ ଚାଟି ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଇତୁନ୍ ସାଇ, ଡାକ୍ତରଖାନା, ପଞ୍ଚାୟାତ, ପୋଷ୍ଟ ଅଫିସ୍, ହାଟରେ/ପିରରେ କାମିତାନ୍ ହନକକେ ଚିପିନା ଇଚିକଥାଃ ।
- **ଉତୁଃ ଇନ୍**
ଦିଦି ହନକକେ ଚିପିନ୍ ଲେକା ସାମାନ୍ କ ଯେଲେକା ଷ୍ଟେଥୋ, କିଲପାଲି ଏମାନ୍ ସାମାନ୍ ଅମାକଥା ଆର୍ ହନକକେ ଡାକ୍ତର, ରୋଗୀ, ଦୋକାନୀ-କିରିତାନ୍କୁ ଲେକା ଲୁଚୁଃ ଇଚି ନାତେନ୍ କାଜିଆକଥା । ଦିଦି ହନକକେଇନା କାମିରେ ଦେଂଗାକଥା ।
- **ଇନ୍ ମେଦ୍ ଯାପିଦ୍**
ହନ୍ କକେ ଥାରା ଥାରିତେ/ ପାକ୍ତି ରେ ଥୁଙ୍ଗୁ ଇଚିକାତେ ମେଦ୍ ଯାପିଦ୍ ନାତେନ୍ ଦିଦି କାଜିଆକଥା ଅତଃ
ମାଣାଂ ସାଇ ମଦ୍ ଚାଙ୍ଗା ମାଣାଂ ଏନ୍ ପେ
ତାୟମ୍ ସାଇ ମଦ୍ ଚାଙ୍ଗା ତାୟମମେନ୍ ପେ
ମାଣାଂ ସାଇ ବାର୍ ଚାଙ୍ଗା ଚାଣ୍ଡ଼ ଏପେ
ତାୟମ୍ ସାଇ ବାର ଚାଙ୍ଗା ତାୟମମେନ୍ ପେ
ନେ' ଲେକା ଅତଃ ଏଟାଃ ଏଟାଃ କାଜିଆକଥା ।
ହନ୍ ଦିଦିୟାଃ କାଜିଲେକା କାମିଯାଦାକଚି କାଗେ ଦିଦି ଲେଲକଥା ।
- **ହାକ୍ଲନ୍ ଛାପା ସାପାଜାଅ (ପଜଲ)**
ଦିଦି ମୟଦ୍ ମାରାଂ ଚିଠି ବାକ୍ ଛାପାଟା/ ଛାପାକେ ୪ଖାଣ୍ଡାଇ ହାଦକାତେ ହନକକେ ଇନା ଖାଣ୍ଡାଇକ ସାଜାଅ ଇଚି କଥା ଅତଃ ଇନାଟା କାନ୍ଛାପା/ଅକନ୍ ଛାପା ମେନ୍ତେ କୁଲିକଥା

କୁନ୍ତଳା - ୨

୪-୫/୬ ସିମ୍ବା / ବଛର

- **ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍**
ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ଜାପାଗାର୍ ଚାଟି ଲେଲ୍ ଇଚି କାତେ ଡାକ୍ତର, ଇତୁନ୍, ଚିଠି ହାଟିଂ ନିଃ, ଦୋକାନୀ, ସରପଞ୍ଚ ଆବୁକେ କାନାଃ/ଚିନାଃ ଲେକା ଦେଙ୍ଗା ଯାବୁନାକ ଉଦୁବାକଥା ।
- **ଉତୁଃ ଇନ୍ 'ଚିଠି ହାଟିଂ ନିଃ'**
ହନକତେୟାଃ ମୟଦ୍ ହନ୍ ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା ନାଃ ଆଃଏ 'ଆଇଂ ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା, ଆଇଂ ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା' ମେନ୍ତେ ରାଃ ରାଃତେ / ହାକାଢୁ, ହାକାଢୁ ତେ ସେନ୍ତାଃ । ଏଟାଃ ହନକ କ କୁଲିଗିୟା - ଅକତେ ସେନଃ ତାନାମ୍ ? ଚିଠି ହାଟିଂ ହନ୍ତାଃ ମେତାକଥା ତାଲାଟଲା/ ଆଲାଟଲା ଲାତାର ଟଲା, ତେତାନ୍ଟଲା । ଅତଃ ହନକକ କୁଲିଗିୟା ଚିନାଃ ଆଉ ତାଦା ? ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା ମେତାଃକଥା- ଚିଠି କାର୍ ଟାକା କାର୍ ରାଢୁ ଏମାନ୍ କ । ଇନାତାୟମ୍ ତେ ହନକକ କୁଲି ଗିୟାକ ଅମ୍ ତୁକା ଲେମ୍ ଏମ୍ ତୁକାଲେମ୍ । ଚିଠି ହାଟିଂ ହନ୍ ମେତାକଥା କା'ଗେ, ଇନା ଅକୟାଃ ଆଏ କେଟିଂ ଅମାଗିୟା । ଅତଃ ଆଇଂଚିଠି ହାଟିଂ ନିଃ ଆଏ କେଟିଂ ଅମାଗିୟା । ଅତଃ ଆଇଂ ଚିଠି ହାଟିଂ ନିଃ, ଆଇଂ ଚିଠି ହାଟିଂ ନିଃ କାଜି କାଜିତେ ସେନେୟାଃ । ଦିଦି ମାରାଂ ନିଃ ହନ୍ କକେ ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା ଇଚି କଥା ।
- **'ଖାଣ୍ଡାଇ ଇଟାରେ ସେନ୍'**
ଇନ୍
ଦିଦି ଛାଡା ଛାଡା/ ବାଗି ବାଗି କାତେ ଇଟାକ ମଦ୍ଆଇରିତେ ଜଗାଅ କାତେ ଇନା ଇଟା ତେତାନ୍ ତେତାନ୍ତେ ହନକକେ ସେନ୍ ଇଚିକଥା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୧ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୩୨ କାମିୟାକ ।

• **ଆଶାରାନ୍ କୁପୁଲି**

ଦିଦି ହନକକେ ଇତୁନିଃ, ତାଲୁର, ଚିଠି ହାଟିନିଃ, ଦୋକାନୀ କଥା ଛାପା ଲେଲ ଇତିକାତେ ଆଶାରାନ୍ କୁପୁଲି କ କୁଲିକଥା ।

- ◆ ଇତୁନିଃ କାନାଃ/ ଚିନାଃ ଚେକାତାଃ ?
- ◆ ଆମ୍ ହାସୁଜାନରେ କାନାଃମ୍/ ଚିନାଃମ୍ ଚିକାନା ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ସାମାନ୍ କ ଆଉନାତେନ୍ ଅକତେପେ ସେନାଃ ?
- ◆ ଚିଠି ସାକାମ୍ ଆବୁକେ ଅକଏ ଆଉଠ୍ଠାବୁଆ ?

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୧ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୩୩ କାମିୟାକ ।

• **ମେଲେୟାବୁ**

ଦିଦି ଆପିଆ ଛାପା କାର୍ଡ ବାଉୟାଃ ଅତଃ ବାନି ପୁନୁଚିଦ୍ ମଦ୍ ରକମ୍ ମାଣାଂ ଆଲାଂ ଆୟମଃ ତାନ୍ ବୁଂ ଛାପା କ ସାଲା ଇତିକଥା ।

ମାଣାଂ କାର୍ଡ - ମାଲା, ମାବୁକାମ୍, ବତଲ୍
 ଦସାର୍ କାର୍ଡ - ଚତାଃ, ପଇତ, ଚପଲ୍
 ତେସାର୍ କାର୍ଡ - ପଏସା, କାଟା, କାତକମ୍

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୧ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୩୪ କାମିୟାକ ।

• **ଅକଥାଃ ବିନ୍ତା ସାଲାଏ ପେ**

ଦିଦି ହନକକେ ଷ୍ଟେଥୋ, ଇଞ୍ଜେକ୍ଟନ୍, ଅର୍ମିଟର ଲଃ ତେ ଚିଠି ବାବୁ ରେୟାଃ ଛାପା କାର୍ଡ କ ଅମାକଥା ଅତଃ/ ଆର୍ ଇନା ଛାପାକ ବିତାରତେୟାଃ ଅକଥାଟା ବିନ୍ତା ଗେୟା/ ଏଟାଃ ଗେୟା ଇନାଟା ସାଲା ଉତୁଂ ଇତିକଥା । ଏନଲେକା ୪/୫ଟା ଛାପା କାର୍ଡ ଅକଥାଟା ବିନ୍ତା ଛାପାକାର୍ଡ ହନକକେ ଅମକାତେ ସାଲା ଇତିକଥା ।

• **ଇନୁଂ**

ଦିଦି ହନକକେ ବାର୍ ଦଲରେ ହାଟିଂ ଇତିକାତେ ମୟଦ୍ ଦଲକେ ତାଲୁର, ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା, ଦୋକାନୀ ଏମାନ୍ କଥା ଲୁକୁଃ ଇତିକଥା ଅତଃ (ଆର) ଏଟାଃ ଦଲକ ଇନା କାନାଃକ/ ଚିନାଃକ ଲୁକୁଃ ଯାବା କାଜିୟାକ ।

• **ଅକଥାଃ ବିନ୍ତା ସାଲାଏପେ**

ହନକ ବିନ୍ତା ଅଖରକ ଚିନାଏ ନାତେନ୍ ଦିଦି ବାନି କାର୍ଡ କଃ ବାଇୟା ଆର ଅତଃ ଅକଥା/ ଅକନାଃ ବାନିଟା/ ଅଖର ଟା ବିନ୍ତା ଗେୟା ଇନା ବାନିଟା ସାଲା ନାଗେନ୍ ହନ୍ କକେ କାଜିଆକଥା

ଏଟାଃ ଗେୟା ଇନା ବାନିଟା ସାଲା ନାଗେନ୍ ହନ୍ କକେ କାଜିଆକଥା ।

ଠି	ଠି	ଠି	ଠି
ଠ	ଗ	ଗ	ଗ
ର	ର	ର	ଠ
ର	ଠ	ଠ	ଠ

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ମାରାଂ ଡାକ୍ତର ହବାଘ୍ନା ଆଇଂ’**

ମାରାଂ ଡାକ୍ତର ହବାଘ୍ନା ଆଇଂ ଆଇଂ
ହାସ୍ତତାନ୍ ରୋଗାକ ଲେଲକଆଇଂ
ସାଲାଜନ୍ ସୁକା ରାନ୍ନୁ ଅମାକଆଇଂ
ଆକଆଃ ହାସ୍ତ ରାବାଂ ଆତମେୟାଜଂ ।

● **ଇନ୍ନୁଂ ‘କା ଲେଲ୍ କାତେ ଲେକା’**

ଡିଲକ ତାୟମ୍ ସାଇ କାତେ ହନ୍କ ଗୁଲ୍ଡେକ ଅଜ୍ଜୁନା । ମିୟଦ୍ ମାରାଂନଃ ହନ୍ ଆଇଲାଃ କାର୍
ସେତାନାଃରେତିମିନ୍ ଲେକା ଜିନିଷ୍ଟକ ପେରେଃ କାତେ ସବେନ୍ ହନ୍କକେ ଜନାତେୟାଃ ଉତ୍ତୁଂକାତେ
ହନ୍କକେଃ ସାବ୍ ଇତିକଘ୍ନା । ଅତଃ ଚିମିନାଂ ସାମାନ୍ କ ସାବ୍ତାଦା କା’ ଲେଲ୍କାତେ ଲେକା
ଇତିକଘ୍ନା । ଲେକା ଛାବାକେରେ ଆଇଲାଂ ଅଳିଆ ସାବ୍ତାଦ୍ ହନ୍ତା ଜନା ସାମାନ୍କ ଲେଲ୍, ଇତିକଘ୍ନା
।

● **ଡାକ୍ତର ରୋଗୀ ଲୁକୁଃ**

ମିୟଦ୍ ମାରାଂନଃ ହନ୍ ଡାକ୍ତରନାଃ ଅତଃ ମୟଦ୍ ହୁଡିଂ ହନ୍ ଝାଡାତାନ୍ ରୋଗୀ ନାଃ । ଡାକ୍ତର
ଝାଡାତାନ୍ ହନ୍କେ ନାଟିକା ଚାପୁରିୟାଃ । ରୋଗୀୟାଃ କୁଳାମରେ ସେଥୋ ଅମ୍କାତେ ପରାକ୍ଷାରିୟାଃ
। ଇନ୍ନୁଂ ତେୟାଃ ଅମ୍ମିମିଟରା ଆଲାଂ ଲାତାରରେ ଜଗାଅ ଇତିରିୟାଃ ଅତଃ ଜନାଟା ଉତ୍ତୁଂ କାତେ
ଡାକ୍ତର ଲେଲେୟା, ଲେଲକାତେ ଡାକ୍ତର ରୋଗୀଟାକେ ଆୟାଃ ହକ୍ମରେ ଦାଃ କମାକାନାଃ ଅତଃ
ଓ.ଆର୍.ଏସ୍ କାନାଃ ଲେକାକ ବାଇୟା ଉଦୁବାଇୟାଃ । ଦିଦି ହନ୍ କକେ ଜନା କାମିରେ ଦେଜା କଘ୍ନା
।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଉତୁୟାଃ ବାଲା’**

ହିଜାଃକାନାଏ ରେ ଉତୁୟାଃ ବାଲା
ବେଲାତି, ବେଙ୍ଗାଲା, ଅତଃ କାର୍ଲା

ହନ୍କ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗା/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୬ କାମିୟାକ ।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଦାରୁକ ସୁବାରେ ଦୁବାକାନା ହାଟ୍’**

ଦାରୁକ ସୁବାରେ ଦୁବାକାନା ହାଟ୍
ହାଟ୍ ନାତେନ୍ ନେଏତ ବାଟ୍
ହାଟ୍ ଚାଲିଆ ମେନାଃ ପାନ୍ତି ପାନ୍ତି
ଉତୁୟାକ ହିଜାକାନା କାଞ୍ଚ କାଞ୍ଚ
ନେସାଇରେ ଉଲି କାଞ୍ଚାଳ ଗାଦା
ହାଟ୍ ସାଇରେ କିଚିରିଃ ଦୋକାନ୍ ଗାଦା ଗାଦା
ଏନ୍ସାଇରେ କାଟ ରୁଲି ବାଲା
ହାଟ୍ସାଇରେ ରକା ଦହି ବାଲା
ସୁକା ଦୋକାନ୍ରେ ବେଞ୍ଚାଇ ଭିଲ
କିରିଂ ଆକିରିଂ ନାତେନ୍ ଉକୁଲ୍ ବୁକୁଲ୍
ଲଲ ଘୁଗୁନି ଜମ୍ ଘଳି ଘଳି
ହନରାଃବୁ ହାଟ୍ ଗଳି ଗଳି

● **ଇନ୍ନୁଂ ‘ଆନୁମାନ୍ କାତେ ଲେନେକା କାଜିୟାବୁ’**

ଇତୁସାଇ, ଚିଠି ହାଟିଂ ଅଲାଃ, ଡାକ୍ତରଖାନା, ପଞ୍ଚାୟତ, ହାଟ୍(ପିଟ୍) ରେୟାଃ ଛାପାକାର୍ଡ (୩”
× ୩”) କା’ରେ କଳାପଟା, ଅମ୍ମୋମିଟର, ଚିଠି ବାକ୍ସ ବାକ୍ସା ସେଥୋ, ଡାକ୍ତରରେୟାଃ

ଅତୀତ ଅତୀତ ସେନକେତେ
ଉତୁୟାଃ କ ଜଗାଅ କେତେ
ଫେରେୟାକାନ୍ ଜନିୟା ଝଡ଼ି
ହବାଧୁରେ ହଳକଆଃ ଭିତ

● ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ସାରତେ ଜିନିଷକ/ ସାମାନକ ଲେଲ୍ କାତେ ଇତୁନାଗେନ୍ ଇତୁସାଲ, ତାନ୍ତରଖାନା, ପଞ୍ଚାୟତ, ପୋଷ୍ଟ ଅଫିସ୍, ହାଟ୍, ତେ ଇଦିକାତେ ଏନକରେ କାମିତାନ୍ ହନକ କାନାଃକ କାମିତାନ୍ ଉଦୁବାକଥା ହୁଡ଼ି ହନକ କ ବାଜତାଦ୍ ଛାପାକରେ ଦିଦି ଠିକ୍‌ଶା ଅଲାକଥା ଆର୍ ଲଫାପାରେ ପେରେୟାକାତେ ସ୍ତାମ୍ପ ଇଚିକାତେ ଚିଠି ବାକ୍ରେ ପେରେୟା ଇଚିକଥା ।

● କାହାନୀ କାନାଜି ‘ଦଦାଡ଼ିବାଲା ସେଣା ଇତୁଜାନା’

ମାନା ଇସୁଚାଲାକ୍ ହନେଃ ତାଇକେନାଃ । ମୁସିଂ ଦଦାଡ଼ିବାକାର ଆକିରିଂ ନିଃତା ଦଦାଡ଼ି କିରିଂ କେଦାଃ । ବାକାରକ, ଅକ ସାଇରେ ଜଗାଅଲାଃ ଏନ୍ ସାଇଟା ଚେତାନ୍ ସାଇ ଦଦଂଯାନା ଅତଃ ଅକସାଇରେ ଓଜନ ଦିଚିକଃ ଜଗାଅଲାଃ ଏନ୍ ସାଇଟା ଲାତାରଜାନା । ମାନା ମନ୍ ଧେଆନ୍‌କାତେ ଲେଲ୍‌ତାଇକାନା/ ନେଲ୍‌ତାନ୍ ତାଇକେନାଃ । ବାକାର, ଆକିରିଂନିଃ ମାନାକେ ବାକାରକଃ ଦଦାଡ଼ି କ ଅମାଇୟାନାଃ । ମାନା ସାବୟାଦ୍‌ଲଃ ମେତାଇୟାନାଃ,- ଆଇଂକେ କାନାଃ ରେୟାଃ ହୁଡ଼ିଂନଃ ଅମାକେମରେ ଆମ୍ ଇଦିନାତେନ୍ ସୁବିଦାଧୁମ୍ । ମାନା ଆବକେ ଚିମିନ୍ ଲେକା ପସସା ଅମାଇୟାନାଃ । ଆକିରିଂ ନିଃ ପସସାକ ଲେକା କେଦାଏ ଲେଲ୍ ଯାଦାଃ ହୁଡ଼ିଂନଃ ପସସା ମେନାଃ । ମାନା କେ ମେତାକିୟା, ଆମ୍ ହୁଡ଼ିଂନଃ ପସସାମ୍ ଅମତାଦା ? ମାନା ମେତାଇୟାନାଃ- ହୁଡ଼ିଂନଃ ପସସା ଲେକାନାତେନ୍ ସୁବିଦା ଚି କାଗେ ? ବାକାର ଆକିରିଂ ନିଃ ଆୟାଃ ସେଣାଃ ଇତୁୟାନା । ଇନାତେୟାଃ ଆଃଏ ଅତଃ ଯେତାଏକେ ହୁଡ଼ିଂ ନଃ କାଃ ଅମାକେ କଥା ।

ଛାପା କାର୍ଡ (୩” x ୩”) ବାଇକାତେ ଇନାକ ସବେନ୍ କଥା ସାମ୍‌ନାରେ ଜଗାଅୟାଃ । ଇନା କାର୍ଡକ ଆଲିଆରେ କା’ରେ ସେରେଦ୍ ଚୋଙ୍ଗା ଦାପାଲେୟା / ଦାଲ୍‌ୟାୟା ଆର୍ ଅତଃ କୁଲିକଥା ।

ଚିମିନାଂ ଜିନିଷ ତାଇକେନା ?

ଚିମିନାଂ ଛାପା ତାଇକେନା ?

ଚିକାନ୍ / କାନ୍ କାନ୍ ଛାପାକ ତାଇକେନା ?

ହନକ ହିସା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଚିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୭ କାମିୟାକ ।

● ଡୋମିନୋ

ସରପଞ୍ଜକାମି, ତାନ୍ତରାଃ କାମି, ଇତୁନିଆ କାମି କରେୟାଃ ୧୦ଟା ଛାପା ରେୟାଃ ଡମିନୋ କାର୍ଡ ବାଇକାତେ ଦିଦି ହନକକେ ଇନା କାର୍ଡକଃ ହାଚିଂ କଥା । ମୟଦ୍ ହନ୍ ଆୟା କାର୍ଡଟା ଆଉ କାତେ ତାଲାରେଃ ଜଗାଅୟାଃ ଆର୍/ ଅତଃ ଇନାଟା ଅକଥା କାମିରେୟାଃ ଛାପା ଅତଃ ଇନା ଅକୟାଃ କାମି ଜାଗାରେୟାଃ । ଦଶାର୍ ଛାପାଲଃ ତେ ସମାନଃ ଲେକାନ୍ କାର୍ଡ ଅକୟତାଃରେ ତାଇନା ଆଃ ଏ ଇନା କାର୍ଡ ଟା ତାଲାରେ ଜଗାଅୟାଃ ଅତଃ ଇନା କାର୍ଡରେ କାନ୍ କାନ୍ ଚିନାଃ ଚିନାଃ ଛାପାକ ମେନାଃ ଜାଗାରେୟାଃ । ଏନ୍ ଲେଗାକେ ୧୦ ଜଣ ହନ୍ ୧୦ଟା କାର୍ଡ ତାଲାରେକ ଜଗାଅୟା ଅତଃ କାର୍ଡରେ ଅକୟା ଛାପା ଆୟା କାମିକ କ ଜାଗାରେୟା ।

● ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍‌ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ସାରତେ ଜିନିଷକ ଲେଲ୍‌କାତେ ଇତୁନାଗେନ୍ ଇତୁସାଲ, ତାନ୍ତରଖାନା, ଚିଠି ହାଚିଂ ଅଲାଃ, ହାଟ୍‌ତେ ଇଦିକାତେ ଇନାକରେ କାମିତାନ୍ ହଳକଆଃ କାମିକଃ ଉଦୁବାକଥା ହନକ ଆକଗେ / ନିୟେ ବାଜତାଦ୍ ଛାପାକ ଲଫାପାରେ ଭରାଡ଼ି ଇଚିକାତେ ଇନାକ ସ୍ତାମ୍ପ କାତେ ଚିଠି ବାକ୍ରେ ଭରାଡ଼ି ନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଥା ।

କୁନ୍ତଳି -

- ◆ ମୀନା କାନାଃ/ ଚିନାଃ କିରିଂ ଲାଃ ?
- ◆ ଆକିରିଂ ନିଃ କାନାଃ ତେ/ ଚିନାଃତେ ବାକାର କ/ ଦଦାଡି କ/ ତୁଲ୍ଲା
- ◆ ଓଜନ୍ ଲେଦାଃ ?
- ◆ ମୀନା ଚିମିନାଂ ପଏସା ଅମାଲିୟାଃ ?
- ◆ ଦାଦାଡି ବାଲା ମୀନାକେ ଚିମିନାଂ ଦଦାଡି ଅମାକିୟାଃ ?

● **ହାୟାଲ୍- ରାଝାଲ୍ ଇତୁ**

ଦିଦି ହନକକେ ମୟଦ୍ ହନ୍ ଇନ୍ କିଲୋପାଲି ଅମକାତେ ମଦ୍ ସାଇରେ ଗୁଡିକ (ଦିରିକ) ଅତ ମଦ୍ ସାଇରେ ବାଆ, ସାକାମ୍ କଗାଅ ଇଚିକଝା । ଅକ ସାଇଟା ଲାତାରତାନା ଏନ୍ ସଇଟା ହାୟାଲ ମେୟା ଅତ ଅକ ସାଇଟା ଚେତାନ୍ ତାନା ଏନ୍ ସାଇଟା ରାୟାଲ ଗେୟା ମେଡେ ଉଦୁବାକଝା ।

● **ଦାଃରେ ଇନ୍ କିରିଂ 'ବୈଜ୍ଞାନିକ ସେଣା'**

ଅଙ୍ଗନବାଡି ଦିଦି ବାଲଟିରେ କା'ରେ ଯେତାନାଃ ରେ ଦାଃ ଜଗାଅୟା । ଦାଃ' ରେ ତମ୍ଲଟାନା/ ଉପୁଲ୍ଲାକାନ୍ ଅତଃ ତୁରୁଜତାନ୍ ସାମାନକ ଚିଲକା ଦିରି, ସାକାମ୍, ବାଆ/ ବାହା ସୋଲ୍ ତାଇଲାଃ ଏମାନ୍ ସାମାନ୍କ ହନ୍ କକେ ଅମକାତେ ଅକଝାକ ତମ୍ଲଟାନା/ ଉପୁଲ୍ଲାକାନ୍ ଆର ଅକଝାକ ଡାବୁରାଝଡାନା/ ତୁରୁଜତାନା ହନକକେ ପରାୟା ଇଚିକଝା ।

● **ଲଲ - ରେଆଲ, ଲେବେଃ- କେଟେଃ ଇତୁ**

ମୟଦ୍ ତୁବାରେ ଦାଃ ଜଗାଅକାତେ ଇନାକ ଯୁଟିଦ୍ ଇଚି କାତେ ରେଆଲ, ଆର୍ କେଟେରେ ଦାଃ ଜଗାଅକାତେ ଇନାକ ଯୁଟିଦ୍ ଇଚିକାତେ ଲଲମେନ୍ଦେତେ ଠର୍ ସାରିଇଚିକଝା ।

ଦିଦି ହନକକେ ହାଟ୍ ତୋ ପିଟ୍ରେ ହନର୍ ଇଦିକାତେ ଜଅ, ଉତୁୟାଃ, ସନଃ ପେଝ ଏମାନ୍କ ଯୁଟିଦ୍ ଇଚିକାତେ ଲେବେଃ, କେଟେଃ, ସାରି ଇଚିକଝା ।

ଦିଦି ହନକକେ ଇନ୍ କିରିଂ ଥର୍ମିଟର ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଇନାରେୟାଃ ବେଭାର କାନାଃ ଉଦୁବାକଝା ।

● **କାହାନୀ କାନାଜି 'ଗୁରୁବାରୀୟାଃ ସନଃ କିରିଂ'**

ମିୟାଦ୍ ହାତୁରେ ଗୁରୁବାରୀ ମେନ୍ଦେତେ ମୟଦ୍ ହୁଡିଂ କୁଳାହନେଃ ତାଇକେନାଃ । ପୁଷ୍ ପରବ୍ ନାତେନ୍ ଆୟାଃ ମାମ୍ ପଏସାଃ କୁଲ୍ଲେଦାଃ । ଇନା ପଏସାତେ ଗୁରୁବାରୀୟାଃ ସନଃ କିରିଂଝା ମାମ୍ ମୋନେତେ ଜାଗାରାଇ ଯାନାଃ । 'ଗୁରୁବାରୀ ଆମାଃ ନାତେନ୍ ଆଇଂ ଡାକ୍ତେ ପଏସାଲ୍ କୁଲ୍ ତାଦା ।' ଗୁରୁବାରୀୟା ଆବା ଅଲଃରେ କାଏ ତାଇକେନାଃ । ଆଃଏ କାମିଃ ସେନ୍ କେନାଃ । ଆୟାଃ ଆବା ଅଲଃ ସେଟେର ଯାନା ଘ'ଲି ଗୁରୁବାରୀ ମେତାକିୟାଃ- ଆବା ! ମାମ୍ ଡାକ୍ତେ ପଏସା କୁଲ୍ତାଦାଃ । ଗୁରୁବାରୀ ଅତଃ କୁଲି କିୟାଃକାନାଃ/ ଚିନାଃ ଚିଠି ହାଟିଂବାଲା ମାମ୍ ତାଃ ସେନ୍କାତେ ପଏସା ଆଉଲେଦାଃ ? ଆବା ମେତାଇୟାନାଃ, ବାଲା ଆଇଂ ଆମକେ ଚିଠି ହାଟିଂ ଅଲାତେ ଇଦିମେୟାଲ୍, ଏନ୍ଦେତେ କାନାଃ ଲେକା ପଏସା ହିଜୁଟାନା ଉଦୁବା ମେଆଇଂ । ଆଃଏ ଆୟାଃ ଆବାଲଃରେ ଚିଠି ହାଟିଂ ଅତଃ ସେନଃ ଯାନାକିନ୍ । ହଲକ କାନାଃ / ଚିନାଃ, ମାମ୍ ନେକାଗେ ଏନ୍ଦେୟାଃ ଡାକ୍ ଅଲଃରେ ଆମାଃ ନୁତୁମ୍ ତେ ପଏସାଃ କୁଲ୍ ତାଦାଃ । ଆବୁଆ ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା ଆମାଃ ନୁତୁମ୍ ଲେଲ୍କାତେ ଆମକେ ପଏସାଃ ଆଉ ତୁକାଃ ମେୟାଃ । ଗୁରୁବାରୀ ଇସୁ ରାସିକାୟାନାଃ । ଏନ୍ୟାଲଃରେ ଚିଠି ହାଟିଂ ବାଲା ଆଃଏକେ ହିଜୁକେଏତେ ପଏସାଃ ଆଉତୁକା କିୟାଃ ଆର୍ ଗୁରୁବାରୀ ସନଃ କିରିଂ କେଦାଃ ।

କୁନ୍ତଳି -

- ◆ ଗୁରୁବାରୀ ନାତେନ୍ ଅକଏ ପଏସାଃ କୁଲ୍ ଲେଦା ?
- ◆ ଗୁରୁବାରୀ ଆୟାଃ ଆବାଲଃରେ ଅକତେ ସେନ୍ କେନାଃ ?
- ◆ ଗୁରୁବାରୀକେ ଅକଏ ପଏସାଃ ଅମାଲିୟାନାଃ ?
- ◆ ଇନା ପଏସାତେ ଗୁରୁବାରୀ କାନାଃ(ଚିନାଃ) କିରିଂ ଲାଃ ?

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା /ବଛର

- ଇନ୍ଦୁ ସାଲାଙ୍ଗି-ବାଙ୍ଗାରା/ଦୁଂଗୁଇ
କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଅମାକାନା

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି-୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍- ୩୫ କାମିୟାକ ।

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା /ବଛର

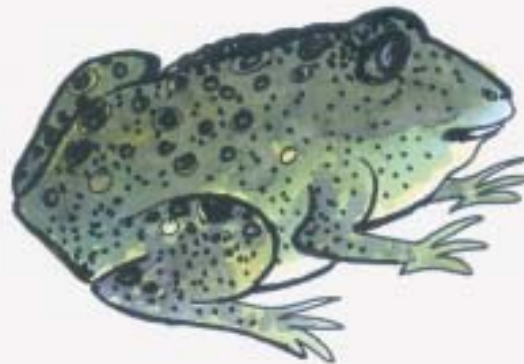
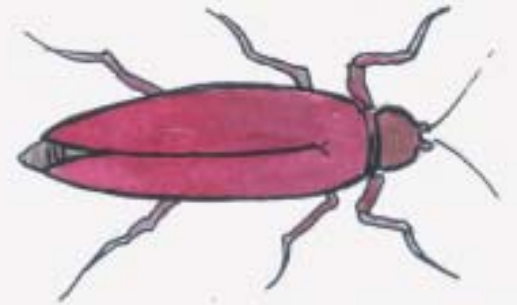
- ଲଲ-ରେଆଳ, ଲେବେଃ - କେଟେଃ ଇତୁ
କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା

- ଇନ୍ଦୁ 'ସାଲାଙ୍ଗି- ଦୁଂଗୁଇ/ ବାଙ୍ଗାରା ଇତୁ'

ମିଶାତେ ଦିଦି ଝଟା ହନକକେ ଇନ୍ଦୁ ଇଚିକଆଏ । ଦିଦି ତି ତାପିଂ କେରେ ହନକ ଦିଦିୟାଃ ଆତମ୍ ଆତମ୍ ତେକ ଧାଉଲେୟା ତି ତାପିଂ ହକା କେରେଃ ହନକ ହୁଡିଂ ତେୟାଃ ମାରାଂ ମଦ୍ ପାଡିରେକ ଥୁଜୁନା । ଦିଦି ଅତଃ ମାରାଂ ତେୟାଃ ହୁଡିଂ ଥୁଜୁ ଇନ୍ଦୁ ଇନ୍ଦୁଇଚି କଡ଼ା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୮ ଆର୍ ୩୯ କାମିୟାକ ।

ଚାଣ୍ଡୁ - ୯

କୁନ୍ତଳା - ୧

କୁନ୍ତଳା - ୨

୩-୪ ସିମ୍ବା / ବଛନ୍ତୁ

୪-୫/୬ ସିମ୍ବା / ବଛନ୍ତୁ

● **ନିରାଳ/ ନିଜାଲା ଜାପାଗାର**

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଏ ଚୁପୁରିକଥା/ କିକିଡ଼ିଂଗ, ଛାପାକାଉଁ ଲେଲ ଇତିକାତେ ଆବୁଆଃ ଜାପାଃକରେ ତାଲୟାକାନ ଚୁପୁରିକ ହନକକେ ଚିପିନା ଇତିକଥାଃ ଯେମନ୍ ମୁଇଃ, ଟାଣ୍ଡା, ରଃଥ/ ରକ, ଶିକିଶିଃ, ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ଆର୍ ଦୁମୁର୍ ଦିଏ ଚୁପୁରିକ ବିଷଏତେ ସହଜ କୁନ୍ତୁଲି ହନକକେ କୁଲିକଥାଃ ।
 ଯେଲେକା :-

- ◆ ଆପେମାନକ ମୁଇଃ ଲେଲତାକଥାପେତି ?
- ◆ ଆପେକେ ଚିମ୍ତୁ/ ଚିତ୍ତଲାଅ ଟାଣ୍ଡ, ମୁଇଃ, ଶିକିଶିଃକ ହୁଆଃକାଦ୍ ତାପେୟା ଚି ?
- ◆ ଆପେମାନକ ବିତାରରେ ଅକଏପେ ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ଲେଲାକାଦ୍‌କଥା ?
- ◆ ଅକଏ ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ସାଦ୍ ସାବାକାଦ୍ କଥାପେତି ?
- ◆ ପାମାଲାଏ ଅକ ତେତାନରେ ଦୁବାଃ ? ଏମାନ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାତି - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୩୨ କାମିୟାକ ।

● **ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଆଲେୟତ ଶିକିଶିଃ’**

ଆଲେ ଯତଃ/ ସବେନ୍ ଶିକିଶିଃ ...
 ଆଲେ ଯତଃ/ ସବେନ୍ ଶିକିଶିଃ
 ଦାଆଃ ଥୁଜୁଆ/ ତିଂୟାଃ ଅକରେ
 ଏନ୍ତେ ତାଲନା ଆଲେରେ

● **ନିରାଳ/ ନିଜାଲା ଜାପାଗାର**

ଦିଏ ଚୁପୁରିକଥା କାଉଁ ଲେଲଇତିକାତେ ହନକକେ ଦୁମୁର୍, ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍, ତୁଲୁ, ସରଦ୍/ ସନ୍‌ସରଦ୍, ରାଜାପୁରୁକାଃ ମୁଇଃ, ଟାଣ୍ଡ, ନିଦିର୍, ସିଇ/ସିକୁ ଏମାନକ ଆବୁ ନାତେନ୍ ବୁଗିତି ଯୁଦାନ/ ବୁଗିନ୍ ଆକତି ଏତକାନ୍ ଆକ ଉଦୁଃବେୟା । ଚୁପୁରିକଥାଃ ବିଷଏତେ ହନକକେ ଲାତାରରେୟାଃ କୁନ୍ତୁଲିକ କୁଲିକଥାଃ ।

ଯେମନ୍ -

- ◆ ଦୁମୁର୍ ଆବୁକେ କାନାଃ/ଚିନାଃ ଅମାବୁଆଃ ?
- ◆ ଦୁମୁର୍ ଅଳାଃକେ କାନାଃ/ଚିନାଃ ମେତାଃକ ?
- ◆ ନିଦିର୍ ଆବୁଆ କାନାଃ ଖେତିୟା/ ନକ୍‌ସାନେୟା ?
- ◆ ସିକିଶିଂ କାନାଃ ନକ୍‌ସାନେୟା ?
- ◆ ରଃ/ରକ ଆବୁଆ ଜମେୟାକ ତେତାନରେ ଦୁବ୍‌ୟାନକେରେ ବୁଗିଆତି ଯୁଦାନ ଆଃ / ବୁଗିନ୍ ଅକତି ଏତକାନ୍ ଆକ ?

ହନକ କାଜିରୁଆଲରେ ଯାହାକ/ ଆକନାଃକ ଜାଗାରେୟା, ଦିଏ ଜନା ବିଷଏତେ ହନକଲଃ ଜାପାଗାରାଃ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାତି - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୦ କାମିୟାକ ।

● **ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ‘ମେଲେରିଆ ଆର୍ ବାଉହାସୁ’**

ଦିଏ ଆର୍ ହନ୍ କ ଶିକିଶିଃଆ ମୁହାଣୁଲି (ମୁଖା) ଥଲ କାତେ ନେ ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂୟାକ ।

ଆଲେ ଯତଃ/ ସାବେନକ ଶିକିଶିଃ

ଆଲେ ଯତଃ/ ସାବେନକ ଶିକିଶିଃ

ଭେଶେ ଭେଶେ ସାତି ସାତିତେ

ହଳକକେ ଗୁରୁ କଥାଲେ ଷଷ୍ଠତେ

ଆଲେ ଯତଃ/ ସାବେନକ ଶିକିଶିଃ

(ହାନକ ଶିକିଶିଃରେୟାଃ ମୁହାଶ ଠୁଲି (ମୁଖା) ଅଲକାତେ ଲୁକ୍ଷୁଃ ଦୁରାଂୟାକ ।)

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ଇଦିକାତେ ରୁପୁରିକ ଲେଲଇଚିକଆ ଆର ଇନାଲଃତେ ନିଦିରକଆ ବୁନୁମ୍ ବିଂ ବୁଢ଼ଃ / ଉଷ୍ଣୁ ମୁଜଃ ବୁଢ଼ଃ ? ଭଷ୍ଣୁ ଏମାନକ ଉଦୁବାକଆ

• ରୁଡ଼ାଃକେ ରୁଡ଼ାଃ ଜଡ଼ାଅକେଏତେ ଛାପାବାଇ

ଦିଦି ରୁଡ଼ାଃ ଡାଇକାନ୍ ଛାପା ହନକକେ ଅମକାତେ ରୁଡ଼ାଃକେ ରୁଡ଼ାଃ ବାଇକାନ୍ ଛାପା ହନକକେ ଅମକାତେ ରୁଡ଼ାଃକେ ରୁଡ଼ାଃ ଜଡ଼ାଅକେଏତେ ଛାପାବାଇ ଇଡୁଇଚିକଆଃ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୩୭ କାମିୟାକ ।

• କାହାନୀ କାନାଜୀ 'କୁଢି ଦୁକୁ ନାମେୟା'

ଜେଟେ ସିଜି ସେଡ଼ାଃ । ବାଲେଃ ସିଜି ଜେଟେ ଡାସାଦ୍ ଚେଡାନରେ ଶିଶିର୍ ଦଃତେ ଚିକ୍ ଚିକ୍, ଲେଲଃତାନା । ଇସୁ ରାସିକାତେ ସରଦ୍ଟା/ ସନ୍ ସରଦ୍ ଡାସାଦ୍ ଚେଡାନରେ ଖୁଡିଲଡାନ/ ଆଇଲଡାନ,

ମେଲେରିଆ ଆର ବାଡ଼ହାସୁ,

ହଳମଃ ଡାରୁଆ ମାସାମାସୁ ।

ଆକାପାକା କଥାଲ୍ ହଳକକେ,

ନିୟାଂଗେ ଆରୁଆ କାମି ହେକେ ।

ଏଲାବୁ, ଏଲାବୁରେ

ସେକେଲା ସେକାଲା ଏଲାବୁ

ଗଃଏ କଥାବୁ ଶିକିଶିଃକକେ

ଏଲାବୁ ଏଲାବୁ

ବାନ୍ତାଅ ଆବୁ ଯଦି

ପାର୍ଚି ଯାବୁ ହାଡୁକେ

ଗଃଏ କଥାବୁ ଶିକିଶିଃକକେ

ଏଲାବୁ ଏଲାବୁ

ପେରେଃଗେୟାଃବୁ ତୁଡ଼ାକେ

ରାନ୍ଦୁ ଆଗୁୟା ଏଲାବୁ

ଗିତିଃୟାବୁ ମାଗାରି ରାଚାଃତେ

ଏଲାବୁ ଏଲାବୁ ।

• ଛାପାବାଇ ଆର ରଂ/ ବରନ୍ ଅମକାମି

ଦିଦି ହନକକେ କାଗଲ୍ ଆର ରଂ ପେନସିଲ୍ ଅମକାତେ ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍, ଚାରପାବୁ ଅଡ଼ଃ ହରଚବଏ ଛାପା ବାଇନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଆ ଆର ରଂ ପେନସିଲ୍ତେ ରଂ ଅମ୍ ଇଚିକଆ ।

ତାଜକେନାଏ । ଆଏଲଃତେ ଜନ୍ମ ନାତେନ୍ ସୁଜୁତି ଦାଶାବାଳା ତାଜକେନାଏ । ନେ ଦିପିଲୁ ମୟଦ୍ ମୁଜଃ ଆୟାଃ ଜମେୟାଃ ଦାଶାନାତେନ୍ ସେନଃତାନ୍ ତାଜକେନାଏ ମୁଜଃକେ ଲେଲତେ/ ନେଲକେଏତେ ସରଦ୍ କାଜିକେଦା, ମୁଜଃ ଦାଦା, ମୁଜଃଦାଦା ନେ ବାଲେଃ ସିଜି ଜେଟେରେ ଜନ୍ମୁନ୍ ନାତେନ୍ କା' ହାୟାଜିମା/ ହାୟାମେତାନା ? ଏଲା ବାରାନ୍କିନ୍ ଜନ୍ମୁ ଆଲା । ମୁଜଃ କାଜିକେଦାଏ, “କା’ ଗେ ହୁଡି ହାଗା ଆଇକେ ଜନ୍ମୁ ନାଗେନ୍ ତର/ ସମାଏ ବାନଃ । ଆଇ ଜମେୟାକ ନାମ୍ ଆଉକାତେ ଅତଃ ମୁସିନାତେନ୍ ସମତାଏ ହୁଡି ସେନଃତାନାଇ । ଏନ୍କା ଜାଗାର୍ କାତେ ମୁଜଃ ଆୟାଃ ହରାତେ ସେନଃୟାନାଏ । ସରଦ୍ତା/ ସନ୍ ସରଦ୍ ନେ କାଜିଟା ବେଖାତିର୍/ ଲାୟା କେଦାଃ, ଉଡୁଃକେଦା, ମୁଜଃଟା ଚିମିନ୍ ବୋକା । ନେ ବୁଗି ସମାଏଟାରେ କା' ଜନ୍ମୁକାତେ ପାଜିଟିୟାଦା । ନେଲେକା ଚିମିନ୍ ଦିନ୍ ପାରଃୟାନା । ଜାରଗି ସେଟେର୍ ଯାନା । ଜସୁଦିନ୍ ଗାମାକେଦାଃ । ସରଦା/ ସନ୍ସରଦାଃ ଜମେୟା କା' ତାଜକେନାଏ । କାନା/ ଚିନାଃ ଚିକାୟା ? ଜାରଗିରେ ଜୁମ୍ବକେତେ ଜସୁ କଞ୍ଚେତେ/ ପୁରା ଦୁକୁତେ ମୁଜଃତାଃ ସେନଃ ଯାନା । କାଜିକେଦାଏ, ‘ମୁଜଃ ଦାଦା ଆଇ ବାର୍ସି ହବାୟାନାନ୍ କାଇ ଜମ୍ ତାଦା/ ଜମାକାଦା । ଆମ୍ ତ ଜମେୟାକ ଜଗାଏ ହୁଡି ତେଦାମ୍ ଆଇକେ ହୁଡି/ ହୁଡି ଅମାଇ ମେଟି ? ମୁଜଃ ଦୟାକେତେ ହୁଡି ଜମା/ ଜମେୟା ଅମାକିୟା ଆର୍ ବୁଝାଏ କିୟା, “ଆଇ ଚିମିନ୍ ଜମେୟାକ ଦାଶା ନାତେନ୍ କାଜି କେମାଇ/ କାଜି କେଦମେୟାଇ ଆମ୍ ଆଇଗା କାଜିଟା ବେଖାତିର୍ କେଦାମ୍ । ଆଇକେ ତଣ୍ଡ ମେତାକିୟାମ୍ ନାଃ ଠଅରକେଦାମ୍ ଚି ତଣ୍ଡ ଦ ଅକଏ ?

କୁନ୍ତା / କୁପୁଲି

- ◆ ସରଦ୍ ସନ୍ସରଦ୍ ରାସିକାତେ କାନା/ ଚିନାଃ ତେକାତାଜକେନାଏ ?
- ◆ ସରଦ୍ ସନ୍ସରଦ୍ ଅକଏକେ ଜମେୟାକ ଆସେକିୟା ?
- ◆ ମୁଜ୍ ଆଏକେ କାନାଃ ଜାଗାରାକିୟା ?
- ◆ ସାରତେ / ସାରିତେଗି ଅକଏ ତଣ୍ଡ ?

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୧ କାମିୟାକ ।

- **ଲାତାର୍ - ତେତାନ୍ ଇଡୁନ୍**
ଅକ ଅକ ତୁପୁରି ଆର୍ ତାବେର୍ ସେସେନ୍କ ହାସା ଲାତାରରେ ଆର୍ ଅକ ଅକ ତୁପୁରିକ ହାସା ତେତାନ୍ରେ ତାଜନା ନେ ବିଷଏତେ ଦିଦି ହନ୍କକେ ଉଦୁବାକଆଃ ।

- **ଜୁଲି ସାଲାୟାଃ**
ଦିଦି ହନ୍କକେ ବାରଭାଗରେ ଭାଗକଆଃ । ମୟା ଭାଗରେ ବାନି କାର୍ଡି ଆର୍ ଏଟାଃ ଭାଗରେ ନେ ବାନିକାର୍ଡି ଛାପା ଅମ୍ କାତେ ହନ୍କକେ ସାପାଜାଅ ନାଗେନ୍ ଜାଗାରାକଆଃ ।

- **ଲେନେକା ଇଡୁ ।**
ଦିଦି ୧୦ ହାବା/ ଯାକେଦ୍ ଲେନେକା ଆର୍ ତୁପୁରିକ ଆର୍ ତାବେର୍ ସେସେନ୍କରେୟାଃ ଛାପା ସାଜାଓକାତେ ହନ୍କକେ ଉଦୁବାକଆଃ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟି - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୨ କାମିୟାକ ।

- **ମାରା ହୁଡି ଇଡୁ**
ଦିଦି ମାପାରା ଆର୍ ହୁପୁଡି ତୁପୁରି ଆର୍ ତାବେର୍ ସେସେନ୍କଆ ଛାପାକାର୍ଡି ହନ୍କ ବିତାରରେ ହାଟିଆକଆଃ । ବାରିଆ ହନ୍କିନକେ ଆପ୍ ନାରା କାର୍ଡି ସାବକାତେ ତାଲାତେ ହିଜୁଃନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଆ ଆର୍ ଆକ ସାବତାଦ୍ ଛାପା ଅକଆଟା/ ଅକନିଃ ମାରା ତୁପୁରି ଅକଆଟା/ ଅକନିଃ ହୁଡି ତୁପୁରି କୁଲିକଆଃ ଆର୍ ଉଦୁବ୍ ରୁଆକ୍ ଦେଜାକଆଃ ।

- **ଲୁକ୍ଷ ଦୁରାଂ ‘ଆଇଂ ହୁଡ଼ିଂ ପାମାଲାଏ’**
ଆଇଂ ମୟଃ ପାମାଲାଏ / ପାମାଲାଦ୍
ଆଇଂୟାଃ ହୁଡ଼ିଂ ପାମାଲାଏ / ପାମାଲାଦ୍
ସୁକ୍ଷୁତି ଆଇଂୟାଃ ହୁଡ଼ିଂ ବାଆ
ଆଇଂ ମୟଃ ପାମାଲାଏ / ପାମାଲାଦ୍
ଆଂଗ୍ ଯାନରେ ଆଇଂ ସୁକ୍ଷୁତି ଫୁଟାଅରେ/ ବୁସାଃରେ
ଦୁବାଇଂ ଆଇଂ ଚେତାନରେ
ଆଇଂ ମୟଃ ପାମାଲାଏ / ପାମାଲାଦ୍ରେ

ଦିଦି ବାଇତାଦ୍ ପାମାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ କେ ତିଲରେ ସାବକାତେ ଲୁକ୍ଷ ଦୁରାଂୟାଃ
ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୩୮ କାମିୟାକ ।

- **ଲାତାର୍ ଚେତାନ୍ ଇତ୍ତୁ**
ଦିଦି ତାବେର୍ ସେସେନ୍ ଜାଉ ଆର୍ ରୁପୁରିକଆ ଅଲ୍ଲହାପା ଦେଖାଅ କାତେ ଅକଏ ହାସା ବିତାରେ
ଅକଏ ହାସା ଚେତାନରେ, ଅକଏ ବାର ଚେତାନରେ ତାଇନାକ ଏମାନ ହନକକେ କଲିକଆଃ ।

- **ବିବିନଗା ଭାଗ୍ / ଅକ୍ରେ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ହାନାଟିଂ**
ଦିଦି ବିବିନଗା ତାବେର୍ ସେସେନ୍ ଜୀର୍ ଆର୍ ରୁପୁରି ଛାପାକାର୍ତ୍ତ ଲେଲ୍ଲଜଟିକାତେ ତାବେର୍
ସେସେନ୍ ଜୀର୍/ ଜୀଉ ଆର୍ ରୁପୁରିକକେ ସାଲାନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଆଃ ।
ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୪୦ କାମିୟାକ ।

- **ସନତଃ ଉଡ୍ଡଃ / ଜିଲିଂଉଡ୍ଡଃ**
ଦିଦି ସୁଜାତିକୁ ଚେୟା ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ନିୟାଁ ଅଦଲ୍ ବଦଲ୍ କେ ଉପୁନିଆଁ ଛାପାରେ ହନକକେ
ଉଦୁବାକଆଃ ଆର୍ ସୁଜାତିକୁ ଚେୟା ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ଆର୍ ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ଚେୟାଃ
ସୁଜାତିକୁ ନିୟାଁ ଜୀବନ୍ ଅଦଲ ବଦଲ ସନତ ଉଦୁବାକଆଃ । ଜନା ତାୟମ୍ ଯତ ଛାପା ମେଶାକାତେ
ସୁପୁରୁ ସାପାଜାଅ ନାତେନ୍ ଉଦୁବାକଆଃ ।

- **ଲୁକ୍ଷ ଦୁରାଂ ‘ବୁରୁଦୁଲୁଃକ’**
ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ଆଲେ ବୁରୁଦୁଲୁଃକ ।
ବୁନୁମ୍ ଚେତାନ୍ ଦୁଆର୍ ହରା ଉଡ୍ଡଂ ତାନାକ
ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ଆଲେ ବୁରୁଦୁଲୁଃକ ।
ନାମାଶାଜୀ କିଚିରିଃକାତେ ଉଡ୍ଡଂ ତାନାକ,
ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ଆଲେ ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ବଲ୍ ଯକା ଗୁଗୁଲାଇକାତେ ଉଡ୍ଡଂ ତାନାକ,
ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ଆଲେ ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ଇଆମ୍ ଇଆମ୍ ଚେତେ ବାଟିଆଅ ଲେଆକ
ନିଦିର୍ ହାଗାକ
ବୁରୁଦୁଲୁଃକ
ଆଲେ ବୁରୁଦୁଲୁଃକ ।

ଦିଦି ହନକକେ ଲୁକ୍ଷଦୁରାଂଟା ଲୁକ୍ଷକାତେ ଦୁରାଂ ଇଟିକଆଃ ।

● **ଲେନେକା ଇଡୁ**

ଦିଦି ହନକକେ ସାର୍ ହାବାଃ/ଜାକେଦ୍ ତୁପୁରିକାର୍ତ୍ତଲଃତେ ଲେନେକା କାର୍ତ୍ତ ଜୁଲାରକାତେ ସାଲାନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଆଃ ।

- ମୟଃମିଆଦ୍ ବିଂ/ ବିଂକଆଃ ଛାପା ।
- ବାରିଆ ହରଚବ୍ୟ ରେୟାଃ ଛାପା
- ଆପିଆ ତାୟାନରେୟାଃ ଛାପା
- ଉପୁନିଆ ବିହିରି/ ବିହିରାମ୍ କଆଃ ଛାପା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥ୍ ତାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୪ ୧ କାମିୟାକ ।

● **ଲୁକୁଃ ପପେଟ୍ ସୋ “ଆଲେ ଯତି ପରୁ”**

ଦିଦି ହନକକେ ପିରୁ ଛାପା ତାଜୟାକାନ୍ ତାତଃ/ ସାରସାର୍ ପପେଟ୍ ଅମକାତେ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂୟାକ ମେନ୍ତେ ଉଦୁବାକଆଃ ।
ଆଲେ ପିରୁ ଆଲେ

ଯତ/ ସବେନକ ପିରୁ ଆଲେ

ହଳକ ତେତାନରେ

ଉରିଃକ ତେତାନରେ

ମାୟାମ୍ ତେପେଦ୍ ଆଲେ ।

ବିର୍ ଗଟାଃରେ ଆଲେ ପିଲିଗଟାରେ ଆଲେ

ମାୟାମାନ୍ ଜୀବ୍ ଦାଶାରେ

ମାୟାମ୍ କୁମ୍ଭୁଲରେ

ସେନଆଃ ସମୟ ତାଲେ ।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଆଇଂ ମୟଃ ପାମାଲାଏ’**

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା

ଦିଦି ହନକକେ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂଚା ଲୁକୁଃକାତେ ଦୁରାଂ ଇଚିକଆ ।

● **କାହାନୀ କାନାଜି ‘କୁଡି ଦୁକୁ ନାମେୟା’**

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା

କୁମ୍ଭୁଲି/ କୁପୁଲି

- ◆ ସରଦ୍/ ସନ୍ସରଦ୍ ମୁଇଃକେ କାନାଃ ଜାପାରାକିୟାଃ ?
- ◆ ନେ କାହାନୀରେ ଅକଏ ପାଲୁଆ/ କୁଡି ?
- ◆ ଆଲୁଆ ହବାୟାନାରେ କାନାଃ ହବାୟାନା ?

● **କୋଲାଜ୍ କାମି**

ଦିଦି ପାମାଲାଏ/ ପାମାଲାଦ୍ ଛାପା ତେତାନରେ ଲାଠାତେ ହନକକେ ଗୁଡି ସାଜାଅନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଆଃ ।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ରାଜା ପୁରୁକାଃ’**

ରାଜା ପୁରୁକାଃ ଚିରେ ରାଜା ପୁରୁକା,

ଉଡୁଂ ଯାନାମ୍ ଆମ୍ ଜସୁ ତାବ୍କା ।

ରାଜା ଗୁଲୁଗୁଲୁ ହଳମ୍ ତାମା,

ବାଆଦି/ ଲୟଂ ପକେୟା/ଗାଡା ଗଟା ଆମା ।

• କୋଲାଜ

ତାୟାନ୍ ଛାପା ଚେତାନ୍ରେ କାଗଜ୍ ଖାଣ୍ଡୁକ ଆଠାତେକ ଲାଠାୟା କା'ରେଦ କାଗଜ୍ ଚେତାନ୍ରେ ଗିଡିଲ୍ ରୁଗୁଡ୍ ଆଠାତେକ ଲାଠାୟା ।

ହନ୍କ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪ ୨ କାମିୟାକ ।

• ଗିଡିଲ୍ ଇନ୍ଦୁମ୍

ଦିଦି ହନ୍କକେ ଗିଡିଲ୍ ଚେତାନ୍ରେ ପାମାଲାଏ/ ପାମାଦ୍ ଆର୍ ତୁଲୁଃକିନା ଛାପା ବାଜନାତେନ୍ କାଜିଆକଆ ।

• ଆଶାରାନ୍ କୁପୁଲି

ଦିଦି ହନ୍କକେ ତାବେର୍ ସେସେନ୍ ଜୀବ୍ କଆଃ ଛାପା ଲେଲଜତିକାତେ ଯେମନ୍ ବିଂ, ତରଦ୍, ଚକେ, ହରଚଟଏ ଏମାନକଆ ଲୁତୁମ୍ ଉଦୁବାକଆଃ । ଦିଦି ତାବେର୍ ସେସେନ୍ ଜିବ୍କ ବିଷଏତେ ସାଦା କୁମୁଲିକ କୁଲିକଆ ।

- ◆ ଆପେ ବିତାରରେ ଅକଏ ବିଂ ଲେଲତାକଆପେ ?
- ◆ ଆପେ ବିତାରରେ ଅକଏ ତରଦ୍ ଲେଲତାକଆପେ ?
- ◆ ତାବେର୍ ସେସେନ୍ ଜୀବକ କାନାଃଲେକା/ ତିନାଲେକା ଖୁଡିଲ୍ୟାକ ?
- ◆ ହରଚଟଏ ଲେଲକେରେ ଅକଏ ବରୟା ?

• ଛାପାବାଇ କାମି

ଦିଦି ହନ୍କକେ ଚକ୍ ଖଡି ଅମକାତେ ଲାତାରରେ /ଅତେରେ ବିଂ ଛାପା ବାଜନାତେନ୍ ଜାଗାରକଆଃ ।

ଜାର୍ଗି ଦିନରେ ଉତ୍ତୁଂ ଯାନାମ୍,
ତାୟମ୍ ତାୟମ୍ତେ ଉକୁନ୍ ତାନାମ୍ ।
ହଲକ୍ ମନେରେ ରାସିକା ତାନାମ୍
ଦୁକୁ ମନେତେ ଆଦେନ୍ ତାନାମ୍ ।

• ପ୍ରକୃତିନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନ୍କକେ ମଦ୍ତେଗେ ଇଦିକାତେ ଧରତିରେୟା ନିଦିର, ମୁଇଁ ବିଂ ବୁଃ, ଚକେ, ମାର୍ ମାର, କିଦିଂ (ଜାର୍ଗି ଦିଲ୍ଂ ବୁର୍ଦୁଲୁଃ, ରାଜା ପୁଟୁକା ଏମାନ୍ କକେ ଲେଲଜତିକଆଃ ।)

• ଆଶାରାନ୍ କୁପୁଲି

କିଦିଂ ହୁଆଃକେରେ, ବିଂ ହୁଆଃକେରେ, ଦୁମ୍ପୁର୍ ହୁଆଃକେରେ କାର୍ବା ହଳମରେ ସୁଜାତିକୁ ଲାଗାଅୟାନରେ କାନାଃ ଚିକାୟାକ କୁଲିକାତେ ତାୟମ୍ ଉଦୁବାକଆଃ । ବଅଃରେ ସାସିକୁ ହବାୟାନରେ କାନାଲେକା ଠଅରଅଆ ଆର୍ ଆବୁଆ ବଅଃରେୟା ଉବ୍ ଚିଲିକା ଯତନ୍ଲେରେ ସିଇକା/ ସିକୁ କା'କ ତାଇଧାଲିୟା ଏମାନ୍ ତେମାନ୍ କ ଦିଦି ହନ୍କକେ ଉଦୁବାକଆଃ ।

• ଇନ୍ଦୁମ୍ 'ବାଗାନ୍ ବାଆ'

ଦିଦି ହନ୍କକେ ବିଦିନ୍ଗା ବାଆରେୟା ଲୁତୁମ୍ ଅମାକଆ । ବାହାର୍ ସାଇ ତିମିନ୍ ତିମିନ୍ ସାଜିନ୍ରେ ମାପାରାଂ ମାପାରାଂ ଗୁଲାଇକାତେ ଗୁଲାଇରେ ତିମିନ୍ ହନ୍କକେ ଥୁଜୁ ଇତିକଆଃ । ଉପୁନିଆଁ ହନ୍କକେ ପାମାଲାଏ / ପାମାଲାଦ୍ କଆଃ । ଅକଏକ ଗୁଲା ବାହାରରେ ଥୁଜୁଆ ଦିଦି ହୁଇସିଲ୍ ସାଡିଲେରେ ବାଆକାନ୍ ହନ୍କ ମୟଦ୍ ଗୁଲାଇତେୟାଃ ଅତଃ ମୟଃ ଗୁଲାଇତେକ ଧାଉଲ୍ୟା ।

● କାହାଣୀ କାନାଜୀ ‘ଗାଳିୟାଃ ଦାଆଃ ନୁଁ’

ମୟଃ / ମିଆଦ୍ ବିରରେ ମାରାଂଲେକା ଗାଡ଼ିଆ// ପୋକେରା ତାଇକେନାଏ । ଗାଡ଼ିଆତେୟାଃ/ ପୋକେରାତେୟାଃ ସବେନ୍ ଜୀବକ ଦାଆଃ ନୁଁତାନ୍ ତାଇକେନାକ । ଜନା ଗାଡ଼ିଆରେ ମୟଃ ତାୟାନ୍ ତାଇକେନାଃ । ମିଶା ମିଶା ଗାଡ଼ିଆତେ/ ପୋକେରାତେ ଦାଆଃ ନୁଁ ହିକ୍ଷୁ ହୁଡ଼ିଂ ହୁଡ଼ିଂ ଜୀବକକେ ଜମକ ତାଇକେନା । ମୁସିଂ ଗାଳିଟା// ସାରାଃ ଦାଆଃ ନୁଁ ନାତେନ୍ ଗାଡ଼ିଆ// ପୋକେର୍ ହିଃ ଯାନାଏ । ଆଏଃକେ ଅଲେଃ ତିମ୍ବାଗେ/ତେଂତା ତାନ୍ ତାଇକେନାଏ । ଗାଡ଼ିଆ ଆତମ୍ ହିଃୟାନ୍ତେ ଲେଲକେଦା ତାୟାନ୍ତା ଦାଆଃ ଲାତାରରେ ଉକ୍ତୁଆକାନାଃ । ଦାଆଃତେ ସେନ୍ୟାନ୍ରେ ସାବ୍ରିୟାଁ ନାସାଇ ଦାଆଃ କା’ ନୁଁୟାନ୍ରେ କା ଚଳାଅଆ । ଆତମ୍ରେ ଦୁର୍ ଦୁର୍ବେତେ ଉତ୍ତୁଃକାତେ ଦାରୁ ତେତାନ୍ତେ ରାକାବ୍ ଯାନାଃ । ଜନାତେୟାଃ ଲେଲକେଦା ତାୟାନ୍ତା ଏନ୍ତେୟ ମେନାଃଗିୟା । ଉକ୍ତୁକାତେ ନୁଁ ଯାନ୍ରେ ସାବ୍ରିୟାଁ । ଦୁକ୍ତୁ ମନେତେ ନେସାଇ ହାନ୍ସାଇ କୟଃ କୟଃତେ ଲେଲକେଦାଟି ତାଳା ଜାପାଃରେ ମୟଦ୍ ସାଲକିଦ୍ ଉପାଲ୍ ବାଆ ତେତାନ୍ତେ ରାକାବାକାନା । ଆଏ ମୟଃ ତିଲତେ ତାଳାରେ ଝୁଲାୟାନା ଆର୍ ଅତଃ ମୟଃ ତିଲତେ ସାଲକିଦ୍ ବାଆ ନାତାଲଃତେ ଚିଷ୍ଟାଆ/ ଟାଟଃ ଆଉକେଦାଃ । ସାଲକିଦ୍ ନାତାଟା ଅଲେଃ ଜିଲିଂ ତିମ୍ବା ତାଇକେନା । ଗାଳି । ସାରାଟା ସାଲକିଦ୍ ବାଆଟାକେ ଛିଷ୍ଟାଅକାତେ ନାତାଟା ଦାଆଃ ମଟାରେ ସେଟେର୍ ଯାନା । ଗାଳିଟା ଦାରୁ ତାଳାରେ ଦୁର୍କାତେ ରାଟାଃ ରାଟାଃତେ ଲାଇଃପେରେଃ ଦାଆଃ ନୁଁ କେଦାଃ । ଜନାତାୟମ୍ ରାସିକାତେ ଦାରୁକେ ଦାରୁ ଖୁଡ଼ିଲ୍/ ଆଲଲ୍ କେତେ ବିରସାଇ ନିରୟାନାଃ । ନାଟାର୍/ ଲାଟାର୍ ତାୟାନ୍ ବଅଃ ଲୁତୁର୍ ଗସର୍ କାତେ ତାଇୟାନାଃ ।

● ହୁଡ଼ିଂୟାତେ ମାରାଂ / ସନତଃରେ ସତଃଏପେ ।

ଦିଦି ହାଡ଼ି ବୋଡ଼ିରେ ବିବିନ୍ତା ଆକାରତେୟାଃ ପାମାଲାଏ ବାଇକାତେ ହନ୍କକେ ହୁଡ଼ିଂୟାତେ ମାରାଂ/ ସନତଃରେ ସତଃ ନାତେନ୍ ଜାଗାରାକଆଃ ।

● ଇନୁମ୍ ‘ବାଗାନ୍ ବାଆ’

କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଅମାକାନା ।

ତିମିତାଂ ଦିଦି ଜାଗାରାକଆ ବାଗାନ୍ରେ ଆପିହକ ଅଜୁନ୍ତେ । ହନ୍କ ଅଜୁନାକ । ଗୁଲାଇ ବାହାରେ ତାଇୟାକାନ୍ ହନ୍କ ପାମାଲାଏ / ପାମାଲାଦ୍ ହବାକାନ୍ ହନ୍କକେ ଖୁଦାଅକାତେ / ନିରକେଏତେ ସାବ୍ ଟେକାଆ ନାତେନ୍ ଚେଷ୍ଟାୟାକ । ଅକଏ ସାବଇଚିନାଃ ଆଏ ପାମାଲାଏ/ପାମାଲାଦ୍ ହବାଅଆ ଆର୍ ପାମାଲାଏ/ ପାମାଦ୍ ଲେକା ଲୁକ୍ତୁଃ ନାଃ । ନେ ଲେକା ଇନୁଂ ସେନେୟା ।

● ବିବିନ୍ତା ଭାଗ / ଅକ୍ରେ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ହାନାଟିଂ

ରୁପୁରି ଆର୍ ଅବର୍ ସେସେନ୍ ଜୀବକଆଃ ଛାପାକାଡ଼ି ଅମକାତେ ରୁପୁର୍ ଆର୍ ଅବରସେସେନ୍ ଜୀବକକେ ବିବିନ୍ତା ସାଲାନାତେନ୍ ଦିଦି ହନକକେ କାଜିଆକଆଃ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୪୩ ଆର୍ ୪୪ କାମିୟାକ

● କାହାଣୀ କାନାଜୀ ‘ଗାଳିୟାଃ ଦାଆଃନୁଁ’

କୁନ୍ତା - ୧ ରେ ଅମାକାନା ।

କୁନୁଲି -

- ◆ ତାୟାନ୍ ଅକରେ ତାଇନାଃ ?
- ◆ ଦାଆଃ ନୁଁ ନାଗେନ୍ ଜୀବକ ସେନ୍ୟାନ୍ରେ ତାୟାନ୍ତା କାନାଃ 6 ଚକାତାଇକେନାଏ ?
- ◆ ଗାଳି ଚିଲିକା ଦାଆଃ ନୁଁ କେଦାଃ ?
- ◆ କାହାନିଟାରେ ଆପେ କାନାଃ ଇତୁକେଦାପେ ?

ଉତ୍ତୁଦୁବ୍

୯ ମାହିନା ଛାବାୟାନ୍ରେ ହନ୍ତା ଲାତାରରେ ଅମାକାନ୍ କାମିକ କାମିଧାଲିଆ
୯ ମାସ ଶେଷରେ ପିଲାଟି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବ

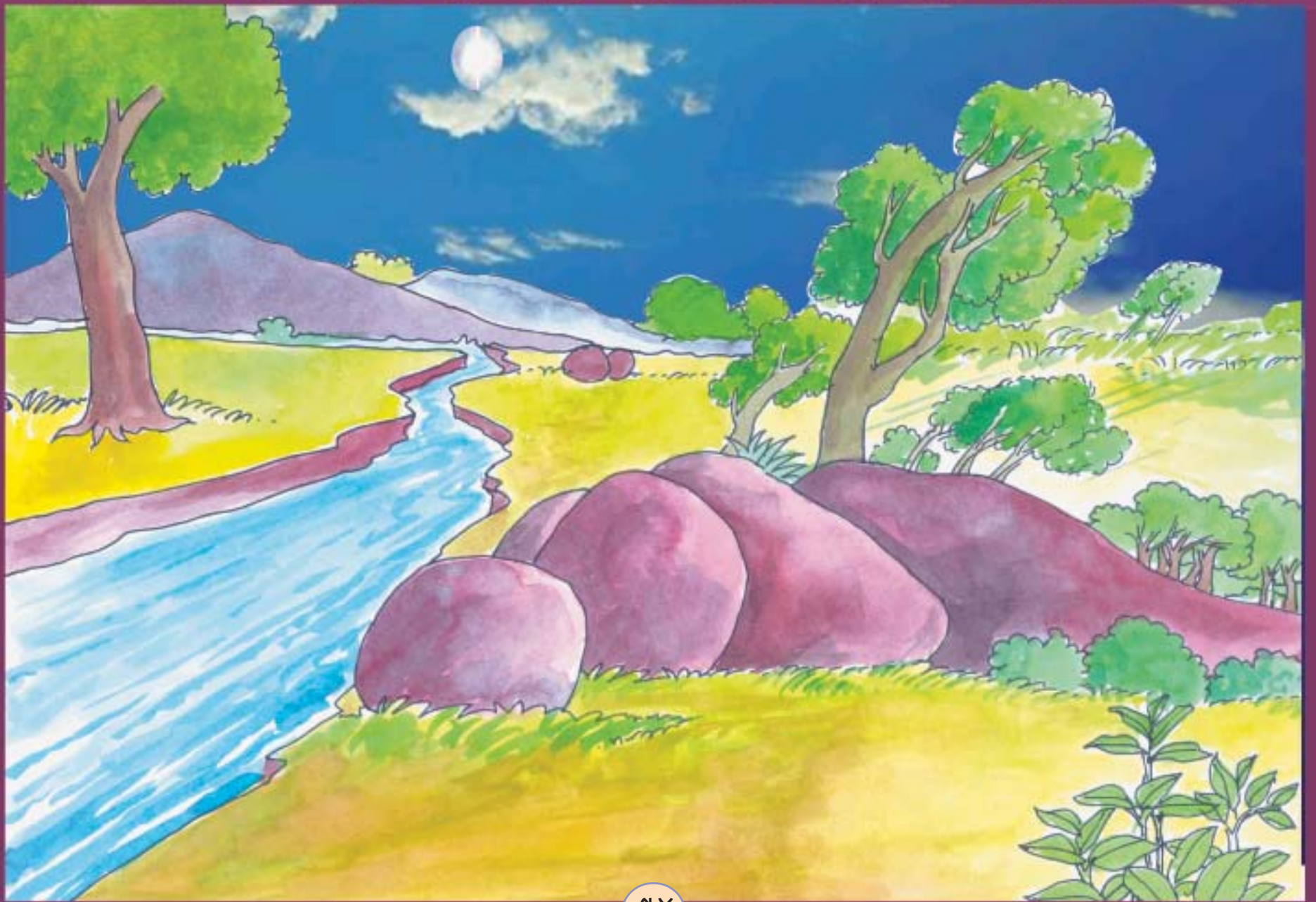
୩-୪ ସିମ୍ବା / ବଛର୍

୪-୫/୬ ସିମ୍ବା / ବଛର୍

- ମଣେୟାଃ ସମାଜଦେଜା ହଳକଥାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ ଆର୍ ଆକକେ ଛାପାରେ ଆର୍ ସାରି ଜାଏଗାରେ ଚିନା ଧାଲିକଥା ।
- ମଣେ ହାବି ଲେନେକା ଲେକା ଧାଳାଆ ଆର୍ ୧-୫ ଲେନେକା ହାବାଃ ଛାପା ତାୟାକାନ୍ କାଡ଼ି ଲେଲତେ ଜନାରେ ଚିମିନ୍ ଛାପା ମେନାଃ ଜାଗାର ଧାଲିଆ ।
- ୫ଟା ରୁପୁରି ଆର୍ ୫ଟା ଆବେର ସେସେନ୍ କଥା ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ ଆର୍ ଛାପା ଲେଲତେ ଚିନା ଧାଲିଆ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁରେ ହବାକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂଟାକେ ହୁଡ଼ିଂ ଲୁଜୁଃକେଏତେ ଦୁରାଂ ଧାଲିଆ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁରେ ଜାଗାରାକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ କାହାନୀ ଜାଗାର ଧାଲିଆ ।
- ମାରାଂ- ହୁଡ଼ିଂ ସାଲାଜି-ଦୁଜୁଜୁ, ହୁଡ଼ିଃ-ଜଦ୍‌କା ଲଲଃ- ରାଲେଃ, ଲେବେଃ କେଟେଃ ଆର୍ ହାୟାଲ - ରାବାଲ୍ ରେୟାଃ ଇତୁ ଛାପା କାର୍‌ବା ଜିନିଷ ଚିନା କେଏତେ ଲେଲ୍ ଇତିଧାଲିଆ ।

- ମଣେୟା ସମାଜ ଦେଜା ହଳକଥା ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ, ଆକକେ ଛାପା ଆର୍ ସାରିଜାଏଗାରେ ଚିନା ଧାଲିକା ଆର୍ ଆକଥା କାମିକ କାମିଧାଲିଆ ।
- ଗେଲ୍ ହାବି ଲେନେକା ଲେକା ଧାଲିଆ ଆର୍ ୧ ଲେନେକା ହାବି ଛାପା ତାୟାକାନ୍ ଛାପା ଲେଲତେ ଜନାରେ ଚିମିନ୍ ଛାପା ମେନାଃ ଜାଗାର ଧାଲିଆ ।
- ୭ଟା ଆବର-ସେସେନ୍ ଆର୍ ୭ଟା ରୁପୁରିକଥା ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ ଆର୍ ଛାପା ଲେଲତେ ଚିନା ଧାଲିଆ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁରେ ହବାକାନ୍ ଯାହାଁ ମୟଃ ଲୁଜୁଃ ଦୁରାଂଟାକେ ଠାଉକାସାଏଁ ଲୁଜୁଃ କାଏତେ ଦୁରାଂ ଧାଲିଆ ।
- ସେନଃୟାନ୍ ଆପି ଚାଣ୍ଡୁ ବିତାରରେ ଉଦୁବାକାନ୍ ଯାହାଁ ମେନାଃ କାହାନୀ ଉଦୁବ୍ ଧାଲିଆ ।
- ମାରାଂ- ହୁଡ଼ିଂ ସାଲାଜି-ଦୁଜୁଜୁ, ହୁଡ଼ିଃ-ଜଦ୍‌କା ଲଲଃ- ରାଲେଃ, ଲେବେଃ କେଟେଃ ଆର୍ ହାୟାଲ - ରାବାଲ୍ ରେୟାଃ ଇତୁ ଛାପା କାର୍‌ବା ଜିନିଷ ଚିନା କେଏତେ ଲେଲ୍ ଇତିଧାଲିଆ ।
- ତାଲ୍ଲର- ହାସ୍ତ, ଆକିରିଂନିଃ- କିରିଂନିଃ ଆର୍ ମାଷ୍ଟର - ଇତୁନକ ଇଦିକାତେ ନିଜାଲା ଲୁଜୁଃ ଧାଲିଆ ।
- ଡାବରାଅଥା / ଆତୁତାନ୍ ଆର୍ ଲଃତାନ୍ ଜାଏଗାରେ କାନାଃ ଚିକାୟା ଜନାକ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ ।

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

• ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ହନକକେ ଛାପା ଲେଲ୍ ଇଟିକାତେ ଦାଃଆ, ହୟ ଆର୍ ହାସାରେୟାଃ ବେଭାର୍ ବିଷ୍ୟତେଃ ଉଦୁବାକଥା ।

ହନକ ହିସ୍କା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୩ କାମିୟାକ ।

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘କେକଟର ତକେ ରାଣୀ’

ଚକେରାଣୀ କେଁ କଟର୍

କେତେ/ କାତେ କୁଲି ତାନା,

ଜାଗାରେମ୍ ଗାମାରାଣୀ

ଦାଃ ନାମିନାଂ ତାମାଃ

ଆୟମେମ୍ ଚକେରାଣୀ

ଆଇଁଗା କାଜି,

ଗାଡ଼ା, ଜଡ଼ା ଡାଡ଼ି ଦାଃକ

ଆଇଁଗା କାହାନୀ

ସିରମା/ରିମିଲ୍ ଜେଟେ ଅତେ ଲଲ୍

ଦା’ ଲ-ଲ୍ ତାନା,

ଭା’ପ୍ ସୁକୁଲ୍ ସିରମା ରାକାବ୍

ନେରେ ରେଆଲ୍ ତାନା ।

ଗାମା ଗାମା ଥୁପୁଗୁଲିତେ

ବିଜିଲି ଜୁଲୁତାନା,

ଠାଏ ରାଲା ସାଡ଼ି ଲ’ତେ

• ନିରାଲ୍ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି ହନକକେ ଦାଃଆ, ହୟ, ହାସାରେୟା କାନାଃଲେକା ବେଭାରଃତାନା ଉଦୁବାକଥା ।

ହନକ ହିସ୍କା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୫ କାମିୟାକ ।

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ରେୟାଲେନମେ ଗେସାରେନ୍ ମେ’

ହଳକ ଗୁଲାଜକାତେ ଥୁଲୁନାତେନ୍ ଦିଦି କାଜିଆକଥା । ଗୁଲାଜ ବିତାର୍ ତାଲାରେ ଅତ ମୟଦ୍ ହନ୍ ଥୁଲୁନା ।

ତାଲା ହନ୍ - ହେ, ସଜୁଡ଼ି

କାଟା ଜକା ଗାଡ଼ା ଦାଃ ଦଇଁ ଚେକାୟା

ଚେକାୟା ଚେକାୟା ?

ହନକ - ରେୟାଲେନମେ,

ଗାସାରେନ୍ ମେ,

ହେ - ରାଣୀ ।

ତାଲା ହନ୍ - ହେ ସଜୁଡ଼ି

ମୁକୁଲି ଜକା ଗାଡ଼ା ଦାଃ ଦଇଁ ଚେକାୟା

ଚେକାୟା ଚେକାୟା ?

ହନକ - ରେୟାଲେନମେ,

ଗାସାରେନ୍ ମେ

ହେ - ରାଣୀ ।

ତାଲାହନ୍ - ହେ ସଜୁଡ଼ି

ଗାମା ନୁରତାନା ।
ରେୟାଲ୍ ହୟ ନାମ୍ ଲ'ତେ
ଗାମାଃ ଜର ତାଳାଃ
ଗାମା ରାଣୀ କାଜି ଆୟମ୍
ଚକେ ରାସିକା ଯାନା ।

• **ବେଲୁନ୍ ଫୁଲାଅ କାମି**

ହନକକେ ଜାତା ଦାରୁରେୟାଃ ସାକାମ୍ ତାଷ୍ଟିନ୍ ସାକାମ୍ ସୁବାରେ ପେଟେଃକାତେ ଖୁର୍ ଉତୁଁ ତାନରେ
ଅଂୟାଃ ଆର୍ ବେଲୁନ୍- ଲେକା ବାଜୟାକାନ୍ ଚାଷ୍ଟୁକ ଲେଲ୍ ଇଚିକଥା । ଏନଲେକା ହନକକେ
ଲେକା ଲେକାତେ ମଣେ ଗଟା ବେଲୁନ୍ ବାଇ ଇଚିକଥା ।

• **ଦାଃଆରେ ଇନୁଁ**

ହନକଥା ମନେ ଇଦିକାତେ ଦାଃ' ତାଇୟାକାନ୍ ଜାମାରେ ଇନୁଁନାତେନ୍ ସାଞ୍ଜକୟାଃ । ହନକକେ
ଭୁରାକାନ୍ ତବଲାଃ, ନଡିଆ ଚକାଃ ଅମ୍‌କାତେ ପରଖାଓ ନାତେନ୍ କାଜିୟାକଥା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୪୪ କାମିୟାକ ।

• **ସେଣାଂକିର ରେୟାଃ ଇତୁ**

ଦିଦି ମିୟାଦ୍ ମାରା' ଧିରି ଆର୍ ହୁଡିଂନଃ ହାସା ତେଲକା ଆଉକାତେ ହନକକେ ଦଂଦ ଇଚିକଥା
। ଧିରି ଆର୍ ହାସା ତେଲକା ବିତାରରେ ଅକଥା ହାୟାଲ୍, ଅକଥା ରାବାଲ୍ କୁଲିକଥା । ଏନାଲେକା
କିଚିରିଃ ତୁଲାନ, ବୁସାଃବିଡା, ବାଃଚମ୍ ବିଡା ଏମାନକ୍ ଦାଃ'ରେ ଜବେକାତେ ଦଂଦ ଇଚିକଥା ।
ଅକଥା ରାବାଲ୍ ଅକଥା ହାୟାଲ୍ ଠର ଇଚିକଥା ।

ବୁଲୁଃଜକା ଗାତା ଦାଃ' ଦଇଁ ଚେକାୟା
ଚେକାୟା ଚେକାୟା ?

ହନକ - ରେୟାକେନ୍ ମେ,
ଗାସାରେନ୍ ମେ
ହେ- ରାଣୀ ।

ତାଲାହନ୍ - ହେ - ସଜୁଡି
ମାୟା' ଜକା ଗାତା ଦାଃ ଦଇଁ ଚେକାୟା
ଚେକାୟା ଚେକାୟା ?

ହନକ- ରେୟାକେନ୍ ମେ
ଗାସାରେନ୍ ମେ
ହେ ରାଣୀ ।

ତାଲାହନ୍ - ହେ ସୁଜୁଡି
ତାରାନ୍ ଜକା ଗାତା ଦାଃ ଦଇଁ ଚେକାୟା
ଚେକାୟା ଚେକାୟା ?

ହନକ - ରେୟାକେନ୍ ମେ
ଗାସାରେନ୍ ମେ
ହେ - ରାଣୀ

ତାଲାହନ୍ - ହେ ସୁଜୁଡି
ନାମିନା' ନାମିନା' ସାଜି ଦାଃ'ଦଇଁ ଦେକାୟା
ଚେକାୟା ଚେକାୟା ?

ହନକ- ରେୟାକେନ୍ ମେ
ଗାସାରେନ୍ ମେ,
ହେ - ରାଣୀ

ଚିମିନ୍ ଲେକା ଜିନିଷକ- ବୁଲୁଂ, ହାସା, ଚିନି ଦାଃ'ରେ ଲେୟାଓ୍ଵା ଅତଃ ଚିମିନ୍‌ଲେକା ଜିନିଷ୍ଵ ଯେମନ୍ ଶୋଲ, ଧୂରି, ମେଶେଦ୍ ଏମାନ୍ ଦାଃ'ରେ କା' ମେଶାଓ୍ଵା ମେତେ ଦିଦି ହନ୍‌କକେ ଉଦୁକାକଓ୍ଵା କିନ୍ ।

• କାହାନୀ କାନାଜି 'ବାରିୟା ମେରଂ'

ମିୟଦ୍ ହାତୁରେ ମୟଦ୍ ହୁଡିଂ ଗାଡା ତାଲକେନାଃ ଏଶ୍ଵେ ଫାରମ୍ ନାତେନ୍ ମାଦ୍‌ରେୟାଃ ଫଲ୍ ବାଲକେନା । ମୁସିଂ ମୟଦ୍ ହେୟେ ମେରମ୍ ଇନା ହରାତେ ଆତିଂ ସେନଃତାନ୍ ତାଲକେନାଃ ଅତଃ ମୟଦ୍ ମେରମ୍ ଇନା ହରାତେଶେ ଅଳାଃତେ ରୁଆଲ୍ ତାନ୍ ତାଲକେନାଃ । ଫଲ୍‌ଟା ହୁଡିଂଶେ ଅସାର ତାଲକେନା । ବାରାନ୍ ମିଶାତେ କା'କିନ୍ ଫାରମ୍ ଧାଲିୟା । 'ଆମ୍ ତାୟମ୍ କଃମେ ଆଇଁ ଫାରମ୍ ଯାନ୍‌ରେ ଆମ୍ ଫାରମାମ୍ ।' ଅତମୟଦ୍ ମେରମଟା ଆୟାଃ କାଜି କା' ମାନାତିଂ କାତେ ହେୟେ ମେରମଟା ଆୟାଃ କାଜି କା' ମାନାତିଂ କାତେ ହେୟେ ମେରମ୍ ମେତାକିୟାଃ,- 'କା' ହଇଧାଲିଓ୍ଵା, ଆଇଁ ମାଶାଂ ଫାରମ୍ କଃଶେଆଇଁ ତାୟମତେ ଆମେମ୍ ଫାରମାଃ ।' ଯେତାୟ ଯେତାୟା କାଜି କା'କ ମାନାତିଂ‌ଯାନା । ଆକିନ୍ ଏପେଗେର / ବାଖାଳା କିନ୍ ଏଟେଃ କେଦା । ଆକିନ୍ ରିଲିଂ କେଦାକିନ୍ ଦ ଫୁଲ୍‌ଟା ହୁଡିଂ ନଃ' ଅସାରଶେୟା ମେତେ ବାଖାଳା ବାଖାଳାତେ ଆକିନ୍ ବାରାନ୍ ଗାଡାରେ ଉୟୁଃକାତେ ତାବୁରା ଗଃଏ ଜାନାକିନ୍ ଅତଃ ମୁସିଂ ଅତଃ ବାରିୟା ମେରମ୍ ଏନ୍ ଫଲ୍‌ରେ ହାବାଳା ହାବାଲି ଯାନାକିନ୍ । ଆକିନ୍ ବାରାନ୍ ଜାପାଗାର୍ ବାଲୟାନାକିନ୍ କାନାଃଲେକା ଫାରମମାଃକିନ୍ ମେତେ । ମୟଦ୍ ମେରମ୍ ବୁରୁଂ ଯାନାଃ ଅତ ମୟଦ୍ ମେରମ୍ ଆଏକେ ଚାଂକି ଫାରମ୍ କିୟା ଏନ୍‌ଲେକାତେ ଆକିନ୍ ବାରାନ୍ ମିଶାତେକିନ୍ ଫାରମ୍ ଧାଲିୟାନା

କୁନୁଲି -

- ◆ ମେରମକିନ୍ କାନାଃରେୟାଃ ବାଖାଳା କେଦାକିନ୍ ?
- ◆ ମେରମକିନ୍ ବାଖାଳା କେଦଂଚି କାନାଃକିନ୍ ତେକାୟାନା ?

• ବେଲୁନ୍ ଫୁଲାଅ କାମି

ଦିଦି ମୟଦ୍ ପୁଲୁଃରେ ଜାଡା ବାବୁ ରେୟାଃ ଖୁରକ୍ ଆଉକାତେ, ମୟଦ୍ ନିମ୍ ତାଷ୍ଟିଦ୍‌ଟା ଗୁଲ୍-ବାଲକାତେ ପୁଲୁଃରେୟାଃ ଖୁରରେ ଜବେକାତେ ଅଂୟାଃ । ଆର ବେଲୁନ୍ ଲେକା ଚାଷ୍ଟୁ ହନ୍‌କକେ ଲେଲ୍ ଇଚିକଓ୍ଵା ଏନ୍‌ଲେକା ଦିଦି ଆରେ ଗଟା ବେଲୁନ୍ ବାଲ ଇଚିକଓ୍ଵା ।

• ସେଶାଂକିରେୟାଃ ଇତୁ 'ତୟଲ୍ ଆର୍ ତୁୟୁଇ'

ଦିଦି ଜାମାରେ ଦାଃ' ଇଦିକାତେ ଜାପାଃରେ ନାମାଃତାନ୍ ବୁୟୁଃ ଖାଷ୍ଟୁଲ୍ ଶୋଲ୍, ର'ଲ ସାକାମ୍, ଗୁଡିଂ, ମେଶେଦ୍, ପଏସା ଏମାନ୍ ଜିନିଷକ ଇଦିକାତେ ଜାମାରେ ଇଦିୟାକାନ୍ ଦାଃଆରେ ଚାତୁ ନାଗେନ୍ କାଜିୟାକଓ୍ଵା, ଅକଓ୍ଵା ଜିନିଷକ ତୟଲ୍/ ଉପୁଲାଅ ତାନା ଅକଓ୍ଵା ଜିନିଷକ ତୁୟୁୟାତାନା କାଜିୟାକ । ଏନ୍‌ଲେକା ବିଦିନ୍‌ଗା ରଂ ଇଦିକାତେ ହନ୍‌କ ଦାଃ'ରେକ ଲେୟାୟା ଆର୍ କ' ଲେଲେୟା । ଦାଃ' ରେୟାଃ ରଂ ଆର୍ ଆକାର ବାନଃ ମେତେ ହନ୍‌କ ଇତୁୟା ।

ହନ୍‌କ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗା/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୪୬ କାମିୟାକ ।

• ବାନି ଚିପିନା

ତୁରି ଗୋଟା ବାନି ଯେମନ୍ - ଅ ଇ ଉ ର ଏ ଓ ଅତେରେ ଅଲ୍ କାତେ ଇନା ବାନି ଅଲ୍ ଚେତାନ୍‌ରେ ଲେଜା ସାଃଇତେୟାଃ ଜମ୍‌ସାଃଇ ହାବିଃ ତୁଡିଂ, ଗିଡିଲ୍, ବାଆ/ ବାହା, ଜାଂ ବାବା, ଚାଉଲି, ଦାହାଲି ଏମାନ୍‌କତେ ସାଜାଅ ଇଚିକଓ୍ଵା ।

ବାନି ଚିନାଲଃତେ ଛାପାକଓ୍ଵା ଜୁଲି ସାଲାୟାକ ।

ହନ୍‌କ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗା/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୪୭ କାମିୟାକ ।

• ଅକଲ୍ ସେଣା ଗିଆନ୍

ଦିଦି ହଳକକେ ଅକଲ୍ ସେଣା ଅମ୍ନାତେନ୍ ଚିମିନ୍ ଲେକା କୁନୁଲି କୁଲିକିଓ ।

- ◆ ଆମାଃ ଆବାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ/ ଚିନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ହାତୁରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ରାଜ୍ୟରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?

• ଆଶାରାନ୍ କୁପୁଲି

ଦିଦି ହଳକକେ ଆକିଓ ଡି' ତାଲକାରେ ଅଂ ଇଚିକତେ ଜଡ଼ଜାଏଗାରେ ହୟ ମେନାଃ ମେନ୍ତେ ଠର ଇଚିକିଓ ।

- ◆ ହୟକେରେ କାନାଃ ଲେକା/ ଚିନାଃଲେକା ଠରଓ ?
- ◆ ଦାଃ' କା' ତାଲୟାନ୍ରେ କାନାଃ ଚେକାଓ ?
- ◆ ହାସା ଆବୁଓ କାନାଃ/ ଚିନାଃ କାମିରେ ଲାଗାତିଂତାନା ?

• ଲୁକୁଃ ଇନୁଂ

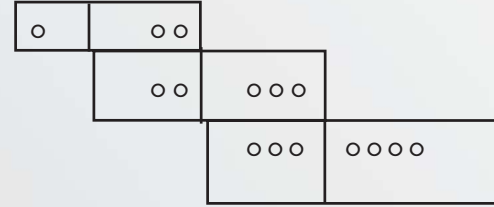
ଦିଦି ହଳକକେ ବାଋ ଦଲରେ ଭାଋ କୁଓ । ମାରାଂନଃ ହଳକକେ ଦାଃ'ନୁ', ରେଆଲେନ୍, କାରକାଦେନ୍ କିଚିରିଃ ତେଜା ଫାଋଚି, ଭୁବା ଲଟା ଗାସାର, କାଟା ହାବୁଂ ଏମାନ୍ କାମିକରେୟାଃ ଲୁକୁଃ ଇଚିକିଓ । ଏଟା ଦଲ ହଳକ ଇନା କାନାଃରେୟାଃକ ଲୁକୁଃ କେଦା ଦିଦି କୁଲିକିଓ ।

• ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ଚିର୍ଗାଲ୍

ଦିଦି ହଳକକେ ଲେଲକାତେ ଇତୁନାତେନ୍ ବାହେର୍ କରେୟାଃ ତାଡି, ଗାଡିୟା, ମାହାରିୟା, ଗାଡା ଏମାନ୍ ସାରତେ ଜିନିଷକ ଲେଲ୍ ଇଚିକିଓ । ଦାରୁ ପୁନୁର୍ କରେୟାଃ ଏକଲା ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଜଡ଼ ଜାଏଗାରେ ହୟ ମେନାଃ ମେନ୍ତେ ଠର ଇଚିକିଓ ।

• ଲେନେକା ଇତୁ 'ଡୋମିନୋ'

ଦିଦି ହଳକକେ ଛାପା ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ୧ ତେୟାଃ ୧୦ ଯାକେଦ୍ ଲେନେକା ଲେକା ଉଦୁବାକିଓ । କର୍ଡରେ ଏନ୍ ଲେକା ଛାପା (୬" x ୩" କାର୍ଡ) ଅକ୍କାତେ ୧୦ଟା ଯାକେଦ୍ ଛାପା ଲେନେକା ଲଃ'ତେ ଜଳ ଇଚିକିଓ ।

ହଳକ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାତିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୪୮ କାମିୟାକ ।

• ଅକଲ୍ ସେଣା ଗିଆନ୍

ଦିଦି ହଳକକେ ଅକଲ୍ ସେଣା ଆମ୍ ନାତେନ୍ ଚିମିନ୍ ଲେକା କୁନୁଲିକଃ କୁଲିକିଓ ।

- ◆ ଆପେୟାଃ ପଞ୍ଚାୟତ୍ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ଜିଲ୍ଲାରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ରାଜ୍ୟରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆବୁଆ ଦିଶ୍ଟୁମ୍ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ହାଟ୍ ଅକରେ ହାଟ୍ ତାନା ?

• ଆଶାରାନ୍ କୁପୁଲି

ଦିଦି ହଳକକେ ମଟା, ମୁ'କେସଦ୍ କେରେ କାନାଃ ଲେକା ଠରଃତାନା ମେନ୍ତେ ଠର ଇଚିକିଓ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୪୫ କାମିୟାକ ।

• **ଇନ୍ତୁ 'ତାୟାନ୍ ଆମାଃ ଅଳାଃତେଲେ ହିଆକାନା'**

ଚକ୍ ଖଳିତେ ଦିଦି ଅତେରେ ଗୁଲାଲତେଃ ଗାର୍ ବିୟୁରେୟାଃ । ମୟଦ୍ ହନ୍ ତାୟାନ୍ଆଏ । ଦିଦି ଏନ୍ ହନଟାକେ ଗୁଲାଲ ଗାର୍ ବିତାରରେ ଥୁଲୁ ଇଚିଗିୟାଃ । ବାହେରରେନ୍ ହନକ 'ତାୟାନ୍ ଆମାଃ ଅଳାଃତେଲେ ବଲୁ । ଗାର୍ ବିତାରରେନ୍ ତାୟାନ୍ ହନଟା ଅୟାଃ ଅୟାଃ କାତେ ହନକକେ କୁଟିଦ କଥା । ଅକ ହନଟାକେ ଜାଃ' ଗିୟାଃ ଏନ୍ ହନ୍ ତାୟାନ୍ ନାଃ ।

ଦିଦି ହନକକେ ସାୟାଦ୍ ନାଗେନ୍ ହୟ ଲାଗାତିଂୟାଃ ମେତେ ଉଦୁବାକଥା ।

- ◆ ହୟ କା' ତାଇୟାନ୍ରେ କାନାଃ ତେକାଡ଼ା ?
- ◆ ପୁରାଃ/ ଯାଦ୍ କା ଦାଃଆ ତାଇୟାନ୍ରେ କାନାଃ ତେକାଡ଼ା ?
- ◆ ହାସା କା' ତାଇୟାନ୍ରେ ହନାଂ କାନାଃ ତେକାଡ଼ା ?
- ◆ ଫାକା ଲାତାରରେ କାଗଜ ମାନତାଏରେ ଚିନା ହବାଡ଼ା ?
- ◆ ପୁଲା଼ାକାନ୍ ବେଲୁନ୍ତା ଡୁଃ କେରେ କାନାଃ ତେକାଡ଼ା ?

• **ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍**

ଦିଦି ହନକକେ ଲେଲକାତେ ଇତୁନାତେନ୍ ବାହେରତେ ହନର ବାଲା ଇଦିକଥା ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟା ପିତାସାକାମ୍ - ୪୯ କାମିୟାକ ।

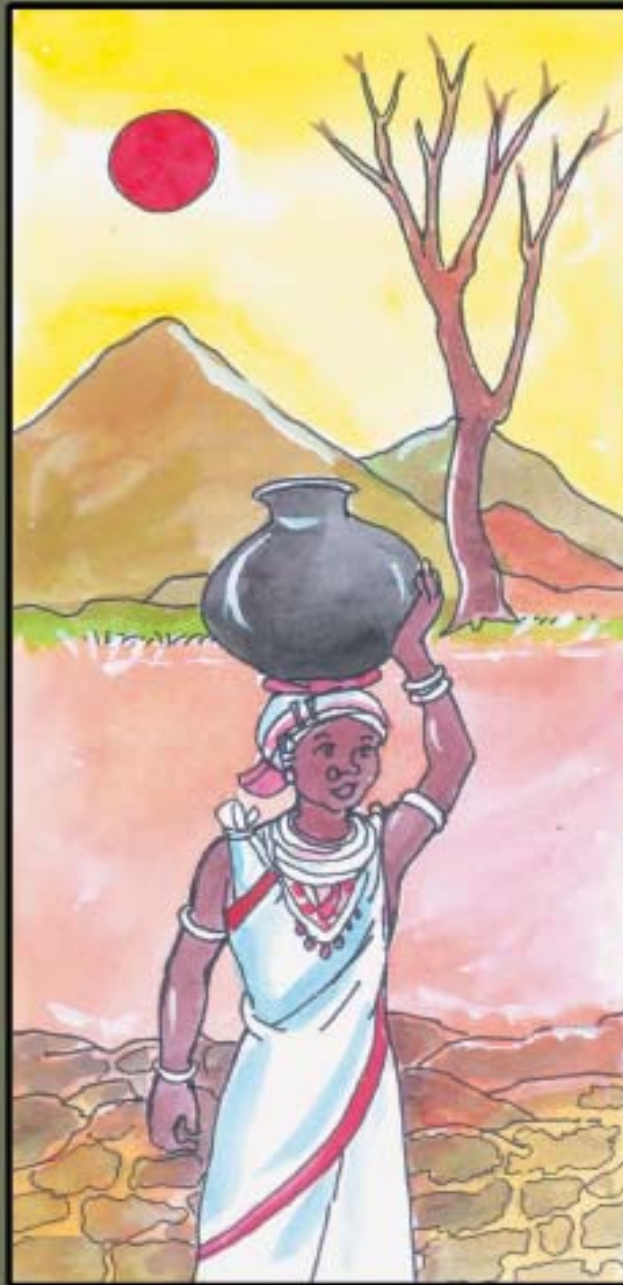
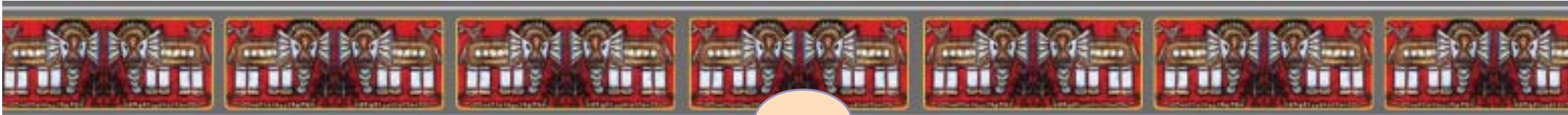
• **ଇନ୍ତୁ 'ତାୟାନ୍ ଆମାଃ ଅଳାଃ ତେଲେ ହିଆକାନା'**

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା ।

• **ଇନ୍ତୁ 'ଗାଡା-ଗାଡାଖାଣ'**

ଲାତାରରେ ଦିଦି ଚକ ଖଳିତେ ଗୁଲାଲତେଃ ଗାର୍ ବିୟୁରେୟାଃ । ଗୁଲାଲ ଗାର୍ ଆତମ୍ ଆତମ୍ତେ ହନ୍ କକେଃ ଥୁଲୁ ଇଚିକଥା । ଦିଦି ଗାଡା ମେନକେରେ ଗୁଲାଲ ବିତାରରେ ଆର୍ ଗାଡାଖାଣ ମେନକେରେ ଗୁଲାଲ ବାହେରତେ ହନକକ ଚାଂକିୟା । ଅକୟ ଏତାଃ ଲେକା ଚାଂକିୟା ଆଃଏକେ ଅଡଃ ହନକ କାନାଃକ କାଜିଆଗିୟା ଆଃଏ ଏନଲେକା ବାଗ୍ନାଃ । ଯେମନ୍- ଚକେଲେକା ଖଡିଲ୍, ତେଣେ ଲେକା ରାଃ, ପୁଷିଲେକା ରାଃ, କାଃଉ ଲେକା ରାଃ ଏମାନ୍ ।

ଚାଣ୍ଡୁ - ୧୧

କୁନ୍ତା - ୧

୩-୪ ସିମା / ବଛର

କୁନ୍ତା - ୨

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

- ନିରାଳ/ ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍ (ମୁକ୍ତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ)

ଦିଦି ହନକକେ ସାଃ (ରତ୍ତୁ) ଚାର୍ଟି ଉଦୁବକାତେ ଜେଟେ, ଜାରଗି, ରାବାଂ କାଜି ଉଦୁବକଆ ।
୧୨ ଚାଣ୍ଡୁ ଆର୍ ହାପ୍ପାରେୟାଃ ୬ ବାର୍ ବିଷୟତେ ଉଦୁବକଆ ।

- ଛାପାକାମି / ଆଠାକାମି

ଦିଦି ହନକକେ ସାଃ କରେୟାଃ ଛାପାକାର୍ଟି ଆର୍ ସସାଃ ଲତେ ସାପାଜାଅ କାନ୍ ସନଅ, ଚାତମ୍, ଚଷମା, ଚପଲ୍ ଏମାନରେୟାଃ ଛାପା କାର୍ଟି କ ହନକକେ ହାଟିଂ କଆ । ମୟଦ୍ ହନ୍ ମୟଦ୍ ସାଃରେୟାଃ ଛାପା କାର୍ଟି ଆଗୁକାତେ ତାଲାରେ ଜଗାଅୟା । ଅତଃ ମୟଦ୍ ହନ୍ ଜନା ସାଃ ଲଃତେ ସସାପାଜାଅ ଜାନ୍ ଜିନିଷ ଆଗୁକାତେ ଲାତାରରେ ତାଲୟାକାନ୍ ସାଃ କାର୍ଟି ଜାପାଃରେ ଜଗାଆୟା । ଜନା କାମିରେ ଦିଦି ହନ୍ କକେ ଦେଜା ଅମାକଆ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୬ କାମିୟାକ ।

- ଇନ୍ନୁ (ଖେଳ) 'ଜାଂ ଜାଂ ଘାଣ୍ଟା ଜାଂ'

ଦିଦି ହନକକେ ଗୋଲେଇରେ ସାଜାଅ କାତେ ଦୁବ୍ ଇରିକଆ ଆର୍ ମୟଦ୍ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂୟାଃ । ହନକ ଜନା ଦୁରାଂଚାକ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂ ତେକ କାଜିଆ । ଜାଂ ଜାଂ ଘାଣ୍ଟା ସାଡ଼ିୟାଃ ଜାଂ । କାଜି ଧାଳିଆପେ ତି ତିସିଂ କାନ୍ ମାହା । ଏନକାଗେ -
ମାଶାଂ ହନ୍ - ଚାଣ୍ଡୁ ମାହା (ଅତେ ମାହା)
ଦଶାର୍ ହନ୍ - ବାଲେ ମାହା
ନେକାଗେ ହନ୍ କ ଏତଘୁରି ମାହା ହାବିଃ ଜାଗାରେଆକ । ଏନକା ହନକକେ ଜାଗାର ନାଡିନ୍ ଦିଦି ଦେଜାକଆ ।

- ଆଶାରାନ୍ କୁନ୍ତୁଲି/ କୁପୁଲି

- ◆ ରାବାଂ ଦିନ୍ କାନାଃ ବୁନ୍ ତୁସିଂୟା ?

- ନିରାଳ / ନିଜାଲା ଜାପାଗାର୍

ଦିଦି ହନକକେ ସାଃ ମାହା ଚାର୍ଟି ଦେଖାଅ କାତେ ଜେଟେ, ଜାରଗି, ରାବାଂ ଉଦୁବକଆ ଆର୍ ଲେଲ୍ ଇଟିକଆ । ଜନା ସାଃ କରେ କାନାଃ ଲେକା ଠଅରେଆ ଆର୍ ଚିଲକାନ୍ ସନଅ କ ତୁସିଂୟା ଉଦୁବକଆ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୫୦ କାମିୟାକ ।

- କୁଳି ସାଲା

ଦିଦି ବିବିନ୍ତା ସାଃ କରେୟାଃ ବାଆ, ଜଅକ ଉଦୁବକଆ । ଯେମନ୍ - ବାକାର୍, ଉଲି, କୁଦା, ଜଜ, ଜାସିରା ନେଘୁ(ମାଦାଲ୍) ଏମାନ୍ କଆ ଛାପା କାର୍ଟି ଅମାକଆ । ଅକଆ ସାଃ ଲଃତେ ଅକଆ ଜଅକ ନାମଆଁ ଜନାକ ସାଲାରେ ଦେଜା ଅମାକଆ ।

- ଇନ୍ନୁ (ଖେଳ) 'ଚିଜ୍ଜ ଅକଏ ତାଃରେ ମେନାଃ'

ଅଜ୍ଞାନଘୁଡ଼ି ଦିଦି ହନକକେ ଗୋଲ୍ କାତେ ଦୁବ୍ ଇଟିକଆ । ମୟଦ୍ ହନ୍ ବାହାରରେ ତାଲନାଃ ଜନା ଗୋଲାଲ ବିତାରରେନ୍ ମୟଦ୍ ହନକେ ସାଃରେୟାଃ କାର୍ଟି ଅମାଗିଆଃ । ବାହେରରେ ମେନାଲ ହନଟାଏନ୍ ସାଃ କାର୍ଟି ସାବ୍ତାଦ୍ ହନଟାକେ ଗୋଲାଲରେନ୍ ହନ୍ ବିତାର ତେୟାଃ ଦାଶା ଉତ୍ତୁଂ ଗିୟାଃ । ଚିମତାଂ ବାହେର୍ ରେନ୍ ହନଟାଂ ଗୋଲାଲ ବିତାର୍ ତେକ ହିଜୁଃଗା ହନ୍ କ ଜୋର ଜୋର୍ ତେ ତିଜ୍ଜ ଆବିଲିୟାକ । ଆର୍ ଚିମତାଂ ତି ଏନ୍ ହନଟାଂ ଫାର୍କା ସେନଗାଃ ଜମତାଂ ଗୋଲେଇରେ ହନକ ମାଣି ମାଣି ତେ ତିଜ୍ଜ ଆବିଲିୟାକ । ହନଟା ନିଆଁ ଆବିଲି ଆୟମ୍ତେ ଛାପା ନାମେଆ । ଛାପାଟା ନାମକେରେ ଛାପା ସାବ୍ ଲେଦ୍ ହନଟାଂ ବାହାର୍ ସାଲଃ ସେନାଃ ।

- ◆ ଆଇଣ୍ଟିମ୍ ଅମା କେପେରେ ଚିଲିକାପେ ଠଅରେଆ ?
- ◆ ଗାମା କେରେ କାନାଃ ତେକାଅଆ ?
- ◆ ଗାମା ଦିନ୍ ଆବୁ କାନାଃବୁନ୍ ତୁସିଂୟା ?

● ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ସବେନ୍ ସାଃରେ ବାହେରତେ ଇଦିକାତେ ପ୍ରକୃତି ରେୟା ବିଦିନ୍‌ଗା ସାଃରେୟା ବାଆ, ଜଅ, ଉତୁୟାଃକ ଲେଲ୍ ଇଚିକାତେ ଇନାକଆଃ ବିଷୟତେ ଉଦୁବାକଆ । ଇତୁସାଈତେ ହିଃକାତେ ବାହେରରେ କାନାଃକ ନେଲ୍ କେଦା ଇନା କୁଲି କଆଃ ଆର୍ ବାହେରତେୟା ଆଗୁତାଦ୍ ଜିନିଷକଆଃ କାମିକ କାମି ଇଚିକଆ ।

● ପୁତୁଳା ସୁସୁନ୍ (ପପେଟ୍ ସୋ)

ଦିଦି ହନ/ ସିଚିଆକକେ ସାଃ ସାମାୟରେ ନାମ୍ ତାନ୍ ବାଆ, ଜଅ, ଉତୁୟାଃକ ସବେନ୍ ଇଦିକାତେ ପୁତୁଳା ବାଈକାତେ ଅକୟାଃ ବିଷୟତେ ଜାଗାରାକଆ ।

ଦୁରାଂ ଟା ହଇଜାନା ଯେମନ୍ :-

ଆଞ୍ଜାଃ ନୁତୁମ୍ କାଦାଲା, ଆଞ୍ଜା ନୁତୁମ୍ କାଦାଲା

ଇସିନ୍‌ତେରେ, ଉତୁତେରେ

ହଲମ ନାତେନ୍ ଏମାଞ୍ଜା ପେଲେଃ ।

● ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ପୁଇଲୁ ଚାଣ୍ଟୁଃ'

ପୁଇଲୁ ଚାଣ୍ଟୁଃ ଜାନୁଆରୀ - ଆଗୁଜଆବୁ ମିସତିରି ।

ଦସାର ଚାଣ୍ଟୁଃ ଫେବୃଆରୀ - ଦୁରାଂତାନାଃ ଗିତୁଆରି ।

ଫେବୃଆରୀ ତାୟମ ମାର୍ଚ୍ଚ - ପୁରେଃ ବାନଃ ଖର୍ଚ୍ଚ ।

ଉପୁନ୍‌ସାର ଚାଣ୍ଟୁଃ ଏପ୍ରିଲ - ଜେଟେତଦାଃ ଝିଲମିଲ୍ ।

ଇନା ତାୟମ୍ ଚାଣ୍ଟୁଃ ମେ - ମେରମ୍ ରାଗେୟାଃ ମେ ମେ ।

ମେ ତାୟାମ୍‌ରେ ଚାଣ୍ଟୁଃ ଜୁନ୍ - କାବୁ ସାବେୟା ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍

● ଆଗାରାନ୍ କୁନୁଲି

- ◆ ଜେଟେ ସିଙ୍ଗି ଆବୁ ଚିଲିକାବୁ ଠଅରେୟା ?
- ◆ ବାଲ୍ ବାଲ୍ ଯାନ୍‌ରେ କାନଃ ଲେକାବୁ ଠଅରେୟା ?
- ◆ ଜେଟେ ସିଙ୍ଗି ଆବୁ କାନାଃ ବୁ ଜମେୟା ?
- ◆ ଅ.ଆର.ଏସ. କାନାଃ ରେୟାଃବୁ ନୁଝିୟାଃ ?

● ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍

ଦିଦି ହନକକେ ସବେନ୍ ସାଃ କରେ ନାମଃତାନ୍ ବାଆ, ଜଅ, ଉତୁୟାଃକ ଚିନା ଇଚିକଆ ଆର୍ ଇତୁସାଈତେ ହିଃକାତେ କୁଲିକଆଃ । ବାହେର ତେୟାଃ ଆଗୁତାଦ୍ ଚିଈକକତେ ବିଦିନ୍‌ଗା କାମିକେ କାମିଇଚିକଆଃ ।

● ଲୁକୁଃ

ଦିଦି କାଦାଲା, ପେଲ, ତାମ୍‌ରାସ୍, କାର୍‌ଲା, କାକାରୁ, ବେଲାଡି ବେଙ୍ଗାଲକ, ଉଲି ଜାଡା ଏମାନ୍ କଆଃ ମୁଖା ବାଈକାତେ ହନକକେ ତୁସିଂ ଇଚିକାତେ ଆକୟାଃ କାମିକ କାନାଃଲେକା ଆର୍ ଇନାକତେୟାଃ କାନାଃ ବୁନ୍ ନାମ୍‌ଜାଦା ଦିଦି ଜାଗାରାକଆଃ ଆର୍ ଲକୁଃ ନାକ ।

● ମାଣାଂ - ତାୟମ୍ - ତାଲା/ଥାଲା ଇତୁ

(ଆଗ ପଛ ମଝି ଧାରଣା)

ଦିଦି ସବେନ୍ ସାଃ କରେୟାଃ କାର୍ଡ ବାଈ କାତେ ହନ/ ସିଚିଆକକେ ଅମାକଆଃ । ମାଣାଂ ଅକଆ ସାଃ, ଇନା ତାୟମ୍‌ତେ ଅକଆ ସାଃ ହିକୁଗାଃ ଉଦୁବାକଆଃ । ଦିଦି ମୟଦ୍ ତାଲାରେୟାଃ ସାଃ କାର୍ଡ ସବକାତେ ହନକକେ କୁଲିକଆଃ ନିଆ ଅକଆଃ ସସାଃ । ଇନା ତାୟମ୍‌ତେ ଅକଆଃ ସାଃ ହିକୁଗାଃ ଆର୍ ନିୟା ମାଣାଂତେ ଅକଆଃ ଅକଆଃ ସାଃ ମେନାଃ, ସାଃ ଛାପାକାର୍ଡ ଲେଲ୍ ଇଚି କାତେ ଜାଗାର୍ ଇଚିକଆଃ ।

କୁନ୍ ତାୟାମରେ କୁଲାଇ ଚାଣ୍ଡୁ - ଯେତାନ୍ ସାକାମ୍ କା ପାଣ୍ଡୁ ।
 କୁଲାଇ ତାୟମ୍ ଅଗଷ୍ଟ - ଇୟାମ୍ ଇସୁ କଷ୍ଟ
 ଅଗଷ୍ଟ ତାୟାମରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର - କାବୁ ସେନେଆ ହରବର
 ସେପ୍ଟେମ୍ବର ତାୟମ୍ ଅକ୍ଟୋବର - ହିକ୍ସଟାନାଃ ଦାଇୟାଃ ବର ।
 ଅକ୍ଟୋବର ତାୟମ୍ ନଭେମ୍ବର- ସିଜି ଉକୁନାଃ ସାଷ୍ଟିକକର
 ନଭେମ୍ବର ତାୟମ୍ ଡିସେମ୍ବର - ଆଞ୍ଜ ପଡ଼ାଆଞ୍ଜ ଜୀବନ୍ ଭର ।

● ସମାୟ ଇତୁ 'ଡିସି-ହଲା-ଗାପା'

ଦିଦି ହନ୍ ସିଟିଆକକେ ହଲାକାନାଃ ବୁନ୍ ଇନ୍ କେନା, ଜମ୍ ଲେଦା, କାନାଃ ବୁନ୍ ଲେଲଲେଦା ଇନାକ ଉଡ଼ୁ
 କାତେ ଜାଗାର ଇଟିକଆଃ । ଅତଃ ଗାପା କାନାଃବୁନ୍ କାମିଆଁ, ଇନ୍ଦୁଆଁ କୁଲିକଆଃ । ଅଜନବାଡିରେ ଅମାକାନ୍
 ଜମେୟାଃକ ରେୟାଃ ଛାପା ନେଲ ଇଟିକାତେ ଡିସି ଆର ଗାପା କାନାଃ ବୁନ୍ ଜମେୟା, ହଲା କାନ୍, ମାହା, ଗାପା କାନ୍,
 ମାହା ଇନାକ କୁଲିକଆଃ । ଦିଦି ହନ୍କକେ ଦିନ୍ରେୟାଃ ବିଦିନଗା ସମାୟ ବିଷୟତେ ଜାଗାରାକଆଃ । (ଯେମନ୍ -
 ସେତାଃ, ଡିକିନ୍, ତାରାସି, ଆୟୁର୍ ନିଦା) ବିଷୟତେ ଧାରଣାଃ ଅମାକଆଃ ।

● ଛାପା କାମି / ଆଠା କାମି

ଦିଦି ହନ୍କକେ ବିଦିନଗା ଜଅ ଯେମନ୍ - ଭଣ୍ଡ, ସାଜା ବେଜାକା, ସାକାମ୍, ସୁତାମ୍, ସୁଜି ଆର୍
 ଆଲତା ରଂ ନୀଳ ରଂକୋ ଅମକାତେ କାଗଜରେ ଛାପା ବାଇ ଇଟିକଆଃ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୭ କାମିୟାକ ।

● ଲେନେକା ଇତୁ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ଲେନେକା କଆ ସେହେରା'

'ମୟଦ' ସେନେଃ ସେହେରା ନାତେନ୍
 'ବାରିଆ' ତାୟା ଗାତେନ୍ ।
 'ଆପିଆ' ଅତଃ ତାୟମେଃ ସେନେ,
 ବରୟାଃ ଘନେ ମନେ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୫୧ କାମିୟାକ ।

- ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ 'ଜେଟେ ପିରିଲ୍ ପିରିଲ୍'
 ବୈଶାଖ ମାସ ଦିକୁକ ମେନେ
 ମୁଣ୍ଡାକ ମେନେ ପିରାଇଲ୍ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମେଷ୍ଟେ ଜେଟେ ଚାଣ୍ଡୁ
 ଜେଟେ ପିରିଲ୍ ପିରିଲ୍
 ଆଷାଢ ମେଷ୍ଟେ ଆଷାଳ ଚାଣ୍ଡୁ
 ଶ୍ରବଣ ମେଷ୍ଟେ ସାଗିତା ।
 ଭାଦ୍ରବ ମେଷ୍ଟେ ଭୁଦ୍ ଚାଣ୍ଡୁ
 କା' ନାମଃ ଟାକା ପ୍ୟସା ।
 ଆଶ୍ୱିନ୍ ମେଷ୍ଟେ ଇନ୍ଦି ଚାଣ୍ଡୁ
 କାର୍ତ୍ତିକ ଦ ଦାସାଇଁ
 ମାର୍ଗଶୀର ମେଷ୍ଟେ ମାଗହନ୍ ଚାଣ୍ଡୁ
 ଲେଲକ ହିଃକୁ ଗୋସାଇଁ ।
 ପୌଷ ମେଷ୍ଟେ ପୁଷ ଚାଣ୍ଡୁ
 ମାଘ ମେଷ୍ଟେ ମାଗ୍ ।
 ଫାଲଗୁନ୍ ମେଷ୍ଟେ ଫାଗୁନ୍ ଚାଣ୍ଡୁ,
 ଚୈତ୍ର ମେଷ୍ଟେ ବାଆ ।

- କାଗଜ ଲାଗୁମ୍
 ଦିଦି ହନ୍କକେ ରଂ କାଗଜ ଅମାକଆଃ । ହନ୍କ ଇନା ରଂ କାଗଜ୍ ରେୟାଃ ତଜା, ପାଜା କିଲୋପାଲି,
 କିଲୋଦରି, ପୋଷ୍ଟ ବାଗସ୍, ଅଳାଃ ଏମାନ୍ଦକ ବାଇନାତେନ୍ ଇତୁକଆଃ ।

‘ଉପୁନ୍’ ଲେଲିଃ ବିରରେ କୁଳା
 ‘ମଣେ’ ବରତେ ଉଲ୍ଲା ।
 ‘ତୁରି’ ଲେଲତେ ଉଲ୍ଲାଏ ମାଲ୍ଲାଏ,
 ‘ଏୟା’ କାଜିଆ ଦଲ୍ଲା ।
 ‘ଇରାଲ’ ମେନେ କାବୁଆଃ କାବୁଆଃ
 ‘ଆରେ’ ଦେୟାରେ ଆବୁ,
 ‘ଗେଲ’ ଲାୟାଏ ରେସେପେସେ
 ଲାଇରେ ଚାପୁ ଚାପୁ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୪୮ କାମିୟାକ ।

• ଅକଲ ସେଣା

- ◆ ଆପେୟାଃ ହାତୁ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟା ଦିଦିୟାଃ ନୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆମାଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆମାଃ ଆବାଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆମାଃ ମାଆଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆପେୟାଃ ରାଜ୍ୟରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?

• ଉତୁଃ ଜନ୍ମୁ ‘ମାହା ଇତୁ’

ଦିଦି ହନ ସିଟିଆ କ ଲଃତେ ମାହା ବିଷୟରେ ଜାପାଗାରାଃ । ତିସିଂ କାନ୍ ମାହା, ଗାପା କାନ୍ ମାହା କୁଲିକାତେ କାଜିଆକଆଃ । ହନକକେ ଉତୁଃ ଇଚି କାତେ ବେଲୁନ୍ ମୟଦ୍ କାନାଃ ଲେକାକ ଅଂକାତେ ଫୁଲାଅୟାକ ଆର୍ ୦୧ ମେନ୍ତେ ପୁସିଗଃଆ । ଏନକାଗେ ମାଣାଂରେ ସେନାକାନ୍ ମହା କରେୟାଃ ବେଲୁନ୍ କ ତିସିଂରେୟାଃ ମାହା ହୁଲାଂ ଦିଦି କାଜିକାତେ ବେଲୁନ୍ ପୁସିଃ ଇଚିକଆଃ ।

- ଲେନେକା ଇତୁ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଏୟାବେୟାକୁ ଏକରେ’
 ଦିଦି ହନକକେ ଲେନେକା କାଡ଼ି ୧ ତେ ୧୦ ହାବିଃ ଲେନେକା ଇତୁ ଉଦୁବା କଆଃ ଆର୍ ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ଇତୁକଆ ।
 ଏଟେୟାକୁ - ଏକରେ ଏକରେ,
 ଦୁରାଂଏୟାକୁ - ଦୁଇରେ ଦୁଇରେ,
 ତିରିଲ୍ ମାତା - ତିନରେ ତିନରେ,
 ଚାରି ଚାଟାଃ - ଚାରିରେ ଚାରିରେ,
 ପାରକମ୍ ଜାପାଃ - ପାଞ୍ଚରେ ପାଞ୍ଚରେ,
 ଚପଲ୍ ତେଗାଏମ୍ - ଛଅରେ ଛଅରେ,
 ସାଇକେଲ୍ ସେନଃଆଁ - ସାତରେ ସାତରେ,
 ଆବୁ ପାଳାଅଆକୁ - ଆଠରେ ଆଠରେ,
 ନଗୁ ବିୟୁରରେୟାକୁ - ନଅରେ ନଅରେ ।
 ଦଶହରା ପରବ୍ - ଦଶରେ ଦଶରେ

ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୨ କାମିୟାକ ।

• ସେଣାଂ କିର୍ରେୟାଃ ଇତୁ

ଦିଦି ହନକକେ ମାର୍ଜିନ୍ କଷ୍ଟେଇ ଅମକାତେ ବିୟୁରକାତେ ଲେଲନାତେନ୍ କାଜିୟାକଫା । ତୁଇଁ କାଗଜଟା ଗୁଲକାତେ ବାର୍ ଖାଣ୍ଟୁଇତେ ହାଦ୍ କାତେ ଗୁଲ୍ ତାଲାରେ ମୟଦ୍ କାଟିଃ ଅମକାତେ ଗୁଲ୍ କାଗଜ୍ ରେୟାଃ ତେତାନ୍ ଭାଗରେ ଚାତମରେୟାଃ ତେତାନ୍ ସାଇ, ହଲ୍ମା, ବାଆଦାରୁ ବାଇକାତେ ଆର୍ ଗୁଲ୍ରେୟା ତାୟମ୍ ସାଂଇରେୟାଃ ଲାତାର୍ ଭାଗରେ ଚାତମ୍ ରେୟାଃ ଲାତାର୍ସାଂଇ, ହଲମ୍, ଆର୍ ବାଆକୁଣ୍ଟ ବାଇୟାପେ ।

• ବାନ୍ଧି ଚିନାଃ

ଦିଦି ହନକକେ ବାନ୍ଧି ଚିନାଃ ନାତିନ୍ ଚକଖତି ଅମ୍ବକାତେ ଅତେରେ ବିବିନ୍ତା ଯେମନ- ତାରା, ଗାର, ବାକା ତାଣ୍ଡା, ବୁନ୍ଦା ଏମାନ କୋ ବାଜୟାକ । ଜନା ଗାର ତେତାନରେ ତାଣ୍ଡୁ ତେତାନରେ ବାଆ, ସାକାମ୍ ରିତିଲ୍ ଆର ଗୁଡି ଅମ୍ବକାତେ ସାଜାଅୟାକ । ଜନା କାମିକ କାମିକାତେ ହନକ ଲେଜା ସାଇତେ ଜମ୍ ସାଇତେ ଅଲଃ ତାନା ମେନ୍ତେ ୦ଅର୍ ଧାଲିୟାଃକ ।

ଦିଦି ନେଲେକା ଗାର୍ ଜତି କଥାଃ ।

(((((())) UUUU nnnn

VVVV ^^^^

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ବାର୍ ସାକାମ୍ତେ ତୁଲ୍ସୀ ମାହାକଥାଃ’

ଜାର୍ଗି ତାଣ୍ଡୁ ତାଜକେନା । ହରିଶୋଳ ଲୁତୁମାନ ହାତୁରେ ମୟଃ ସିତିଆ ତାଜକେନା । ଆଏଃ ସବେନ୍ ଦିନ୍ ମାହା ଜାପାଃରେ ତାଜୟାକାନ ଜତୁସାଇତେ ସେନଃଆଃ । ମୁସିଂ ବୁଧୁ ଜତୁସାଇ ସେନଃ ତାନ୍ ସମାଏରେ ଝିପିର୍ ଝିପିର୍ ଗାମାତାଦ୍ ତାଜକେନାଃ । ହରାକ ଲସଦ୍ ଛାବାୟାନା । ଜନାତେ ଗାମା ଗାମା ସେନଃତାନରେ ଜିଲାଦ୍ ଯାନଃ । ଗୋଟା ହଳମ ଆର୍ ବଜ ସିଲଟ କ ଲସଦ୍ ଛାବାୟାନା । ଜନା ତାୟମ୍ ଦଶହରା ଛୁଟି ହବାୟାନା । ହାତୁରେନ୍ ହନକକେ ରାଃ ହୁଣ୍ଡି କେକଥାଃ ଆର୍ ଜନା ଲସଦାକାନ ହରାଟା କୁଦଲାମ୍ କୁଡିଃ ଝଳି ଆଗୁକାତେ ଗୁଡି ଗିତିଲକ ଦୁଲକେଦା । ଜନା କାମି ଲେଲତେ ହାତୁ ହଳ ଆର୍ ଜତୁନିଃ ହନାଃ କାମି ଲେଲତେ ଜସୁଗେକ ରାସିକାୟାନା ।

• ବାନ୍ଧି ଜତୁନ୍

ଦିଦି ମ୦ କାଗଜ୍ ଆଗୁକାତେ ଜନା ତେତାନରେ ସ, ଧ, ନ, ପ, କ, ଆ, ଥ, ଏମାନକ ଅଲ୍ କାତେ ଜଅ କଥାଃ ଲୁତୁମ୍ ନୁତୁମ୍, ବାଆ କଥାଃ ଲୁତୁମ୍ ଉଜାରଣ ହବାଆଃ ଲେକା ଜାଗାର୍ ଜତିକଥାଃ ।

ଯେମନ୍ - ସ-ସଲା, ଧ-ଧନିଆ, ଥ-ଅଲି ।

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ଗେଜେରାହର’

ମୟଦ ମାରାଂ ଲେକାନ ଗାଡିଆ ତାଜକେନାଃ । ଗାଡିଆରେ ବେକାଲ୍ ହାଇ, ହର ରଟେ ଆର କାଳକମ୍ବକ ତାଜକେନା କ । ଜନା ଗାଡିଆତେ ହାତୁରେନ୍ ବାରିଆ କଡା/ ହାଁସ କିନ୍ ହିକୁତାନ୍ ତାଜକେନା । ହର କିନ୍ କେ ଗାଡିଆରେ ତାଜାଆକାନ୍ ମୟଃ ହର ଲଃଥ ସୁଜୁଡି ଯାନାକିନ୍ । ମିସା ଜସୁଦିନ୍ ତକ ଦାଃ ଗାମା କାଆ ହୁଇୟାନା, ଗାଡା ଝାରନା ଆର୍ ଗାଡିଆତେୟାଃ ଦାଃକ ଆଞ୍ଜେଦ ଛାବାୟାନା । ଗାଡିଆ ତେୟାଃ ଦାଃଆ ଆଞ୍ଜେଦ ଯାନଚି ଆପି ସୁଜୁଡି କଥାଃ ବଃଅ କାମିକାଃ ଅମ୍ବକେଦାଃ କଡ କିନାଃ ସେନାଂ ଆପଲବ୍ ମେନାଗାଃ । ଆକିନ୍ କେ ସେନାଂ ଅଟାଂ ଅଟାଂ ତେକିନ୍ ସେନଃଗା । ହର ଟା କାନା; ତେକାୟାଃ ? ଶେଷରେ ମୟଃ ବୁଧିକ ଉତୁଃ କେଦା । କଡକିନ୍ ମୟଃ ତାଣ୍ଡାକିନ୍ ଆଗୁକେଦା । ଆକିନ୍ ତାଣ୍ଡା ବାର୍ ସାଇରେ ହୁଆଃ କେଦାକିନ୍ । ହର ତାଣ୍ଡା ତାଲାରେଃ ହୁଆଃ କେଦାଃ କଡ କିନ୍ ମୟଃ ମାରାଂ ଗାଡିଆ ସାଇକିନ୍ ଆପିର ଜଦିୟାନା । ଆକଥାଃ ସେନଃ ହରାରେ ମୟଃ ପାଲିଆ ପାଲିଆୟାନା । ଜନା ପାଲିଆରେ ଉରିଃ ଗୁପି ହନକ ଉରିଃକ ଗୁପିତାନ୍ ତାଜକେନା । ସିମ୍ବାରେ ହରଟା ସେନଃ ଲେଲତେ ମୟଃ ହନ୍ କାଜିକେଦାଃ ‘ହରଟା ଉୟୁଗଃକାଚି ଆଇଁ ହରଟାକେଞ୍ଜ ରାପାଃଗିଆ ।’ ଉରିଃଗୁପି ହନାଃ କାଜି ଆୟମ୍ତେ ହରଟା ରାଗାଦ୍‌ୟାନାଃ । ହନଟାକେ ଏରାଂ କାତେ କାଜିକେଦାଃ, ଆମାଃ ଜମିନ୍ ସାହସ ତେତାନ୍ ତେଞ୍ଜ ଅଟାଂ ସେନଃତାନା, କାମ୍ ୦ଅର୍ ଧାଲିତାନା ? ଆଞ୍ଜକେ ଚିଲିକାମ୍ ଜମିୟାଁ ? ହରଟା ଏରାଂତାନଚି ତାଣ୍ଡାଟାଃ ଆଲାଃଗିଡିତାଦ୍ ଚି ତାଣ୍ଡାଟାଂ ପଟୟାନା । ଆଃଏ ଲାତାରରେ ଜୟୁଃ ଯାନଚି ଖାଣ୍ଡିଆ ଖାବାରା ଯାନାଃ । ହର ରାଗାଦ୍ ଯାନଚି ନେଲେକା ହବାୟାନା ।

ଏନ୍ ହନଟା ଅକଏ ଇତୁଆନାପେ । ଜନିଃ ହବାୟାନାଃ ମଧୁବାବୁ । ଆଏଃ ଓଡ଼ିଶାରେୟାଃ ଉନ୍ନତି ନାତେନ୍
 ଉତୁଷତାନ୍ ତାଲକେନାଃ । ଜନାତେ ହଲକ ମେନେୟାଃ
 ପତାଅ ଆଞ୍ଜ ବୁଗିଗେ,
 ହେଦେ ସାଦମ୍ ରେଞ୍ଜ ଦେଗାଃ,
 ମଧୁବାବୁ ଲଃତେ ଲାତାଲଆ ।

• ଲୁକ୍କୁଃ ଦୁରାଂ ‘ସିଙ୍ଗିମାହା ମାୟଃ ଗାଳି’

ଦିଦି ମାରାଂ ଅତଃ ହୁତିଂ ହନକକେ ଲୁକ୍କୁଃ ଦୁରାଂ ଦୁରାଂ କାତେ ଲୁକ୍କୁଃ ନାତେନ୍ ଉଦୁକାକଆ ।
 ସିଙ୍ଗିମାହା ମାୟଃ ଗାଳି

ରାପୁଦ୍ କେଦାଃ କୁହୁରି ନାଳି ।

ଚାଣ୍ଡୁଃ ମାହାରେ ଗିରିଆ

ଠଅର କେଦାଃ ଗାଳିୟାଃ ଏରିଆ

ସେତାଲଃଅ ବାଲେ ମାହାମୁସିଂ

କୁଦାଅ ନାତେନ୍ ଗାଳି ତିସିଂ ।

ସାଗୁନ୍ ମାହାରେ ଗାଳିଟା

ସଜେ କେଦାଃ ଚାଃଲମ୍ପଟା

ସାର୍ଦ୍ଦି ମାହାରେ ଧାଉଲ କେଦାଃ

ନାଳି ମାଳି କାଆ ରାପୁଦ୍ କେଦାଃ

ଜାରଂ ମାହା ଗାଳି ଆଦ୍‌ୟାନାଃ

ବିର୍ ବୁରୁ ସାଜଃ ନିରୟାନାଃ

ଆଞ୍ଜୁରୁମ୍ ମାହା ହଲୟାନା

ଯତ ଗିରିଆକ ରାସିକା ଯାନା ।

• କାହାନୀ କାନାଜି ‘ଗେଜେରା ହର’

କୁନ୍ତଳା - ୨ ରେ ଅମାକାନା

କୁନ୍ତଳି -

- ◆ କତ ଆର୍ ହର ଅକରେକିନ୍ ତାଲକେନା ?
- ◆ କତ କିନ୍ ତାଣ୍ଡା ହୁଆଃ କାତେ ଅକସାଲତେକିନ୍ ସେନଃୟାନା ?

କୁନ୍ତଳି

- ◆ ଅକଏ ଅକଏ ସୁଜୁତିକ ତାଲକେନା ?
- ◆ ଆକ ଗାଡିଆ ତେୟାଃ ଦାଃ ରାଞ୍ଜେଦ୍ ଯାନତି କାନାଃକ ଉତୁଷ କେଦା ?
- ◆ କତ କିନ୍ ହରଟା ତିଲକାକିନ୍ ଇଦିକିଆ ?

• ଲୁକ୍କୁଃ ଦୁରାଂ ‘କୁଦା ହେଦେ’

କୁଦା ହେଦେ, ସାସାଂ ଉଲି

ଲେଲ୍‌ତେ ସୁଗାଳା ।

ହେଦେ ରିମିଲ ଲେଲକାତେ

ମାରାଃଏ ସୁସୁନାଃ ।

ବାଆ ପିରାଲଲ ଚାଣ୍ଡୁନା

ଧରତି ଲଲତେ ଇୟାମାଃ

ପୁଷ ଚାଣ୍ଡୁଃ ରାବାଂନା

ବାବା ଇର୍ବୁ ସେନାଃନା ।

• ସେଣାଂ କିର୍ରେୟାଃ ଇତୁ

- ◆ ଆବୁଆଃ ରାଜ୍ୟ/ ରାଜକରେନ୍ ମୁଖ୍ୟ ମୁହାୟାଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆବୁଆଃ ଭାରତ ଦିଶ୍ଟମ୍ରେନ୍ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀୟାଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆବୁଆଃ ଜାତୀୟ, ଝାଣ୍ଡା, ପଶୁ, ଅଏ, ତେଣେ ଇନ୍ଦୁଂ, ଜଅ ଆର ବାଆ ରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?
- ◆ ଆବୁଆଃ ପଞ୍ଚାୟତ ରେନ୍ ସରପଞ୍ଚଆଃ ଲୁତୁମ୍ କାନାଃ ?

ହନକ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାତିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିରାସାକାମ୍ - ୫୩ ଆର ୫୪ କାମିୟାକ ।

କୁନ୍ତା - ୧

କୁନ୍ତା - ୨

୩-୪ ସିମା / ବଛର

୪-୫/୬ ସିମା / ବଛର

• ନିରାଳ ଜାପାଗାର

ଦିବି ଜାପାଗାର ଛାପା ଲେଲ୍ ଇତି କାତେ ସିଂଗି, ଚାଣ୍ଡୁ ଇପିଲ୍ ଏମାନକ୍ ଅକରେ ମେନାକଆ ଅତଃ
ଇନକୁଃ ସିରମାରେ ଅକ ଇମିତାଂ ଲେଲ୍ଘାକ ଏନାକ ଉଦୁବେୟାକିନ୍ ।

କୁନ୍ତୁଲି

- ◆ ସିଂଗି ଅକନ୍ ଅକ ସାଃରେ ତୁରୁଃଆଃ ?
- ◆ ସିଂଗି ଅକନ୍ ଅକ ସାଃରେ ହାସ୍ତୁରଃ ଆଏ ?

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଲିଲ୍ ସିରିମା ଚେତାନ୍ରେ’

ସିରମାରେ ତୁରଃଘାକ ସିଂଗି ଚାଣ୍ଡୁ ଇପିଲ୍କ
ନିଦା ସିଂଗି ସବେନ୍ କ ସାଲ ମାରସାଲେୟାକ
ସେନେୟାବୁ ହନରତେ ସିମା ଚାଣ୍ଡୁ ଦିସୁମ୍ତେ
ଜମ୍ ତିଃ ସାମାନାଂତେ ଇଦିଃମେ
ଜମ୍ ତିଃ ତାୟମପା ଇଦିଃମେ
ଇନାକେ ମାଣି ମାଣିତେ ହିଲାଏମେ
ଆମ୍ ମିସା ଦେଲା ବିୟୁରେନ୍ ମେ ।
ଜମ୍ କାଟା ସାମାନାଂତେ ଇଦିଃମେ
ଜମ୍ କାଟା ତାୟମପା ଇଦିଃମେ
ଇନାକେ ମାଣି ମାଣିତେ ହିଲାଏମେ
ଆମ୍ ଅତଃ ମିସା ବିୟୁରେନ୍ ମେ
ଲେଜା ତିଃ ମାଣାଂତେ ଇଦିଃମେ
ଲେଜା ତିଃ ତାୟମ୍ ପା ଇଦିଃମେ
ମାଣି ମାଣିତେ ଇନାକେ ହିଲାଏମେ
ଆମ୍ ମିସା ଦେଲା ବିୟୁରେନ୍ମେ
ଲେଜା କାଟା ସାମାନାଂତେ ଇଦିଃମେ

• ନିରାଳ ଜାପାଗାର

ଦିବି ଜାପାଗାର ଛାପା ଲେଲ୍ ଇତି କେଆତେ ସିଂଗି ଚାଣ୍ଡୁ ଇପିଲ୍ ଏମାନ୍ ଅକରେ ମେନାଃ କଆଃ
ଅତଃ ଇନକ୍ ସିରମା ରେ ଅକ ଇମିତାଂ ଲେଲ୍ଘାକ ଏନାକ ଉଦୁବେୟାକିନ୍ ।

କୁନ୍ତୁଲି

- ◆ ଚାଣ୍ଡୁ ଅକ ଇମିତାଂ ଲେଲଃ ଆଏ ?
- ◆ ଇପିଲ୍କ ଅକରେ ତାଇନାକ ?

ହନକ୍ ହିସ୍କା ପୁଥ୍ ଭାଗ/ ହାନାତିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୫ କାମିୟାକ ।

• ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ରାମ ଖାଣ୍ଡି’

ଜେଚେଃତାଦାଃ ଗାମାଃତାଦାଃ

ଗାଳିକ ଆଣାଦି ତାନ୍

ଆଣାଦି ଲେଲ୍ତେ ରାମଖଣ୍ଡିଦ

ସିରମାରେ ଉଡୁଂଆକାନ୍

ସା-ସା-ହା-ଆ-ଲି-ଇଦି-ବା

ସା ରେ ସାସାଂ,

ସା’ରେ ସାନ୍ତରା,

ହା’ରେ ହାରିଆର୍ ।

ଆ’ରେ ଆରାଃ

ଲି ରେ ଲିଲ୍

ଇ ରେ ଇବିଲି ଲିଲ୍

ବା’ରେ ବାଇଗିନ୍ ।

ଲେଙ୍କା କାଟା ତାୟମ୍ ପା ଇଦିଃମେ
 ଇନାକେ ମାଣି ମାଣିତେ ହିଲାଏମେ
 ଆମ୍ ମିସା ଦେଲା ବିୟୁରେନ୍ ମେ
 ହତମଗୋଟା ମାଣାଁ ତେବୁ ଇଦିୟା
 ହତମଗୋଟା ତାୟମ୍ପା ଇଦିଃମେ
 ଇନାକେ ମାଣି ମାଣିତେ ହିଲାଏମେ
 ଆମ୍ ମିସା ଦେଲା ବିୟୁରେନ୍ ମେ ।

● **ଉତ୍ତୁଲ ଇନ୍ନୁ**

ଦିଦି ହନ୍ ସିଟିଆ କକେ ଜେଟେ ସିତୁଁରେ ଇଦି କେଏତେ ତିଃ ଅତଃ ସାର୍ ସାର୍ ତାତା ଏକେଲା
 ହିଲାଅ କେତେ ଏଟାଃ ଏଟାଃ ଉତ୍ତୁଲ ବାଲୟେ ନାତିନ୍ କାଜିୟାକିନ୍ ଅତଃ ଏଟାଃ ହନ୍କକେ ନେୟା
 ଆକୟାଃ ଉତ୍ତୁର ମେନ୍ତେ କୁଲିକଆକିନ୍ ।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଁ ‘ଅକସାଇତେୟାଃ ତୁରଥା ସିଂଗି’**

ଅକ ସାଇତେୟାଃ ସିଙ୍ଗି ରାକାବ୍ ତାନାଃ
 ଠରେପେ ଇନା ସିଙ୍ଗି ତୁର
 ସିଙ୍ଗି ସାଇ ମେଦ୍ କାତେ ଅଜୁନ୍ରେ
 ଦେଆ ସାଇଦ ସିଙ୍ଗି ହାସୁର
 ଲେଙ୍କା ଡି’ଟା ବଅ ଜାୟାତା
 ଜମ୍ ଡି’ ସାଇଟା କାଟା ଜାୟାତା ।

● **ସାମାଏ ଇତୁ**

ଦିଦି ସବେନ୍ ହଲାଁ ରେୟାଃ ଦିନାଁ କାମି କରେୟାଃ ଛାପାକ ଅତଃ ସିଂଗି ତୁରଃ, ତିକିନ୍, ସିଙ୍ଗି ହାସୁର,
 ଆୟୁର୍ ନିଦା ରେୟାଃ ଛାପା ଅମ୍ କେଏତେ ଯୋଡି ସାଲାନାତିନ୍ କାଜିୟା କଆକିନ୍ ଅତଃ ଅକିନ୍
 ଏନା କାମିରେ ଦେଙ୍କା କଢାକିନ୍ ।

ଦିସୁମ୍ ସାଗିନ୍ ସୁସୁନ୍ ଧନ୍ ଧନ୍
 ରାମଖାଣ୍ଡିଆ ଏୟା ବରନ୍ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଅ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଟାସାକାମ୍ - ୫୬ କାମିୟାକ ।

● **ଉତ୍ତୁଲ ଇନ୍ନୁ**

ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ଜେଟେ / ସିତୁଁରେ ତିଂଗୁ କଆକିନ୍ । ହୁପୁଡିଁ ସିଟିଆକକେ ତିଂଗୁ ଇଟିକଆ
 ଅତଃ ମାପାରାଁ ସିଟିଆ କକେ ଚକ, କାଟିଃ ମାରାଁ ତାଟିକା ଖାଣ୍ଡୁଇ/ କାଆତାରେ ଇଟା ଉତ୍ତୁଲ
 ରେଥାଃ ଆତମ୍ ଆତମ୍ ତେ ଗାର୍ ନାତିନ୍ କାଜିୟା କଆକିନ୍ ।

● **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଁ ‘ଅକ ସାଇତେୟାଃ ସିଙ୍ଗି ତୁରଃଆଃ’**

କୁଣ୍ଡା ୧ ରେ ଅମାକାନା

● **ବାନି ଇତୁ - ହ, ତ, ଡ, ଶ ଙ, କ, ଖ**

ଦିଦି ବାନି ସଂକେଡ୍/ ଠର ରେୟାଃ ବାନି ତମିନୋ ଅମ୍ କେଏତେ ଇନା ବାନି-ଲଃତେ ଜକ୍
 ନାତିନ୍ କାଜିଆକଆକିନ୍ ବାନି ତମିନୋ -

● **କାହାନୀ/ କାଥନୀ କାଜି ‘ଅକଏ ମାରାଁ’**

କୁଣ୍ଡା - ୧ ରେ ଅମାକାନା ।

● **କୁନ୍ତୁଲି**

◆ ସିଙ୍ଗିକେ ଲେଲ୍ କେଏତେ ଇଟାବାବାଇନିଃ ଚିନାଃ/ କାନାଃ କାଜି କେଦାଏ ?

• ବାନ୍ତି ଇତ୍ତୁ ଘ, ନ, ଲ

ଦିବି ବାନ୍ତି ସଂକେତ ଅମ୍ବକାତେ ଏନ୍ ସଙ୍କେତ ତାଜନାଃ ତୁଂ କାର୍ତ୍ତ ସାଲ୍ଲ ନାତିନ୍ କାଜିଆ କିନ୍ ।

- ଘ - ଘଡ଼ି, ଘଣ୍ଟି, ଘାଘାଗ
- ନ - ନାଲଲ୍ / ନୟାଲ୍ ନଗୁ, ନାକିଃ
- ଲ - ଲଆ, ଲାଉଘା, ଲାଟାବ୍

ହନକ ହିସକା ପୁଥୁ ଭାଗା ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୪୯ କାମିୟାକ ।

• କାହାନୀ କାନାଜି 'ଇଟା ବାବାଇନିଃ ସେଶାନାମ୍ କେଦାଃ'

ଜେଟେ ସିଜିରେ ଇଟା ବାବାଇନିଃ ଇଟା ବାଇ ବାଇତେ ଲାଗା ଜାନାଏ । ସିଜି କେ ଲେଲକେତେ କାଜି କେଦାଃ, ଆମ୍ବଟିମିନାଂ ପେଡେୟାନ୍ ମେନ୍ଦଦ ଚାଣ୍ଡୁଃ ଇସୁ ବୁଗିନ୍ । ଇନିଃ ରେଆଲ / ରେଆଡ୍ ଅମେୟାଃ । ସିଜି ଆୟମ୍ ତାଜନାଏ । ଇଟା ବାବାଇନିଃ ସିଜିକେ ଲେଲ କେତେ ଲାୟା କେଦାଏ ଅଡ଼ଃ କାଜି କେଦାଏ- "ଚାଣ୍ଡୁଃ ପୁରାଃଗି ମାରାଂ ।" ସିଜି ଆୟାଃ ମନ୍ରେ ଉତ୍ତୁକେଦାଏ । ହାଲ ଇଟା ବାବାଇନିଃ ଚିଲକା ଚାଣ୍ଡୁଃକେ ମାରାଂ ମେନ୍ଦେ କାଜିତାନାମ୍ । ଏଟା ହୁଲାଂ ସିଜି କାଏ ତୁର୍ ଜାନାଃ । ସବେନ୍ ସାଃ ନୁବାଃଜାନା । ଇଟା ବାବାଇନିଃ କାମିତେ କାଏ ସେନ୍ ଦାଡ଼ିୟାନା । ଇନିଃ ରେଂଗେଗିତାଜନାଏ । ଉତ୍ତୁଃ କେଦାଏ, ଇପିଲ୍ କରେୟକ ତୁରଥାଃ । ଏନ୍ ଲଃଗେ ସିମ୍ବାରେ ଇପିଲକ ତୁରେ ଜାନାକ । କାଟିଃ ମାରସାଲ୍ ଜାନା । ଇଟା ବାବାଇନିଃ ଆୟାଃ ଦିନାଂ କାମି ଜାନାଏ । ଇନିଃ ସିଂଗିକେ ଗୁହାରି କିୟାଏ ଅଡ଼ଃ କାଜିୟାକିଆଃ- 'ଗମକେ ଆଇଂ ମୁରୁକ୍ ହଡ଼ କା ଠରକାତେ କାଜି କେଦାଇଂ ।' ନେ ଅଡେ ଦିସୁମ୍ ନାତିନ୍ ସିଂଗି, ଚାଣ୍ଡୁ, ଇପିଲ୍ କ ସବେନ୍ କଥାଃ ଲାଗାଟିଂ ମେନାଃ । ଆଇଂ କେ ତାଇଂମେ । ଇମିଟାଂ ବାବା ସିଂଗି ତୁର୍ ଜାନାଏ । ଅଡେଟେଟେ କେ ଟେ-ଟାଁ ରାଆକେଦାକ । ଇଟା ବାବାଇନିଃ ପୁରାଃରାସିକାତେ କାମିତେ ସେନଃ ଜାନାଏ ।

କୁନ୍ତୁଲି

- ◆ ଇଟାବାବାଇନିୟାଃ କାଜି ଆୟୁମ୍ କେଏତେ ସିଜି ଚିନାଃ/ କାନାଃ ଚିକାକେଦା ?
- ◆ ଇଟା ବାବାଇନିୟାଃ ଚିନାଃ ଅସୁବିଧା ହବାୟାନା ?
- ◆ ଇଟା ବାବାଇନିଃ ସିଂଗି କେ ଚିନାଃ କାଜିୟା କିଆଃ ?

- ◆ ଚାଣ୍ଡୁଃ ସିଜିକେ ଲେଲକାତେ କାନାଃରେୟାଃ ଲାୟାକେଦାଃ ?
- ◆ ଚାଣ୍ଡୁଗାଃ କାଜି ଆୟମ୍ କେଏତେ ସିଜି ଚିନାଃ ଚିକା କେଦାଏ ?
- ◆ ଇଟା ବାବାଇନିୟା ଚିନା ଚାକଲିବ୍ ହବାଜାନା ?
- ◆ ଇନିଃ ସିଂଗିକେ ଚିନାଃ ମେତାଜନା ?

• ସମାଏ ଇତ୍ତୁ 'ସେତାଃ ହନର୍'

ସେତାଃ ହନର୍ ହଡ଼ମ ନାତିନ୍ ବୁଗିନ୍,
ଆଇଲେୟାବୁ ଦୁରାଂୟେଆବୁ
ଏୟାସମାଏ ହବାଘ୍ ରେ
ଏଂଗା ଅମେୟାଏ ଜମେୟାଃ
ଆରିଆ ସମୟ ହବାଘ୍ରେ
ପାଜାଅନାବୁ ପୁଥୁ ଏନେତେ ହବାଅ ଆବୁ ମାରାଂ ହଡ଼
ତିକିନ୍ ସିଜି ହବାଅରେ
ଗୁତୁ ଚିଃ ଆବୁନେୟା
ଏଂଗା କିନ୍ ଲଃ ଜମ୍ କେଦା ।

• ରଂ ଇନୁଂ

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନ୍ ଇନୁଂ ଇନୁଂୟାକ ।

• ଛାପାବାଇ

ଦିବି ସିଟିୟାକକେ ସିଂଗି, ଚାଣ୍ଡୁ, ଇପିଲ୍ କଥାଃ ଛାପା ବାଇଇଟିକିଆଏ ।

ହନକ ହିସକା ପୁଥୁ ଭାଗା ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିତାସାକାମ୍ - ୫୭ କାମିୟାକ ।

• ନାଶେଃ- ସାଂଗିନ୍ (ପଜଲ)

• **ବରନ/ ରଂ ଇନ୍**

ଦିଦି ସବେନ୍ ସିଟିଆକକେ ମୟଦ୍ ମୟଦ୍ କାଗାଜ୍ ରେ ମଦ ଟିପା ରଂ ଲଟେ କାତେ କାଗାଜ୍ ଲାଗୁମ୍ ନାତିନ୍ କାଜିୟାକଆକିନ୍ । ଅଟାଃ କରେ ଆକ ଛାପା ବାଜୟା ଧନା କାନ୍ ଛାପା କୁଲିଆକିନ୍ ।

• **ଛାପାବାଇ**

ଦିଦି ଅତେରେ ସିଜି ଚାଣ୍ଡୁ, ଇପିଲ୍ କଥାଃ ଛାପା ବାଜକାତେ ସିଟିଆ କକେ ଏନ୍ ଲେକା ଛାପା ବାବାଇ ନାତିନ୍ ରଂ ଚକ୍ ଅମ୍ କାତେ ରଂ ଇଟିକଆକିନ୍ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୦ କାମିୟାକ ।

• **ପଏସା ଇତୁ**

ଦିଦି ସିଟିଆ କକେ ୧ ଟାକା ୨ ଟାକା ୫ ଟାକା ଅତଃ ୧୦ ଟାକା ରେୟାଃ ପଏସା ଅମକେଏତେ ଏନା ରେୟାଃ ଛାପା ବାବାଇ ନାତିନ୍ କାଜିୟାକଆକିନ୍ ।

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୧ କାମିୟାକ ।

• **ନାଶେଃ-ସାଂଗିନ୍**

ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ଚିମିନାଂ ଛାପା କାର୍ଡ୍ ଅମକେଏତେ ଲେଲ୍ ଇଟି କଆକିନ୍ । ଅକଥାଃରେ ଚି ସିଟିଆଗାଃ ନାଶେଃ ରେ ମିଆଦ୍ ଦାରୁ ଅତଃ ଲାଜର୍ ସାଜିନ୍ ରେ ମିଆଦ୍ ଲାଜର୍ କୁଣ୍ଡା ତାଜନା । ନେଲେକା ୫/୬ କାର୍ଡ୍ ବାଜକେତେ ଅକନାଃ ନାଶେଃରେ ଅକନାଃ ସାଂଗିନ୍ ରେ ମେନାଃ ଉଦୁର୍ କଥା କିନ୍ ।

• **ଲେନେକା ଇତୁ**

ଦିଦି ଅତେରେ ମଶେୟା ମାରାଂ ଗୋଲେଇ ବାଜୟାକିନ୍ । ଧାରତୀରେ ନାମଃତାନ୍ ଜିନିଷକ

କୁନ୍ତା - ୧ରେ ଅମାକାନା

ହନ୍କ ହିସ୍କା ପୁଥୁ ଭାଗ/ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୮ କାମିୟାକ ।

• **ଲେନେକା ଇତୁ**

ସିଟିୟାକକେ ୧ ତେୟାଃ ୨୦ ଯାକେଦ୍ ଲେନେକା ଇତୁକଞ୍ଚାକିନ୍ ଦିଦି ଧରତୀରେ ନାମଃତାନ୍ ଜିନିଷା ଚିକ୍ କ ମଦ୍ ଠାୟାଃ ରେ ହୁଡିଂ କେଏତେ ମୟଦ୍ ସାକାମ୍, ବାରିଆ ବା, ଆପିଆ ଡାଟିକା/ କାଟିଃ, ଉପୁନିଆ ଜ ମଶେୟା ଗୁଡି ନେଲେକା ୨୦ ଯାକେଦ୍ ଚିକ୍ ସାଲା ନାତିନ୍ କାଜିଆକଆକିନ୍ । ନେ କାମିରେ ଦିଦି ସିଟିୟାକକେ ଦେଂଗାକଆକିନ୍ ।

• **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଓଡିଶା ରାଜ୍ ଆବୁଆଃ ଅଡାଃ’**

ଓଡିଶା ରାଜ୍ ଆବୁଆଃ ଅଡାଃ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆବୁଆ ରାଜଧାନୀ

ରାଜକରେ ଆବୁଆ ହିସିଗେଲ୍ ଜିଲ୍ଲା

ଓଡିଆ ଅବୁଆ ଜାଗାର

ମହାନଦୀ ଆବୁଆ ମାରାଂ ବାଜ୍ ଗାଡା

ନୁତୁମ୍ ମାରାଂୟେଆବୁ ଆବୁ ଇନିୟାଃ ।

• **ସାପରିନ୍ ସେଶା**

ଆବୁ ଆ ଜିଲାରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ଚିନାଃ ?

ଆବୁଆଃ ରାଜକରାଃ ନୁତୁମ୍ ଚିନା ?

ଆବୁଆ ଦିସୁମ୍ ରାଜଧାନୀ ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ଚିନାଃ ?

ଆବୁଆଃ ରାଜକ ରେୟାଃ ମାରା ଗାଡା ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ଚିନା ?

ଯେଲେକା କାଟି/ ଡାଟିକା ବାହା, ସାକାମ୍, ଗୁଡ଼ି/ଗୁଡ଼ି, ଜାଂ ଜ ଅମ୍ କେଏତେ ୧ ଲେନେକା ଅଲ୍ଲାନାନ୍ ଗୋଲେଇ ରେ ମିଆଦ୍ ଜିନିଷ ଜଗାଅ ନାତେନ୍ କାଜିଆକ ଆକିନ୍ । ୨ ଲେନେକା ଗୁଲାଇରେବାରିଆ ଏନ୍ ଲେକାଗି ୫ ଲେନେକା ରୁଲାଇ ରେ ମଣେୟା ଜିନିଷ ଜଗାଅ ନାତିନ୍ ସିଟିଆକକେ କାଜିଆକଆକିନ୍ । ନେୟା କାମିରେ ଦିଦି ଦେଜାକଆକିନ୍ ।

- **ଲୁକୁଃ ଦୁରାଂ ‘ଓଡ଼ିଶା ଦିସୁମ୍ ରେ ଆବୁଆଃ ଅଡାଃ’**
କୁନ୍ତା - ୨ରେ ଅମାକାନା
- **ଅକଲ ସେଣା**
 - ◆ ଆମାଃ ହାତୁରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ତିନାଃ/ କାନାଃ ?
 - ◆ ଆବୁଆଃ ଜିଲ୍ଲା ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ତିନାଃ ?
 - ◆ ଆବୁଆଃ ରାଜଜ୍ ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ତିନାଃ ?
 - ଆବୁଆଃ ରାଜଜରେୟାଃ ରାଜଧାନୀ ରେୟାଃ ନୁତୁମ୍ ତିନାଃ ?

- **ପ୍ରକୃତି ନେଲ୍ ଚିରଗାଲ୍**
ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ବାହିରତେ ଇଦି କେଆତେ ସିଂଗି ସିରମା ଲେଲ୍ ଇଚି କେଆତେ ଉଦୁବାକଆଏ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୨ କାମିୟାକ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୧ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୩- ୫୪-୫୫ କାମିୟାକ ।

ଦିଦି ତେତାନ୍ କୁପୁଲି କୁଲି କେତେ କାଜି ରୁଆଡ ନାତିନ୍ ସିଟିଆକକେ ଦେଂଗା କଆକିନ୍ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୫୯ କାମିୟାକ ।

- **ପଏସା ଇତୁ**
ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ୫୦ ପଏସା, ୧ ଟାକା, ୨ଟାକା, ୫ଟାକା ୧୦ଟାକା ଅଡ଼ ୨୦ ଟାକା ପଏସା କାରେ ଟାକା ଲେଲ୍ ଇଚି କେତେ ଲେଲ୍ ଉରୁମ୍ ଇଚି କଆକିନ୍ । ସିଟିଆକ ଦୋକାନୀ ଅଡ଼ କିରିନିଃ ଇନୁଂକ ଇନୁଂଆ । ପଏସା ଏମେପେଚିଜ୍ ଇଦିପେ ।

ଦିଦି ସିଟିଆକକେ ମାରାଂ ଅଡ଼ ହୁଡ଼ିଂ ଲେକାତେ ବାରିଆ ଦଲ୍ରେ ହାଟିଂ କଆକିନ୍ । ମାପାରାଂ ସିଟିଆକକେ ଦୋକାନୀ ହବାକେତେ ଏମାନ୍ ଜିନିଷକ (ସାକାମ୍, ଗୁଡ଼ି, ବା) ଆକିରିଂ ନାତେନ୍ କାଜିୟାକଆଃ । ହୁପୁଡ଼ିଂ ସିଟିଆକ କିରିଂ ହଡ ହବାକେତେ କିରିଂ ନାତେନ୍ ସେନାଃକ ।

 ହନକ ହିସକା ପୁଅ ଭାଗ୍ ହାନାଟିଂ - ୨ ରେୟାଃ ପିଚାସାକାମ୍ - ୬୦ କାମିୟାକ ।

ଉତ୍ତର

ବନ୍ଧୁ ମୁଖରେ ହିନ୍ଦୀ ଲାଭରେ ଅମାକାନ୍ ହୁନାର କ ଇତ୍ୟାଧିଆ

୩-୪ ସିମା / ବନ୍ଧୁ

୪-୫/୬ ସିମା / ବନ୍ଧୁ

- ୧ ଡେୟା ୧୦ ହାବାଃ ଲେକାଧାଲିୟା ଆର ୧ ଡେୟାଃ ୫ ଲେନେକାକ ହାବା ଛାପାକାର୍ଡ ଲେଲ୍ କାତେ ଇନାରେ ଚିମିନ୍ତୁଁ ଛାପା ମେନାଃ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ
- ଅତିକମ୍ ୩ ଟା ଅଖର ଚିନାକ ଚିନା ଧାଲିଆ
- ୧, ୨, ୫ ଆର ୧୦ ଟାକା ରେୟାଃ ପଏସା ଆର କାଗଜ୍ ନୁର୍ କ ଚିନା ଧାଲିୟା
- ବନ୍ଧୁ ବିତାରରେ କାଜିଆକାନ୍ ଅତିକମ୍ରେ ଯାହାଁ ବାରିଆ କାହାନୀ ଜାଗାର୍ ଧାଲିୟା
- ବନ୍ଧୁ ବିତାରରେ ହବାକାନ୍ ଅତିକମ୍ରେ ଯାହାଁ ବାରିଆ ଲୁକ୍ଷ ଦୁରାଂ ଲୁକ୍ଷକେଏତେ ଲୁକ୍ଷ ଧାଲିଆ
- ଆପି ସାଃରେୟା ଲୁତୁମ୍ ଆର ସାଃ-ରେ ବେଭାରଃତାନ୍ ସନଃ/ ଜିନିଷରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ
- ସିଜି, ଚାଣ୍ଡୁ ଆର ଇପିଲ୍ ଚିମତୁଁ ଆର ଅକରେକ ଲେଲଅଥା କାଜିଧାଲିଆ
- ଆପାନାରାଃ ଲୁତୁମ୍, ଆବା, ମାଆ/ଏଜାଆପୁ କଥା ଲୁତୁମ୍ ଆର
- ଆପନାରା ହଳମ୍ରେୟା ରନ୍ତଃ (ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ) ଜାଗାରେୟା ଆର ଲେଲ୍ କି ଧାଲିଆ
- ଦାଆଃ, ହାସା ଆର ହୟ ରେୟା ମଦ୍ ମଦ୍ ଉପୁଗାର୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ
- ଆପନାରା ହାପୁ, ରାଜ୍ୟ ଆର ରାଜଧାନୀୟା ଲୁତୁମ୍, କାଜି ଧାଲିୟାଃ

- ୧ ଡେୟାଃ ୨୦ ହାବାଃ ଲେକା ଧାଲିଆ ଆର ୧ ଡେୟା ୭ ଲେନେକା ହାବି ଛାପାକାର୍ଡ ଲେଲ୍ତେ ଇନାରେ ଚିମିନାଂ ଛାପା ମେନାଃ କାଜିଧାଲିଆ
- ଅତିକମ୍ରେ ୭ଟା ଅଖର ଚିନାକ ଚିନା ଧାଲିୟାଃ
- ୫୦ ପଏସା ଆର ୧, ୨, ୫, ୧୦, ଆର ୨୦ ଟାକା ରେୟାଃ ପଏସା/ କାଗଜ୍ ନୁର୍ ଚିନା ଧାଲିଆ
- ବନ୍ଧୁ ବିତାରରେ ଜାଗାରାକାନ୍ ଅତିକମ୍ରେ ଯାହାଁନାଃ ଆପିଆ କାହାନୀ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ
- ବନ୍ଧୁ ବିତାରରେ ହବାକାନ୍ ଅତିକମ୍ରେ ଯାହାଁନାଃ ଆପିଆ ଲୁକ୍ଷ ଦୁରାଂ ଲୁକ୍ଷ କେଏତେ ଦୁରାଂ ଧାଲିଆ
- ଆପିଆ ସାଃରେୟା ଲୁତୁମ୍ ଆର ହାପୁରେୟା ମାହାକରେୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ ।
- ଉପୁନିଆ ଦିଶା ଲେଲ୍କି ଧାଲିଆ
- ଦାଆ, ହାସା ଆର ହୟରେୟା ଉପୁକାର କାଜିଧାଲିୟାଃ
- ଜାତିୟାନ୍ ଜୀବ, ବେଶେ, ବାଆ, ଜଅ ଆର ଡାଣ୍ଡା ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ ।
- ଆପନାରା ବୁକ୍, ଜିଲ୍ଲା, ରାଜ୍ୟ, ରାଜ୍ୟରେୟାଃ ରାଜଧାନୀ, ଦିଶମ୍ ଆର ଦିଶୁମ୍ରେୟା ରାଜଧାନୀ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଆର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀୟାଃ ଲୁତୁମ୍ ଜାଗାର୍ ଧାଲିଆ

ହାତୁ ହଳକଆ ମେସା ଆର୍ ଦେଙ୍ଗା ନାତିନ୍ ଦିଦିଆ କାମି ।

(ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସଂସ୍କୃତି ଓ ସହଯୋଗପାଇଁ କର୍ମୀଙ୍କ ଭୂମିକା)

ହଳକଆ ବେସ୍ ଲେକା ଜଗାଅ ଯତନ୍ ଆର ହନଃ ଯେତାନ୍ ଅସୁବିଧା ଆଲକା ହୁୟୁଃ ଜନା ସମାଜ ଦାୟିତ୍ । ହଳକଆ ଉପୁନିଆ ଆଇଦାରି ନାତେନ୍ ମେନ୍‌ଲେକା (ବାଞ୍ଚାଅ, ଜଗାଅ, ହାରାବୁରୁ ଆର ସବେନ୍ କାମିରେ ମେସା ଧାଲିନ୍) । ଏମାନ କ ଆବାଃ, ମାଆଃ ଆର ହାତୁ ହଳକ ଜନା ସାଇତେ ଧେଆନ୍ ଅମେ ନାଗେନ୍ ହନ୍ କକେ ରାସିକା ଇତିକଆ ମେତେ ଜିଗର୍ ।

ହଳକ ଅଙ୍ଗନବାଡିରେ ସିଙ୍ଗି ୩ ତେୟାଃ ୪ ଘଣ୍ଟା ହାବିଃ କ ତାୟୁଃ ତାନା । ଅତଃ ସମାଏକ ଅଳାଃ ହଳକ ଲଃ ଆର ହାତୁ ହଳକ ଲଃ ତାୟୁଃତାନାକ । ଜନାତେ ହାତୁ ହଳ ଆର ଅଳାଃ ହଳଗେ ହଳକଆଃ ହାରାବୁରୁ ନାତିନ୍ ବେଶ ଲେକାକ ଧାଲିଆ । ଜନାତେ ହନଃ ପୁଇଲୁ ପଲାଓ ଅଳାଃ ହଳ ଆର ହାତୁ ହଳ ମେନଃ କାଆ । ଇତୁନ୍ ହରାରେ ହାତୁ ହଳ ଆର ଆବା ମାଆ କକେ ହନ୍ କଓଃ ହାରାବୁରୁ କାମିହରା ନାତିନ୍ ଆକଓଃ ମନରେ ସଜାଗ୍ ତାୟୁଃକା ଆର ହାତୁ ହଳ କକେ ଜନା ହାରାବୁରୁ କାମିହରା ନାଗିନ୍ କାଜିୟାକଆ ।

ପିତାମାତା ଓ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସହଯୋଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ - ଆବାଃ ମାଆଃ ଆର ହାତୁ ହଳକଆଃ ଦେଙ୍ଗାରେୟାଃ କାମିହରା

- ଅଙ୍ଗନବାଡି ଦିଦି ଆବାଃ ମାଆଃ/ ହାତୁରେ ବେଶ ଜାଗାର ନାପାମ୍ କାତେ ହନ୍ କଆଗ୍ ପୁନ୍ୟ ରନତ୍ କରେୟାଃ ହାରାବୁରୁ ନାତିନ୍ କାମିହରା ବାଇଆ ।
- ଆବାଃ ମାଆଃ ଆର ହାତୁ ହଳ କଆଃ ଦୁନ୍ଦୁର୍ କାପାଗାରତେ ଦିଦି ଅଙ୍ଗନବାଡି ହଳକଆଃ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ କାମିହରା କ ବାଇଆ ।

- କେନ୍ଦ୍ର କାମିକରେ ହାତୁରେୟାଃ ସମ୍ପତ୍ତିକ (ହଳ ଆର ଜିନିଷ କ) ଅମେୟାକ ।
- ହନ୍ କଓଃ ହାରାବୁରୁ ଅଙ୍ଗନବାଡି ପଲାଅ ଦ ଚିମିନାଂ ଦରକାରା ଜନାନାତେନ୍ ହାତୁ ହଳ କକେ କାଜିସାଡିୟାକଆ ।
- ଅଳାଃ ହନର ଆର ପ୍ରକୃତି ଲେଲ ଚିଗାଲ ନାତେନ୍ ହାତୁହଳ କଆଃ ଦେଙ୍ଗା ଆସେୟା ।
- କାଜିକେରେଦ ହନ୍ କଆଗ୍ ହାରାବୁରୁ କାମିହରା ନାଗେନ୍ ଆବା ମାଆ ଆର ହାତୁ ହଳ ମେସାନ୍ ।

କର୍ମୀ ପିତାମାତା ଓ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ କିପରି ସମ୍ପୃକ୍ତ କରିପାରିବେ ?

ଦିଦି ଆବାମାଆ ଆର ହାତୁ ହଳକକେ କାନାଃ ଲେକା ନିୟା କାମିରେ ମେଶାକଆ ?

- ୧- ଅଙ୍ଗନବାଡିତେ ହଳକକେ ଇଦି ଆଉନାତେନ୍ ଆବା ମାଆ ଆର ହାତୁହଳକକେ କାଜିଆକଓ ।
- ୨- କିଛୁଦିନ ଛାଡାକାତେ ଆବା ମାଆ / ହାତୁ ହଳକଲଃ ହନ୍ କଓଃ ହାରାବୁରୁ ନାଗେନ୍ କାମିହରାକ ବାଇଆ ।
- ୩- ଅଙ୍ଗନବାଡିତେ ଆବା ମାଆ ହାତୁ ହଳକ ହିକ୍ଷକାକ ମେତେ ହଳକଆଃ ସୁସୁନ୍, ଦୁରାଂ ଆର ଇନ୍ଦୁଂ ଲେଲେୟାକ ଆର ହଳକକେ ଦୁରାଂ କ ଉଦୁବାକଆ । ଜନା ନାତିନ୍ ଅଙ୍ଗନବାଡି ଦିଦି କାମିହରାକ ବାଇଆ । ଏନ୍କା କାମିତେ ହନ୍ କ ରାସିକାଅଆକ ।

୪- ହାତୁରେ ତାଇଆକାନ ବିବିନ୍ଦ୍ଗା କାର୍ ମିଷ୍ଟା, କାମାର, କାମିତାନ୍ ହତକଞ୍ଚାଃ ଦେଙ୍ଗା ଇଦିକାତେ ଦିଦି ହନ୍କଞ୍ଚାଃ ନାଗେନ୍ ଜନ୍ମୁନ୍ ତେୟାଃ ଇନ୍ମୁନ୍ ଜିନିଷ ଆର ଇତୁୟ ଲେକାନ୍ କାମିକଞ୍ଚାଃ ଜିନିଷ ବାଇ ।

୫- ହନ୍କଞ୍ଚାଃ ଜନମ୍ ଦିନ, ଜାତୀୟ ଦିବସ, ପରବ୍ ପୁନାଇଁ, ହନ୍କଞ୍ଚାଃ ସେଲେଦ (ମେଳା), ବଛର ମୁଷ୍ଟି ପରବ, ରାସିକା ରମଜ କାମିହରା, ହନକଞ୍ଚାଃ ତିତେ ବାଇଆକାନ ଜନ୍ମୁନ୍ ତେୟାଃ ଆର ଛାପାକକେଆ ଲେଲ୍ ଇତି ଦିନ୍ରେ ଆବାମାଆ ଆର ହାତୁ ହଳକକେ ବେଞ୍ଚରା ସାକାମ ଅମ୍ମକାତେ ଇନା କାମିହରା କରେକ ସାମିଲ କଞ୍ଚା ।

୬- ମୟଦ ବଛରରେ ବାର (୨) ଧାଳ (୬ ଚାଣ୍ଡୁରେ ମିସା) ହାତୁରେ ଅଙ୍ଗନବାଡିରେ ଦୁନ୍ଦୁବ୍ ହନ୍ କଞ୍ଚାଞ୍ ସେଲଦ୍ ଏମାନ୍ କ ହାତୁ ହଳ କଞ୍ଚାଞ୍ ଦେଙ୍ଗାତେ ସାମ୍ମାଲେୟାକ । ଇନା ଦିଆତେ ଅଙ୍ଗନବାଡି ଅଲଃ ବିଷୟତେ ହାତୁ ହଳକଞ୍ଚାଃ ସକାଞ୍ ତାୟୁଆ ଆର ହାତୁ ହଳକ ଅଙ୍ଗନବାଡିରେନ୍ ହଳମେତ୍ତେକ ଉତୁଃସନା ।

୭- ସବେନ୍ ଦିଲାଂ ଅଲଃ ହନର ଆର ଆବା ମାଆକକେ ହନ୍କଞ୍ଚା ଫାଟି ଆଟି ଆର ହଳମରେୟାଃ ଜଗାଞ୍ ନାତେନ୍ କ କାଜିଆକଞ୍ଚା । ଦିଦି ଲେଲ୍ କଞ୍ଚାଦ ଆବାମାଆ କ ହନ୍କକେ ଆଟି ଫାଟିକାତେ ଅଙ୍ଗନବାଡିକ କୁଲ୍ ଯାକଞ୍ଚାକଟି କା'ଗେ ।

୮. ଆବାମାଆ ଆର ହାତୁ ହଳକ ତାଃରେ ହନ୍କଞ୍ଚାଞ୍ ବିଷୟତେ ଯେତାନ୍ ଆଦାଶ (କାଜି) ଜାଗାର କାକ ଆଗୁୟା । ଜାହେଁଜାନରେୟ ହନ୍କଞ୍ଚାଞ୍ ନୁତୁମ୍ ତେ ବେଶ ବେଶ ଜାଗର କ ଜାଗାର ସାଡିଆ ।

୯. ଅଙ୍ଗନବାଡି କ ଲେଲ ବାଳା ଆର ଆୟାଗାଃ କୁଟିମୁଲିକ ହନ୍ କଞ୍ଚାଃ ମନ ରାସିକା ଆର ଇସ୍ତୁ ସୁଗାଳ ବାୟୁକାମେତ୍ତେ ହାତୁ ହଳକ ମେସାକଞ୍ଚା ।

ଘନେ ଘନେ କୁପୁଲିୟତାନ୍ କୁନୁଲିକ ଆର କୁନୁଲିକଆଃ କାଜି ରୁଆଳ କ ।

କୁନୁଲି - (୧) ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ଅଲ ପାଳହାଡ଼ି କା ହବାଡ଼ି ତାନା । ମେନ୍ ଦ ସୁସୁନ୍ ଆର ଦୁରାଁ ହବାଡ଼ିତାନା । ବରମ୍ ତ ଲେନେକା ଲେକା ଆର ବଇ ପଲହାଡ଼ି ହବାଜାନରେ ସୁଗାଳା । କାରେଦ ହନ୍କ ଇତୁ ସାଇକରେ ବଇ ପାଳହାଡ଼ି ଆର ଲେନେକା ଲେକା ଏମାନ୍ କାନାଃ ଲେକାକ ବାଇଆ ?

କୁନୁଲିରେୟାଃ କାଜି ରୁଆଳ - ଆପେମାନ୍ ଲେଲଜାଦାପେ ଦ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିତେ ୩ ବଛର ତେୟାଃ ୫ ବଛର ରେନ୍ ହନ୍କ ହିଜୁଟାନା । ୫ ବଛର ହୁଇଜାନରେ ଆବାମାଆକ ମାଣାଁ ଇତୁସାଇରେ ନୁତୁମ୍ କ ଅଲ ଇଚିଏଆ । ବିବିନ୍‌ଗା ବଛରେ ହନ୍କ କାନାଃକ କାମିଧାଲିୟା ଇନା ନାତିନ୍ ମୟଦ୍ ମାୟ ଜୁୟ ମେନାଗା । ମାଣାଁ ମନେରେ ଇତୁୟ ରେୟାଃ ଦ ୩ ବଛର ଆର ୫ ବଛର ରେନ୍ ହନ୍‌ଟା କାନାଃ କାମିଧାଲିଆ ଆର କାନାଃ କା କାମିଧାଲିଆ । ଆୟାଗାଃ କାମିଧାଲି ପେଲେଃ ତେୟାଃ ବାହେର କାମିକ କାମିଇଚିକିରେ କାମିଟା ବୁକୁଗେ ଠଅରେୟା । ଇନା କାମିକ ଆବା ମାଆ ଆର ମାରାଁ ହଳକଡ଼ି ବରତେ ଧାଲି କା ଧାଲି ହୁଡ଼ିଃଲେକା କାମିୟା, ସେନାଁ ଏନ୍ ଧାଲି କା ଧାଲି କାମି ସବେନ୍ ସମାଏ କାମି ଇଚିକେ କରେ ମନେରେ ଦୁକୁ ହିଜୁଗା । କାମି ନାଗିନ୍ ହନ୍ ଟା କାଧାଲିଆ । ଆୟାଗାଃ ଗେୟାନ୍ ଇଦି ନାଗେନ୍ ଅତଃ ମନ କା ଧାଉଲିଆ ।

ସେଲେକା - ମୟଦ ହଳଡ଼ି ୫ କିଲ ଓଜନ ରେୟାଃ ଧିରି ଦହ ଧାଲି ଲେକାନ୍ ପେଲେଃ ମେନା । ଆବୁ ଆଃଏକେ ୧୫ କିଲ ରେୟାଃ ଧିରି ଦହ ଇଚିକିରେ କା ଧାଲିରେଅ ଧିରିଟାକେ ଦହ ନାତେନ୍ ଯତନ୍‌ନା । ସେନାଁ ଆୟାଃ ମାୟାଃ ହାତୁ, ରାପୁଦ ରେୟାଃ ହରା ବାଇଆ । ଆଏ ହିଜୁଟାନ ସମାୟରେ ଏନ୍ ୫ କିଲ ଧିରିହଁ କା ଦହ ଧାଲିୟା । ଏନ୍‌କାଗେ ହନ୍‌କକେ ସଜେ ଆର ମଦ୍ ଠାଆରେ ଦୁର୍ କାତେ ଅଲ ପାଳହାଡ଼ି ଆର ଲେନେକା ଲେକା କାମିକ ଅମାକେକରେ ଆକଡ଼ିଗ ମନ୍‌ରେ ଦୁକୁ ହିଜୁଗା ଆର ଅଲ ପାଳହାଡ଼ି ନାଗେନ୍ ତେ ମନ୍ କା ରାଗେୟା

କୁନୁଲି - (୨) : ଅତଃ ବେସରକାର ଇତୁସାଇ କରେ ଲେକା ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେୟ ଅଲ ପଲହାଡ଼ି ଏମାନ୍ କାମିକ ହୁୟାଟାନା । ଆଞ୍ଜି ଆଞ୍ଜାଗାଃ ହନ୍ କେ ବେସରକାର ଇତୁ ସାଇତେ କା କୁଲ୍ କାତେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କାନାଃରେୟାଃ କାଞ୍ଜି କୁଲ ଗିୟା ?

ସରକାର ଚାଲାଡ଼ିକାଦ ଇତୁସାଇ ଆର କଲେଜ କରେ ଚାଣ୍ଡୁପିଛା ଅମଜାଦ୍ ପଏସା ଦ କମ୍ ଗେୟା । କାନାଃ ରେୟାଃ ଚି ସରକାରେ ବାଇତାଦ୍ ଇତୁସାଇ କ ରେଂଗେଃ ରାବାଁ ସବେନ୍ ହଳକଡ଼ି ନାଗେନ୍ । ନିଆ ଇତୁସାଇ କରେ କାମିହରାକ ଲେଲ୍ ବାଳା ନାଗେନ୍ ଜାତାୟ ଆର ଆଡ଼ିଜାତାୟରେନ୍ କାମି ଇତୁତାନ୍ ହଳକ ମେନାଃକଡ଼ି ଆକ ହନ୍ କଡ଼ିଃ ହିଜୁଟାନ ସମାଏ ରେୟାଃ ବୁଗିନାଃ ଲେଲ୍ କାତେ କାମିନେଶ୍ଟାକ ବାଇଆକ । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିଦ୍ ହନକଡ଼ିଃ ଅଲ ପାଳହାଡ଼ି ନାଗେନ୍ । ହନ୍ କଡ଼ି ହାରାବୁରୁ କାମି ଧାଲି ପେଲେଃ ନାମ୍ ନାମତାଁ ରେୟା ସମାଏ ଆର ହିଜୁଟାନ ସମାଏକେ ଲେଲ୍ କାତେ କେହୁରେ କାମିହରା କକ ବାଇଆ ।

ଚିଲିକାଚି - ୫/୬ ବଛର ମାଣାଁତେ ହନକକେ ବର ଇଚି କାତେ ଅଲ ପାଳହାଡ଼ି, ଲେଲେକା ବାଇ ଏମାନ୍ କ କାମିହରାରେ କାବୁନ୍ ମେସାଃ । କାନାଃରେୟାଃଚି ହନକକେ ମାଣି ମାଣିତେ ଅଲ ପାଳହାଡ଼ି ନାଗେନ୍ ମନସାନାଁ ହରାରେ ଇଦିକଡ଼ି

କୁନୁଲି - (୩) ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିରେ ଦୁରାଁ ସୁସୁନ୍, କାହାନ୍ତି ଆର ଇନୁମ୍ କତେ ପଲହାଡ଼ି ହୁୟାରେୟାଃ କାଜି ଆବୁତାଃରେ ଇନୁମ୍‌ତେୟାଃ ସାମାନ କ ବାନଃ ଆ ହନ୍ କାନାଃ କ ଇତୁଆ ?

ସବେନ୍ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିକତେ ଇନୁମ୍ ସାମାନ କ ଜଗାଡ଼ି କରେ ଇନାକ ବଛର ବଛର ହାବିଃ କା ତାଇନା । ହନକ ବେଭାର ଜାଦ୍ ଲଃତେ ଇନା ସାମାନକ ମାଣି ମାଣିତେ ଖାରାୟ୍ ତାନା । ଇନାତେ ନିଜେଗେ ଆର

ହାତୁହଳକଣ୍ଠ ଦେଙ୍ଗାତେ ସାମାନ କ ବାଇ ନାଗେନ୍ ଦିଦି କେ ଟ୍ରେନ୍ ଅମାତିୟା । ଇନ୍ଦୁମ୍ ସାମାନ କ ବାଇ ନାଗେନ୍ ହାତୁହଳ କଣ୍ଠ କାମି ମେନାଗା । ହାତୁରେନ୍ ବିବିନ୍ତା କାମିତାନ୍ ହଳକ ହନ୍କଣ୍ଠ ନାତେନ୍ ସାମାନ କ ବାଇ ଧାଳିଆ । ନିଜର ହାତୁରେ ନାମ୍ତାନ୍ ଗୁଡ଼ି, ଜା, ଗାଡ଼ିରେୟା ଟିଉ, ଟାୟାର, ସାନ୍ପାଟା ଝୁଲି ଏମାନ କ ଅଙ୍ଗନପାଠିରେ ହନ୍କ ନାଗେନ୍ ଜଗାଓ ଧାଳିଆ । ଇସୁଆଗେ ଜାପାରେ ନାମତାନ୍ ସମ୍ପତ୍ତିକ ବେଭାର କାତେ ହନ୍କ ନାଗେନ୍ ଇନ୍ଦୁମ୍ ତେୟା ଆର ଇତୁ ନାତିନ୍ତେ ସାମାନ କ ବାଇୟାକ । ଦିଦି ଆର ହାତୁ ହଳକ ମେସାକାତେ ଇନା ସାମାନ ବାଇ କାମିକ କାମିକେରେ ଇନ୍ଦୁମ୍ ଆର ଅଲ ପାଲହାଓ ସାମାନ କରେୟା ରିଂଗା କା ତାଇନା ।

କୁନ୍ତୁଲି - (୪) ହନ୍କ ଅଙ୍ଗନପାଠି କା ସେନ୍ କାତେ ମୁସାତେ ଇତୁସାଇକ ସେନ୍ ଜାନ୍ରେ କାନାଃ ଅସୁବିଧା ହୁୟୁଆ ?

କୁନ୍ତୁଲି ରେୟାଃ କାଜି ରୁଆଲ - ୩-୬ ବିଛର ବିତାରରେ ହନ୍କଣ୍ଠ ଉତୁଃ ହାରାବୁରୁ ଅତି ସେକାଲ ବଜାଓଆ । ନେ ସମାଏରେ ଆକ ରାସିକାଓକ । ଇସୁ ଜାଗାର ଇତୁ ଆର ଠଅର ନାତିନ୍ ଆକଣ୍ଠାଃ ମନରେ ଆଗ୍ରହ ମେନାଗା । ଇନାତେ ଆକ ବିବିନ୍ତା ଦିଗ ତେୟାଃ ବାହେର ରସମ୍ କ ପରଖାଓୟାକ । ନେ ବଛରରେ ଜାହା ଗେକ ଆୟମେୟାକ, ଲେଲେୟାକ, ସୁସୁନାକ, ଦୁରାଏୟାକ, ଇନ୍ଦୁମାକ, କାହାନିକ ଜାଗାର ଆର ନିଜେ ଉତୁଃତେ ପରଖାଓକେରେ ଅତଃ ବେସଃଆ । ଅଲଃରେ, ହାତୁରେ ଆର ଅଙ୍ଗନପାଠିରେ ଆକ ନାଗେନ୍ ସବେନ୍ ସୁବିଧା କ ଜଗାଅକେକରେ ଆକଣ୍ଠା ବୁଦ୍ଧିରେୟା ହାରାବୁରୁ ଆର ଅଲ ପାଲହାଓ ନାଗେନ୍ ମନେ ଧାଉଳିଆ ।

ଆପନାରା ଅଲଃ ହଳ ଆର ଜାପାଃ ହାତୁ ହଳକ ଲଃତେ ତାଇକାତେ ୫/୬ ବଛର ତାନଲଃ ଇତୁସାଇକତେ ସେନଃତାନଲଃ ଟେକେଟଣେ ଗେକ ଠଅରେୟା । ଇତୁସାଇ ରେୟାଃ ରସମ୍ ଅଲଃ ତେୟାଃ ବିନ୍ତା ଆକକେ ଇତୁ ସାଇରେ ଧୁରଧାର ଆୟମ୍ ଆର ପାଲହାଓ ଲାଗାଟିଆ । କା ଚିପିନା ହନ୍କଲଃ ସୁଜୁଡ଼ି ଲାଗାଟିଆ । ଇନା ଦିଆତେ ପୁଇଲୁ ସମାଏ ତେୟାଃରେ ଅଙ୍ଗନପାଠିରେ ସେନଃ ନାଗିନ୍ ଦରକାରତାନ୍ କାମିକ ମାଣି ମାଣିତେ ରାସିକା ରମଜ୍ ତେ ଇତୁ ଇଚିକଆ । ୨-୩ ବଛର ଅଙ୍ଗନପାଠିତେ ହେନଃ ହିସକା

ଜାନରେ ହନ୍ ମୟଦ୍ ଅଲ ପାଲହାଓ ରସମ୍ ଲଃତେ ଚିପିନାଃ । ଇନାତେ ଆଃକେ ଇତୁସାଇରେ ସେଟେର କରେ ନାଓ ରସମ୍ ଲଃତେ ରାସିକା ଲେକାତେ ତାଲାଓ ନାଗେନ୍ ସେକାଲଃଆ ନିଆକାଜିକ ଲେଲାକାନା ଅକ ହନ୍କ ଅଙ୍ଗନପାଠି କାମିରେ ଚିପିନାକାନାକ ଅକ ଇତୁସାଇରେ ସେନଃନାଗିନ୍ ହାୟା କଣ୍ଠା ।

କୁନ୍ତୁଲି - (୬) : ଅଙ୍ଗନପାଠି ତାଲାଓ ସରକାର କାମି । ସରକାର ଆର ଅଙ୍ଗନପାଠି ଦିଦି ହାତୁହଳକ ତାଃ ଆମିତା ଦେଙ୍ଗା କାନାଃରେୟାଃ ଆସେତାନା ?

କୁନ୍ତୁଲି ରେୟାଃ କାଜି ରୁଆଲ - କେନ୍ଦ୍ର ତାଲାଓଟା ଲେଲ୍ କେରେଦ ସରକାରଗେ କାମି । ଆବା ମାଆ ଆର ହାତୁହଳକ ସରକାରଃ ମୟଦ୍ ମୟଦ୍ ଭାଗ । ଆବୁଓ ହନ୍ ଆର ହାତୁରିନ୍ ହନ୍ କଣ୍ଠାଃ ନାଗେନ୍ ତେ ହାତୁ ହଳକଣ୍ଠାଃ ମୟଦ୍ ବେଚାଲ୍ ମାରା କାମି ହେକେ । ସରକାର କାଜିକେଦ୍ ଲେକା ୭୦,୦୦୦ ଅଙ୍ଗନପାଠି କଣ୍ଠାଃ ଜାଗାରରେ ବୁଝାଓଜାଦାଃ । ସବେନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ନାଗେନ୍ ହାତୁତେ ଦିଦି ଅମ ତାକଣ୍ଠା । ଇସୁଓଃ ଜାଏଗାରେ କେନ୍ଦ୍ର ନାଗେନ୍ ଅଲଃ ବାଇ ତେଦାଃ । ହନ୍ କଣ୍ଠାଃ ନାଗେନ୍ ଜମେୟାଃ, ସନଃପେଷ୍ଟ ଆର ବିବିନ୍ତା ଇତୁ ସାମାନକ ଜଗାଓ ତାକଣ୍ଠା । ଦିଦି କକେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ରେୟାଃ ସୁବିଧାକ ଜଗାଓ ତାକଆ । କେନ୍ଦ୍ରରେୟା କାମିହରାକ ତାଲାରେ ତାଲାରେ ଲେଲ୍ ବାଲା ଜାଦାକ । ହେଲେବି କେନ୍ଦ୍ରରେୟାଃ ସବୁଦିନ୍ କାମିହରା କ ଲେଲ୍ ବାଲା ଆର ଠିକ୍ ସେନ୍ ତାଦାଃଚିକାଗେ ମେନ୍ଦ୍ରେ ଲେଲ ନାତେନ୍ ସରକାର ହଳ ଆର ହାତୁ ହଳ କଆଃ ଦେଙ୍ଗା ଆଶାତାନା ।

ସରକାରଃ କାମିହରାକ ବେଶ ଲେକା ହବାଓତାନାଚି କାଗେ ଇନା କାଜି ଅକଏ ବୁଝାଓଏୟା ? ଇନା କାମିହରାକ ଲେଲ୍ ନାତେନ୍ ହାତୁ ହଳ କଣ୍ଠାଃ ଦେଙ୍ଗା ଇସୁଗେ ଦରକାରା । ନିଜେର ହନ୍ ଆର ନିଜର ହାତୁ ହଳ କଣ୍ଠାଗ ହାରାବୁରୁ ନାଗିନ୍ ଆବା ମାଆ ଆର ହାତୁ ହଳ କଣ୍ଠାଃ ଦେଙ୍ଗା ଦରକାର ଗେୟା । ହନ୍ କଣ୍ଠାଃ ନାଗେନ୍ ହାତୁ ହଳ କଣ୍ଠାଃ ମୟଦ୍ ଗୁରୁଦ୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ମେନାଗା । ଆକ ଦିଦି ଲଃତେ ମେସାକାତେ କାମି ହରାକ ଠିକ୍ କାତେ ଆର ହାତୁରେୟାଃ ସମ୍ପତ୍ତିକ ହନ୍ କଣ୍ଠାଃ ହାରା ବୁରୁନାତେନ୍ ଅମ୍ କେରେ ଆକଗେ ମାଣା ଲାଭରେକ ତାଇନା । ଅତଃ ଏଟାସାଇ ଉତୁଃ କାତେ ଲେଲ କେରେ କେନ୍ଦ୍ରତା ବୁଗିଲେକା କା ସେନ୍ କେରେ ଆକଣ୍ଠା ହନ୍କଣ୍ଠାଃରେ ଖାରପଆ । ଇନା ଦିଆତେ ଦିଦିଲଃତେ ମେସାକାତେ କେନ୍ଦ୍ରରେୟାଃ ବୁଗିନ୍ କାମିହରା ନାଗିନ୍ ଆବା ମାଆ ଆର ହାତୁ ହଳକକେ ମାଣାଏାଇ ହିକ୍ଟୁଃ ଲାଗାଟି ତାନା ।

